

EUROOPAN KESKUSPANKKI

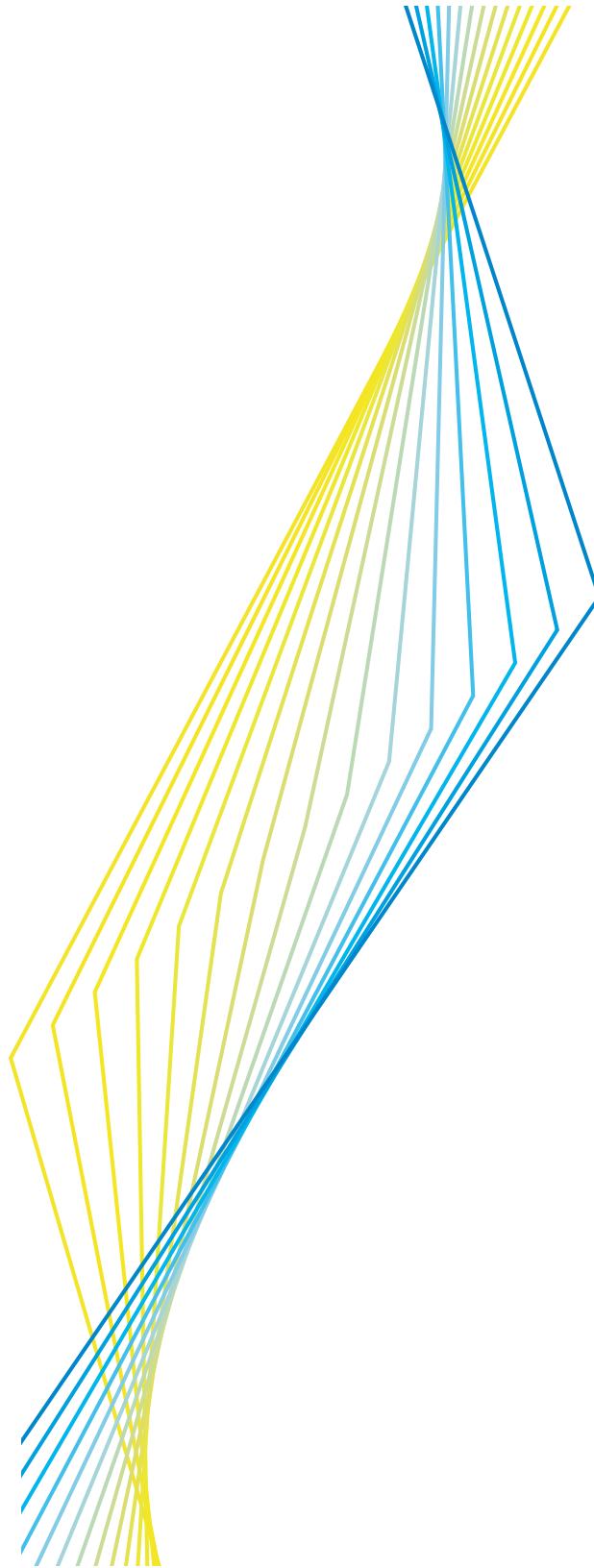
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Helmikuu 2000

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Helmikuu 2000

© Euroopan keskuspankki, 2000

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 2.2.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	21
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	24
Valuuttakurssit ja maksutase	30
Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen	39
Arvopaperiselvityksen yhdentyminen	53
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	57*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	61*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti kokouksessaan 3.2.2000 nostaa EKP:n korkoja. Tulevat perusrahoitusoperaatiot toteutetaan edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina, ja niiden korko nostettiin 25 peruspisteellä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritettiin 9.2.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korko nostettiin 25 peruspisteellä 4,25 prosenttiin ja talletuskorko 25 peruspisteellä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 alkaen.

EKP:n neuvosto teki nämä päätökset eurojärjestelmän rahapolitiikan strategian mukaisesti, ja niiden taustalla oli eurojärjestelmän ensisijainen tavoite eli hintavakauden ylläpitäminen keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikan strategian molemmat pilarit viittasivat hintavakautta uhkaaviin inflaatiopaineisiin. Ensimmäisestä pilarista voidaan todeta, että rahan määrän ja luotonannon kasvu viesti edelleen euroalueen runsaasta likviditeetitilanteesta. Rahan määrän kasvu on jatkuvasti ollut 4½ prosentin viitearvoaan suurempi, ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän kasvuvauhti pysyi koko vuoden 1999 ajan 10 prosentissa tai sitä nopeampana. Toinen pilari eli hintakehityksen laaja arviointi johtaa samaan päätelmään. Viimeaikainen hintojen ja kustannusten nousu – mukaan lukien öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen sekä tuottajahintojen nousu – on ollut tuntuvampaa ja kestänyt odotettua kauemmin. Lisäksi euron heikkeneminen on osaltaan vaikuttanut tuontihintojen kallistumiseen. Yhdessä nämä seikat viittaavat siihen, että kuluttajahintoihin kohdistuvien kerrannaisvaikutusten riski on kasvamassa. Hintavakautta uhkaavia riskejä arvioitaessa on myös otettava huomioon se, että sekä euroalueen suhdannenäkymät että maailmantalouden kasvunäkymät ovat suotuisat. Euroalueen sisäiset tekijät ja kansainvälinen kehitys itse asiassa vahvistavat toisiaan ja nopeuttavat osaltaan euroalueen BKT:n määrän kasvua.

Tätä taustaa vasten ennakoivasti harjoitetun rahapolitiikan tulee toimia ajoissa ja siten myötävaikuttaa myös siihen, että euroalueen kasvu pysyy kestäväenä. EKP:n neuvoston päättäväisyyden pitkäaikaisten inflaatiouhkien torjunnassa tulisi vakuuttaa palkkanuovottelujen osapuolet siitä, että hintavakauden näkymät pysyvät jatkossakin suotuisina. Samalla on tärkeää, että itse palkkaratkaisut eivät muodosta uhkaa hintavakaudelle keskipitkällä aikavälillä.

Tarkasteltaessa yksityiskohtaisemmin kehitystä, joka johti päätökseen nostaa EKP:n korkoja, voidaan ensinnäkin ensimmäisen pilarin osalta todeta, että M3:n kasvu jatkui nopeana koko vuoden 1999 ajan. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo lokakuusta joulukuuhun 1999 oli 6,1 %. Samalla yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän vuotuisen kasvuvauhti pysyi joulukuussa 1999 edelleen nopeana eli 10,5 prosentissa. M3:n kasvuvauhti oli poikennut 4½ prosentin viitearvostaan jo pitemmän aikaa ja luotonannon kasvu oli jatkunut vahvana, mikä viesti runsaasta likviditeetistä ja vaikutti merkittävästi siihen, että hintavakautteen kohdistuvat riskit painottuvat hintojen nousun suuntaan.

Toisen pilarin yhteydessä on tarkasteltava useita indikaattoreita. Pitkät nimelliskorot viittasivat siihen, että odotukset euroalueen kestävästä talouskasvusta ovat vahvistuneet. Valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen tuotot euroalueella kasvoivat edelleen tammikuussa ja saavuttivat korkeimman tasonsa sitten vuoden 1997 lopun.

Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi heikentyi 1,7 % vuoden 2000 tammikuun alun ja 2.2.2000 välisenä aikana. Euron valuuttakurssi on nyt kokonaisuudessaan heikentynyt efektiivisesti miltei 12 % vuoden 1999 ensimmäisestä neljänneksestä. Ottaen huomioon euron heikkene-misen suuruus ja kesto euron tähänastisesta kurs-sikehityksestä on tullut yhä enenevässä määrin huolenaihe tulevan hintakehityksen kannalta, koska kurssin lasku vaikuttaa loppu- ja välituotteiden tuontihintojen nousun kautta kuluttajahintainflaatioon.

Euroalueen viimeaikainen talouskehitys vahvistaa noususuhdanteen olevan kestäväällä pohjalla. Taloudellisen toimeliaisuuden kohennuttua vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä suhdannekyselyt viittaavat siihen, että kasvu on jatkunut vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä ja vuoden 2000 alussa. Euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden näkymät ovat siten suotuisat. Tähän on osaltaan vaikuttanut myös useimpien muiden maailmantalouden alueiden kasvunäkymien kohentuminen. Yhdysvaltain vahvana jatkuvan talouskasvun lisäksi myös muiden teollisuusmaiden taloudellinen toimeliaisuus on piristymäs-

sä, ja useat Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehittyvät markkinataloudet elpyvät voimakkaasti.

Talouskasvun voimistuessa euroalueen työttömyysaste jatkoi laskuaan päätyen 9,6 prosenttiin joulukuussa 1999. Työttömyysaste oli siten 0,8 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin vuotta aiemmin. Taloudellisen toimeliaisuuden kiihtymisen odotetaan johtavan työllisyyden kasvun jatkumiseen ja työttömyysasteen alenemiseen myös vastaisuudessa.

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuisena muutosvauhtina mitattu euroalueen inflaatiovauhti kiihtyi 1,7 prosenttiin joulukuussa 1999 oltuaan saman vuoden marraskuussa 1,5 %. Inflaatiovauhdin kiihtyminen johtui pääosin YKHIn energiaerästä. YKHI-inflaation vuotuisen nousuvauhdin odotetaan kiihtyvän edelleen lähikuukausina. Tämä johtuu etenkin öljyn hinnan kallistumisesta ja euron valuuttakurssin heikentymisestä viime kuukausina. Lisäksi siihen vaikuttaa vertailuajankohdan tilanne eli vuoden 1999 tammi-helmikuu, jolloin energian hinnat laskivat.

Euroalueen talouskasvu on nyt vahvalla pohjalla, ja jotta kestävä ja inflaatiota kiihdyttämättömän

talouskasvun edellytykset pysyisivät hyvinä, työmarkkinaosapuolten on varmistettava, että palkankorotukset ovat sopusoinnussa hintavakauden kanssa ja että ne tukevat työllisyyden kasvun jatkumista. Lisäksi hallitusten on tehostettava rakenteellisia uudistuksia, jotta talouskasvu voimistuisi kestäväällä tavalla. Rakenteelliset uudistukset vaikuttavat osaltaan siihen, että sekä kotimaisten että ulkomaisten sijoittajien kiinnostus euroaluetta kohtaan tulee kasvamaan. Eri tahojen johdonmukainen, näiden tavoitteiden mukainen toiminta edistää parhaiten hintavakauden säilymistä euroalueella ja varmistaa vakaan ja kestävä talouskasvun.

EKP:n Kuukausikatsauksen tässä numerossa on vakioartikkelin lisäksi kaksi muuta artikkelia. Ensimmäisessä artikkelissa ”Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen” tarkastellaan Euroopan unionin laajentumisen vaikutusta eurojärjestelmään. ”Arvopaperiselvityksen yhdentyminen” -artikkelissa analysoidaan arvopaperiselvityksen integroitumista euron käyttöönoton jälkeen.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

Helmikuun 3. päivänä 2000 pitämässään kokouksessa EKP:n neuvosto päätti nostaa jokaista kolmea keskeistä korkoaan 25 peruspisteellä. Eurojärjestelmän (edelleen kiinteäkorkoisina huutokauppoina toteutettavien) perusrahoitusoperaatioiden korko nostettiin 3,0 prosentista 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korko nostettiin 4,0 prosentista 4,25 prosenttiin ja talletuskorko 2,0 prosentista 2,25 prosenttiin 4.2.2000 alkaen (ks. kuvio 1).

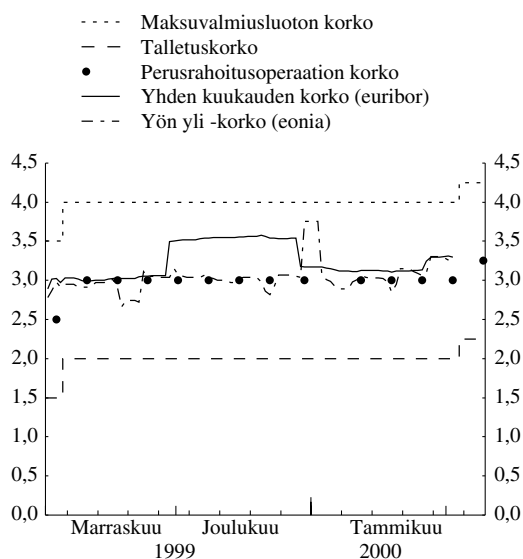
M3:n vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana joulukuussa 1999

Joulukuussa 1999 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 6,4 prosenttiin, kun se marraskuussa oli ollut 6,2 %. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo lokakuusta joulukuuhun 1999 oli 6,1 %. Tämä kasvuvauhti oli hieman nopeampi kuin syys-marras-

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

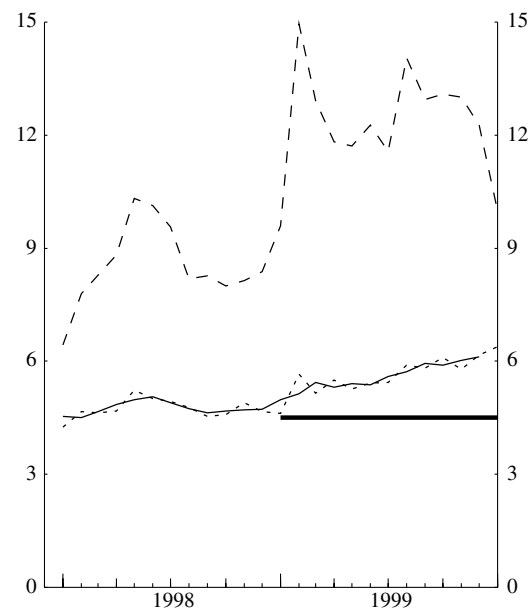
Lähde: EKP.

Kuvio 2.

Euroalueen raha-aggregaattit

(vuotuinen prosenttimuutos)

--- M1 — M3 (kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo)
--- M3 — M3:n viitearvo (4½%)

Lähde: EKP.

kuussa 1999, jolloin se oli ollut 6,0 %, ja pysyi siten noin 1½ prosenttiyksikön verran 4½ prosentin viitearvoaan suurempana (ks. kuvio 2). Näitä tietoja tulkittaessa on otettava huomioon, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen joulukuussa 1999 johtui paljolti vuodentakaisen vertailuajankohdan tason alhaisuudesta (ks. kehikko 1). Tästä huolimatta M3:n kasvuvauhdin poikkeaminen pitkän aikaa viitearvostaan viesti edelleenkin likviditeetin runsaudesta ja vaikutti yhä merkittävästi siihen, että keskipitkällä aikavälillä hintavakauteen kohdistuvat riskit painotuitivat hintojen nousun suuntaan.

M3:n kasvaminen 82 miljardilla eurolla joulukuussa 1999 johtui suureksi osaksi kausivaihteluiden vaikutuksesta. Kausivaihteluista puhdistettuna M3 oli joulukuussa 11 miljardia euroa eli 0,2 % suurempi kuin vuoden 1999 marraskuussa (ks. taulukko 1). Tämä oli vähemmän kuin yhtenäksään kolmena edeltävänä kuukautena. Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (M1) supistuivat joulukuussa kausivaihteluista puhdistettuina yh-

Kehikko I.

Vertailuajankohdan vaikutus rahan määrän vuotuisen kasvuvauhtiin

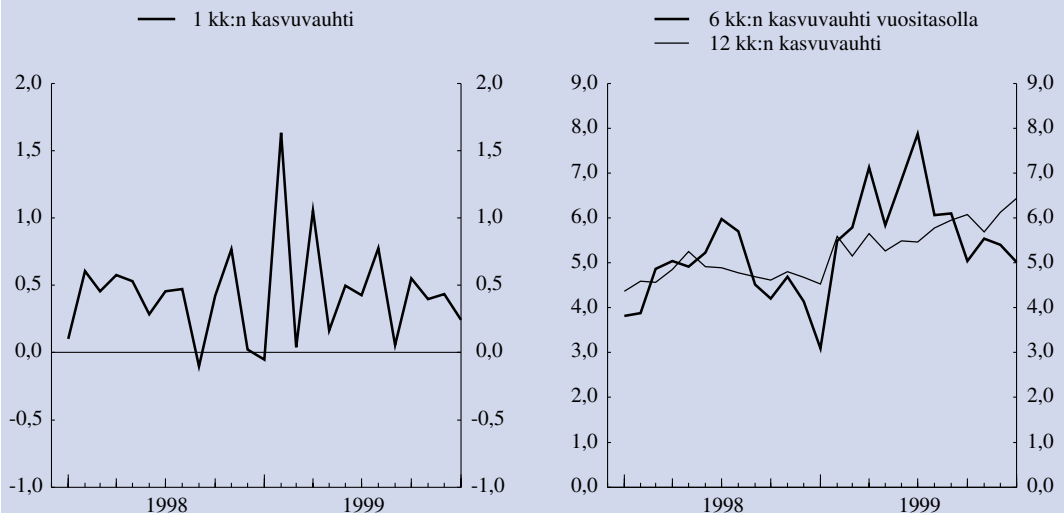
EKP:n neuvosto ilmoitti joulukuussa 1998 ja vahvisti joulukuussa 1999 seuraavansa M3:n kehitystä suhteessa 4½ prosentin viitearvoon vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella. Vuotuisen kasvun vertaaminen edellisen vuoden kasvuun on yksi niistä tavanomaisista menetelmistä, joilla rahan määrän ja muiden taloudellisten muuttujien kehitystä kuvataan. Tämän menetelmän yhtenä etuna on, että kausitekijöiden vaikutus voidaan näin käytännöllisesti katsoen eliminoida. Lisäksi 12 kuukauden jakso on yleensä riittävän pitkä, jotta vältetään yliarvioimasta tilapäisten lyhytaikaisten muutosten vaikutusta. Vuotta koskeva kasvuvauhdin tarkastelu helpottaa myös vertailuja tietoihin, joita ei julkaista kovin usein. Eliminoidakseen yhtenä kuukautena esiintyvien häiriötekijöiden vaikutukset M3:een EKP käyttää vuosivauhdin kolmen kuukauden keskiarvoa.

Tulkittaessa vuosivauhdin muutoksia kuukausitasolla suhteessa edelliseen kuukauteen on vertailuajankohdan vaikutukset kuitenkin otettava asianmukaisesti huomioon. Vertailuajankohdalla saattaa olla merkitystä, koska 12 kuukauden kasvuvauhdin muutokseen vaikuttaa paitsi viimeksi kuluneen kuukauden kehitys myös edellisen vuoden vastaavan kuukauden kehitys. Jos esimerkiksi rahan määrä kasvaa melko voimakkaasti (tai melko heikosti) yhden vuoden jonakin kuukautena, saattaa tämä aiheuttaa 12 kuukauden kasvuvauhdin hidastumisen (tai nopeutumisen) yhtä vuotta myöhemmin, koska vuodentakainen kasvu (tai supistuminen) jää pois 12 kuukauden kasvuvauhdin laskennasta.

EKP ei näin ollen ollen perusta arviotaan M3:n kehityksestä yksinomaan vuositason vertailuun, jossa vuotuista kasvuvauhtia verrataan edellisvuoteen. Se seuraa säännöllisesti myös kausivaihteluista puhdistettua kasvuvauhtia 12 kuukautta lyhyempinä tai pidempinä ajanjaksoina. Kausivaihteluista puhdistettu yhden kuukauden kasvuvauhti (ks. taulukko 2.4 Kuukausikatsauksen tilastoliitteessä) kuvaa viimeksi kuluneen kuukauden kehitystä. M3:n kuukausimuutokset voivat olla melko huomattavia, eikä niille siksi tulisi antaa liian suurta painoarvoa. Yhden kuukauden aikaisen M3:n kausivaihteluista puhdistetun kasvun vertaaminen edellisen vuoden saman kuukauden vastaavaan kasvuun voi kuitenkin auttaa tunnistamaan vertailuajankohdan vaikutukset vuotuisen kasvuvauhtiin. Lisäksi vuositasolle korotettu kasvuvauhti yhtä vuotta lyhyempänä tai pidempänä ajanjaksona voidaan laskea M3:n kausivaihteluista puhdistetun indeksin perusteella. Toisinaan ja erityisesti silloin, kun vertailuajankohta vaikuttaa erityisen voimakkaasti 12 kuukauden kasvuvauhdin muu-

M3:n kasvuvauhteja

(prosenttimuutos; kausivaihteluista puhdistettuihin tietoihin perustuvia)

Lähde: EKP.

toksiin, rahan määrän kehityksen tarkastelu vuotta lyhyempänä tai pidempänä ajanjaksona on hyödyllistä, jotta rahan määrän kasvusta saadaan luotettava arvio.

Vertailuajankohdan vääristävää vaikutusta voidaan selventää tarkastelemalla euroalueen rahan määrän kehitystä vuoden 1999 lopun tienoilla. Joulukuussa 1998 M3:n (kausivaihteluista puhdistettu) kanta supistui, ja tammikuussa 1999 M3 kasvoi poikkeuksellisen voimakkaasti (ks. oheisen kuvion vasen puoli). Tällä rahan määrän vuodentakaisella vaihtelulla, joka johtui suureksi osaksi euron käyttöönottoa edeltäneistä ja käyttöönoton jälkeisistä erityisoloista, oli suuri vaikutus M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin joulukuussa 1999 ja tammikuussa 2000. M3:n supistuminen joulukuussa 1998 (kausivaihteluista puhdistettuna) oli pääasiallisimpana syynä siihen, että M3:n vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 1999 marraskuun 6,2 prosentista 6,4 prosenttiin joulukuussa 1999. Myös M3:n kasvun voimakas kiihtyminen tammikuussa 1999 vaikuttaa siten, että se hidastaa merkittävästi M3:n vuotuisia kasvuvauhtia vuoden 2000 tammikuussa. Tämä vertailuajankohdan vaikutus heijastuu myös M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuvaan keskiarvoon, joskaan ei niin merkittävästi, sillä vaikutus tasoittuu kolmen kuukauden keskiarvossa.

teensä 11 miljardia euroa eli 0,6 %, kun taas muut lyhytaikaiset talletukset kuin yön yli -talletukset kasvoivat (5 miljardia euroa eli 0,2 %) ja kasvua oli myös jälkimarkkinakelpoisissa instrumenteissa (17 miljardia euroa eli 2,6 %).

Liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti nopeutui joulukuussa 1999 huomattavasti eli 8,4 prosenttiin marraskuun 5,3 prosentista. Rahan kysynnän kasvu liittyi todennäköisesti setelien varallapitoon vuosituhannen vaihteeseen liittyneiden epävarmuustekijöiden vuoksi. Sitä vastoin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui tuntuvasti eli 10,3 prosenttiin oltuaan 13,8 % marraskuussa 1999. Vaikka tämä hidastuminen on voinut osittain liittyä siihen, että talletuksista on siirrytty seteleihin, on yön yli -talletusten aikai-

sempaa heikompi kysyntä saattanut johtua myös lyhyiden markkinakorkojen noususta vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä. Tämä puolestaan pyrki nostamaan näiden likvidien instrumenttien hallussapidon vaihtoehtoiskustannuksia. Kaiken kaikkiaan suppean raha-aggregaatin M1:n vuotuisen kasvuvauhti hidastui 10,0 prosenttiin joulukuussa, kun se marraskuussa oli ollut 12,3 %. Vaikka M1:n vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana, näyttää siltä, että M3:n likvideimpien erien kysyntä, joka oli ollut poikkeuksellisen vahvaa vuoden 1999 ensimmäisellä puoliskolla, on hieman hiipunut aivan viime kuukausien aikana. Viime vuoden toisella puoliskolla M1:n kausivaihteluista puhdistettu ja vuositasolle korotettu kasvuvauhti oli itse asiassa vain 4,0 %.

Taulukko 1.

M3 ja sen pääerät

(kausivaihteluista puhdistetut kuukauden lopun määrät ja kuukausimuutokset)

	Joulukuu 1999	Lokakuu 1999		Marraskuu 1999		Joulukuu 1999		Loka-joulukuu 1999	
	Määrä	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos keskimäärin	
	Miljardia euroa	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%
M3	4 781,6	18,4	0,4	20,3	0,4	11,4	0,2	16,7	0,4
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1 959,7	6,1	0,3	4,8	0,3	-10,8	-0,6	0,1	0,0
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2-M1)	2 157,7	3,8	0,2	0,6	0,0	5,0	0,2	3,1	0,1
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3-M2)	664,2	8,5	1,3	14,8	2,3	17,2	2,6	13,5	2,1

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaisu määrän kanssa.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui joulukuussa 1999 edelleen ja oli 1,3 %, kun se marraskuussa oli ollut 1,8 %. Näiden instrumenttien kasvuvauhdin hiipuminen johtui pääasiassa irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletusten vuotuisen kasvuvauhdin hidastumisesta (kasvuvauhti oli joulukuussa 4,0 %, kun se marraskuussa oli ollut 5,0 %). Tähän on saattanut vaikuttaa hallussapidon vaihtoehtoiskustannusten nousu, koska euroalueen markkinakorot olivat nousseet suhteessa pankkien näille talletuksille maksamiin korkoihin. Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset supistuivat joulukuussa jokseenkin entistä eli 2,5 prosentin vuosivauhtia. Kaiken kaikkiaan liikkeessä olevan rahan ja kaikki lyhytaikaiset talletukset sisältävän väliaggregaatin M2:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui joulukuussa 1999 merkittävästi eli 5,3 prosenttiin oltuaan marraskuussa 6,5 %.

Edellä mainitusta talletusten kehityksestä poiketen M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi joulukuussa 1999 tuntuvasti ja oli 14,3 % oltuaan marraskuussa 4,0 %. Kasvuvauhti oli nopein 12 viime kuukauden aikana. Vaikka vuotuisen kasvuvauhdin poikkeuksellisen voimakas nopeutuminen joulukuussa johtuikin osittain vuodentakaisen vertailuajankohdan tason alhaisuudesta, siinä näkyi myös selvästi kausivaihteluista puhdistettu kuukausikasvu (2,6 %). Tämä saattaa liittyä lyhyiden markkinakorkojen nousuun viime kuukausina ja mahdollisesti myös joukkovelkakirjamarkkinoiden volatilitteetin lisääntymiseen joulukuussa. Nämä molemmat tekijät ovat saattaneet lisätä halukkuutta sijoittaa suhteellisen likvideihin instrumentteihin, joille maksetaan lähellä rahamarkkinakorkoja olevaa korkoa.

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuisen kasvuvauhdin kiihtyminen heijasteli kaikkien päälaerien positiivista vaikutusta. Takaisinostosopimusten laskusuuntaus jatkui mutta ei niin selväpiirteisenä kuin aikaisemmin. Takaisinostosopimukset supistuivat joulukuussa 16,9 prosentin vuosivauhtia, kun marraskuun vastaava vuosivauhti oli ollut 20,7 %. Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapaperien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 26,9 prosenttiin marraskuun 18,3 prosentista, mikä johtui osit-

tain edellä mainitusta vuodentakaisen vertailuajankohdan tason alhaisuudesta. Näiden rahamarkkinainstrumenttien vahva kysyntä on myös saattanut johtua euroalueen ulkopuolisista ostoista (joita ei voida eritellä luotettavasti eurojärjestelmän rahatilastoissa). Enintään 2 vuoden velkapaperien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi joulukuussa 40,7 prosenttiin oltuaan marraskuussa 8,1 %. Tämä on myös saattanut johtua vertailuajankohdasta, koska näiden instrumenttien kysyntä oli vähentynyt tuntuvasti joulukuussa 1998.

Luotonannon kasvu yksityiselle sektorille jatkui edelleen vahvana

Rahalaitossektorin konsolidoidussa taseessa olevista M3:n vastaeristä euroalueelle myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti pysyi joulukuussa 1999 vakaasti 8,4 prosentissa. Sektorikohtaisessa tarkastelussa tähän luotonannon kasvun vakauteen kätkeytyy kuitenkin vastakkaisia suuntauksia. Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui marraskuun 10,9 prosentista 10,5 prosenttiin joulukuussa, kun taas julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi marraskuun 1,7 prosentista 2,5 prosenttiin joulukuussa.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kehityksessä näkyi pääasiassa lainojen hieman hitaampi kasvuvauhti (joulukuussa kasvuvauhti oli 9,5 %, kun se marraskuussa oli ollut 10,1 %). Lisäksi rahalaitosten hallussa olevat osakkeet ja osuudet kasvoivat hieman hitaammin (joulukuussa kasvuvauhti oli 25,0 % oltuaan marraskuussa 26,9 %), kun taas rahalaitosten hallussa olevien muiden arvopaperien kuin osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui marraskuisesta 8,2 prosentista 12,4 prosenttiin joulukuussa. Luottojen kasvuvauhti pysyi kaiken kaikkiaan nopeana ja viesti edelleen euroalueen suotuisasta rahoitustilanteesta.

Julkiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi jo neljäntenä perättäisenä kuukautena joulukuussa ja oli 2,5 % (kasvuvauhti oli marraskuussa ollut 1,7 %). Tämä kasvuvauhdin nopeutuminen johtui pääasiassa siitä, että rahalaitokset lisäsivät valtion velkapaperei-

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät rahalaitossektorin konsolidoidussa taseessa

(mrd. euroa)

Saamiset	Kantatiedot			Virtatiedot 12 kuukaudelta ¹⁾			Velat	Kantatiedot			Virtatiedot 12 kuukaudelta ¹⁾		
	Joulu 1998	Joulu 1999	Joulu 1999	Joulu 1998	Joulu 1999	Joulu 1999		Joulu 1998	Joulu 1999	Joulu 1999			
Luotot yksityiselle sektorille	5 590,3	6 140,5	583,0	M3	4 442,4	4 781,6	285,0						
Luotot julkisyhteisöille	2 022,4	2 062,2	50,8	Pitkäaikaiset velat	3 274,7	3 579,9	266,7						
Ulkomaiset saamiset, netto	389,9	269,5	-185,4	Muut vastaerät, netto ²⁾	285,5	110,6	-103,4						
Yhteensä	8 002,6	8 472,2	448,4	Yhteensä	8 002,6	8 472,2	448,4						

Lähde: EKP

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Muut vastaerät, netto = valtion talletukset + rahalaitosten väliset velat, netto + muut velat – kiinteä omaisuus – M3:een sisältyvien valtiolle kohdistuvien velkojen vastaerä – muut saamiset.

den ostojaan (4,4 prosentin vuosivauhdilla joulukuussa), kun taas julkiselle sektorille myönnettujen lainojen kasvuvauhti pysyi hitaana (vuotuinen muutosvauhti oli -0,1 % joulukuussa).

M3:n muista vastaeristä rahalaitossektorin pitkäaikaisen rahoitusvelkojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen joulukuussa ja oli 8,1 %, kun se marraskuussa oli ollut 7,3 %. Tämä johtui yli 2 vuoden määräaikaistalletusten vuotuisen kasvuvauhdin nopeutumisesta (näiden talletusten kasvuvauhti on kiihtynyt toukokuusta lähtien ja oli 5,9 % joulukuussa 1999) ja siitä, että myös oman pääoman ja varausten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui (kasvuvauhti oli joulukuussa 14,1 %, kun se marraskuussa oli ollut 9,4 %). Sijoituksia pitkäaikaisiin talletuksiin suosi edelleenkin pankkien pitkien ja lyhyiden talletuskorkojen eron kasvaminen. Rahalaitossektorin oman pääoman ja varausten kasvuvauhdin kiihtyminen joulukuussa johtui osittain arvostusvaikutuksista. Rahalaitossektorin muista pitkäaikaisista rahoitusveloista yli 2 vuoden velkapaperit kasvoivat aikaisempaa hitaammin (kasvuvauhti oli joulukuussa 8,3 %, kun se marraskuussa oli ollut 9,0 %). Irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden talletukset supistuivat edelleen (joulukuussa ne supistuivat 8,8 prosentin ja marraskuussa 8,1 prosentin vuosivauhtia).

Rahalaitossektorin ulkoinen nettoasema heikkeni hieman joulukuussa (3 miljardia euroa absoluut-

tisten ja kausivaihteluista puhdistamattomien lukujen perusteella), koska rahalaitossektorin ulkomaiset saamiset supistuivat jonkin verran enemmän kuin ulkomaiset velat.

M3 kasvoi joulukuusta 1998 joulukuuhun 1999 yhteensä 285 miljardia euroa. Tarkasteltaessa rahalaitossektorin konsolidoidun taseen muiden pääerien 12 kuukauden muutoksia (ks. taulukko 2) voidaan todeta, että luotonanto yksityiselle sektorille kasvoi 583 miljardia euroa, kun taas luotot julkiselle sektorille kasvoivat 51 miljardia euroa. Tähän kehitykseen liittyi rahalaitossektorin pitkäaikaisen velkojen kasvu (267 miljardilla eurolla) ja rahalaitossektorin nettomääräisten ulkomaisten saamisten supistuminen (185 miljardilla eurolla). M3:n muut vastaerät (nettovelat) supistuivat 103 miljardia euroa joulukuuhun 1999 ulottuneen 12 kuukauden jakson aikana.

Yksityisen sektorin osallistuminen euroalueen velkamarkkinoihin lisääntymässä

Tässä Kuukausikatsauksessa EKP julkaisee ensimmäistä kertaa liikkeeseenlaskijoiden sektorin mukaan eritellyt tilastot euromääräisten velkapapereiden liikkeessä olevista määristä ja liikkeeseenlaskuista (katso kehikko 2). Nämä tilastot täydentävät EKP:n marraskuusta 1999 lähtien julkaisemia tietoja velkapapereiden liikkeeseenlaskusta ja

Kehikko 2.

Euromääräiset velkapaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä

EKP on marraskuusta 1999 alkaen julkaissut tilastoja velkapapereiden liikkeeseenlaskuista alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan eriteltyinä (ks. tilasto-osan taulukko 3.5 ja kehikko 2 Kuukausikatsauksen marraskuun 1999 numeron sivuilla 17 ja 18). EKP:n julkaisemia tilastoja velkapapereiden liikkeeseenlaskuista on nyt laajennettu ottamalla mukaan liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyt tilastot euromääräisten velkapapereiden liikkeessä olevista määristä ja liikkeeseenlaskuista (ks. tilasto-osan taulukko 3.6). Näissä uusissa EKP:n tilastoissa on kuusi eri liikkeeseenlaskijasektoria: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä), muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset, yritykset, valtio, muut julkisyhteisöt ja kansainväliset järjestöt. Euroalueen velkapaperimarkkinoiden liikkeeseenlaskujen erittely sektoreittain on tärkeää rahatalouden ja rahoitusmarkkinoiden analyysin kannalta. Tilastoista ilmenee, miten suuret suhteelliset osuudet yksityisellä ja julkisella sektorilla on pääomamarkkinoiden kysynnästä, ja ne saattavat selittää markkinakorkojen muutoksia erityisesti, kun kyseessä ovat keskipitkät ja pitkäaikaiset velkapaperit. Pitkän aikavälin tarkastelussa tilastot voivat antaa viitteitä mahdollisista rakenteellisista muutoksista euroalueen talouden säästämässä ja luotonannossa. Tällaisilla muutoksilla voi olla merkitystä rahan ja luottojen määrän kehityksen tulkinnan tai rahapolitiikan välittymismekanismien kannalta.

Sektoreittain eriteltyissä tilastoissa ovat mukana kaikkialla maailmassa liikkeeseen lasketut muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet (mukaan lukien euroalueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten valuuttojen määräisinä liikkeeseen lasketut arvopaperit, jos sellaisia on vielä ollut). Euroopan kansantalouden tilinpitöjärjestelmässä (EKT 95) määriteltyjen EU:n standardien mukaisesti liikkeeseenlaskijan sektori määräytyy sen mukaan, mikä yhteisö on ottanut velan.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden erittely sektoreittain osoittaa, että euroalueen pääomamarkkinoilla valtion liikkeeseen laskemien velkapapereiden osuus oli suurin. Valtion osuus oli marraskuun 1999 lopussa 3 262,9 miljardia euroa eli 54 % koko liikkeessä olevasta määrästä (ks. oheinen taulukko). Joulukuun 1998 lopussa valtion vastaava osuus oli 56 %. Rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden osuus euromääräisten velkapapereiden liikkeessä olevasta määrästä oli toiseksi suurin eli 2 208,5 miljardia euroa, mikä on 37 % koko liikkeessä olevasta määrästä. Joulukuun 1998 lopussa rahalaitosten vastaava osuus oli 36 %.

Euroalueen pääomamarkkinoilla yritysten sekä muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten osuus oli edelleen suhteellisen pieni. Marraskuun 1999 lopussa muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden osuus koko liikkeessä olevasta määrästä oli 5 %, kun se joulukuun 1998 lopussa oli ollut 4 %. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden osuus koko liikkeessä olevasta määrästä oli marraskuun 1999 lopussa 3 %, kun se joulukuun 1998 lopussa oli ollut 2 %. Kuten joulukuun 1998 ja marraskuun 1999 välillä tapahtuneet muutokset eri liikkeeseenlaskijasektoreiden osuuksissa osoittavat, vuoden 1999 mittaan muun kuin julkisen sektorin osuus euroalueen pääomamarkkinoilla kasvoi suhteessa julkisen sektorin osuuteen (tätä aihetta on käsitelty myös Kuukausikatsauksen tammikuun 2000 numeron artikkelissa ”Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset”).

Euromääräisten velkapapereiden liikkeessä olevan määrän erittely maturiteeteittain osoittaa, että kaikkien sektorien velkapaperit ovat enimmäkseen pitkäaikaisia, joskin euroalueella olevien yritysten osalta tämä piirre ei ole yhtä selvä kuin muilla sektoreilla.

Kansainvälinen järjestelypankki (BIS) kerää tilastotiedot euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemista euromääräisistä velkapapereista sektoreittain eriteltyinä. Tällä hetkellä saatavissa olevat BISin tilastot ulottuvat vuoden 1999 kolmanteen neljännekseen. Syyskuun 1999 lopussa euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden osuus koko liikkeessä olevasta euromääräisten velkapapereiden

määrästä oli 9 %. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden liikkeessä olevasta määrästä suurimman osuuden muodostivat pankkien (ml. keskuspankit) liikkeeseen laskemat velkapaperit (28 % syyskuun 1999 lopussa). Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat kansainvälisillä järjestöillä (21 %), yrityksillä (19 %), muilla rahoituslaitoksilla kuin rahalaitoksilla (15 %) ja valtioilla (13 %). Yritysten osuus kasvoi joulukuun 1998 lopun 13 prosentista 19 prosenttiin syyskuun 1999 lopussa eli huomattavasti enemmän kuin minkään muun sektorin osuus. Tämä kehitys kuvastaa jälleen sitä, että yksityisen sektorin osuus euromääräisten velkapapereiden liikkeeseenlaskuista on kasvamassa.

Euroalueella olevien¹⁾ liikkeeseen laskemat euromääräiset²⁾ velkapaperit liikkeeseen laskijan sektorin mukaan
(mrd. euroa)

	Liikkeeseenlaskut vuonna 1999						Liikkeessä oleva määrä	
	I	II	III	Loka	Marras	Tammi-marras ⁴⁾	12/98 loppu	11/99 loppu ⁵⁾
Yhteensä – josta	931,9	873,6	853,3	296,9	277,9	2 955,7	5 589,9	6 028,1
Yritysten liikkeeseen laskemat	129,5	125,1	129,8	47,7	41,0	473,1	235,0	282,6
lyhytaikaiset, %	(81)	(88)	(90)	(87)	(94)	(87)	(20)	(26)
pitkäaikaiset, %	(19)	(12)	(10)	(13)	(6)	(13)	(80)	(74)
Rahalaitosten (ml. eurojärjestelmä) liikkeeseen laskemat	452,6	430,4	412,8	154,4	159,3	1 609,5	1 989,3	2 208,5
lyhytaikaiset, %	(65)	(68)	(72)	(67)	(72)	(69)	(8)	(10)
pitkäaikaiset, %	(35)	(32)	(28)	(33)	(28)	(31)	(92)	(90)
Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat	15,7	37,1	22,7	5,5	6,0	87,0	131,0	183,5
lyhytaikaiset, %	(27)	(13)	(22)	(27)	(20)	(20)	(7)	(3)
pitkäaikaiset, %	(73)	(87)	(78)	(73)	(80)	(80)	(93)	(97)
Valtion liikkeeseen laskemat	325,8	271,4	282,0	86,9	68,1	1 034,2	3 127,2	3 262,9
lyhytaikaiset, %	(43)	(49)	(46)	(47)	(49)	(46)	(10)	(8)
pitkäaikaiset, %	(57)	(51)	(54)	(53)	(51)	(54)	(90)	(92)
Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat	8,3	9,8	6,0	2,5	3,6	30,1	107,5	113,9
lyhytaikaiset, %	(42)	(41)	(57)	(60)	(56)	(48)	(3)	(3)
pitkäaikaiset, %	(58)	(59)	(43)	(40)	(44)	(52)	(97)	(97)
Lisätieto:								
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat euromääräiset velkapaperit (prosentteina kaikkien euromääräisten velkapapereiden liikkeeseenlaskuista)	76,7	75,2	90,3	.	.	242,2	439,1	593,1
(8)	(8)	(10)	.	.	(8)	(7)	(9)	
Yritykset	18,0	22,3	27,9	.	.	68,2	56,0	109,9
Pankit (ml. keskuspankit)	28,6	22,3	30,6	.	.	81,5	117,6	164,1
Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	16,5	19,1	21,8	.	.	57,4	53,4	87,2
Valtio	5,6	6,2	4,4	.	.	16,2	65,9	78,9
Muut julkisyhteisöt	1,9	2,2	2,5	.	.	6,6	25,5	29,7
Kansainväliset järjestöt	6,1	3,2	3,2	.	.	12,5	120,7	123,3

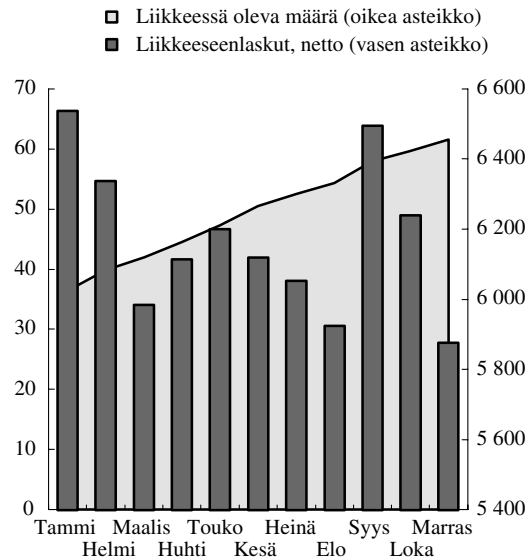
Lähteet: EKP ja BIS.

- 1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.
- 2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Lyhytaikaiset velkapaperit ovat velkapapereita, joiden maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta).
- 4) Tammi-syyskuu euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden osalta.
- 5) 9/1999 lopussa euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden osalta.

Kuvio 3.

Euroalueella olevien vuonna 1999 liikkeeseen laskemat velkapaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Nettoluvut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

auttavat ymmärtämään paremmin euroalueen rahoitusrakenteen kehitystä.

Lokakuussa 1999 euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden velkapapereiden bruttoemissiot olivat 311,3 miljardia euroa ja marraskuussa 293,6 miljardia euroa. Kun otetaan huomioon velkapapereiden lunastukset (262,3 miljardia euroa lokakuussa ja 265,9 miljardia euroa marraskuussa), nettoemissioiden arvo oli lokakuussa 49,0 miljardia euroa ja marraskuussa 27,8 miljardia euroa. Vuoden 1999 aikaisempina kuukausina nettoemissioiden kuukausittainen keskiarvo oli ollut 46,5 miljardia euroa (ks. kuvio 3). Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta oli marraskuun lopussa 6 455,9 miljardia euroa.

Pankkien korot nousivat hieman joulukuussa

Kaikki pankkien lyhyet korot nousivat euroalueella joulukuussa 1999 EKP:n marraskuun alussa tekemän koronnoston sekä rahamarkkina-

korokojen loka- ja marraskuun nousun myötä. Lisäksi euroalueen pankkien pitkät korot olivat kaiken kaikkiaan noususuunnassa joulukuussa, kun pääomamarkkinoiden pitkät korot nousivat.

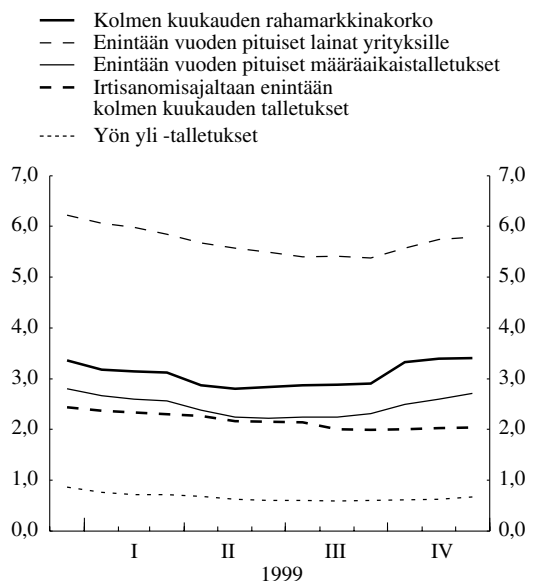
Joulukuussa 1999 pankkien lyhyistä koroista nousi eniten irtisanomisajaltaan enintään vuoden pituisien määräaikaistalletusten keskiporkko, joka kohosi 11 peruspistettä 2,7 prosenttiin (ks. kuvio 4). Vaikka kaikki pankkien lyhyet korot ovat olleet noususuunnassa kesästä 1999 lähtien, ne olivat joulukuussa 1999 alhaisemmat kuin joulukuussa 1998.

Pankkien pitkistä koroista yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskiporkko nousi 7 peruspistettä 4,0 prosenttiin joulukuussa 1999 (ks. kuvio 5). Kotitalouksien asuntoluottojen keskiporkko nousi myös hieman eli 5,8 prosenttiin. Muista pitkäaikaisista lainoista poiketen yrityksille myönnettujen pitkäaikaisen luottojen keskiporkko laski joulukuussa hieman eli 5,5 prosenttiin, kun joukkovelkakirjojen tuotot ovat olleet noususuunnassa toukokuusta 1999 lähtien. Kaikki

Kuvio 4.

Pankkien lyhyet korot

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

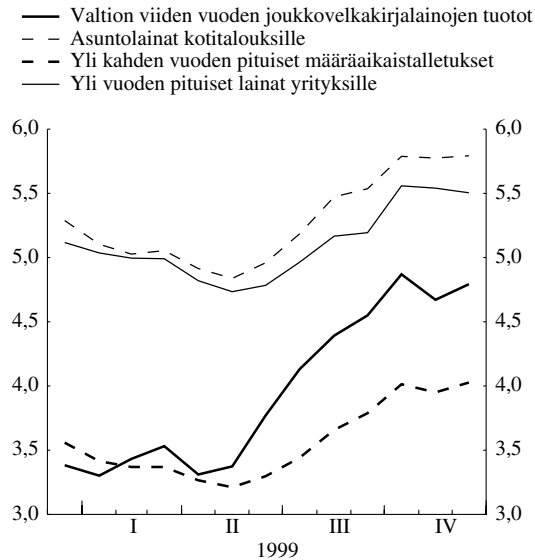

Lähteet: EKP:n yhteenlasketut maittaiset tiedot ja Reuters.

Kuvio 5.

Pankkien pitkät korot

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maillaiset tiedot ja Reuters.

pankkien pitkät korot olivat joulukuussa 1999 merkittävästi korkeammat kuin vuotta aiemmin.

Rahamarkkinakorot nousivat tammikuun loppupuolella

Rahamarkkinakorot pysyivät kutakuinkin vakaina suurimman osan tammikuuta, mutta nousivat kuun loppupuolella, kun markkinoilla vahvistuivat odotukset siitä, että EKP nostaa korkoja helmikuussa 2000. Eonia-korkona mitattu yön yli-korko oli suurimman osan tammikuuta lähes sama kuin eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden 3,0 prosentin korko. Tämä viittaa siihen, että pankkijärjestelmän likviditeetti ja eurojärjestelmän varantovaatimusten täyttämiseksi vaadittavien varojen määrä ovat vuosisadan vaihteen jälkeen taas melko hyvin tasapainossa (ks. keuhko 3). Eonia-korko nousi jälleen tammikuun 2000 lopusta lähtien ja oli 2. helmikuuta 3,18 % (ks. kuvio 1).

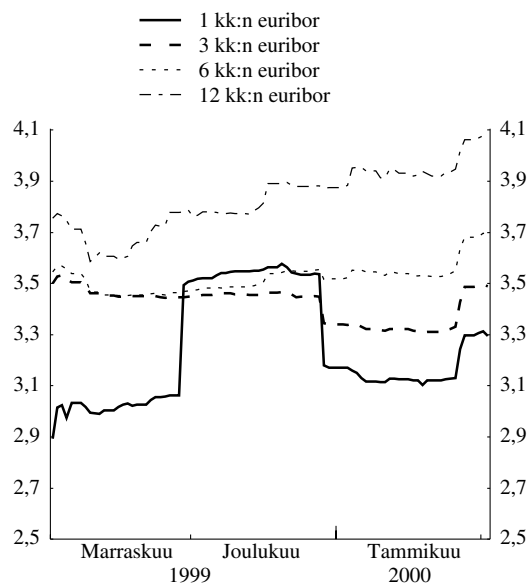
Rahamarkkinoiden tuottokäyrä pysyi melko jyrkästi nousevana tammikuussa 2000. Yhden kuukauden euriborkorko oli joulukuun 1999 lopussa 3,17 %, mistä se tammikuun alussa ensin laski muutamia peruspisteitä, mutta nousi sitten kuukauden loppupuolella melkein 20 peruspistettä ja oli 3,30 % 2.2.2000 (ks. kuvio 6). Jotakuinkin samalla tavalla muuttui kolmen kuukauden euriborkorko, joka nousi joulukuun 1999 lopusta 15 peruspistettä ja oli 3,49 % 2.2.2000.

Vuoden 2000 kuluessa erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko kehittyi tammikuussa samalla tavalla kuin kolmen kuukauden spotkorko. Helmikuun 2. päivänä maaliskuussa 2000 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 3,70 %, kesäkuussa 2000 erääntyvien pohjalta johdettu korko 4,06 % ja syyskuussa 2000 erääntyvien pohjalta johdettu korko 4,35 %. Kaikki olivat noin 10 peruspistettä korkeampia kuin joulukuun 1999 lopussa. Nämä muutokset heijastuivat myös kuuden ja

Kuvio 6.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kehikko 3.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.1.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Pitoajanjaksolle 24.12.1999–23.1.2000 oli tyypillistä vuoteen 2000 siirtymiseen liittyvät poikkeukselliset olosuhteet ja vuosituhannen vaihteesta aiheutuneet erityismuutokset. Kuten EKP ilmoitti 23.9.1999, vuoden 2000 ensimmäisellä viikolla ei toteutettu perusrahoitusoperaatioita eikä tuon viikon aikana erääntynyt yhtään perusrahoitusoperaatiota. Tästä seurasi, että eurojärjestelmä toteutti pitoajanjakson aikana kolme perusrahoitusoperaatiota ja yhden hienosäätöoperaation. Kaikki perusrahoitusoperaatiot toteutettiin 3,00 prosentin kiinteällä korolla. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 35 miljardista eurosta 77 miljardiin euroon. Perusrahoitusoperaatioissa tehtyjen tarjousten kokonaismäärät vaihtelivat 486 miljardista eurosta 1 146 miljardiin euroon, ja niiden keskiarvo oli 849 miljardia euroa, kun se edellisenä pitoajanjaksona oli ollut 988 miljardia euroa. Jako-osuudet vaihtelivat 3,8 prosentista 14,4 prosenttiin, eli ne olivat jonkin verran pienemmät kuin edellisenä pitoajanjaksona, jolloin ne olivat vaihdelleet 6,1 prosentista 19,9 prosenttiin.

Koska siirtyminen vuoteen 2000 sujui hyvin, EKP päätti sitoa runsaaksi kasvanutta likviditeettiä. Likviditeetin suuri määrä oli seurausta yhtäältä siitä, että EKP oli halunnut ehkäistä likviditeettirajoitteiden synnyn siirtymisen aikana, ja toisaalta siitä, että likviditeetti oli kasvanut huomattavasti pankkien otettua runsaasti maksuvalmiusluottoa 30.12.1999 ja että riippumattomien tekijöiden vaikutus pieneni huomattavasti vuoden 2000 alussa. EKP toteutti 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka eräpäivä oli 12.1.2000. Hienosäätöoperaatio toteutettiin keräämällä määrääaikaistalletuksia vaihtuvakorkoisessa pikahuutokaupassa, jossa tarjousten yläraja oli asetettu etukäteen 3,00 prosentiksi. Operaatioissa kerättävän likviditeetin määrän tavoitteeksi oli ilmoitettu 33 miljardia euroa, mutta tarjousten määrä jäi 14,4 miljardiin euroon. Hyväksyttävistä 210 vastapuolesta 43 osallistui hienosäätöoperaatioon.

Vuoden 1999 viimeistä pankkipäivää lukuun ottamatta eoniakorko vaihteli 2,85 ja 3,15 prosentin välillä. Eoniakorko oli 30.12.1999 korkeimmillaan eli 3,75 %, mikä johtui mm. pankkien vuoteen 2000 siirtymiseen liittyvästä huolestuneisuudesta. Korkohuippu osoittautui kuitenkin alhaisemmaksi kuin rahamarkkinaosapuolet olivat odottaneet, ja 4.1.2000 eoniakorko laski 3,01 prosenttiin.

Maksuvalmiusjärjestelmän käyttö

Maksuvalmiusluottoa käytettiin keskimäärin 1,9 miljardia euroa eli 1,6 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Maksuvalmiusluottoa otettiin eniten vuodenvaihteessa, mikä johtui suureksi osaksi

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.12.1999–23.1.2000

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	215,5	3,8	+211,7
Perusrahoitusoperaatiot	138,5	-	+138,5
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	75,0	-	+75,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	1,9	0,5	+1,4
Muut operaatiot	0,0	3,3	-3,3
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	362,3	465,3	-103,0
Liikkeessä olevat setelit	-	363,0	-363,0
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	41,0	-41,0
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	362,3	-	+362,0
Muut tekijät, netto	-	61,2	-61,2
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkileillä (a) + (b)			108,7
(d) Varantovelvoite			107,7

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

vuoteen 2000 siirtymiseen liittyvistä poikkeuksellisista olosuhteista. Lisäksi likvideetti oli pitoajanjakson lopussa odotettua niukempaa, sillä varantovelvoitteen ylittävät talletukset olivat tavanomaista suuremmat. Maksuvalmiusjärjestelmän talletuksia tehtiin keskimäärin 0,5 miljardia euroa eli 0,5 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likvideettiin vaikuttavat tekijät

Pankkijärjestelmän likvideettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likvideettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 103 miljardia euroa, mikä on 6,1 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Tämä johtui pääasiassa siitä, että valtioiden talletusten nettomäärä oli 18 miljardia euroa pienempi ja liikkeessä olevien seteleiden määrä keskimäärin 8,7 miljardia euroa suurempi kuin edellisenä pitoajanjaksona. Ulkomaisten saamisten nettomäärä kasvoi miltei 11 miljardia euroa, mihin oli tärkeimpänä syynä pääasiassa vuoden lopussa tehdyt arvostusmuutokset, jotka vaikuttivat myös erään ”muut tekijät”. Riippumattomien tekijöiden vaikutus vaihteli 82,1 miljardista eurosta 131,0 miljardiin euroon.

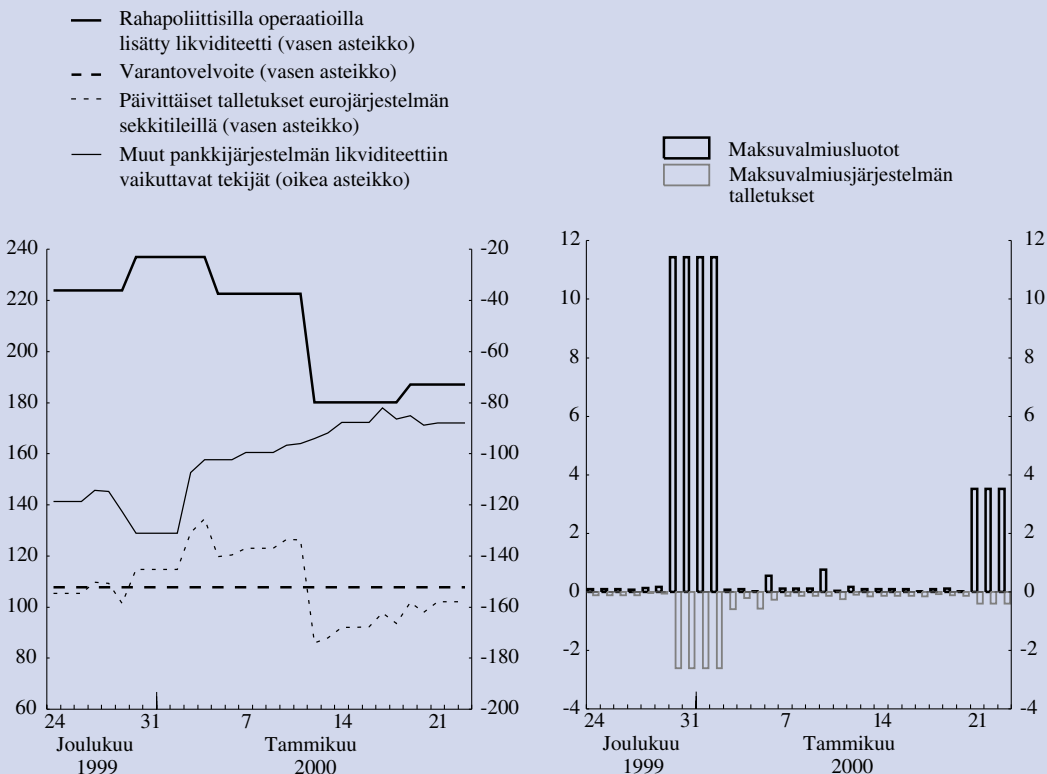
Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 108,7 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 107,7 miljardia euroa. Keskimääräisten sekkitilitalletusten ja varantovelvoitteiden välinen ero oli näin ollen 1,0 miljardia euroa, mikä oli 0,3 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Tästä määrästä noin 0,2 miljardia euroa oli sekkitilitalletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen, ja 0,8 miljardia euroa oli varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia. Se, että varantovelvoitteen ylittävien talletusten määrä oli tavanomaista suurempi, johtui osittain siitä, että pankit keräsivät likvideettiä vuodenvaihteeksi.

Pankkijärjestelmän likvideettiin vaikuttavat tekijät

23.1.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavainnot)

Lähde: EKP.

kahdentoista kuukauden euriborkorkoihin: 2.2.2000 kuuden kuukauden korko oli 3,69 % eli 17 peruspistettä korkeampi kuin joulukuun 1999 lopussa ja kahdentoista kuukauden korko 4,06 % eli 18 peruspistettä korkeampi kuin joulukuun 1999 lopussa. Rahamarkkinoiden tuottokäyrän siirtyminen ylöspäin osoitti, että markkinat entistä enemmän odottivat lyhyiden korkojen nousevan.

Eurojärjestelmän toteuttamassa pitempiaikaisessa perusrahoitusoperaatiossa, jonka maksujen suorituspäivä oli 27.1.2000, marginaalikorko oli 3,28 % ja keskimarkkorko 3,30 %. Tämä oli muutamia peruspisteitä alempi kuin kolmen kuukauden euriborkorko operaation toteuttamisajankohtana. Likviditeettiä jaettiin yhteensä 20 miljardia euroa. EKP:n neuvosto ilmoitti 20.1.2000 aikovansa jakaa tämän verran likviditeettiä jokaisessa vuoden 2000 alkupuolella toteutettavassa kuukausittaisessa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa. Päätöksessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän vuoden 2000 alkupuoliskon arvioidut likviditeettitarpeet sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastedeskin likviditeettiä pääasiassa perusrahoitusoperaatioidensa kautta.

Pitkien joukkovelkakirjalainojen tuotot kasvoivat edelleen tammikuussa

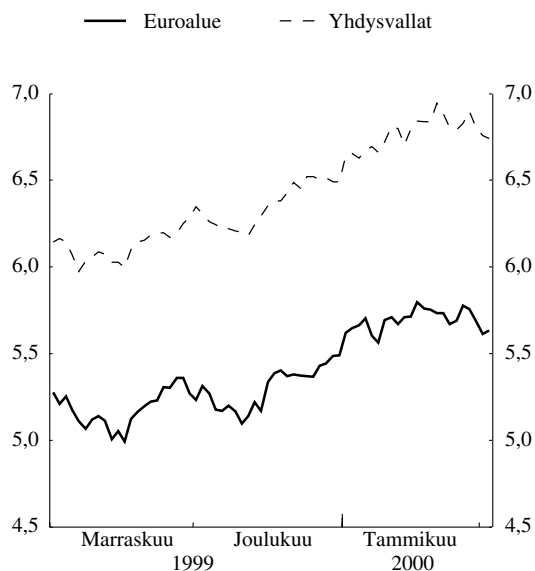
Vuoden 1999 joulukuun loppupuolella alkanut pitkien joukkovelkakirjalainojen tuottojen kasvu euroalueella jatkui myös tammikuussa 2000 (ks. kuvio 7). Euroalueen 10 vuoden joukkolainojen keskimääräiset tuotot kasvoivat noin 15 peruspistettä joulukuun 1999 lopusta helmikuun 2. päivään, jolloin ne olivat 5,64 %. Pitkien joukkolainojen tuotot euroalueella olivat tällöin suurimmillaan vuoden 1997 lopun jälkeen. Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuottojen huomattavat kasvupaineet näyttivät osittain vaikuttaneen tähän tammikuun alkupuolen kehitykseen. Myöhemmin, kun Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuotot jatkoivat kasvuaan, kehitys näytti kuitenkin kulkevan eri suuntiin. Siten Yhdysvaltojen ja euroalueen 10 vuoden joukkolainojen tuottoero kasvoi tammikuussa 10 peruspistettä ja oli 110 peruspistettä 2.2.2000.

Yhdysvaltojen 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat 25 peruspistettä joulukuun 1999 lo-

Kuvio 7.

Valtion pitkien lainojen tuotot euroalueella ja Yhdysvalloissa

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkäaikaisilla valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

pusta vuoden 2000 helmikuun 2. päivään, jolloin ne olivat 6,74 %. Yhdysvaltojen 10 vuoden joukkolainojen tuotot olivat tällöin suurimmillaan yli kahteen ja puoleen vuoteen sekä samalla noin 200 peruspistettä suuremmat kuin vuosi sitten. Tärkein tekijä Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottojen kasvuun näytti olleen rahoitusmarkkinaosa-puolten huoli inflaatiopaineiden mahdollisesta lisääntymisestä, kun Yhdysvaltojen talouskasvu jatkui voimakkaana. Vaikka vain harvat indikaattorit näyttivät osoittavan välittömiä inflaatiopaineita, monet voimakkaan talouskasvun jatkumiseen viittanneet tiedot sekä kuluttajien ja yritysten suuri luottamus ovat saattaneet lisätä markkinaosa-puolten epäilyjä, ettei inflaatio Yhdysvalloissa pysy hitaana keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, kun BKT:n kasvuvauhti on hyvin nopea. Tammikuun loppupuolella pitkien joukkolainojen tuottojen kasvupaine väheni jonkin verran, kun Yhdysvalloissa ilmoitettiin, että liittovaltio aikoo ostaa takaisin pitkiä joukkovelkakirjalainoja vuoden 2000 alkupuoliskolla, ja kun eräistä selonteosta

saatiin viitteitä siitä, että odotettua suurempi valtiontalouden ylijäämä antaa Yhdysvalloille mahdollisuuden lyhentää valtion velkoja arvioitua nopeammin.

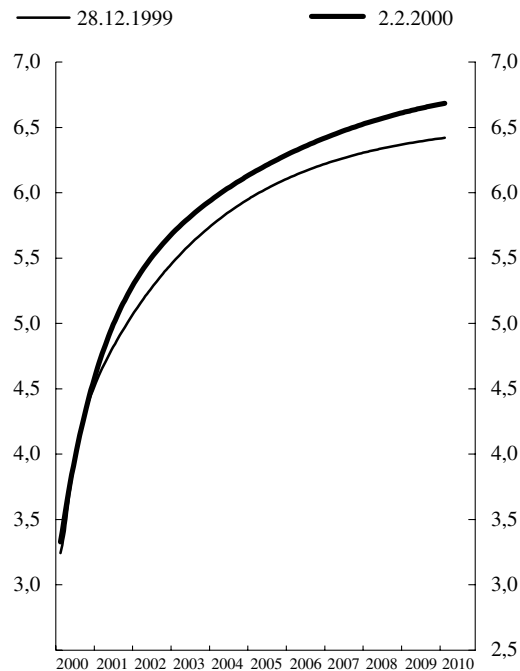
Japanin 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat tammikuussa noin 20 peruspistettä ja olivat 1,84 % helmikuun 2. päivänä. Tuotot kasvoivat etenkin tammikuun alkupuolella, kun markkinat pitivät aiempaa todennäköisempänä, että Japanin nollakorkopolitiikka olisi päättymässä. Tuottojen kasvun taustalla olivat luultavasti myös valtion uusien viiden vuoden joukkovelkakirjalainojen emissioihin liittyneet tekniset tekijät. Tuottojen kasvu notkahti kuitenkin myöhemmin, kun Japanin keskuspankki oli toistuvasti vakuuttanut jatkavansa nollakorkopolitiikkaa toistaiseksi.

Suurin osa euroalueen pitkien joukkolainojen tuottojen kasvusta tammikuussa 2000 keskittyi tammikuun alkupuolelle, kun taas kuukauden loppupuolella joukkolainojen tuotot pysyivät varsin vakaina. Huomattava osa tammikuun alun kasvusta näytti johtuneen Yhdysvaltojen joukkolainamarkkinoiden tuottoihin kohdistuneista kasvupaineista, aivan samaan tapaan kuin oli havaittavissa myös joulukuun 1999 jälkipuolella. Euroalueen joukkolainojen tuottojen kasvuun näyttivät vaikuttaneen lisäksi viimeaikaiset talousuutiset ja -luvut, jotka ennakoivat euroalueelle entistä valoisampia talousnäkymiä ja toisaalta inflaatiopaineita tulevaisuudessa. Lisäksi monet vuoden 2000 alussa toteutettavaksi aiotut joukkolainaemissiot ovat saattaneet luoda kasvupaineita euroalueen joukkolainojen tuottoihin tammikuussa. Edellä mainittua pitkien korkojen nousua heijastellen euroalueen termiinikorkokäyrä jyrkkeni jonkin verran tammikuussa (ks. kuvio 8).

Ranskan 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkovelkakirjalainojen reaali tuotot kasvoivat yli 35 peruspistettä joulukuun 1999 lopusta vuoden 2000 helmikuun 2. päivään, jolloin ne olivat 3,90 %. Sen sijaan 10 vuoden nimellis- ja reaali tuottojen välistä eroa kuvaava tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui tarkasteluajanjaksona noin 25 peruspistettä 1,70 prosenttiin. Tämä näyttää viittaavan siihen, että euroalueen joukkolainojen nimellistuottojen äskettäinen kasvu liittyi pikemminkin markkinoiden odotuksiin lyhyiden reaalkorkojen noususta kuin inflaatio-odotuksiin.

Kuvio 8. Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Tämän puolestaan voidaan katsoa viittaavan siihen, että markkinat odottivat eurojärjestelmän hillitsevän inflaatiopaineet hintavakauden säilyttämiseksi. Kuten aikaisemmissa Kuukausikatsauksissa on todettu, Ranskan indeksisidonnaisten joukkovelkakirjalainamarkkinoiden tuottokehityksen pohjalta on syytä tehdä vain varovaisia päätelmiä euroalueen inflaatio-odotuksista, koska tulkintoihin sisältyy monia epävarmuuksia.

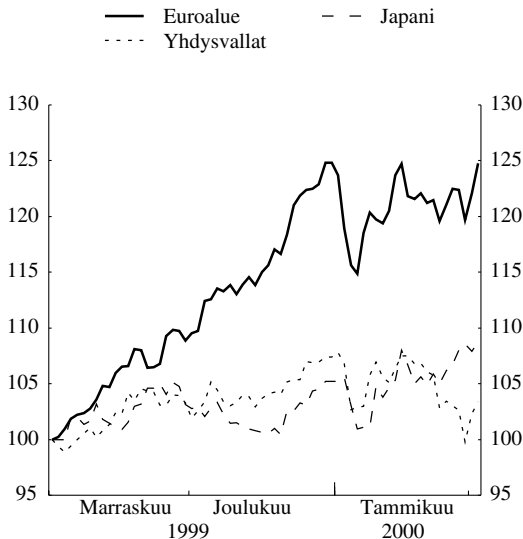
Tammikuussa osakkeiden hinnat laskivat – markkinat volatiilit

Yhdysvaltojen osakkeiden hintojen tavoin myös euroalueen osakkeiden hintojen kehitys vaihteli tammikuussa 2000 melko paljon (ks. kuvio 9).

Kuvio 9.

Osakeindeksit

(1.11.1999 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx laaja -osakeindeksi euroalueen osalta, Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Laajan Dow Jones Euro Stoxx -indeksin mukaan euroalueen osakkeiden hinnoissa ei ollut nähtävissä mitään selvää trendiä joulukuun 1999 lopusta helmikuun 2. päivään toisin kuin vuoden 1999 loppupuoliskolla, jolloin osakkeiden hinnat nousivat paljon.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksillä mitatut osakkeiden hinnat laskivat 4 % vuoden 1999 lopusta vuoden 2000 helmikuun 2. päivään. Tähän Yhdysvaltojen osakkeiden hintojen kokonaiskehitykseen näyttää vaikuttaneen kaksi vastakkaisista tekijää. Ensinnäkin Yhdysvaltojen pitkien joukkolainojen tuottojen joulukuusta 1999 jatkunut huomattava kasvu näyttää aiheuttaneen laskupaineita Yhdysvaltojen osakkeiden hintoihin, kun se on pienentänyt yritysten tulevien voitto-

jen nykyarvoa. Toisaalta merkit voimakkaan talouskasvun jatkumisesta ja siihen liittyvä yritysten vahva tuloskehitys näyttävät vaikuttavan myönteisesti yritysten tulevaisuuden kannattavuutta koskeviin odotuksiin.

Päinvastoin kuin Yhdysvalloissa ja euroalueella, Japanissa Nikkei 225 -indeksillä mitatut osakkeiden hinnat nousivat yli 4 % vuoden 1999 lopusta vuoden 2000 helmikuun 2. päivään. Vaikka Japanin osakkeiden hinnat näyttivät ajoittain kärsineen Yhdysvaltojen osakkeiden hintojen heilahdeluista sekä Japanin talousnäkyymiin liittyvistä jatkuvista epävarmuuksista, ne alkoivat kuitenkin nousta sen jälkeen, kun ne tammikuun alussa olivat laskeneet. Samalla kun Japanin pitkien joukkolainojen tuotot pysyivät suhteellisen vakaina tammikuussa, osakkeiden hintojen nousu näytti pääosin ilmentävän odotuksia siitä, että yritysten kannattavuus on kohenemassa.

Euroalueella osakkeiden hintojen kehitys heijasteli Yhdysvaltojen vuoden 2000 ensimmäisten viikkojen kehitystä. Vaikka markkinaosapuolet näyttivät suhtautuvan entistä myönteisemmin euroalueen talousnäkyymiin, hintojen laskupaineet tammikuun alussa ovat saattaneet pääosin johtua Yhdysvaltojen osakekurssien heilahdeluista sekä euroalueen joukkolainojen tuottojen kasvusta. Tammikuusta kehitystä toimialoittain tarkasteltaessa havaitaan, että eniten euroalueen osakkeiden hintojen laskuun tammikuun alussa on vaikuttanut rahoitussektori. Dow Jones Euro Stoxx -indeksissä olevien rahoitussektorin osakkeiden hinnat laskivat lähes 8 % joulukuun 1999 lopusta helmikuun 2. päivään. Rahoitussektorin osakkeiden osuus indeksissä olevien osakkeiden yhteenlasketusta markkina-arvosta on tällä hetkellä lähes neljännes. Sitä vastoin tietoliikenne ja peruspalvelusektoreiden (erityisesti televiestinnän) yritysten osakkeiden hinnat nousivat tammikuussa, koska näiden yritysten tuloskehitysnäkymiä pidetään myönteisenä.

2 Hintakehitys

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi edelleen joulukuussa energian hintojen nousun myötä

Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuisena nousuvauhtina mitattu euroalueen inflaatiovauhti kiihtyi joulukuussa 1999 edelleen 1,7 prosenttiin, kun se marraskuussa oli 1,5 % (luku on tarkistettu). Joulukuinen inflaatiovauhdin nopeutuminen johtui lähes yksinomaan energian hintojen noususta. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vähäistä kallistumista lukuun ottamatta YKHIn muiden pääerien nousuvauhti pysyi ennallaan tai hidastui hieman. Kausivaihteluista riippumattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin kiihtymisen myötä ilman kausielintarvikkeita ja energiaa laskettu YKHIn vuotuinen muutosvauhti nopeutui 0,1 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin joulukuussa 1999.

Energiaerien hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui marraskuun 7,2 prosentista 3 prosenttiyksikköä 10,2 prosenttiin joulukuussa (ks. taulukko 3). Tämä energian hintojen vuotuisen nousuvauhdin kiihtyminen johtui sekä energian hintaindeksin jyrkästä noususta vuoden 1999 marraskuusta saman vuoden joulukuuhun että suhteellisen voimakkaasta energiahintaindeksin laskusta vertailuajankohtana eli vuotta aikaisemmin (ks. kuvio 10). Energian hintojen jatkuva lasku vertailuajankohtana eli vuonna 1998 vaikutti vaihtelevassa määrin energian hintojen vuotuisiin nousuvauhteihin vuonna 1999. Kuten kuviosta 10 käy ilmi, vertailuajankohdan vaikutukset kiihdyttävät energiaerien vuotuista nousuvauhtia edelleen vuoden 2000 alussa, koska energiahintaindeksi laski jatkuvasti tammi- ja helmikuussa 1999. Lisäksi öljyn hinnannousu vuoden 1999 lopussa (24,8 euroon joulukuussa) sekä yhden suuren

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	2000
				I	II	III	IV	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Tammi
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,6	1,1	1,1	0,8	1,0	1,1	1,5	1,2	1,2	1,4	1,5	1,7	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,1	0,6	0,8	0,3	0,6	0,9	1,5	0,9	1,1	1,3	1,4	1,8	.
Elintarvikkeet	1,4	1,6	0,6	1,3	0,6	-0,1	0,5	-0,2	-0,1	0,4	0,5	0,5	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,4	1,4	0,9	1,2	0,9	0,7	0,9	0,7	0,7	0,9	0,9	1,0	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,4	2,0	0,0	1,5	0,3	-1,4	-0,3	-1,6	-1,2	-0,4	-0,2	-0,3	.
Teollisuustuotteet	1,0	0,1	1,0	-0,2	0,6	1,5	2,1	1,5	1,7	1,8	2,0	2,6	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	0,6	0,8	0,6	0,5	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	.
Energia	2,8	-2,6	2,4	-3,8	0,8	4,9	7,9	5,0	6,4	6,4	7,2	10,2	.
Palvelut	2,4	2,0	1,6	1,7	1,6	1,5	1,4	1,5	1,4	1,3	1,5	1,5	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	1,1	-0,8	.	-2,6	-1,3	0,6	.	0,6	1,3	2,1	3,0	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,7	0,0	.	1,7	1,7
Työn tuottavuus ²⁾	1,7	1,5	.	0,1	0,4
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	2,4	1,5	.	1,8	2,0
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,6	1,7	.	2,0	2,0	2,2
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	17,1	12,0	17,1	10,3	15,0	19,7	23,0	19,2	21,8	20,8	23,5	24,8	24,9
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	12,9	-12,5	-3,1	-16,0	-8,2	1,1	14,0	-0,5	6,6	10,7	11,9	19,3	19,4

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

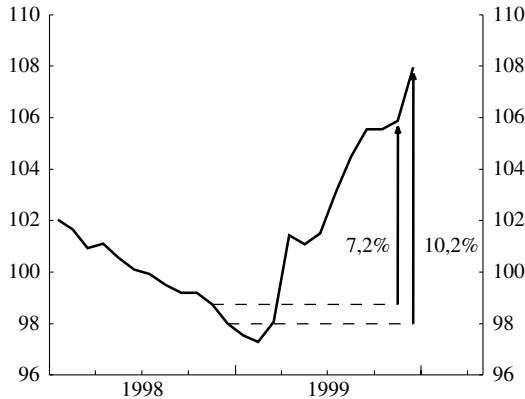
4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina, joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kuvio 10.

YKHI:n energiaindeksin vuotuinen nousu marras-joulukuussa 1999¹⁾

(1996 = 100, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

1) Pystysuorien nuolien pituus osoittaa vuotuisen nousun indeksipisteinä, ja luvut nuolten vieressä osoittavat vuotuisen prosenttimuutoksen. Katkoviivojen etäisyys toisistaan osoittaa vertailuajankohdasta johtuvan vaikutuksen suuruuden.

Jäsenvaltion energiaverotuksen kiristyminen tammikuussa 2000 merkitsevät sitä, että YKHI:n energiaindeksi nousee jälleen tammikuussa 2000. Mikäli öljyn hinta ei nouse enempää lähikuukausina, on odotettavissa, että energian hintojen nousun vaikutus YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhtiin heikkenee asteittain vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen jälkeen. YKHI:n muihin eriin kohdistuvat epäsuorat vaikutukset toteutuvat luultavasti jonkin ajan kuluessa vuoden 2000 mittaan.

Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui hiukan (0,1 prosenttiyksikköä) marraskuusta joulukuuhun 1999, jolloin se oli 1,0 % (ks. kuvio 11). Tällä oli myös vähäinen YKHI:n kokonaisindeksin nousuvauhtia kiihdyttävä vaikutus. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen tätä jonkin verran voimakkaampi lasku samana ajankohtana aiheutti kuitenkin sen, että kaikkien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi muuttumattomana 0,5 prosentissa marraskuusta joulukuuhun. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen aiempaa voimakkaampi vuotuinen lasku johtui kausielin-

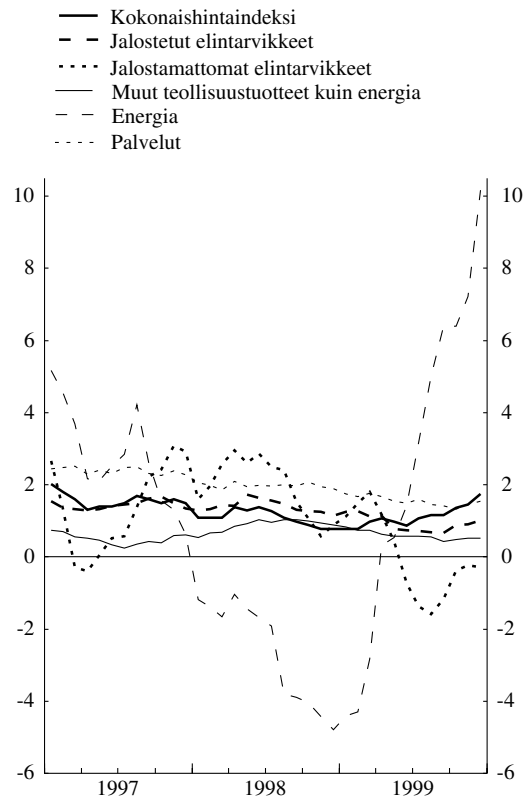
tarvikkeiden hintakehityksestä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi muuttumattomana 0,5 prosentissa marraskuusta joulukuuhun. Myöskään palveluiden hintojen nousuvauhti ei muuttunut marraskuun 1,5 prosentista.

Energian hintakehitykseen liittyvän vertailuajankohdan vaikutuksen lisäksi YKHI:n kehitykseen vuonna 2000 vaikuttavat hintaindeksien laskennassa käytettävien menetelmien yhdenmukaistaminen sekä YKHI:n kattavuuden laajentaminen. Viimeksi mainittu tarkoittaa, että indeksiin lisätään terveydenhoitoon liittyviä tuotteita ja palveluja sekä sosiaaliturva- ja vakuutuspalveluja. Nämä muutokset vaikuttavat tilastoihin tammikuusta 2000 alkaen. Jäsenvaltioiden kansalliset tilastolaitokset eivät yleensä muuta aikaisempia tietoja uuden tilastointitavan mukaisiksi. Vaikka muutokset merkitsevät parannusta YKHI:in, joka

Kuvio 11.

Euroalueen YKHI-inflaatio erittäin

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

muutosten myötä kuvaa aiempaa tarkemmin kotitalouksien kulutusta ja on entistä vertailukelpoisempi maittain, aiempien tietojen oikaisematta jättäminen vaikuttaa kuitenkin siten, että YKH:n vuotuinen muutosvauhti on jonkin verran vääristynyt vuonna 2000. Vääristymän suuruutta ei tässä vaiheessa ole vielä mahdollista laskea kovin tarkasti. On kuitenkin odotettavissa, että tilastointitavan muutoksella on pieni, todennäköisesti kiihdyttävä vaikutus koko YKH:n vuotuisen nousuvauhtiin tammikuussa 2000, kun otetaan huomioon, mitä uusia eriä YKH:n lisättiin.

Teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi edelleen

Euroalueella koko teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi 3,0 prosenttiin marraskuussa 1999, kun se lokakuussa oli 2,1 %. Kuten aikaisempinakin kuukausina tämä johtui suurelta osin välituotteiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin kiihtymisestä, mikä puolestaan oli seurausta öljyn hinnannoususta sekä tuotantopanoksina olevien muiden raaka-aineiden kuin öljyn euromääräisten hintojen noususta vuoden 1999 aikana. Toisin kuin välituotteiden hinnoilla oli sekä pääomahyödykkeiden että kulutustavaroitten hinnoilla edelleenkin suhteellisen vähäinen vaikutus teollisuuden tuottajahintojen kokonaisnousuun. Ajan myötä välituotteiden hintojen vaikutuksen odotetaan siirtyvän myös muihin tuottajahintoihin.

Kun tarkastellaan edellä kuvatun kehityksen vaikutuksia YKH:n, on huomattava, että raaka-aineiden ja välituotteiden hintojen muutokset vaikuttavat tuotantoketjussa lopputuotteiden hintoihin ja kuluttajahintoihin. Tästä syystä teollisuuden tuottajahintojen nousu vuoden 1999 lopulla vaikuttaa jonkin ajan kuluttua ja epäsuorasti YKH:n (erityisesti muiden teollisuustuotteiden kuin

energian hintoihin). Lisäksi öljyn hintakehitys vaikuttaa suoraan YKH:n (energiaerien kautta). Vaikka energian hintojen suora inflaatiota kiihdyttävä vaikutus heikkenisikin siinä tapauksessa, että öljyn hinnannousu pysähtyisi ja valuuttakurssi vakaantuisi, epäsuorat tekijät vaikuttaisivat vastakkaiseen suuntaan ainakin jossakin määrin.

Vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä tuntia kohden lasketut työvoimakustannukset koko euroalueella nousivat 2,2 % verrattuna edellisen vuoden vastaavan ajankohdan kustannuksiin. Nousuvauhti on 0,2 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 1999 kahden ensimmäisen neljänneksen vuotuinen nousuvauhti, ja se johtuu pääosin palkkakustannusten kasvusta muiden kustannusten nousuvauhdin pysyttyä jokseenkin ennallaan. Käytettävissä olevat tiedot vuoden 1999 alkupuolen yksikkötyökustannuksista viittaavat siihen, että nämä kustannukset kasvoivat 1,7 % vuoden 1999 kahtena ensimmäisenä neljänneksenä, kun vuonna 1998 kasvua ei ollut lainkaan. Tämä kehitys ilmentää sekä tuottavuuden heikkenemistä teollisuusalojen taloudellisen toimeliaisuuden vaimennuttua että työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kasvua. Viime vuosina sekä työntekijää että tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten nousuvauhti on ollut samansuuruinen. Kun otetaan huomioon tuntia kohden laskettujen kokonais työvoimakustannusten nousuvauhdin kiihtyminen vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä, on mahdollista, että työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden toisen ja kolmannen neljänneksen välillä 0,2–0,3 prosenttiyksikköä 2,2–2,3 prosenttiin. Samana aikana tuottavuuden kasvu on saattanut voimistua entisestään, ja talouden elpymisen oloissa on odotettavissa, että se on nopeutunut edelleen vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä. On näin ollen mahdollista, että yksikkötyökustannusten nousu on pysynyt vaimeana vuoden 1999 loppupuolella.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Tarkistetut tiedot vahvistavat BKT:n kasvun kiihtyneen vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä

Eurostatin tarkistetut arviot euroalueen kansallisen tilinpidon luvuista vahvistavat, että euroalueen BKT:n kasvu kiihtyi ennakoitusti vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä. Tätä käsiteltiin Kuukausikatsauksen tammikuun 2000 numerossa. Sekä nettoviennin että kotimaisen lopputuotekysynnän (eli ilman varastojen muutoksia lasketun kotimaisen kysynnän) vaikutukset BKT:n neljännesvuosikasvuun voimistuivat vuoden 1999 toisesta neljänneksestä. Erityisesti viennin kasvu nopeutui edelleen.

Samanaikaisesti vuoden 1999 kolmannen neljänneksen tarkistettujen BKT-arvioiden kanssa Eurostat julkisti myös aiempien neljännesten tarkistettuja tietoja, jotka koskivat sekä vuotta 1999 että vuotta 1998. Tarkistukset vaikuttavat pääasiassa BKT:n eriin, mutta eivät BKT:n kasvuun sinänsä. Niinpä kasvusta muodostunut yleiskuva ei ole merkittävästi muuttunut. Tarkistettujen tietojen mukaan BKT:n neljännesvuosikasvu oli 0,1

prosenttiyksikköä aiemmin arvioitua hitaampaa eli 0,5 % vuoden 1999 toisella ja 0,9 % kolmannella neljänneksellä, joten kasvuvauhdin nopeutuminen neljännesten välillä pysyi aiemmin arvioidun 0,4 prosenttiyksikön suuruisena (ks. taulukko 4). Kolmannen neljänneksen ennakoitua hitaampi kasvu johtui pääasiassa siitä, että varastomuutosten kasvuvaihtelu pieneni kotimaisen lopputuotekysynnän ja nettoviennin kasvuvaihtelujen pysyessä ennallaan. Toisen neljänneksen kasvuluvun tarkistus johtuu nettoviennin kasvuvaihtelusta, joka oli hieman aiemmin arvioitua pienempi.

Tarkistetut arviot viittaavat edelleen siihen, että sekä kotimaisen kysynnän että nettoviennin kasvuvaihtelut olivat vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä suuremmat kuin toisella neljänneksellä. Kotimaisen kysynnän kasvuvaihtelu suureni 0,4 prosenttiyksiköstä 0,5 prosenttiyksiköön ja nettoviennin kasvuvaihtelu 0,1 prosenttiyksiköstä 0,4 prosenttiyksiköön. Merkille pantavaa on erityisesti se, että tarkistetutkin tiedot viittaavat tavaroiden ja palvelujen viennin (sisältää euroalueen sisäisen viennin) neljännesvuosi-

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1996	1997	1998	1998	1998	1999	1999	1999	1999	1998	1998	1999	1999	1999
				III	IV	I	II	III		III	IV	I	II	III
Bruttokansantuotteen määrä josta:	1,3	2,2	2,7	2,6	1,9	1,7	1,7	2,2	0,4	0,2	0,5	0,5	0,9	
Kotimainen kysyntä	0,9	1,7	3,3	3,5	3,0	2,7	2,6	2,4	0,7	0,6	0,8	0,4	0,6	
Yksityinen kulutus	1,4	1,4	2,9	3,3	3,0	2,8	2,4	2,4	0,7	0,6	0,7	0,3	0,7	
Julkinen kulutus	1,9	0,6	1,4	1,2	1,2	1,5	1,2	1,6	0,0	-0,1	1,3	-0,1	0,5	
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	0,9	2,1	4,3	4,8	3,5	3,4	4,9	4,2	2,2	0,3	1,8	0,4	1,5	
Varastojen muutos ^{3) 4)}	-0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,2	-0,3	0,2	-0,3	
Nettovienni ³⁾	0,5	0,6	-0,5	-0,8	-1,0	-0,9	-0,8	-0,1	-0,2	-0,4	-0,2	0,1	0,4	
Vienti ⁵⁾	4,5	9,9	6,4	4,5	1,8	0,1	1,3	4,4	-0,1	-0,7	0,0	2,2	3,0	
Tuonti ⁵⁾	3,1	8,7	8,6	7,6	5,2	2,9	3,9	5,2	0,6	0,6	0,7	1,9	1,9	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
			Syys	Loka	Marras	Syys	Loka	Marras	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	4,4	4,1	2,3	1,9	2,8	0,3	0,1	0,6	1,1	1,3	1,4	1,1	1,0
Tehdasteollisuus	5,0	4,6	2,4	2,2	3,3	-0,6	0,1	0,5	1,2	1,5	1,7	1,4	0,6
<i>pääaloittain:</i>													
Väli tuotteet	5,4	3,7	3,1	2,1	3,4	0,5	-0,3	0,9	1,0	1,3	1,5	1,2	1,0
Pääomahyödykkeet	5,0	6,7	2,2	1,9	2,1	0,4	-0,2	0,3	0,3	0,6	0,8	0,8	0,7
Kulutustavarat	2,7	3,1	1,0	1,4	2,4	-2,1	0,5	0,3	1,6	1,5	1,2	0,5	-0,5
Kestokulutustavarat	2,8	6,3	0,1	-0,1	1,8	-4,5	1,0	0,1	2,1	2,5	1,6	1,1	-1,3
Ei-kestokulutustavarat	2,6	1,5	1,7	2,3	2,3	0,0	0,0	0,3	0,6	0,8	1,0	0,9	0,6

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

kasvun kiihtymiseen entisestään: kolmannella neljänneksellä kasvuvauhti oli 3,0 %, kun se oli 0,0 % ensimmäisellä ja 2,2 % toisella neljänneksellä. Kotimaisen kysynnän eristä yksityisen kulutuksen vaikutus neljännesvuosikasvuun suureni 0,7 prosenttiyksikköön ja kiinteän pääomanmuodostuksen vaikutus 1,5 prosenttiyksikköön, mutta varastojen muutosten vaikutus jäi negatiiviseksi (-0,3 prosenttiyksikköä). Tämä merkitsee, että kotimaisen lopputuotekysynnän (eli ilman varastojen muutoksia) kasvu oli varsin voimakasta kolmannella neljänneksellä, jolloin sen vaikutus BKT:n kasvuun suureni 0,8 prosenttiyksikköön

edellisen neljänneksen 0,2 prosenttiyksiköstä. Koska yksi varastojen tehtävistä on toimia puskurina lopputuotekysynnän lyhytaikaisten vaihtelujen varalta, varastoinvestointien supistuminen saattaa johtua loppukysynnän kiihtymisestä kolmannella neljänneksellä (ks. tammikuun 2000 Kuukausikatsauksen kehikko 3).

Teollisuustuotannon kasvu jatkuu

Eurostatin marraskuun 1999 loppuun ulottuvat teollisuustuotannon tiedot viittaavat teollisuus-

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				I	II	III	IV	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,4	3,1	0,2	0,5	-0,4	0,1	1,1	0,5	-0,5	0,2	0,6	0,8	0,1
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-4	6	9	11	7	7	10	8	7	7	9	10	10
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	4	7	1	-3	-2	2	7	1	1	3	5	8	8
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-11	3	15	13	15	15	19	17	13	14	16	22	18
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-3	3	1	3	2	-1	-1	0	-1	-1	-3	-3	4
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	81,4	82,9	.	81,9	81,7	81,8	.	81,6	-	-	81,9	-	-

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

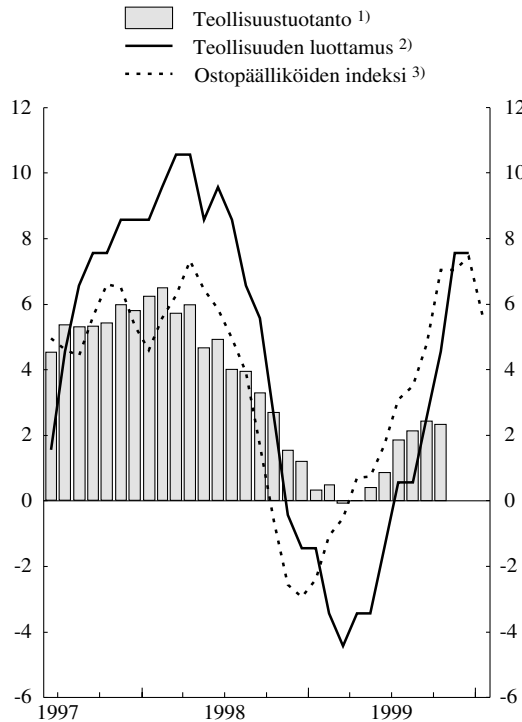
1) Vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuositulokset ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

Kuvio 12.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina, poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

tuotannon kasvun jatkuvan, joskin hieman aiempaa hitaampana. Kolmen kuukauden liukuvilla keskiarvoilla mitattuna teollisuustuotanto (rakentamista lukuun ottamatta) kasvoi 1,0 % marraskuun 1999 loppuun ulottuvana kolmen kuukauden jaksossa edellisestä, elokuuhun loppuun ulottuvasta jaksosta (ks. taulukko 5). Kasvu oli hieman hitaampaa kuin edellisinä jaksoina, jotka ulottuivat syys- ja lokakuun loppuun. Kasvun hienoinen hidastuminen koskee kaikkia päätoimialoja lukuun ottamatta kestokulutustavaroiden tuotantoa, joka supistui.

Teollisuustuotantolukuja tulkittaessa olisi muistettava, että Eurostatin alustavia teollisuustuo-

tannon arvioita tarkistetaan säännöllisesti. Eri maiden tietojen perusteella on oletettavaa, että tuoreimpia arvioita tarkistettaessa ainakin loka- ja marraskuun teollisuustuotannon kasvuluvut todennäköisesti suurenevat jonkin verran.

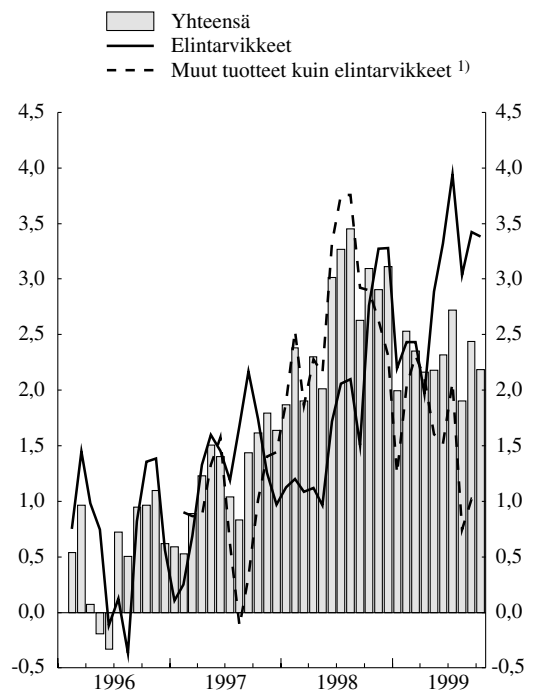
Yritysten ja kuluttajien luottamus pysyi ennallaan joulukuussa 1999

Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt joulukuulta 1999 osoittavat sekä yritysten että kuluttajien luottamuksen säilyneen yhtä vahvana kuin marraskuussa (ks. taulukko 6). Teollisuuden luottamus oli joulukuuta edeltävänä kuuden kuukauden jaksossa merkittävästi vahvistunut. Kuluttajien luottamus oli vuo-

Kuvio 13.

Vähittäiskaupan myynnin määrä euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo)

Lähde: Eurostat.

Huom. Vähittäiskaupan liikevaihto yhteensä kiinteinä hintoina; lukuihin eivät sisälly moottoriajoneuvot eivätkä moottoripyörät eikä henkilökohtaisten ja kotitalouksineiden korjaus. Vuotuinen prosenttimuutos on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

- 1) Koska jotkin kansallisista eristä puuttuvat, sarja alkaa vasta tammikuusta 1996.

den 1999 alkupuoliskolla heikentynyt hieman, mutta vahvistunut marraskuun 1999 loppuun mennessä. Joulukuussa kuluttajien luottamusindikaattori oli jälleen hyvin lähellä kaikkien aikojen ennätystään.

Ostopäälliköiden indeksin (Purchasing Managers' Index, PMI) kehitys vahvistaa käsityksen teollisuuden suotuisasta yritysilmastosta. Tämä yhdistelmäindeksi laski tammikuussa hiukan, kun se vuoden 1999 aikana oli noussut vakaasti (ks. kuvio 12). Tästä huolimatta indeksi yhä viittasi euroalueen teollisuustuotannon kasvun jatkumiseen.

Marraskuun 1999 loppuun asti ulottuvat tiedot euroalueen vähittäismyynnin määrän kehityksestä

viittaavat siihen, että sen kasvuvauhti pysyi kutaquinkin samana koko vuoden ajan. Vähittäiskaupan myynnin syyskuusta marraskuuhun 1999 arvioidaan kasvaneen noin 0,5 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta eli kesä-elokuusta 1999. Kasvu vastaa varsin hyvin yksityisen kulutuksen kehitystä, jota vähittäiskaupan kehitys näyttää seuraavan melko hyvin. Eri tuoteryhmistä elintarvikkeiden myynti on kasvanut ripeästi, kun sitä vastoin muiden tuotteiden myynnin kasvu on hidastunut (ks. kuvio 13). Eurostatin julkistamia vähittäiskaupan myyntitietoja käsitellään tarkemmin kehikossa 4. Henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät jyrkästi viime vuoden loppupuolella. Vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä uusia rekisteröintejä oli yli 4 % vähemmän kuin kolmannella neljänneksellä.

Kehikko 4.

Vähittäiskaupan myynti euroalueella

Vähittäiskaupan myynnin (tai liikevaihdon) arvioinnilla on merkittävä tehtävä euroalueen kotimaisen kokonaiskysynnän kehityksen seuraamisessa. Yhdessä muiden indikaattorien kuten uusien henkilöautojen rekisteröintien kanssa vähittäiskaupan myynnin kuukausitiedot ovat hyödyllinen yksityisen kulutuksen indikaattori.

Syyskuusta 1999 alkaen EKP on säännöllisesti julkaissut Eurostatin laatimia tilastoja vähittäiskaupan myynnin määrästä euroalueella Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukossa 5.2. Tilastoissa esitetään vähittäiskaupan kokonaismyynnin lisäksi elintarvikkeiden, juomien ja tupakan sekä muiden kuin elintarvikkeiden (erityisesti vaatteiden, huonekalujen, kotitalousesineiden, kirjojen ja sanomalehtien sekä lääke- ja farmaseuttisten valmisteiden) myynti Euroopan yhteisön tilastollisen toimialaluokituksen (NACE Rev. 1, luokka 52) mukaisesti jaoteltuna. Vähittäiskaupan myynnin yksittäiset luokitukset on laadittu raportoitavien yritysten *tärkeimpien* tuotevalikoimien mukaisesti. Tuoteryhmät eivät siten ole täysin homogeenisiä.

Vähittäiskaupan myyntitilastoihin, kuten useisiin muihinkin tärkeisiin kuukausi- ja neljännesvuositilastoihin, sovelletaan EU:n neuvoston toukokuussa antamaa asetusta lyhyen aikavälin tilastoista. Tässä asetuksessa esitetään yhdenmukaistettu tilastointikehys vähittäiskaupan myyntiä koskevalle tilastoinnille kaikissa EU-maissa ja edellytetään, että kaikki EU-maat toimittavat kuukausitiedot sekä markkinahintoina että kiinteinä hintoina kahden kuukauden kuluessa tilastojakson päättymisestä (määräaika on kolme kuukautta niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa tuotettu arvonlisäys on alle 3 prosenttia Euroopan yhteisön vähittäiskaupan myynnin kokonaisarvosta, ja vähittäiskaupan myyntitilastojen alaerien osalta). Kaikki EU-maat eivät vielä pysty tätä edellytystä täyttämään. Lisäksi kaikkia neuvoston asetuksessa esitettyjä alajoukkoja koskevat tilastot eivät vielä ole käytettävissä. Tämän asetuksen täytäntöönpano aikanaan yhdenmukaistaa euroalueen vähittäiskaupan myyntiä koskevat tilastot. Tällä hetkellä kansalliset tilastointimenetelmät kuitenkin eroavat toisistaan joissakin merkittävissä kohdissa, kuten arvonlisäveron käsittelyssä (joissakin maissa arvonlisävero otetaan huomioon myyntitilastoissa ja toisissa taas ei). Jotkin kansalliset vähittäiskaupan myyntitilastot eivät puolestaan sisällä joitakin alajoukkoja. Vähittäiskaupan myyntitilastojen metodologisen perustan yhdenmukaistaminen on vastikään aloitettu yhteisön tasolla.

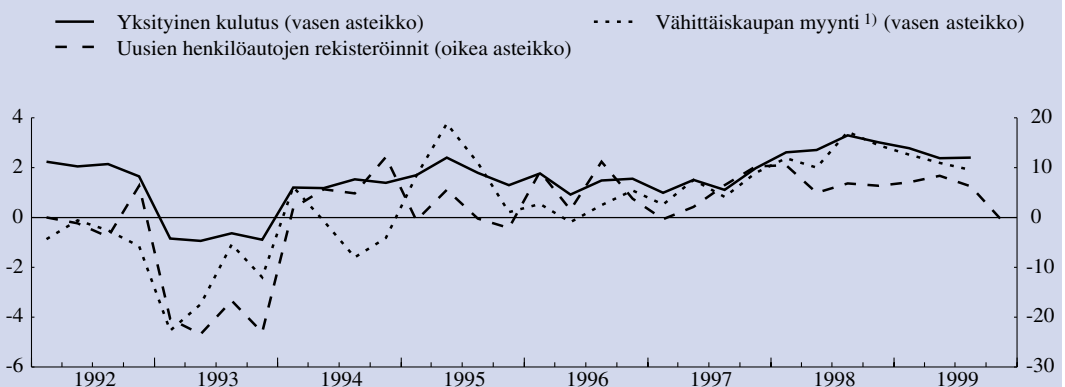
Eurostat laatii euroalueen tilastot laskemalla yhteen kansalliset tiedot, joista vuoden 1995 tiedot on painotettu ecuina ilmaistulla kokonaismyynnillä. Euroaluetta koskevat arviot julkistetaan heti kun riittävän kattavat tilastot ovat saatavissa. Ensimmäiset arviot, jotka useimpien erien osalta koskevat 70:tä prosenttia euroalueesta, ovat nykyisin saatavissa kahdesta kolmeen kuukautta tilastojakson päättymisen jälkeen. Tilastoista puuttuvien maiden tietoja koskevat ennusteet laaditaan implisiittisesti käyttämällä autoregressiivisiä liukuvan keskiarvon menetelmiä (ARIMA-malleja). Tilastoja tarkistetaan, kun uudet maakohtaiset tiedot saadaan. Euroalueen yhteenlaskettuja tietoja on myös tarkistettava, kun kansalliset tilastotoimistot tarkistavat kansallisia tietoja. Eurostat puhdistaa euroalueen sarjat kausivaihteluista suoraan puhdistamattomien tilastojen perusteella sen sijaan, että laskisi yhteen yksittäisten maiden laatimat kausivaihteluista puhdistetut sarjat.

Euroalueen vähittäiskaupan myyntitilastoihin ei sisälly henkilöautojen ja moottoripyörien eikä polttoainesten myyntiä. Joitakin henkilöautojen myyntiä koskevia tietoja saadaan kuitenkin kuukausittain European Automobile Manufacturers' Associationin toimittamista rekisteröintitilastoista. Henkilöautojen rekisteröintitilastot kattavat kaikki euroalueen maat, ja ne julkaistaan lyhyellä viipeellä. Ne eivät kuitenkaan täysin vastaa henkilöautojen (mukaan lukien muut kuin yksityiskäyttöön tarkoitettut autot) myynnin määrää tai arvoa koskevia tilastoja.

Seuraavassa kuviossa vuotta 1995 edeltävät kansalliset vähittäiskaupan myyntitilastot yhdistetään Eurostatin vuodesta 1995 käytettävissä oleviin tilastoihin pitkän aikavälin aikasarjojen johtamiseksi. Kuvioista voidaan havaita, että vaikka vähittäiskaupan myynnin osuus koko yksityisestä kulutuksesta on ainoastaan noin kaksi viidennestä, vähittäiskaupan myynnin ja yksityisen kulutuksen kasvuvauhtien välillä on suhteellisen läheinen korrelaatio. Vaikka henkilöautojen myynnin osuus koko yksityisestä kulutuksesta on vain noin 5 %, henkilöautojen rekisteröintien määrä näyttää seuraavan tarkasti yksityisen kulutuksen kehitystä tarkastelujaksolla. Molemmat sarjat ovat herkempiä vaihteluille kuin yksityisen kulutuksen sarja, jopa neljännesvuosikeskiarvoja käytettäessä (kuten kuviossa). Tämä koskee erityisesti henkilöautojen rekisteröintejä. Yhtenä syynä tähän on, että kansallisessa tilinpidossa yksityiseen kulutukseen sisältyy muita menoja, jotka yleensä vaihtelevat vähemmän kuin vähittäiskaupan myynti. Näitä ovat erityisesti vuokrat, mukaan lukien omistusasuntojen laskennalliset vuokrat. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröintien määrä supistuivat enemmän kuin koko yksityinen kulutus vuonna 1993. Kahden viime vuoden aikana vähittäiskaupan myynnin kasvuvauhti on ollut hyvin lähellä yksityisen kulutuksen kasvuvauhtia.

Yksityinen kulutus, vähittäiskaupan myynti ja uusien henkilöautojen rekisteröinnit euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosihavainnot)

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association).

1) Vähittäiskaupan myynti yhteensä kiintein hinnoin. Vuoden 1995 loppuun EKP:n yhteenlaskemia kansallisia tietoja; vuodesta 1996 Eurostatin tietoja.

Taulukko 7.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999	1999
				I	II	III	IV	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	
Yhteensä	11,6	10,9	10,0	10,3	10,1	10,0	9,7	10,0	10,0	9,9	9,8	9,8	9,6	
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,2	21,3	19,1	20,1	19,3	19,0	18,3	19,1	19,1	18,8	18,5	18,3	18,0	
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,9	9,4	8,8	9,0	8,9	8,7	8,6	8,8	8,8	8,7	8,6	8,6	8,5	

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

1) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,0 %.

2) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 77,0 %.

Työttömyys väheni edelleen joulukuussa

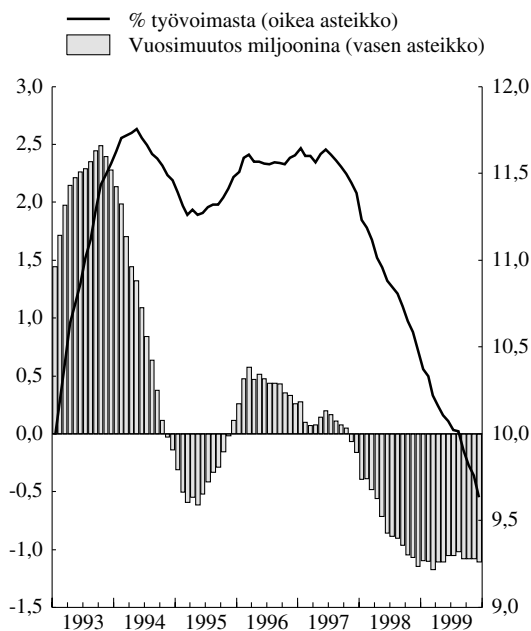
Joulukuussa 1999 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 9,6 prosenttia eli 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin marraskuussa (ks. taulukko 7). Tämä vahvistaa käsitystä, että työttömyysaste on vuoden 1999 loppupuolella laskenut edelleen seuraten vuonna 1998 alkanutta ja vuoden 1999 alkupuolella jatkunutta kehityssuuntaa. Vuoden 1999 aikana työttömyys väheni 0,8 prosenttiyksikköä eli saman verran kuin edellisellä vuonna.

Sekä alle että yli 25-vuotiaiden työttömyys väheni joulukuussa 1999 enemmän kuin marraskuussa. Alle 25-vuotiaiden työttömyys väheni joulukuussa 0,3 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 18,0 %. Yli 25-vuotiaiden työttömyys väheni vastaavasti 0,1 prosenttiyksikköä 8,5 prosenttiin. Vuonna 1999 alle 25-vuotiaiden työttömyysaste aleni enemmän kuin edellisellä vuonna, kun taas yli 25-vuotiaiden työttömyysaste aleni jonkin verran vähemmän. Kaikkien maiden työttömyysasteissa oli havaittavissa yleinen laskeva suuntaus. Joissakin maissa on enemmän avoimia työpaikkoja kuin moneen vuoteen, mikä viittaa siihen, että näissä maissa kärsitään työvoimapulasta ainakin joillakin toimialoilla.

Kuvio 14.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavainnot, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Työllisyyden kasvu jatkui vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä

Käytettävissä olevat kansalliset tiedot viittaavat siihen, että työllisyyden kasvu edellisestä neljänneksestä oli vuoden kolmannella neljänneksellä 0,3 prosenttiyksikköä eli kasvuvauhti pysyi samana kuin toisena neljänneksenä (ks. taulukko 8). Näiden arvioiden mukaan talouskasvun hidastuminen vuodenvaihteessa 1998–1999 vaikutti vain vähän työllisyyden kasvuun. On odotettavissa, että talouskasvun viimeaikainen vahvistuminen nopeuttaa työpaikkojen nettomäärän kasvua, joskin vasta jonkin ajan kuluttua, kuten tapahtui myös 1990-luvun puolivälissä.

Euroalueen työllisyyden neljännesvuosikasvun toimialoitteinen tarkastelu osoittaa, että teollisuuden työllisyys paranee asteittain. Eurostatin hiljattain julkaisemien tietojen mukaan teollisuus-

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1998	1999	1999	1999	1998	1999	1999	1999	1999	1999	1999
			IV	I	II	III	IV	I	II	III	Heinä	Elo	Syys
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous ²⁾	0,6	1,4	1,6	1,6	1,5	1,4	0,4	0,4	0,3	0,3	-	-	-
Koko teollisuus	-1,3	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,0	-0,1
Rakentaminen	-0,4	0,1	2,1	2,8	3,3	3,3	2,0	0,6	0,1	0,7	3,6	3,3	3,1
Teollisuustuotanto pl. rakentaminen	-1,4	0,4	0,2	-0,2	-0,8	-0,8	-0,2	-0,2	-0,3	-0,1	-0,8	-0,8	-0,9
Tehdasteollisuus	-1,0	0,8	0,5	0,1	-0,6	-0,6	-0,2	-0,1	-0,3	0,0	-0,6	-0,6	-0,7

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat (Short-term Business Statistics).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

den työllisyys pysyi ennallaan vuoden 1999 kolmannella neljänneksellä verrattuna toiseen neljännekseen, kun se kahdella aikaisemmalla neljänneksellä oli heikentynyt. Lisäksi eri lähteistä, kuten yrityksiä koskevista Euroopan komission suhdannekyselyistä sekä ostopäälliköiden suhdan-

nekyselyistä, ilmenevät odotukset antavat viitteitä siitä, että työllisyyden kasvu teollisuudessa on ollut todennäköisesti positiivista vuoden 1999 jälkipuoliskolla. Palvelualueilla työpaikkojen määrän kasvuvauhdin arvellaan jatkuneen vakaana vuoden kolmannella neljänneksellä.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euro heikkeni, dollari vahvistui

Valuuttamarkkinoiden kehitykselle oli tammikuussa ja helmikuun alussa tyypillistä, että euro heikkeni ja Yhdysvaltojen dollari ja Englannin punta vahvistuivat; Japanin jeni puolestaan heikkeni oltuaan vahvempi joulukuussa. Euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi heikkeni 1,7 % vuoden 2000 alusta helmikuun 2. päivään. Tärkeimmät syyt näihin valuuttakurssimuutoksiin näyttivät olevan laantumaton usko Yhdysvaltojen jatkuvaan, voimakkaaseen talouskasvuun sekä se, että tuoreimmat uutiset Japanin talouden elpymisvauhdista ovat olleet hieman aikaisempaa ristiriitaisempia. Englannin punnan kurssi vahvistui euroon nähden, kun muiden Euroopan maiden valuutat olivat verrattain vakaita tammikuusta helmikuun 2000 alkuun. Euroalueen tärkeiden, aasialaisten kauppakumppaneiden valuutat vah-

vistuivat, kun Aasian talous kokonaisuudessaan jatkoi elpymistään.

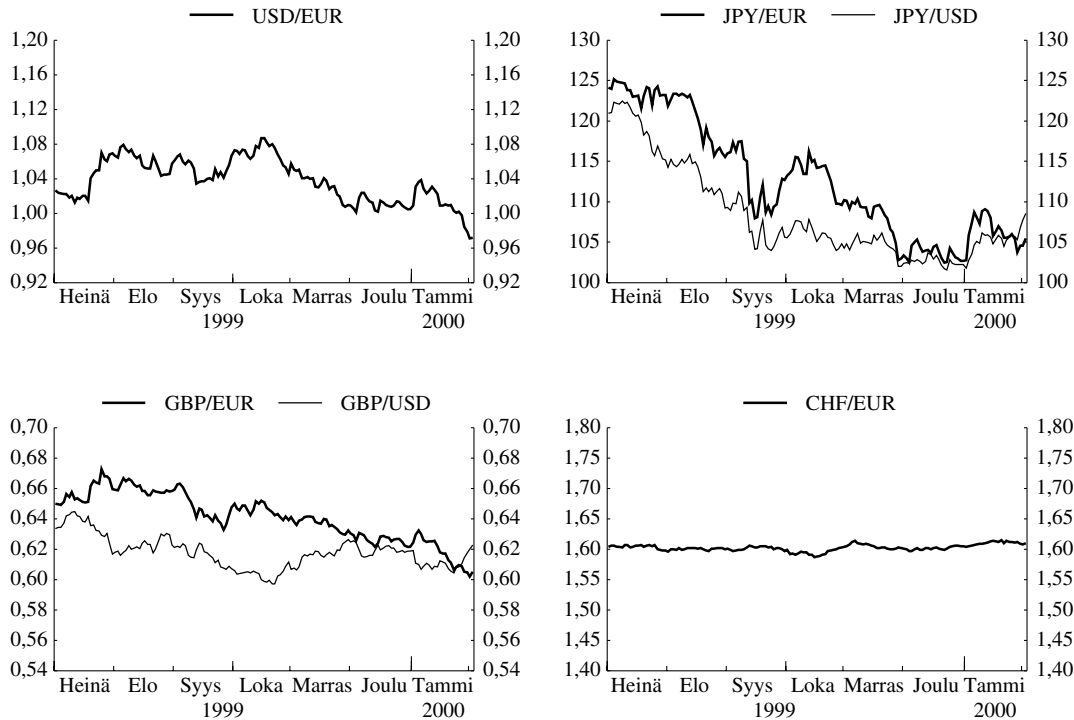
Tammikuun ensimmäisellä viikolla euro aluksi vahvistui Yhdysvaltojen dollariin nähden, koska euroalueen taloudellisen toimeliaisuuden vilkastumisesta tänä vuonna oli nähtävissä merkkejä (ks. kuvio 15). Yhdysvaltojen suotuisat inflaatioluvut ja muut talousuutiset kuitenkin vahvistivat odotuksia maan talouden voimakkaan kasvun jatkumisesta ja johtivat dollarin vahvistumiseen tammikuun puolivälistä alkaen, mikä kumosi euron aikaisemman vahvistumisen. Yhdysvaltojen keskuspankin 2. helmikuuta tekemä päätös nostaa korkoja 25 peruspistettä vaikutti vain vähän valuuttamarkkinoihin. Euron dollarikurssi oli 2. helmikuuta 0,972.

Tammikuussa 2000 Japanin jeni heikkeni hieman joulukuun 1999 huippukurssistaan muihin tar-

Kuvio 15.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

keimpiin valuuttoihin nähden, kun markkinoiden saamat signaalit Japanin talouden elpymisvauhdista olivat ristiriitaisia. Jeni heikkeni noin 5 % euroon nähden tammikuun ensimmäisten viikkojen aikana, mutta vahvistui jälleen, kun euro heikkeni Yhdysvaltojen dollariin nähden. Euron jenikurssi oli 2 helmikuuta 105,51.

Englannin punta vahvistui noin 3 % tammikuussa 2000 Ison-Britannian talouden selvän kohenemisen vaikutuksesta; tätä vahvempi punnan eurokurssi ei ole aiemmin ollut. Punnan vahvistumiseen vaikutti myös se, että Englannin pankki kiristi rahapolitiikkaansa nostamalla repokoron 13. tammikuuta 5,5 prosentista 5,75 prosenttiin. Koronnostoon vaikuttivat näkymät voimakkaasta kotimaisesta kysynnästä ja kotitalouksien kulutuksesta, joita molempia vauhditti kotitalouksien viimeaikainen vaurastuminen, ansiotulojen kasvu ja kotitalouksien luotonoton lisääntyminen. Kotimaisen kysynnän ja kotitalouksien kulutuksen odotetaan lisäävän inflaatiopaineita tulevaisuudessa huolimatta punnan vahvistumisesta. Euron puntakurssi oli 2. helmikuuta 0,605.

ERM II:ssa Kreikan drakman keskuskurssi revalvoitiin 17. tammikuuta 2000 alkaen 3,5 % eli 353,11 drakmasta 340,75 drakmaan (ks. kuvio 16). Muutos tehtiin Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU-maiden ministereiden, ERM II:ssa mukana olevien euroalueeseen kuulumattomien EU-maiden ministereiden ja keskuspankkien pääjohtajien sekä EKP:n yhteisellä päätöksellä, jotta Kreikan talous voitaisiin pitää kestävä kasvun ja hintavakauden uralla. Päätöksellä ei juurikaan ollut vaikutusta markkinakurssiin, ja Kreikan drakman eurokurssi oli tammikuussa noin 331. Kreikan pankki laski 26.1.2000 tärkeimpiä rahapolitiikan ohjauskorkojaan: rahamarkkinoiden interventiokorkoa laskettiin 100 peruspistettä 9,75 prosenttiin ja lombardkorkoa 50 peruspistettä 11,00 prosenttiin. Kuten aikaisempinakin kuukausina Tanskan kruunu pysytteli tammikuussa ja helmikuun alussa hyvin lähellä keskuskurssiaan, joka on DKK 7,46.

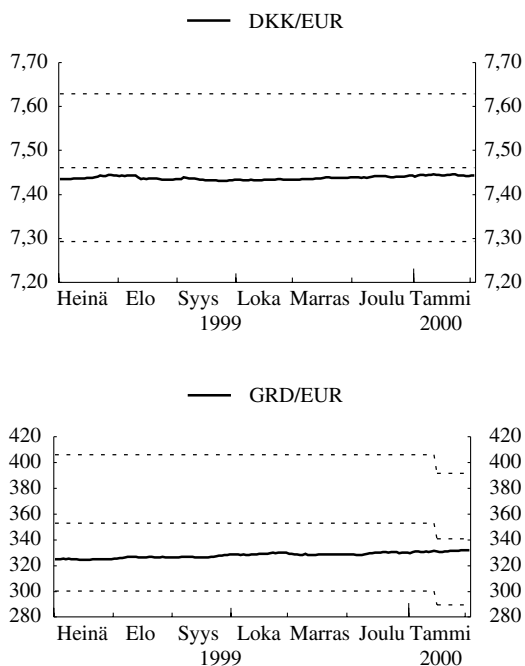
Sveitsin frangi oli euroon nähden verrattain vakaa ja pysytteli 1,61:n tuntumassa kuten aikaisempinakin kuukausina. Kurssiin eivät vaikutta-

neet Sveitsin keskuspankin rahapolitiikkansa toimintakehikkoon tekemät tärkeät muutokset, jotka tulivat voimaan vuoden alusta. Sveitsin keskuspankki on nyt virallisesti määritellyt tärkeimmäksi tavoitteekseen pitää vuotuisen inflaatiovauhdin alle 2 prosentissa, eikä pankki enää ilmoita rahan määrän kasvutavoitteita.

Kun tarkastellaan nimellisiä efektiivisiä valuuttakursseja – jotka mitataan euroalueen 13 tärkeimmän kauppakumppanin valuuttakursseihin nähden – huomataan, että euron 1,7 prosentin heikkeneminen tammikuusta helmikuun 2000 alkuun johtui lähinnä euron sekä dollari- että puntakursin heikkenemisestä. Nämä molemmat laskivat efektiivistä valuuttakurssi-indeksiä lähes 1 prosenttiyksikön. Euron jenikurssin vahvistumisen aiheuttama lievä positiivinen vaikutus indeksiin kumoutui, koska euro heikkeni Aasian muihin valuuttoihin nähden. Efektiivisen valuuttakurssi-indeksin keskiarvo pysyi tammikuussa kuitenkin jokseenkin muuttumattomana joulukuun keskiarvoon verrattuna (koska euron kurssi vahvistui

Kuvio 16.
Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa

(päivähavaintoja)

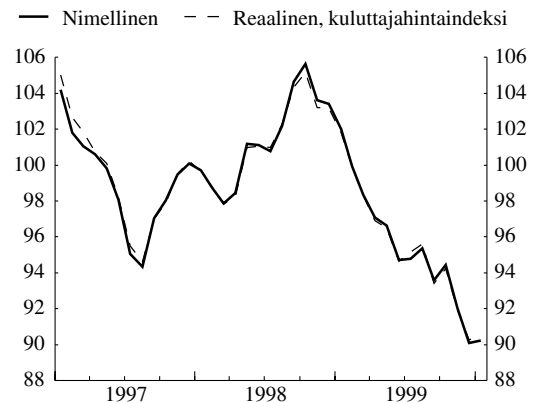
Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia (DKK 7,46 ja GRD 340,75 [17.1.2000 alkaen, sitä ennen GRD 353,11]) ja vaihteluväliä (DKK $\pm 2,25\%$ ja GRD $\pm 15\%$).

Kuvio 17.

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia keskiarvoja, indeksi 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat EKP:n laskelmiin (ks. lokakuun 1999 Kuukausikatsauksen kehikko 5). Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat tammikuulta 2000.

tammikuun alkupuolella) ja oli 9,8 % pienempi kuin vuoden 1999 ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 17). Euron viime vuoden alusta jatkuneella heikkenemisellä sekä öljyn hintojen nousemisella näyttää olleen merkittävä vaikutus tuontihintoihin (ks. kehikko 5).

Vienti ja tuonti kasvoivat voimakkaasti marraskuussa 1999

Tavaranti jatkoi voimakasta kasvuaan marraskuussa 1999, mikä johtui ulkomaisen kysynnän kasvusta ja euroalueen hintakilpailukyvyyn kohe-
nemisesta. Tavarantiin arvo oli 9,2 miljardia euroa suurempi kuin marraskuussa 1998 (marraskuussa 1998 tavarantiin arvo oli 64,4 miljardia ecua, ja marraskuussa 1999 se oli 73,6 miljardia ecua). Tuonin arvo oli 11,0 miljardia euroa enemmän kuin marraskuussa 1998: tavarantuonti marraskuussa 1999 oli 65,2 miljardia euroa, kun se marraskuussa 1998 oli ollut 54,2 miljardia ecua. Tämä vaikutti siihen, että tammimarraskuussa 1999 tavarakaupan taseen alijäämä oli kasvanut 17,0 miljardiin euroon tammimarraskuusta 1998 (ks. taulukko 9). Tavarantuonin arvon jatkuva kasvu vaikuttaisi suurelta osin

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase¹⁾

(mrd. euroa, vuonna 1998 mrd. ecua, kausivaihteluista puhdistamaton)

	1998	1998	1999	1999	1999	1999
	Tammi-marraskuu	Marraskuu	Tammi-marraskuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu
Vaihtotase	54,2	4,4	40,6	-2,0	3,6	2,4
Tulot	1 154,5	101,5	1 170,0	108,7	111,2	113,1
Menot	1 100,3	97,1	1 129,4	110,7	107,6	110,7
Tavarat	108,5	10,2	91,5	5,6	10,2	8,3
Vienti	708,1	64,4	717,9	68,2	71,7	73,6
Tuonti	599,6	54,2	626,4	62,7	61,6	65,2
Palvelut	-0,9	-0,3	-6,0	-0,6	-0,6	-1,1
Tuonti	211,1	17,9	211,3	20,6	19,7	19,1
Vienti	212,1	18,1	217,2	21,2	20,4	20,3
Tuotannon tekijäkorvaukset	-11,5	-1,0	-7,0	-1,8	-1,9	-0,3
Tulonsiirrot	-41,9	-4,6	-37,9	-5,2	-4,0	-4,5
Pääomatase	10,6	0,9	10,2	0,4	1,6	0,8
Rahoitustase²⁾	-35,3	7,4	-56,6	-9,5	12,0	-0,6
Suorat sijoitukset	-99,4	-35,3	-120,6	-6,3	-11,6	-17,5
Ulkomailla	-168,8	-42,7	-178,6	-10,5	-18,5	-19,9
Euroalueelle	69,4	7,4	58,0	4,3	6,9	2,4
Arvopaperisijoitukset ²⁾	-73,2	3,1	-28,3	20,9	-14,4	18,0
Saamiset	-282,3	-32,0	-261,6	-19,5	-15,3	-31,1
Velat	209,1	35,0	233,3	40,4	0,8	49,1
Johdannaiset ²⁾	-8,1	-2,3	-0,4	-1,2	-1,4	1,6
Muut sijoitukset ^{2) 3)}	152,4	47,8	78,5	-24,6	39,4	-3,2
Valuuttavaranto ²⁾	-7,0	-5,8	14,2	1,7	0,1	0,6
Virheelliset ja tunnistamattomat erät²⁾	-29,5	-12,6	5,8	11,1	-17,2	-2,6

Lähde: EKP.

Huom. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku pääoman vientiä.

Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku valuuttavarannon vähennystä.

Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukoissa 8.1–8.6.

1) Pyörästysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

2) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

3) Virtatiedot tammikuuta 1999 edeltävältä ajalta sisältävät arvioita.

johtuneen tuontihintojen jyrkästä noususta vuoden 1999 aikana, ja tämä puolestaan johtui öljyn hintojen noususta ja euron valuuttakurssin muutoksesta. Sitä vastoin viennin arvon kasvu näyttäisi johtuneen viennin määrän voimakkaasta kasvusta (ks. kehikko 5).

Euroalueen vaihtotaseen ylijäämä supistuikin 2,4 miljardiin euroon marraskuussa 1999 (kun se marraskuussa 1998 oli ollut 4,4 miljardia ecua). Kuten edeltävinäkin kuukausina, supistuminen johtui pääasiassa tavarakaupan ylijäämän supis-

tumisesta (marraskuussa 1999 se oli 8,3 miljardia euroa, kun ylijäämä vuotta aiemmin oli ollut 10,2 miljardia ecua), kun taas palvelutaseen ja tuotannon tekijäkorvausten taseiden muutokset ta- soittivat toistensa vaikutukset ja tulonsiirtojen alijäämä pysyi miltei ennallaan.

Tammi-marraskuussa 1999 vaihtotaseen ylijäämä oli 40,6 miljardia euroa eli 13,6 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Tämä johtui sekä tavarakaupan ylijäämän supistumisesta että palvelutaseen alijäämän kasvusta. Sitä

Kehikko 5.

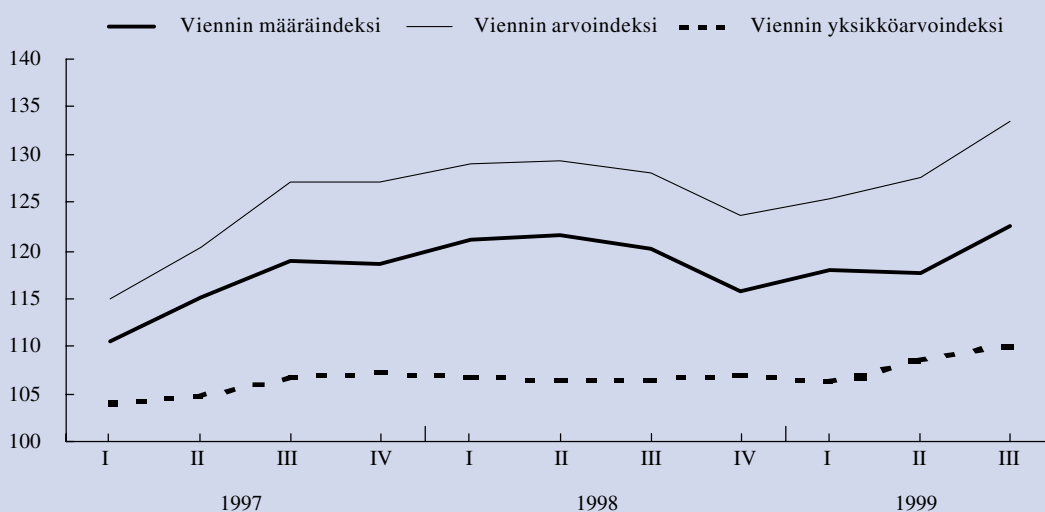
Viennin määrä kasvanut voimakkaasti

Ulkomaankaupan määrästä ja yksikköarvoista saadut aiempaa tarkemmat tiedot vuoden 1999 kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudelta viittaavat siihen, että tavaraviennin määrä on voimakkaasti kasvamassa. Viennin elpymisestä huolimatta euroalueen vaihtotaseen ylijäämä supistui neljänneksen vuoden 1999 yhdentoista ensimmäisen kuukauden aikana vuoden 1998 vastaavasta ajanjaksosta. Tämä johtui ennen kaikkea siitä, että tavarakaupan ylijäämä supistui 17 miljardia euroa. Tavarakaupan ylijäämän supistumiseen vaikutti kaksi keskeistä tekijää. Ensinnäkin syynä oli viennin vähäisyys vuoden 1999 alkupuoliskolla, mikä pääasiassa johtui ulkomaisen kysynnän jyrkästä supistumisesta vuonna 1998. Toisena syynä oli tuontihintojen voimakas nousu, joka johtui öljyn kallistumisesta ja euron kurssin muuttumisesta.

Vuonna 1997 voimakkaasti kasvanut euroalueen vienti supistui vuoden 1998 jälkipuoliskolla, kun ulkomainen kysyntä väheni ja hintakilpailukyky heikkeni euron vahvistumisen vuoksi. Vienti alkoi elpyä vuoden 1999 alussa ja kasvoi aiempaan huipputasoonsa vuoden kolmannella neljänneksellä, kun ulkomainen kysyntä lisääntyi jälleen ja hintakilpailukyky koheni euron kurssin muututtua. Kuten oheisesta kuviosta käy ilmi, viennin arvon lasku ja myöhempi elpyminen johtuivat pääosin viennin määrän vaihteluista, vaikka niihin vaikuttivat myös vuoden 1999 korkeat vientihinnat, joten euroalueen viejät ovat saattaneet kasvattaa katteitaan jonkin verran.

Euroalueen viennin määrä-, arvo- ja yksikköarvoindeksit

(1995 = 100, puhdistettu kausivaihteluista)

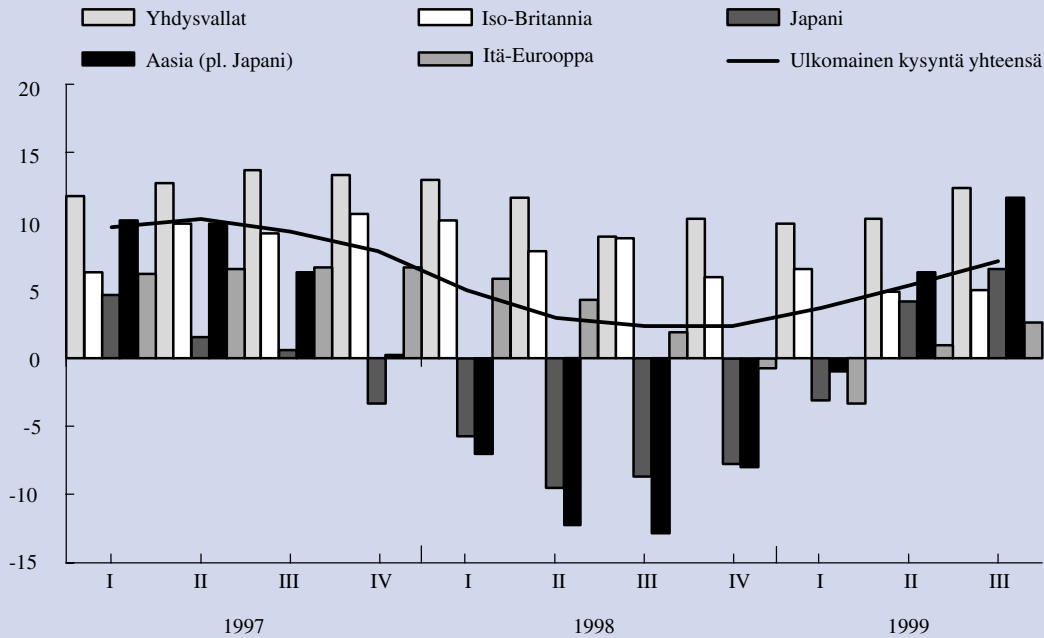

Lähteet: Eurostat ja EKP.

Huom. Indeksit perustuvat ulkomaankauppatilastoihin, jotka eroavat EKP:n laatimista maksetasetilastoista. Vuoden 1999 kolmatta neljänestä koskevat tiedot perustuvat heinäkuun ja elokuun tietoihin.

Oheisessa kuviossa esitetään ulkomaisen kysynnän muutokset, jotka on laskettu euroalueen tärkeimpien vientimarkkinoiden tuonnin määrien painotettuna keskiarvona. Näiden tietojen mukaan näyttää siltä, että Japanin ja muiden Aasian maiden tuonnin voimakas supistuminen yhdessä Ison-Britannian, Yhdysvaltojen ja Itä-Euroopan tuonnin kasvun hidastumisen kanssa selittävät suuren osan ulkomaisen kysynnän supistumista vuonna 1998. Vastaavasti euroalueen viennin elpyminen vuonna 1999 näyttää liittyneen siihen, että kysyntä piristyi useimmilla näistä alueista, erityisesti Japanissa ja muissa Aasian maissa ja että tuonnin kasvu jatkui ripeänä Yhdysvalloissa. Euroalueen viennistä suurimman vientialueen, Ison-Britannian, osuus on 19,3 %, Japanin ja muiden Aasian maiden 18,3 %, Yhdysvaltojen 14 % ja Itä-Euroopan siirtymätalouksien 13,5 %.

Euroalueen tärkeimpien vientimarkkinoiden tuonnin määrän vuotuinen kasvuvauhti ¹⁾

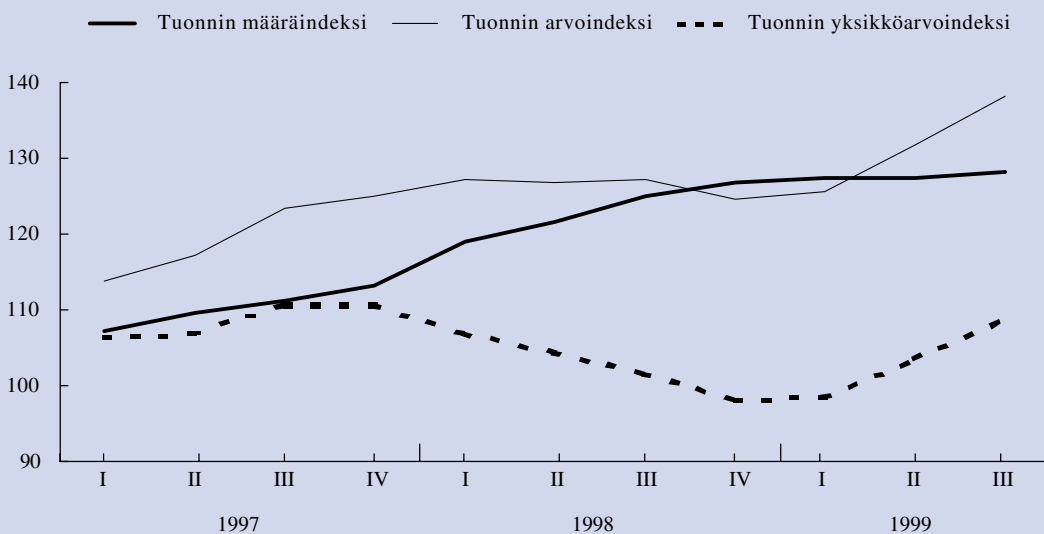
Lähteet: OECD ja IMF (vuoden 1999 kolmannen neljänneksen tiedot ovat arvioita).

1) Vuotuinen prosenttimuutos.

Tuonnin arvo ei juuri muuttunut vuonna 1998, koska samaan aikaan kun tuonnin määrä kasvoi huomattavasti, tuontihinnat laskivat tuntuvasti (ks. seuraava kuvio). Sitä vastoin vuoden 1999 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä tuonnin arvo kasvoi, koska tuontihinnat nousivat jatkuvasti öljyn kallistumisen ja euron kursin muuttumisen vuoksi eikä tuonnin määrä muuttunut.

Euroalueen tuonnin määrä-, arvo- ja yksikköarvoindeksit

(1995 = 100, puhdistettu kausivaihteluista)

Lähteet: Eurostat ja EKP.

Huom. Indeksit perustuvat ulkomaankauppatilastoihin, jotka eroavat EKP:n laatimista maksutasetilastoista. Vuoden 1999 kolmatta neljännestä koskevat tiedot perustuvat heinäkuun ja elokuun tietoihin.

vastoin tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen alijäämät supistuivat tänä ajanjaksona verrattuna vastaavaan ajanjaksoon vuotta aiemmin.

Arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti euroalueelle kasvoi voimakkaasti marraskuussa 1999

Merkittävin muutos rahoitustaseessa marraskuussa 1999 oli arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettotuonnin suhteellisen voimakas kasvu, joka oli 18,0 miljardia euroa, kun se vuotta aiemmin oli ollut 14,4 miljardia euroa. Tämä on toiseksi suurin arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti euroalueelle kuukausitasolla. Suurin syy tähän oli ulkomaisten sijoittajien runsaat sijoitukset euroalueen velkapapereihin (34,3 miljardia euroa), sekä joukkolainoihin että rahamarkkinainstrumentteihin. Se tapahtui ajanjaksolla, jolloin lyhyet korot olivat korkealla ja korkojen odotettiin pysyvän vakaina EKP:n ilmoitettua koronnostosta 4.11.1999.

Tammi-marraskuussa 1999 arvopaperisijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli 28,3 miljardia euroa eli huomattavasti vähemmän kuin vuotta aiemmin, jolloin se oli 73,2 miljardia ecua. Tämä johtui siitä, että kun vuonna 1998 velkapapereihin liittyvä pääoman nettovienti oli ollut 73,8 miljardia ecua, niin vuoden 1999 aikana nettovienti oli kääntynyt nettotuonniksi, jonka arvo oli 24,2 miljardia euroa. Tämä johtui siitä, että euroalueella olevien sijoitukset ulkomaisiin velkapapereihin vähenivät ja ulkomaisten sijoittajien sijoitukset euroalueen velkapapereihin, erityisesti rahamarkkinainstrumentteihin, lisääntyivät. Ulkomaisten sijoittajien sijoitukset euroalueen velkapapereihin lisääntyivät vuoden 1999 aikana ja olivat marraskuussa suuremmat kuin kertaakaan sitä ennen.

Pääoman nettotuontia velkapaperisijoituksina tasoitti osakesijoituksiin liittyvä pääoman runsas nettovienti, joka tammi-marraskuussa 1999 oli 52,2 miljardia euroa, kun vuotta aiemmin osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettotuonti oli ollut 0,5 miljardia ecua.

Suoriin sijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti marraskuussa oli edelleen voimakasta (17,5 mil-

jardia euroa). Pääoman nettovienti suorina sijoituksina oli tammi-marraskuussa 1999 yhteensä 120,6 miljardia euroa, kun se vuotta aiemmin oli ollut 99,4 miljardia ecua. Tähän vaikuttivat sekä euroalueen sijoittajien ulkomaille tekemien suorien sijoitusten kasvu että ulkomaisten sijoittajien euroalueelle tekemien suorien sijoitusten väheneminen.

Tässä yhteydessä on erityisesti huomattava, että yhteenlaskettu pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina ja suorina sijoituksina tammi-marraskuussa 1999 oli 148,9 miljardia euroa eli huomattavasti pienempi kuin vuotta aiemmin, jolloin se oli 172,6 miljardia ecua. Tämä johtui siitä, että arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennin lasku oli suurempi kuin suoriin sijoituksiin liittyvä nettoviennin kasvu.

EKP on nyt julkaissut aiempaa yksityiskohtaisemmat maksutasetilastot vuoden 1999 kolmannelta neljännekseltä ja on myös tarkistanut tärkeimpiä kuukausieriä (ks. tilasto-osan taulukko 8), mukaan lukien vaihtotaseen tuotannontekijäkorvaukset-erä, sekä antanut lisätietoja rahoitustaseen eristä ja instrumenteista. Vuoden 1999 kolmannen neljänneksen tietojen tarkistamisen jälkeen vaihtotaseen ylijäämä pysyi suurin piirtein ennallaan. Rahoitustaseen alijäämää tarkistettiin alaspäin 3,4 miljardista eurosta 6,7 miljardiin euroon. Supistuminen johtui useimpiin alaeriin tehdyistä pienehköistä tarkistuksista.

EKP on lisäksi julkistanut vaihtotasetilastot sekä suorien sijoitusten ja arvopaperisijoitusten virtatilastot vuodelta 1997. (Ks. tilasto-osan taulukko 8. Vuoden 1997 kuukausitiedot julkistetaan EKP:n kotisivuilla helmikuun 2000 loppuun mennessä.) (Lisätietoja vuoden 1997 tilastoista – mukaan lukien tietoja rajoituksista näiden tilastojen vertailukelpoisuudesta vuotta 1997 varhaisempiin tilastoihin nähden – on saatavissa EKP:n kotisivuilla maksutasetilastojen metodologiaa koskeissa huomautuksissa.) Näiden tilastojen mukaan vaihtotaseen ylijäämä vuonna 1998 oli 60,3 miljardia ecua eli huomattavasti pienempi kuin vuonna 1997, jolloin se oli 94,7 miljardia ecua. Tämä johtui tavarakaupan suuresta ylijäämästä, huomattavasta tuonnista palvelutaseen ja tuotannontekijäkorvausten taseessa ja tulonsiirtotaseen suhteellisen vähäisestä alijäämästä vuon-

na 1997. Pääoman nettovienti oli merkittävästi vähäisempää kuin vuonna 1998: suoriin sijoitukseen liittyvä pääoman nettovienti vuonna 1997 oli 48,1 miljardia ecua, kun se vuonna 1998 oli ollut 102,6 miljardia ecua, ja arvopaperisijoitukseen liittyvä pääoman nettovienti vuonna 1997 oli 22,8 miljardia ecua, kun se vuonna 1998 oli ollut 85,3 miljardia euroa.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen

Keski- ja Itä-Euroopassa ja Välimeren alueella on 13 maata, jotka ovat virallisesti hakemassa Euroopan unionin (EU) jäsenyyttä. Näistä 12 on aloittanut viralliset liittymisneuvottelut. Useimmat ovat Keski- ja Itä-Euroopan maita, koska EU:n nykyinen laajentuminen johtuu viime kädessä neuvostoblokin hajoamisesta, joka sai alkunsa Berliinin muurin murtumisesta 11 vuotta sitten. Useimmat hakijamaat ovat pieniä avoimia talouksia, jotka ovat aktiivisesti lähentymässä EU:ta sekä reaalisesti että nimellisesti. EU:hun liittyessään uudet jäsenvaltiot osallistuvat myös talous- ja rahaliittoon EMUun. Ne ovat kuitenkin maita, joita koskee poikkeus, eli ne sitoutuvat liittymään euroalueeseen myöhemmin. Tämä lähentymisen viimeinen vaihe riippuu siitä, kuinka ne täyttävät EU:n perustamissopimuksessa asetetut lähentymisperusteet.

Jo tässä vaiheessa EU:n laajentuminen vaikuttaa näiden maiden rahatalouteen. Koska niiden tavoitteena on EU:hun liittyminen, useimmat ovat kytkeneet erilaisin yksipuolisin järjestelyin valuuttansa euroon, kuka tiukemmin, kuka höllemmin. Lisäksi ne ovat muuttamassa tai aikovat muuttaa EMUun liittyviä lainsäädäntöjään perustamissopimuksessa esitettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

Tätä taustaa vasten eurojärjestelmän on etujensa mukaisesti hyvä solmia suhteita EU:n jäsenyyttä hakevien maiden kanssa ja osallistua EU:hun liittymiseen ja lopulta euron käyttöönottoon tähtäävään prosessiin joko eurojärjestelmän yksinomaiseen toimivaltaan tai jaettuun toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Eurojärjestelmä on valmis tukemaan tätä prosessia täyttääkseen tehtävänsä pitää uskottavasti ja kestävästi yllä hintavakautta euroalueella myös laajentumisen jälkeenkin.

I Johdanto

Eurojärjestelmän ja EU:n jäsenyyttä virallisesti hakevien maiden välisiä suhteita voidaan tarkastella laajemmassa viitekehityksessä eli osana EU:n suhteita EU:n ulkopuolisiin Euroopan maihin, Välimeren alueen ja Afrikan maihin. EU:lla on yksi tai useampia institutionaalisia järjestelyitä Euroopan talousalueen (ETA), Keski- ja Itä-Euroopan, Balkanin alueen, Välimeren alueen sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) maaryhmien maiden kanssa. EU:hun liittyminen on selkeä laadullinen askel eteenpäin, ja se on selvästi merkittävämpää kuin tavanomaiset kansainväliset yhteistyöhankkeet.

Kuten EU:n perustamissopimuksessa säädetään, Euroopan maat voivat hakea EU:n jäsenyyttä ja siten tulla myös talous- ja rahaliiton jäseniksi. Keski- ja Itä-Euroopassa ja Välimeren alueella on tällä hetkellä 13 maata, jotka ovat virallisesti hakemassa Euroopan unionin jäsenyyttä. Näistä 12

on jo aloittanut liittymisneuvottelut EU:n kanssa: Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro. Eurooppa-neuvoston joulukuussa 1999 tekemän päätöksen mukaisesti myös Turkki on virallisesti hakijamaan asemassa, mutta sen on ennen liittymisneuvotteluja täytettävä niiden aloittamisen ehdot. Tässä artikkelissa keskitytään niihin 12 maahan, joiden kanssa Eurooppa-neuvosto on päättänyt aloittaa viralliset liittymisneuvottelut (jäljempänä ”hakijamaat”).

EU:n viides laajentumiskierros juontuu alun perin Berliinin muurin murtumisen jälkeen tapahtuneesta neuvostoblokin hajoamisesta. Sen jälkeen EU:n ja hakijamaiden taloudellinen yhdenytyminen ja poliittinen vuoropuhelu ovat kehittyneet huomattavasti. Liittymisprosessi, johon hakijamaat nyt osallistuvat, voi lisätä kasvua ja vakautta koko alueella. Joitakin merkittäviä paran-

nuksia on jo saavutettu, vaikkakin eri tahtiin sekä eri aloilla ja alueilla. Eurojärjestelmä seuraa näitä saavutuksia tarkkaavaisesti, koska EU:hun liitty-

minen johtaa lopulta myös euroalueeseen osallistumiseen.

2 Taloudellinen tausta

Hakijamaiden tärkeimmät rakenteelliset piirteet on esitetty taulukossa 1. Vuoden 1998 lopussa hakijamaiden asukasluku oli yhteensä noin 36 % euroalueen asukasluvusta, mutta niiden yhteenlaskettu BKT oli vain noin 6 % euroalueen BKT:stä. Puolan osuus yhteenlasketusta BKT:stä oli noin 40 %, ja jokaisen muun hakijamaan BKT oli alle 1 % euroalueen BKT:stä. BKT asukasta kohden vaihteli 7 prosentista 61 prosenttiin euroalueen BKT:stä asukasta kohden. Ostovoimapariteettikurssiin arvostettuna BKT asukasta kohden vaihteli 23 prosentista 79 prosenttiin euroalueen BKT:stä asukasta kohden. Erityisesti Kyproksen, Slovenian ja Tšekin BKT:t asukasta kohden olivat samalla tasolla kuin joidenkin EU-maiden. Kokonaisuutena ottaen tilastot osoitta-

vat, että euroalueen ja hakijamaiden talouden kokojen ja elintason välillä on suuria eroja.

Useimpien hakijamaiden taloudet ovat hyvin avoimia kansainväliselle kaupalle. Puolaa ja Romaniaa lukuun ottamatta niiden talouden avoimuusaste eli tavaroiden ja palvelujen viennin ja tuonnin keskimääräinen osuus BKT:stä vuonna 1998 oli yli 40 %. Pienten maiden kuten Viron ja Maltan talouden avoimuusaste ylitti 80 % (ks. taulukko 1). Nämä luvut ovat huomattavasti korkeampia kuin euroalueen vastaavat luvut vuonna 1998. Kaupankäynnin integroituminen on tähän mennessä ollut selkein seuraus lähentymisestä EU:hun. SEVin lakattua olemasta vuonna 1991 useimmat siihen kuuluneet hakijamaat kohden-

Taulukko 1.

Hakijamaat: rakenteelliset indikaattorit

(1998)

	Asukas- luku (miljoonaa, vuotuinen keskiarvo)	BKT ecuina (% euro- alueen BKT:stä)	BKT ostovoimalla mitattuna (% euro- alueen BKT:stä)	BKT asukasta kohden (% euro- alueen asukasta kohden)	BKT asukasta kohden ostovoimalla mitattuna (% euro- alueen BKT:stä asukasta kohden)	Teollisuus- tuotannon osuus BKT:stä ¹⁾ (%)	Maatalous- tuotannon osuus BKT:stä ²⁾ (%)	Talouden avoimuuden aste ³⁾	Vienti euro- alueelle (% kokonais- viennistä)
Bulgaria	8,3	0,2	0,6	6,6	22,8	22,2	18,7	45,7	38,7
Kypros	0,7	0,1	0,2	60,8	78,8	13,4	4,4	47,3	13,1
Tšekki	10,3	0,9	2,1	24,3	60,1	32,2	4,2	60,7	58,5
Viro	1,5	0,1	0,2	16,0	36,4	18,2	5,6	85,3	30,4
Unkari	10,1	0,7	1,7	20,6	47,7	24,9	5,2	45,7	67,7
Latvia	2,4	0,1	0,2	11,6	27,2	21,1	4,1	54,3	27,6
Liettua	3,7	0,2	0,4	12,9	30,5	21,1	9,1	53,2	27,8
Malta	0,4	0,1	.	40,4	.	.	.	90,7	34,1
Puola	38,7	2,4	4,7	18,1	35,9	24,4	4,2	26,2	58,8
Romania	22,5	0,6	2,1	7,5	27,0	31,7	16,0	29,9	57,7
Slovakia	5,4	0,3	0,8	16,8	45,8	26,7	4,4	69,3	52,9
Slovenia	2,0	0,3	0,5	43,9	67,8	28,1	3,4	57,4	61,9

Lähteet: Eurostat; IMF (tavaravienti euroalueelle ja kaikki Maltaa koskevat luvut).

1) Teollisuus, ml. energia ja pl. rakentaminen. Unkari: vuoden 1997 tiedot.

2) Maatalous, riistatalous ja metsätalous; kalastus ja kalankasvatustilatokset. Unkari: vuoden 1997 tiedot.

3) Tavaroiden ja palvelujen viennin ja tuonnin keskimääräinen osuus BKT:stä. Unkari: vuoden 1997 tiedot.

Taulukko 2.

Hakijamaat: talousindikaattorit

(1997–1999; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin ilmoiteta)

	BKT:n määrä			Kuluttajahintainflaatio			Julkisen talouden rahoitusjäämä ¹⁾ (% BKT:stä)	
	1997	1998	1999 Tammi-kesä	1997	1998	1999 Tammi-kesä	1997	1998
Bulgaria	-7,0	3,5	0,5	1 082,0	22,3	.	-0,3	1,3
Kypros	2,5	5,0	.	3,6	2,2	1,3	-5,3	.
Tšekki	0,3	-2,3	-1,8	8,5	10,7	2,7	-2,1	-2,4
Viro	10,6	4,0	-3,9	11,2	10,5	4,0	2,6	-0,2
Unkari	4,6	4,9	3,5	18,3	14,3	9,3	-5,4	-7,1
Latvia	8,6	3,6	-2,0	8,4	4,7	2,1	1,8	0,1
Liettua	7,3	5,1	-4,8	8,9	5,1	1,2	-0,7	-3,4
Malta	4,9	4,1	.	3,1	2,4	1,6	-9,8	-11,1
Puola	6,8	5,0	2,3	14,9	11,8	6,1	-2,6	-2,1
Romania	-6,9	-7,3	-3,9	161,7	59,1	39,5	-4,4	.
Slovakia	6,5	4,4	2,4	6,1	6,7	6,9	-3,6	-4,8
Slovenia	4,6	3,9	4,5	8,4	7,9	4,9	-1,5	-0,8

1) Kyproksen lukuihin ei sisälly paikallishallinto.

Lähteet: Eurostat, pl. vuoden 1999 Kyproksen (IMF) ja Maltan (IMF ja kansalliset lähteet) inflaatiövauhti.

sivat kaupankäyntinsä uudelleen. Nykyisin Venäjän- ja IVY-maiden kaupalla on huomattava osuus ainoastaan Baltian maiden kaupankäynnissä. Hakijamaiden kaupankäynnin integroiduttua Länsi-Eurooppaan esimerkiksi Tšekin, Unkarin, Puolan, Romanian ja Slovakian viennistä noin 50–70 % suuntautui euroalueelle vuonna 1998.

Useimpien hakijamaiden taloudet ovat tulleet vakaammiksi. Erityisesti niiden inflaatiövauhdit ovat hidastuneet huomattavasti kolmen viime vuoden aikana: monissa maissa inflaatio on jo alle 5 % (ks. taulukko 2). Tämä on seurausta siitä, että hintavakauden merkitys hakijamaiden keskuspankkien lakisääteisissä tavoitteissa on kasvamassa (ks. taulukko 3). Toisaalta inflaatiövauhdin hidastuminen sattui aikana, jolloin kansainvälinen rahoitusjärjestelmä oli kriisissä. Venäjän kriisillä oli erityisen suuri merkitys tässä yhteydessä, ja se voi osittain selittää vuoden 1999 ensimmäisen puoliskon talouskehityksen heikentymistä näissä maissa. On kuitenkin joitakin merkkejä siitä, että talouskasvu on tämän jälkeen elpynyt. Vaikka lopullisia vuotta 1999 koskevia tilastoja julkisen talouden rahoitusjäämästä ei vielä ole saatavissa, on nähtävissä merkkejä siitä, että näiden maiden alijäämät ovat kasvaneet taulukossa 2 esitettyjen vuoden 1998 lukuihin verrattuna.

Useimpien hakijamaiden on jatkettava ponnisteluja saattaakseen julkisen talouden alijäämänsä euroalueen tasolle.

Hakijamaiden talouksien lähentymisessä on reaalin ja nimellinen puolensa. Kummallakin puolella on edistytävä samaan tahtiin pyrittäessä kohti kestävästä talouskasvusta ja vakautta.

Talouden reaalin lähentyminen edellyttää erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan maiden osalta talouksien saattamista kilpailukykyisiksi markkinatalouksiksi. Rakenteelliset uudistukset, kuten yksityistäminen, toimivan markkinatalouden edellyttämän lainsäädännön ja institutionaalisen ympäristön vahvistaminen, pankkijärjestelmän lujittaminen ja kotimaisten rahoitusmarkkinoiden kehittäminen, ovat välttämättömiä, jotta pääoman ja inhimillisten voimavarojen kohdentuminen tehostuisi ja yksityisen sektorin kehittyminen edistyisi. Vaikka tämä prosessi todennäköisesti vie pitkän aikaa, yhdenytymisen EU:n kanssa tulee nopeuttamaan sitä. Lisäksi tehottomuuksien karsiminen todennäköisesti houkuttelee lisää ulkomaisia suoria ja arvopaperisijoituksia, mikä puolestaan edistää alueellista yhdenytymistä ja talouksien reaalista lähentymistä itseään ruokkivana kierteenä.

Taulukko 3.**Hakijamaiden raha- ja valuuttakurssipolitiikat**

	Rahapolitiikka
Maa	Lakisäätöiset tavoitteet*
Bulgaria	Bulgarian keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä kansallisen valuutan vakautta toteuttamalla tämän lain mukaista raha- ja luottopolitiikkaa ja avustaa tehokkaan maksujärjestelmän perustamisessa ja käyttämisessä.
Kypros	Pankin ensisijaisena tavoitteena on edistää rahatalouden vakautta ja pitää yllä Kyproksen tasavallan talouden vakaata kehitystä edistävää luotto- ja maksutasetilannetta.
Latvia	Latvian keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on rahapolitiikan toteuttaminen säätelemällä liikkeessä olevan rahan määrää hintavakauden ylläpitämiseksi. Latvian keskuspankki edistää vapaata kilpailua, varallisuuden tehokasta jakautumista ja kiertoa sekä rahoitusjärjestelmän vakautta, koordinoitua ja valvontaa.
Liettua	Liettuan keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on Liettuan tasavallan valuutan vakauden ylläpitäminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Liettuan keskuspankin on 1) varmistettava valuuttajärjestelmän sekä luotto- ja katteensiirtojärjestelmien luotettava toiminta ja 2) tuettava Liettuan hallituksen talouspolitiikkaa vaarantamatta kuitenkaan keskuspankin ensisijaista tavoitetta.
Malta	Maltan keskuspankin tehtävänä on mm. pitää yllä valuuttavarantoa valuutan kansainvälisen arvon turvaamiseksi, vaikuttaa luotonannon volyyymiin ja ehtoihin Maltan talouden tasapainoisen kehityksen, työllisyyden ja tulojen kasvun edistämiseksi rahatalouden vakauden ylläpitämisen edellyttämällä tavalla, ja vakaan rahoitusrakenteen ja järjestäytyneiden pääomamarkkinoiden edistäminen.
Puola	Puolan keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintavakautta ja tukea hallituksen talouspolitiikkaa vaarantamatta kuitenkaan keskuspankin ensisijaista tavoitetta.
Romania	Romanian keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on varmistaa kansallisen valuutan vakaan hintavakauden ylläpitämiseksi.
Slovakia	Slovakian keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on varmistaa kansallisen valuutan vakaus.
Slovenia	Slovenian keskuspankki huolehtii kansallisen valuutan vakaudesta ja maksuliikviditeetin säilyttämisestä maan sisällä ja ulkomaihin nähden.
Tšekki	Tšekin keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on varmistaa kansallisen valuutan vakaus.
Unkari	Unkarin keskuspankin ensisijaisena tavoitteena on turvata kansallisen valuutan koti- ja ulkomainen ostovoima. Unkarin keskuspankki tukee hallituksen talouspolitiikkaa käytettävissään olevin rahapoliittisin (raha- ja luottopolitiikka) keinoin.
Viro	Viron keskuspankin ensisijaisia tavoitteita ovat 1) pitää yllä ja varmistaa Viron kruunun arvo rahan kaikissa tehtävissä, 2) kehittää Viron pankkijärjestelmän turvallisuutta ja vakautta, 3) edistää Viron rahoitusjärjestelmän ja erityisesti maksu- ja katteensiirtojärjestelmien tehokkuutta ja kehitystä ja 4) kattaa yleisön käteisrahan kysyntä.

* *Lähteet: Otteet on suomennettu kansallisten keskuspankkien toimittamista kunkin maan keskuspankkilain englanninkielisistä käänöksistä.*

Valuuttakurssi-järjestelmä

Järjestelyn piirteitä	Huomautuksia	Maa
Valuuttakatejärjestelmä, kiinnitys euroon / Saksan markkaan	Otettu virallisesti käyttöön 1.7.1997. Kansallisen lainsäädännön mukaan euro korvaa Saksan markan viimeistään vuonna 2002, kun eurosetelit otetaan käyttöön.	Bulgaria
Kiinnitys euroon, vaihteluväli $\pm 2,25\%$	Kyproksen punta (CYP) oli kiinnitetty ecuun kesäkuusta 1992 joulukuuhun 1998. CYP on ollut kiinnitettyä euroon 1.1.1999 alkaen samalla keskuskurssilla, joka sillä oli aiemmin ollut suhteessa ecuun.	Kypros
Kiinnitys erityiseen nosto-oikeuteen (SDR)	Kiinnitys SDR:ään tosiasiallisesti helmikuusta 1994, virallistettu vuonna 1997.	Latvia
Valuuttakatejärjestelmä, kiinnitys Yhdysvaltain dollariin	Otettu käyttöön huhtikuussa 1994. Liettuan keskuspankki on ilmoittanut aikomuksestaan purkaa dollarikiinnitys ja kiinnittää liti euroon vuoden 2001 jälkipuoliskolla.	Liettua
Kiinnitys valuuttakoriin: EUR (56,8 %), USD (21,6 %), GBP (21,6 %), vaihteluväli $\pm 0,25\%$	Valuuttakoriikiinnitys voimassa vuodesta 1971. Euro korvasi ecun 1.1.1999 alkaen.	Malta
Liukuva vaihteluväli (crawling fluctuation band), kiinnitys valuuttakoriin: USD (45 %) ja EUR (55 %). Ennakoon ilmoitettu ± 15 prosentin liukuva vaihteluväli, keskuskurssi heikkenee kuukausittain 0,3 %.	Valuuttakoriikiinnitys otettiin käyttöön toukokuussa 1991, ja korin painot pysyivät samoina 31.12.1998 saakka (USD 45 %, DEM 35 %, GBP 10 %, CHF 5 %, FRF 5 %). Liukuva vaihteluväli kiinnityskurssin ympärillä otettiin käyttöön toukokuussa 1995, jonka jälkeen keskuskurssin heikkenemisvauhtia on asteittain hidastettu ja vaihteluväliä pienennetty. Koriin ovat 1.1.1999 alkaen kuuluneet vain euro ja Yhdysvaltain dollari.	Puola
Ohjattu kellunta (managed floating) (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)	Otettu käyttöön elokuussa 1992. Viime kuukausina valuuttakurssista on tullut rahapolitiikan kulmakivi. Strategian muutoksesta ei kuitenkaan ole ilmoitettu.	Romania
Ohjattu kellunta (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)	Slovakian koruna (SKK) oli 14.7.1994–1.10.1998 kiinnitetty kahdesta valuutasta koostuvaan koriin (DEM 60 %, USD 40 %). Vuonna 1996 vaihteluväli levennettiin $\pm 1,5$ prosentista ± 7 prosenttiin. Kiinnitys lopetettiin 2.10.1998 ja korvattiin hallitulla kellunnalla; euro korvasi Saksan markan viitevaluuttana 1.1.1999.	Slovakia
Ohjattu kellunta (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)	Vuodesta 1992 valuuttakurssi on pysynyt julkistamattoman, kapean vaihteluvälin sisällä suhteessa Saksan markkaan (suhteessa euroon 1.1.1999 alkaen).	Slovenia
Ohjattu kellunta (euroa käytetty epävirallisesti viitevaluuttana)	Helmikuussa 1996 käyttöön otettu valuuttakoriikiinnitys (DEM 65% ja USD 35%), jossa sovellettiin $\pm 7,5$ prosentin vaihteluväliä, lakkautettiin toukokuussa 1997; aiempi valuuttakoriikiinnitys oli otettu käyttöön vuonna 1991.	Tšekki
Liukuva vaihteluväli, kiinnitys euroon. Ennakoon ilmoitettu $\pm 2,25$ prosentin liukuva vaihteluväli, keskuskurssi heikkenee kuukausittain 0,4 %.	Otettu käyttöön maaliskuussa 1995. Keskuskurssin kuukausittaista heikkenemisprosenttia ja liukuvaa vaihteluväliä on ajan mittaan pienennetty useaan otteeseen.	Unkari
Valuuttakatejärjestelmä, kiinnitys euroon / Saksan markkaan	Otettu käyttöön kesäkuussa 1992.	Viro

Vaikka Maastrichtin lähentymisperusteiden täyttäminen (mukaan lukien hintavakaus, julkisen talouden kestävyys, valuuttakurssin vakaus ERM-järjestelmään osallistumisen yhteydessä ja korkojen lähentyminen) ei olekaan edellytys EU:hun liittymiselle, hakijamaiden keskipitkän aikavälin talouspolitiikkojen pitäisi vastata euroalueen maiden talouspolitiikkoja. Erityisesti on korostettava, että hintavakaus vaikuttaa myönteisesti talouskehitykseen, varsinkin tuotanto- ja työllisyysnäkyymiin, koska hintavakaus lisää hintamekanismin toiminnan selkeyttä, mikä on edellytys resurssien tehokkaalle kohdentumiselle markkinoilla. Hintavakauden avulla voidaan myös välttää varallisuuden ja tulojen epätasaista ja keino-keinoista uudelleenjakautumista. Lisäksi se vähentää epävarmuutta, mikä johtaa pitkien korkojen laskuun.

Taulukosta 3 käy ilmi, että hakijamaiden talouspolitiikat ja valuuttakurssijärjestelmät ovat hyvin erilaisia. Valuuttakurssijärjestelmät vaihtelevat täysin kiinteään kurssin järjestelmästä joustavan kurssin järjestelmiin. Kolmessa maassa on käytössä valuuttakatejärjestelmä (currency board), jossa valuutta on kiinnitetty kiinteään kurssiin joko euroon / Saksan markkaan (Bulgaria ja Viro) tai Yhdysvaltain dollariin (Liettua). Muissa maissa on käytössä joko valuutan kiinnitys (Latviassa erityiseen nosto-oikeuteen [SDR]), erisuuruiset

liukuvat vaihteluvälit (crawling fluctuation band) (Unkarissa euroon ja Puolassa valuuttakoriin) tai kiinnitys tietyssä vaihteluvälissä (Kyproksella euroon ja Maltalla valuuttakoriin). Maltan ja Puolan käyttämissä valuuttakoreissa euron paino on yli 50 %. Tšekissä, Romaniassa, Slovakiassa ja Romaniassa on käytössä ohjattu kellunta (managed floating), jossa euroa käytetään epävirallisesti viitevaluuttana.

Riippumatta siitä, minkä kukin näistä maista on valinnut valuuttakurssijärjestelmäkseen, tavoitteena pitäisi olla vakaan taloussympäristön varmistaminen mm. välttämällä reaalisten valuuttakurssien vääristymiä ja nimellisten valuuttakurssien liiallisia vaihteluita. Näiden maiden valuuttakurssi- ja rahapolitiikoissa on otettava huomioon myös niin sanottuun catching-up-prosessiin liittyvien tekijöiden aiheuttamat haasteet, kuten suuret ulkomaiset suorat investoinnit. Nämä liittyvät mm. laajoihin yksityistämishjelmiin ja tuotavuuden parantumisen mahdollisesti aiheuttamaan reaalisena valuuttakurssin vahvistumiseen. Koska hakijamaiden valuuttakurssilla euroon nähden on yleensä suuri merkitys maiden talouksille, mitä nopeammin yhdentyminen kohti yhtenäismarkkinoita ja talouden lähentymistä EU:n ja euroalueen kanssa edistyy, sitä tärkeämmäksi näiden maiden valuuttojen nimellisen valuuttakurssin vakaus euroon nähden tulee.

3 Institutionaalinen tausta

Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 pidetty Eurooppa-neuvoston kokous merkitsi EU:n nykyisen laajentumisen poliittista alkua. Kööpenhaminassa hyväksyttiin laajentumisen periaate ja määriteltiin jäsenyyskriteerit (ns. Kööpenhaminan kriteerit, jotka esitellään kehikossa 1). Eurooppa-neuvoston kokous Luxemburgissa joulukuussa 1997 puolestaan merkitsi laajentumisen muodollista aloitusta, sillä siellä vahvistettiin Agenda 2000 -raportissa esitetty laajentumisstrategia (Agenda 2000 -raportin mukaan laajentumisen valmistelu edellyttää EU:n politiikkojen uudistamista). Luxemburgissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen mukaisesti neuvottelut käynnistettiin 30.3.1998 silloisista 11 hakijamaasta kuu- den maan eli Kyproksen, Puolan, Slovenian, Tše-

kin, Unkarin ja Viron kanssa. Eurooppa-neuvoston mielestä muiden viiden hakijamaan eli Bulgarian, Latvian, Liettuan, Romanian ja Slovakian oli vielä jatkettava ponnisteluja neuvottelujen aloittamiselle asetettujen ehtojen täyttämiseksi. Laajentumisprosessin eteneminen nopeutui Helsingissä 10.–11.12.1999 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa, jossa neuvottelut päätettiin aloittaa viiden jäljellä olevan hakijamaan ja hakijamaiden joukkoon helmikuussa 1999 liittyneen Maltan kanssa helmikuussa 2000.

Ennen EU:n jäsenyyttä kaikki 12 hakijamaata hyötyvät EU:n liittymistä edeltävästä strategiasta, joka koostuu assosiointisopimuksista (ns. Eurooppa-sopimuksista), PHARE-ohjelman kautta jaetusta

Kehikko I.

Kööpenhaminan kriteerit

EU:n jäseneksi päästäkseen hakijamaiden on täytettävä Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 pidetyn Eurooppa-neuvoston kokouksessa yleisesti määritellyt kriteerit. Nämä niin sanotut Kööpenhaminan kriteerit edellyttävät hakijamailta seuraavaa:

- ”demokratian, laillisuusperiaatteen noudattamisen, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen oikeuksien kunnioittamisen ja niiden suojan takaavat vakaat toimielimet”,
- ”toimivaa markkinataloutta sekä edellytykset selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista Euroopan unionissa”, ja
- ”edellytykset täyttää jäsenyyteen liittyvät velvoitteet, joista tärkeimpiä ovat sitoutuminen poliittisen yhdistymisen sekä talous- ja rahaliiton tavoitteisiin”.

liittymistä edeltävästä tuesta ja yhteistyösopimuksista (ns. liittymistä edeltävä kumppanuus). Tässä vaiheessa EU:n lainsäädännön tärkeimpiä säännöksiä sovelletaan jo hakijamaihin joillakin aloilla (esimerkiksi kaupan laajamittainen vapauttaminen ja kilpailusäännöt). Liittymistä edeltävä kumppanuus toimii foorumina, jossa Euroopan komissio ja jokaisen hakijamaan hallitus arvioivat yhdessä talouspolitiikan keskipitkän aikavälin tavoitteita.

Eurooppa-neuvoston Helsingin kokouksessa sitouduttiin myös poliittisesti toteuttamaan ne EU:n instituutioiden uudistukset, joiden toteuttaminen on välttämätöntä, jotta EU kykenisi hyväksymään uusia jäsenvaltioita vuoden 2002 lopusta alkaen. Tämän vuoksi on kutsuttu kokoon hallitustenvälinen kokous, jonka tarkoituksena on käsitellä asioita, joita ei saatu mukaan Amsterdamin sopimukseen. Kokouksen odotetaan tämän vuoden loppuun mennessä laativan uuden sopimuksen, jossa esitetään suunnitelma siitä uudesta Euroopan unionista, johon hakijamaat lopulta liittyvät. Eurooppa-neuvoston Helsingin kokouksen puheenjohtajan päätelmien mukaan nämä institutionaaliset uudistukset koskevat ”komission kokoa ja koostumusta, äänten painottamista neuvostossa ja määräänemmistöpäätösten käytön mahdollista lisäämistä neuvostossa sekä

muita perussopimukseen tarvittavia muutoksia, jotka liittyvät unionin toimielimiin edellä mainittujen asioiden yhteydessä” ja pantaessa täytäntöön Amsterdamin sopimusta. ”Tehokas ja uskottava laajentumisprosessi” on edelleen etusijalla, kuten Eurooppa-neuvoston kokouksessa Helsingissä vahvistettiin ja kuten myös Portugalilla vahvisti uutena neuvoston puheenjohtajanaan.

Uusien jäsenvaltioiden liittymiselle ei ole tarkkaa aikataulua, eikä kaikkien tarvitse soveltaa samaa aikataulua. Jotkin jäsenehdokkaat ovat ilmaisseet aikovansa olla teknisesti valmiita liittymään EU:hun vuonna 2002 tai 2003. EU käy jäsenneuvotteluja erikseen jokaisen kahdentoista hakijamaan kanssa. Neuvottelujen tuloksena laaditaan kunkin maan kanssa liittymissopimus, jossa voidaan myös sopia siirtymäkauden järjestelyistä. Ennen kuin hakijamaasta voi tulla virallisesti EU:n jäsen, nykyisten viidentoista EU:n jäsenvaltion sekä maan itsensä tulee vielä ratifioida liittymissopimus.

Rahapolitiikan suhteen on jo päätetty, että uusille jäsenvaltioille ei myönnetä vastaavia ”opt out” -ehtoja eli osallistumattomuusehtoja kuin Ison-Britannian ja Tanskan kanssa on sovittu. Tämä merkitsee sitä, että kun uudet jäsenvaltiot liittyvät EU:hun, ne sitoutuvat ottamaan aikanaan

euron käyttöön. Niiden ei kuitenkaan edellytetä siirtävän rahapoliittista päätäntävaltaansa EU:hun liittyessään vaan osallistuvan EMUun jäsenvaltioina, joita koskee poikkeus. Tästä huolimatta maiden pitää valmistautua täyteen EMU-jäsenyyteen. Kun uusi hakijamaa liittyy EU:hun, sen keskuspankki integroidaan Euroopan keskuspankkijärjestelmään (EKPJ).

EU:hun liittyminen ei edellytä Maastrichtin sopimuksen lähentymiskriteerien täyttämistä. Kööpenhaminan kriteereissä viitataan ainoastaan siihen, että hakijamaiden tulisi sitoutua EMUn tavoitteisiin – ei siihen, että niiden pitäisi täyttää euron käyttöönoton edellytykset liittymisen aikaan. Euron käyttöönottoon tähtäävä prosessi onkin osa pitemmästä, kolmivaiheisesta jatkumosta: EU:hun liittymistä edeltävä jakso, EMU-jäsenyys poikkeusmaana ja täysi EMU-jäsenyys. Liittymisprosessissa on siten kaksi eri vaihetta: liittyminen EU:hun ja lopullinen euron käyttöönotto. Kuten ei EU:hun liittymisellekään, ei ole myöskään lopulliselle euron käyttöönotolle ennalta määrättyä aikataulua, eikä kaikkien maiden tarvitse liittyä euroalueeseen samanaikaisesti. Perustamissopimuksessa säädetään vain, että lähentymiskehitystä koskeva arviointi on tehtävä ainakin kerran kahdessa vuodessa tai sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jota koskee poikkeus.

Liittyttyään EU:hun uusien jäsenvaltioiden on pidettävä ”valuuttakurssipolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana” (perustamissopimuksen

artikla 124, entinen artikla 109 m). Ajanjaksona, jonka kuluessa uudet jäsenmaat etenevät kohti euron käyttöönottoa, niiden odotetaan osallistuvan valuuttakurssimekanismiin (ERM II). Tämän pitäisi olla ominaisuuksiltaan niin joustava ja hakijamaiden erilaiset tarpeet huomioon ottava, että maat voivat pitää yllä hinta- ja valuuttakurssivakautta samaan aikaan kun niiden talouksissa tapahtuu rakenteellisia muutoksia. Koko tämän prosessin ajan eurojärjestelmä tulee toimimaan lakisääteisen tavoitteensa eli euroalueen hintavakauden ylläpitämisen mukaisesti.

Uusien jäsenvaltioiden tulee myös pitää ”talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana” (perustamissopimuksen artikla 99, entinen artikla 103), ja niiden tulee osallistua EU:n politiikan yhteensovittamiseen ja valvontamenettelyihin samoin ehdoin kuin nykyiset poikkeusmaat. Tämä koskee erityisesti liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä sekä vakaus- ja kasvusopimuksen säännöksiä.

Edellä mainittujen mekanismien avulla uusien jäsenvaltioiden pitäisi pystyä noudattamaan sellaista vakautteen tähtäävää politiikkaa, jota niiden talouksien lähentyminen ja asianmukainen integroituminen euroalueen talouksiin edellyttää. Tässä prosessissa maiden lopullisena päämääränä on tulla EMUn täysjäseniksi ja liittyä euroalueeseen heti, kun Maastrichtin sopimuksen kriteerit täyttyvät. Kun uusi jäsenvaltio ottaa euron käyttöön, sen keskuspankista tulee osa eurojärjestelmää.

4 Eurojärjestelmä ja EU:n liittymisprosessi

Eurojärjestelmä on valmis tukemaan reaali- ja rahatalouden yhdentymistä hakijamaiden ja euroalueen välillä perustamissopimuksessa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Taloudellisen yhdentymisen eteneminen hakijamaiden ja euroalueen välillä, eurokytkentöjen voimistuminen hakijamaiden valuuttakurssistrategioissa EU:hun liittymistä edeltävänä aikana sekä se seikka, että EU:hun liittymisen myötä hakijamaat sitoutuvat

ottamaan aikanaan euron käyttöön, merkitsevät kaikki sitä, että eurojärjestelmän on seurattava liittymisprosessia tarkoin. Jotta eurojärjestelmä voisi täyttää lakisääteisen tehtävänsä ylläpitää hintavakautta laajentuneellakin euroalueella, on eurojärjestelmän edun mukaista jo tässä vaiheessa kannustaa hakijamaiden talouspolitiikan suuntaamista vakautteen ja talouksien lähentymiseen.

Eurojärjestelmä ei ole virallisena osapuolena liittymisneuvotteluissa. Se tulee kuitenkin varmistamaan, että sen näkökannat otetaan asianmukaisesti huomioon eurojärjestelmän toimivaltaan liittyvissä asioissa. Tämä koskee etenkin EMUun liittyvän EU:n säännösten hyväksymistä ja täytäntöönpanoa, sillä sen myötä uudet jäsenvaltiot saavat tarvittavat valmiudet harjoittaa vakauten tähtävää politiikkaa.

EMUun liittyvän EU:n säännösten täytäntöönpano

Eurojärjestelmän näkökulmasta EMUun liittyvän EU:n säännösten noudattaminen ja täytäntöönpano on oleellisen tärkeää luotaessa edellytyksiä vakauten tähtävän politiikan harjoittamiselle, vakaalle pankkijärjestelmälle ja tehokkaasti toimivalle markkinataloudelle. Tämä koskee erityisesti seuraavaa kolmea aluetta:

- *keskuspankkeja* koskeva lainsäädäntö, jonka tulee olla yhteensopiva EKP:n riippumattomuutta koskevien säännösten sekä kaikkien muiden perustamissopimuksen ja EKP:n perussäännön vaatimusten kanssa
- *pääomanliikkeitä* koskeva lainsäädäntö
- lainsäädäntö, joka liittyy *vakaiden pankkijärjestelmien ja rahoitusjärjestelmän vakauden edellytysten luomiseen*

Lukuun ottamatta ensimmäistä aluetta, jota koskevasta lainsäädännöstä osa voi tulla voimaan vasta euroalueeseen liittyessä, uusien jäsenvaltioiden on jo EU:hun liittyessään noudatettava kaikkia EU:n säännösten vaatimuksia, ellei jäsenneuvottelujen yhteydessä ole sovittu siirtymäajan järjestelyistä.

Keskuspankkeja koskevasta lainsäädännöstä puheen ollen perustamissopimuksen artiklan 109 (entinen artikla 108) mukaan keskuspankkien riippumattomuuden tulee kaikilta osin olla voimassa EU:hun liittyessä. Tämä vaatimus merkitsee sitä, että hakijamaiden täytyy omaksua institutionaalisen riippumattomuuden, henkilöiden riippumattomuuden ja taloudellisen riippumattomuuden oikeudelliset piirteet sellaisina kuin ne

on määritelty perustamissopimuksessa ja EKP:n perussäännössä sekä vielä yksityiskohtaisemmin Euroopan rahapoliittisen instituutin (EMI) Lähen-tymisraportissa (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 109 j mukainen raportti, maaliskuu 1998). Toiminnallisen riippumattomuuden tehostamiseksi keskuspankkien lakisääteisten tavoitteiden tulisi olla perustamissopimuksessa määrätyn, hintavakauden ylläpitämistä koskevan ensisijaisen tavoitteen mukaisia. Tarvittava lainsäädännön mukauttaminen ei edellytä lakien täydellistä yhdenmukaistamista, vaan se merkitsee sitä, että hakijamaan kansallisen lainsäädännön tulee olla sopuoinnussa perustamissopimuksen ja EKP:n perussäännön kanssa.

Useita perustamissopimuksen säännöksiä tullaan lisäksi soveltamaan suoraan uusiin jäsenvaltioihin niiden liittyessä EU:hun. Tämä koskee esimerkiksi sellaisia keskuspankkien riippumattomuuteen liittyviä säännöksiä, kuten julkisen sektorin keskuspankkirahoitusta ja erityisoikeuksia koskevat kiellot (perustamissopimuksen artikkelit 101 ja 102, entiset artikkelit 104 ja 104a).

Toinen tärkeä toimi, joka on tehtävä viimeistään ennen euron käyttöönottoa, on mukauttaa hakijamaiden keskuspankkien perussäännöt EU-säännöstöön, jotta voidaan varmistaa keskuspankkien sujuva integroituminen eurojärjestelmään. On erityisesti varmistettava, että kansalliset keskuspankit pystyvät suorittamaan tehtäviään eurojärjestelmän jäseninä ja EKP:n päätösten mukaisesti. Tässä suhteessa kiinnitetään huomiota siihen, estävätkö jotkin kansallista keskuspankkia koskevat säädökset sitä täyttämästä eurojärjestelmän vaatimuksia ja ovatko jotkin säädökset mahdollisesti sellaisia, että niissä ei oteta huomioon EKP:n oikeuksia.

Osana EMUun liittyvän EU:n säännösten täytäntöönpanoa hakijamaiden pitää lisäksi mukauttaa muuta rahapolitiikkaan liittyvää lainsäädäntöä, joka saattaa vaikuttaa eurojärjestelmän operatiivisiin, hyvissä ajoin ennen euroalueeseen liittymistään ottaen erityisesti huomioon prosessin edellyttämät pitkät käsittelyajat. Uusien jäsenvaltioiden rahapolitiikasta vastaavien viranomaisten tuleekin kiinnittää huomiota erityisesti kaikkiin sellaisiin säännöksiin, jotka vaikuttavat suoraan tai epäsuorasti eurojärjestelmän rahapoliittisten

operaatioiden toteuttamiseen. Uusien jäsenvaltioiden keskuspankkien tulee myös ottaa huomioon oikeudelliset asiakirjat, jotka eurojärjestelmä on pannut täytäntöön perustamisensa jälkeen, ja maiden yksityis- ja kauppaoikeutta koskeviin lakeihin tulee tehdä niiden edellyttämät muutokset. Esimerkiksi panttausta ja takaisinostosopimuksia koskevan lainsäädännön oikeellisuudella on merkitystä vakuuksien käytön kannalta. On myös otettava huomioon muukin rahamarkkinoihin liittyvä sääntely maksujärjestelmien, arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien ja arvopaperipörssien osalta.

Pääomanliikkeistä puheen ollen hakijamaiden on vapautettava ne ennen EU:hun liittymistään. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että pääoman vapaa liikkuvuus on ensinnäkin olennainen osa sekä yhteismarkkinoita että EMUa ja toiseksi se on yksi niistä tekijöistä, jotka kuvastavat hakijamaiden edellytyksiä selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista EU:ssa.

Kolmannesta alueesta eli *vakaiden pankkijärjestelmien ja rahoitusjärjestelmän vakauden* edellytysten luomisesta voidaan todeta, että EU:n pankkeja ja rahoitusalaan koskevat direktiivit on pantava hakijamaissa täytäntöön ennen EU:hun liittymistä. Direktiivit edellyttävät asianmukaista lainsäädäntöä etenkin vakavaraisuudesta, selvitystilasta, kirjanpitostandardien käyttöönotosta, luottolaitosten toiminnan vakauden valvonnasta, selvityksen lopullisuudesta ja moraalikato-ongelmien ehkäisemisestä.

Eurojärjestelmän vuoropuhelu hakijamaiden keskuspankkien kanssa

Voidakseen käydä hedelmällistä vuoropuhelua hakijamaiden keskuspankkien kanssa omaan toimivaltaansa liittyvistä asioista eurojärjestelmä on lujittanut kahdenvälisiä suhteitaan hakijamaiden keskuspankkeihin, minkä lisäksi se kehittää mahdollisuuksia näiden keskuspankkien ja eurojärjestelmän monenvälisiin suhteisiin. Ensimmäisenä tähän liittyvänä toimenpiteenä EKP järjesti yhdessä Suomen Pankin kanssa Helsingissä 11.–12.11.1999 huippuseminaarin, johon osallistuivat eurojärjestelmän edustajat sekä kahdentoista hakijamaan keskuspankkien pääjohtajat ja vara-

pääjohtajat. Seminaarin tarkoituksena oli käsitellä keskuspankkitoimintaan liittyviä asioita liittymisprosessissa, jotta voitaisiin määritellä kaikki keskeiset alueet, joilla yhteistyötä voitaisiin tulevaisuudessa tehostaa. Kehikossa 2 selostetaan Helsingissä pidetyn seminaarin keskeisimpiä päätelmiä.

Helsingissä pidetyn seminaarin jälkeen eri alojen, erityisesti tilastoinnin ja juridiikan, asiantuntijoille on järjestetty yhteisiä kokouksia. Tällaisia kokouksia aiotaan asteittain laajentaa keskuspankkitoiminnan kaikille osa-alueille. Niitä on myös tarkoitus pitää säännöllisesti.

Asiantuntijayhteistyöstä ja teknisiin kysymyksiin liittyvästä tuesta useilla eri alueilla on jo tähän mennessä ollut hyötyä hakijamaiden keskuspankeille. EU:hun liittyminen ja myöhempi euron käyttöönotto edellyttävät kuitenkin huomattavia lisävalmisteluja hakijamaiden keskuspankkien integroimiseksi EKP:hin ja – myöhemmässä vaiheessa – eurojärjestelmään. Hoidettavien asioiden lista onkin mittava. Näitä asioita on EU:n säännösten hyväksyminen ja täytäntöönpano (etenkin keskuspankkien perussääntöjen ja muiden oikeudellisten asiakirjojen mukauttaminen), maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien toiminnan tehostaminen, tilastointivaatimusten täyttämiseen tähtäävät valmistelut, tekniset muutostyöt keskuspankkien kytkemiseksi eurojärjestelmän tietotekniikka-infrastruktuuriin, eurojärjestelmän kirjanpito- ja raportointiperiaatteiden käyttöönottoon tarvittavat valmistelut sekä toimet, jotka liittyvät setelien tuotantoon, eurosetelien käsittelyyn liikkeenlaskun jälkeen ja väärentämisen ehkäisemiseen.

Teknisen tuen antaminen tulee vaatimaan huomattavia resursseja ja tarkoituksenmukaista koordinoitua eurojärjestelmän sisällä. Tämä on merkittävä haaste eurojärjestelmälle, sillä se edellyttää huolellista suunnittelua sekä välineitä, joiden avulla eri tavoitteisiin voidaan pyrkiä. Välineiden tulee ensiksikin perustua eurojärjestelmän eri osien asiantuntemukseen ja voimavaroihin. Näitä on etenkin kansallisissa keskuspankeissa, jotka ovatkin viime aikoina jo toimineet tässä asiassa aktiivisesti. Välineiden avulla on myös voitava varmistaa, että kaikki hakijamaat saavat tarvitse-

Kehikko 2.

Helsingissä pidetyn seminaarin keskeisimpiä päätelmiä

- Keskuspankkien toimialaan liittyvän EU:n säännösten hyväksyminen ja täytäntöönpano hyvissä ajoin on keskuspankkien kannalta oleellisen tärkeää. Vaikka keskuspankit eivät ole suoraan osallisina liittymisneuvotteluissa, ne tulevat seuraamaan prosessia tarkkaan ja ilmaisemaan mielipiteensä, erityisesti silloin, kun on kyse keskuspankkien riippumattomuudesta tai muusta rahatalouteen tai pankki- ja rahoitusmarkkinoihin liittyvästä lainsäädännöstä.
- Talouksien **nimellistä ja reaalista lähentymistä** pitäisi edistää samaan tahtiin. Hakijamaat voivat saavuttaa EU-maat nopeammin muuntamalla talouksiensa rakenteita samansuuntaisiksi kuin EU-maiden rakenteet ja uudistamalla rakenteita tarkoituksenmukaisesti. Tällä tavoin hakijamaiden elintaso kehittyä vähitellen lähemmäksi EU-maiden elintasoa (reaalinen lähentyminen). Aikaisemmat kokemukset osoittavat, että tämän prosessin pitäisi edetä samaan tahtiin hintavakauden ja terveen julkisen talouden kanssa (nimellinen lähentyminen). Euron käyttöönottoa koskeviin Maastrichtin sopimuksen kriteereihin pyrkiminen on siten täysin sopusoinnussa rakenteellisten uudistusten kanssa.
- Hakijamaiden on siis edelleen harjoitettava rahapolitiikkaa, joka tähtää **hintavakauden** saavuttamiseen ja ylläpitämiseen, ja tuettava tätä prosessia kurinalaisen finanssipolitiikan ja tarvittavien rakenteellisten uudistusten avulla.
- Ei pidä määritellä mitään kaikille hakijamaille yhteistä etenemistapaa sen suhteen, millainen niiden **valuuttakurssipolitiikan** linjan pitäisi olla ennen EU:hun liittymistä, valuuttojen liittämistä ERM II:een tai myöhemmin seuraavaa euron käyttöönottoa. Koska kussakin maassa on erilaiset lähtökohdat taloudellisille uudistuksille ja koska on vaikeaa arvioida, miten kauan aikaa kukin maa vielä tarvitsee edistyäkseen nimellisen ja reaalin lähentymisen tiellä, tulisi olla mahdollista soveltaa useita eri etenemistapoja yhdenvertaista kohtelua vaarantamatta.
- Pankkien ja rahoitusmarkkinoiden kitkaton toiminta on erittäin tärkeää, jotta hakijamaat voivat integroitua hyvin ensin yhteismarkkinoihin ja myöhemmässä vaiheessa euroalueeseen. Hakijamaissa on toteutettu euroalueen viimeaikaiseen kehitykseen verrattuna intensiivisiä **rahoitusalan** uudelleenjärjestelyjä (fuusioita, pankkiostoja ja yksityistämisiä). Keskuspankit tulevat osaltaan varmistamaan, että järjestelmän vakaus ei tämän kehityksen myötä vaarannu.

mansa tuen. Välineiden on niin ikään taattava yhdenmukainen lähestymistapa hakijamaiden keskuspankkeihin sekä myös eurojärjestelmän sisällä.

Hakijamaiden keskuspankit saavat edellä mainituissa asioissa tarvitsemansa teknisen tuen eurojärjestelmältä EKP:n koordinoimissa toiminta.

Tiiviitä ja toimivia yhteistyösuhteita asiantuntijoiden välillä pyritään kehittämään yleisemminkin kaikilla yhteistä etua koskevilla keskuspankkitoiminnan alueilla.

Kun hakijamaat liittyvät EU:hun, niiden keskuspankeista tulee EKP:n jäseniä ja keskuspankkien

Kehikko 3.

EKP:n yleisneuvosto

EKP:n perussäännön artiklassa 45 sanotaan: ”EKP:n kolmanneksi päätöksentekuelimeksi muodostetaan yleisneuvosto”.

Kokoonpano: Yleisneuvoston muodostavat EKP:n pääjohtaja ja varapääjohtaja ja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden (siis myös neljän tällä hetkellä euroalueen ulkopuolella olevan jäsenvaltion) keskuspankkien pääjohtajat. Muut EKP:n johtokunnan jäsenet voivat osallistua yleisneuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

Tehtävät: Yleisneuvosto hoitaa ”siirtymäkauden tehtäviä” eli niitä Euroopan rahapoliittisen instituutin (EMI) tehtäviä, joita on vielä EMUn kolmannessa vaiheessakin hoidettava, koska yhtä tai useampaa jäsenvaltiota koskee poikkeus. Tällaisia tehtäviä on mm. lujittaa yhteistyötä EKP:n ja poikkeusmaiden keskuspankkien välillä, seurata valuuttakurssimekanismin toimintaa ja neuvotella säännöllisesti rahapolitiikan suuntaviivoista.

Lisäksi yleisneuvosto antaa neuvoja valmisteluista jäsenvaltiota koskevan poikkeuksen kumoamiseksi. Kun EU:n neuvosto päättää, että jäsenvaltio, jota koskee poikkeus, täyttää euron käyttöönoton edellytykset, yleisneuvosto osallistuu valmisteluihin kyseisen jäsenvaltion valuutan kurssin kiinnittämiseksi peruuttamattomasti euroon.

Yleisneuvosto osallistuu myös moniin neuvoa-antaviin tehtäviin (esimerkiksi lausuntojen antamiseen yhteisön toimielinten tai kansallisten viranomaisten lakiehdotuksiin, jotka liittyvät EKP:n toimivaltaan, mukaan lukien luottolaitosten toiminnan vakauden valvonta) ja muihin toimintoihin (esimerkiksi tilastotietojen kerääminen ja EKP:n raportointitehtävät).

pääjohtajista EKP:n yleisneuvoston jäseniä. Yleisneuvosto on päätöksentekuelin, joka hoitaa poikkeusmaiden keskuspankkeihin liittyviä tehtäviä (kehikossa 3 esitellään yleisneuvoston kokoon-

pano ja tehtävät). Uusien jäsenvaltioiden liittyttyä EU:hun yleisneuvostosta tulee niiden keskuspankkien ja eurojärjestelmän välisen yhteistyön tärkein foorumi.

5 Päätelmät

Kuten voidaan nähdä kahdentoista hakijamaan ulkomaankaupan kasvaneesta EU-suuntautuneisuudesta, niiden talouksien sidokset EU:hun ovat voimistumassa. Taloudellisesta näkökulmasta tämä kehitys vahvistaa itse liittymisprosessia. Prosessin kolme eri vaihetta (EU:hun liittymistä edeltävä jakso, EMU-jäsenyys poikkeusmaana ja täysi EMU-jäsenyys) muodostavat jatkumon, joka jo tässä vaiheessa vaikuttaa hakijamaiden keskipitkän aikavälin politiikkaan.

Rahatalouteen liittyvät asiat ovat eurojärjestelmän kannalta erittäin tärkeitä EU:n laajentumisprosessissa. Vaikka eurojärjestelmä ei ole virallisena osapuolena jäsenyysneuvotteluissa, sen tulee varmistua siitä, että sen näkökannat otetaan huomioon eurojärjestelmän toimivaltaan liittyvissä asioissa.

Erityisen tärkeää eurojärjestelmän kannalta on EMUun liittyvän EU:n säännösten noudattami-

seksi tarvittavien säädösten hyväksyminen ja täytäntöönpano. Ennen EU:hun liittymistä keskuspankit on tehtävä riippumattomiksi, pääomanliikkeet on vapautettava ja lainsäädäntöä on mukautettava, jotta turvattaisiin edellytykset vakaille pankkijärjestelmille ja rahoitusjärjestelmän vakaudelle.

Kun hakijamaat liittyvät EU:hun, niiden keskuspankeista tulee EKP:n jäseniä ja keskuspankkien pääjohtajista EKP:n yleisneuvoston jäseniä. Yleis-

neuvostolla tulee siten olemaan keskeinen asema eurojärjestelmän ja uusien jäsenvaltioiden keskuspankkien välisessä yhteistyössä.

Ennen kuin tähän vaiheeseen päästään, eli ennen hakijamaiden liittymistä EU:hun, eurojärjestelmä laajentaa yhteistyötään hakijamaiden keskuspankkien kanssa kaikille asiaankuuluville keskuspankkitoiminnan alueille auttaakseen keskuspankkeja niiden valmistautuessa integroitumiseen EKP:hin ja myöhemmin itse eurojärjestelmään.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen

Euron käyttöönotto on nopeuttanut euroalueen arvopaperiselvityksen yhdentymistä, koska arvopaperiomistuksiin euroalueella ei enää liity valuuttariskiä ja koska sijoittajat hajauttavat yhä enemmän euromääräisiä salkkujaan. Myös tekninen kehitys ja Euroopan lainsäädännön yhdenmukaistaminen korostavat yhdentymisen tarvetta. Tässä tilanteessa kilpailu ja verkottumisedut lisäävät edelleen paineita entistä integroituneempaan ja tehokkaampaan EU:n laajuiseen infrastruktuuriin eli arvopaperipörssien, kaupankäyntipaikkojen ja elektronisten verkkojen, markkinakäytäntöjen ja -sopimusten sekä selvitysjärjestelmien integroitumiseen. Tässä artikkelissa käsitellään pääosin viimeksi mainittua potentiaalista integroitumisaluetta eli selvitysjärjestelmiä.

Euroalueen arvopaperimarkkinoiden ja etenkin velkainstrumenttien markkinoiden yhdenmukaistuminen on vähitellen muuttanut kansainvälisten sijoittajien sijoituskäyttäytymistä, ja nämä tarkastelevatkin euroalueen arvopaperimarkkinoita yhä enemmän yhtenä kokonaisuutena. Sijoittajien vaatimusten huomioon ottamiseksi markkinoilla tehdään jatkuvasti aloitteita arvopaperikaupan selvitystoiminnan yhdentymisen tehostamiseksi EU:n sisällä.

Eurojärjestelmä on ryhtynyt toimiin turvatakseen euroalueen arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien luotettavuuden ja tehokkuuden ja taatakseen alueen luottolaitosten tasapuolisen kohtelun vakuuksien käytössä. Näiden tavoitteiden mukaisesti eurojärjestelmä pyrkii edistämään arvopaperikaupan selvitystoiminnan välttämätöntä yhdentymistä.

I Euroalueen arvopaperikaupan selvitystoiminnan infrastruktuuri

Mitä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ovat?

Arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ovat järjestelmiä, jotka pääasiassa tuottavat arvopapereiden säilytyspalveluja ja vastaavat arvopapereiden lopullisesta toimituksesta myyjältä ostajalle. Arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät varmistavat myös, että arvopaperikaupan maksuihin tarvittavien rahojen siirto kulloissakin maksujärjestelmissä sujuu ongelmitta. Sijoittajat siis käyttävät arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien palveluja hoitaakseen velvoitteensa, joita niille syntyy arvopapereita ostettaessa ja myytäessä. Arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ovat näin yksi osa rahoitusmarkkinoiden perusinfrastruktuuria.

Aiemmin arvopapereiden siirtoon liittyi paperimuotoisten todistusten fyysinen siirto. Tekninen kehitys on kuitenkin mahdollistanut arvopapereiden liikkeeseenlaskut ja siirrot arvopaperikaupan selvitysjärjestelmissä pelkkinä elektronisina tilikirjauksina (rekisteröinteinä tileille). Tärkeä saavutus on myös se, että arvopapereiden toimitus ja näihin toimituksiin liittyvät maksut on turvallisuussyistä kytketty toisiinsa erityisen mekanismin (ns. toimitus maksua vastaan -järjestelyn

eli delivery versus payment [DVP] facilities) avulla. Toimitus maksua vastaan mahdollistaa maksujen ja arvopapereiden yhtäaikaisen siirron asianomaisissa maksujärjestelmissä ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmissä.

Kuka tarjoaa arvopaperikaupan selvityspalveluja?

Arvopaperikaupan selvityspalveluja tarjoaa kolme eri tahoja: kotimaiset arvopaperikeskukset, kansainväliset arvopaperikeskukset ja arvopapereiden säilyttäjät. Termillä ”arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät” tarkoitetaan sekä kotimaisia että kansainvälisiä arvopaperikeskuksia.

Vuonna 1997 nykyisen euroalueen 11 maassa oli 21 kotimaista arvopaperikeskusta. Tämä johtui erilaisista historiallisista, institutionaalisista, teknisistä ja lainsäädännöllisistä tekijöistä sekä eri valuuttojen olemassaolosta. Useimmissa euroalueen maissa yksi ainoa arvopaperikeskus piti yllä koko arvopaperikaupankäyntiä, kun taas joissakin maissa kunkin arvopaperikeskuksen tehtävät rajoittuivat markkinoiden tiettyyn osa-alueeseen (julkisen sektorin velkapapereiden, osakkeiden tai

yritysten velkapapereiden selvitys). Kotimaisilla arvopaperikeskuksilla on siten ollut monopolistinen asema, joka yleensä on turvattu ja määritelty laissa. Kotimaiset arvopaperikeskukset ovat palvelleet niiden paikallisten markkinoiden tarpeita, joiden tukemiseksi ne oli tarkoitettu.

Näiden useiden kotimaisten arvopaperikeskusten kansallisten piirteiden vuoksi arvopaperiselvitys on ollut hajanaista, eivätkä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ole pystyneet palvelemaan riittävästi niitä osapuolia, jotka ovat halunneet toimia kaikilla EU:n markkinoilla. Tästä syystä arvopapereiden siirrossa maasta toiseen EU:n sisällä on käytetty laajasti muita kanavia, esimerkiksi arvopapereiden säilyttäjiä tai kansainvälisiä arvopaperikeskuksia.

Arvopapereiden säilyttäjät ovat välittäjiä, jotka tarjoavat ulkomaisille sijoittajille kotimaisten arvopaperikeskustensa säilytys- ja selvityspalveluja. Paikallisesti toimivien säilyttäjien mahdollisuus helpottaa ulkomaisten pankkien ja kotimaisten arvopaperikeskusten välistä yhteydenpitoa ja tarjota paikallista asiantuntemusta on kehittänyt merkittävästi arvopaperikaupankäyntiä maasta toiseen 20 viime vuoden aikana. Maailmanlaajuisesti toimivat arvopapereiden säilyttäjät voivat toimia useilla markkinoilla palveluvalikoimansa laajuuden ansiosta. Ne käyttävät paikallisten selvitysyhteisöjen ja niiden sivukonttoreiden verkostoa tarjotakseen institutionaalisille sijoittajille mahdollisuuden selvittää monia eri maita käsittelevien arvopaperisijoitusten transaktiot yhdessä ainoassa pisteessä. Vaikka maailmanlaajuisesti toimivat säilyttäjät myös itse selvittävät arvopaperikauppoja sisäisesti, niiden erikoisalana on omaisuuden säilyttäminen eikä niiden selvitystoiminnan liikevaihto yllä arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien volyyymiin.

Euroalueen kaksi kansainvälistä arvopaperikeskusta Euroclear ja Cedel ovat rakentaneet suoria ja epäsuoria yhteyksiä (pääasiassa paikallisten säilyttäjien kautta) monien maiden arvopaperiselvitysjärjestelmiin. Saavuttaakseen ns. kriittisen massan sekä osapuolten että arvopapereiden määrän suhteen Euroclear ja Cedel selvittävät omissa järjestelmissään arvopapereita, joilla käydään kansainvälistä kauppaa.

Vaikka maailmanlaajuisesti toimivien säilyttäjien ja kansainvälisten arvopaperikeskusten tuottamat palvelut ovatkin osittain päällekkäisiä (ja kilpailevat sen vuoksi keskenään), täydentävät nämä kaksi ryhmää jossakin määrin toisiaan. Toisaalta maailmanlaajuisesti toimivat arvopapereiden säilyttäjät tuottavat joitakin olennaisia palveluja kansainvälisille arvopaperikeskuksille. (Ne tarjoavat kansainvälisille arvopaperikeskuksille mahdollisuuden päästä yhteyteen paikallisten markkinoiden ja kotimaisten arvopaperikeskusten kanssa ja toimivat maksusuorituksissa kansainvälisten arvopaperikeskusten kirjeenvaihtajina.) Toisaalta maailmanlaajuisesti toimivat säilyttäjät ovat kansainvälisten arvopaperikeskusten suurimpia osakkeenomistajia ja osallistujia.

Arvopaperiselvityksen kolmesta keskeisestä osapuolesta (kotimaiset arvopaperikeskukset, kansainväliset arvopaperikeskukset ja säilyttäjät) kukin on toistaiseksi toiminut enemmän tai vähemmän omalla liiketoiminnan erityisalueellaan. Kotimaiset arvopaperikeskukset palvelevat paikallisia markkinoita, kansainväliset arvopaperikeskukset palvelevat kansainvälisten markkinoiden suursijoittajia (myös maailmanlaajuisesti toimivia säilyttäjiä) ja maailmanlaajuisesti toimivat säilyttäjät palvelevat piensijoittajia ja toimivat välittäjinä kotimaisten arvopaperikeskusten ja kansainvälisten sijoittajien (myös kansainvälisten arvopaperikeskusten) välillä.

Miksi arvopaperiselvitys yhdentyy?

Arvopaperikaupan selvityspalveluiden ja näihin liittyvien tuotteiden tarjonnan integraatiota kiihdyttävät yleensä skaalaedut ja yhteistuotannon edut.

Skaalaedut perustuvat palvelujentarjoajien tarpeeseen luoda asiakaspohjan ns. kriittinen massa, jotta ne saisivat katetuksi tietotekniikkaan ja tehokkaiden tietoverkkojen luomiseen teytyjen mittavien investointien kustannukset. Jos arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät pystyvät houkuttelemaan huomattavan määrän liikkeeseenlaskijoita ja osapuolia, kiinteät kustannukset jakautuvat entistä laajemman transaktiomäärän kesken ja palveluja voidaan tuottaa pienin kustannuksin. Erilaisten järjestelmien integraation syvenemisen ansiosta palvelujentarjoajat voisivat

hyödyntää kasvavia skaalaetuja, mikä pienentäisi kaupankäynti-, selvitys- ja omaisuuden säilytyspalveluiden kustannuksia.

Yhteistuotannon edut perustuvat asiakkaiden vaatimuksiin saada valita yhä laajemmasta tuote- ja palveluvalikoimasta suhteellisen alhaiseen hintaan. Kaksi keskenään integroitunutta arvopaperipörssiä tai arvopaperikaupan selvitysjärjestelmää kykenisi kehittämään uusia tuotteita ja palveluja alhaisemmin yksikkökustannuksin kuin yksin toimiessaan. Integraatio mahdollistaisi laajan palveluvalikoiman tarjoamisen, ilman että asiakkaiden tarvitsisi hankkia erilaisia käyttöliittymiä tai suorittaa monia toimintoja päästäkseen eri markkinoille. Käyttämällä yhtä ainoata pääsy-tietä yhteen järjestelmään asiakas voi suhteellisen pienin kustannuksin päästä osallistumaan arvopaperimarkkinoiden eri lohkoihin sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Euroalueen nykyinen yhdentymisprosessi eroaa aikaisemmista, ja se johtuu useista uusista Euroopassa 1990-luvun lopulla vaikuttaneista tekijöistä, kuten euron käyttöönotto, sijoituspalveludirektiivin (ISD) täytäntöönpano ja tekniikan yhä suurempi vaikutus maailmanlaajuisesti.

Euron käyttöönotto on poistanut sijoitusten jakautumisen valuutan mukaan, mistä listautumisen, kaupankäynnin ja selvityksen hajanaisuus euroalueen maissa on pääosin johtunut. Euro vaikuttaa arvopaperipörssitoiminnan kysyntäpuoleen, sillä sen myötä samankaltaiset eurooppalaiset arvopaperit tulevat yhä enemmän toistensa lähes täydellisiksi vastineiksi. Euro on myös vähentänyt maiden välisiä eroja, mikä on saanut sijoittajat arvioimaan arvopapereihin liittyviä riskejä liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuden eikä sijaintimaan perusteella. Tämä on johtanut huomattaviin uudelleenjärjestelyihin omaisuudenhoidossa. Lisäksi talous- ja rahaliitto (EMU) on jo aiheuttanut suurten maksujen järjestelmien yhdistymistä euroalueella (TARGET-järjestelmän perustamisen kautta) ja johtanut alueen laajuisesti integroituneiden rahamarkkinoiden syntymiseen (ks. marraskuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkeli ”TARGET ja euromääräiset maksut”). Useiden rahamarkkinatransaktioiden vakuudellisuusvaatimus edistää osaltaan toisessa euromaassa sijaitsevien arvopapereiden käyttöä vakuutena.

Euroalueen arvopaperimarkkinoiden ja etenkin velkainstrumenttien markkinoiden yhdenmukautuminen on vähitellen muuttanut kansainvälisten sijoittajien sijoituskäyttäymistä, ja nämä tarkastelevatkin euroalueen arvopaperimarkkinoita yhä enemmän yhtenä kokonaisuutena. Tämä parantaa joidenkin tiettyjen instrumenttien likvidiyyttä niin, että näistä kotimaisista instrumenteista tulee koko euroalueen vertailuinstrumentteja. Tällä on myös vaikutuksensa keskeisiin palvelujentarjoajiin, sillä ne kaikki haluavat tarjota vertailuinstrumentteihin liittyviä palveluja.

Euron käyttöönotto on näin ollen tehostanut euroalueen palvelujentarjoajien välistä kilpailua. Se on poistanut kotimaisten ja maasta toiseen välitettävien transaktioiden väliset erot euroalueella. Tämä on edelleen kannustanut kotimaisia arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä rakentamaan keskinäisiä linkkejä, jotta ne pystyisivät tarjoamaan samoja palveluja koko euroalueen laajuisesti.

Sijoituspalveludirektiivi on toinen tekijä, joka on johtanut arvopaperiselvityksen yhdentymisprosessiin. Keskeistä tässä on markkinaosapuolten mahdollisuus toimia yhden toimiluvan periaatteen mukaisesti elektronisissa kaupantekojärjestelmissä siten, että kukin säännellyillä tai järjestyneillä kotimaisilla arvopaperimarkkinoilla toimiva osapuoli hyväksytään muiden EU-maiden vastaavilla markkinoilla. Markkinaosapuolten on myös mahdollista harjoittaa toimintaa muiden EU-maiden säännellyillä tai järjestyneillä markkinoilla etäosallistumisen avulla tarvitsematta noudattaa isäntämaan omia erityissäännöksiä.

Myös tekninen edistys antaa mahdollisuuden ratkaista sijaintiin liittyviä kysymyksiä, kun EU-maiden rahoituksenvälittäjät voivat sijainnistaan riippumatta osallistua pörssiin ja selvitysjärjestelmiin etätoiminnan kautta. Tämä eliminoi toisen syyn, jonka vuoksi arvopaperien listaus on hajautunut eri pörssiin. Kehittyneen tekniikan ansiosta tietojen siirto maasta toiseen helpenee, mikä helpottaa pörssien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien välisten linkkien toteuttamista.

Nämä tekijät ovat muuttaneet kansallisten arvopaperipalvelujen tarjoajien, kuten pörssien ja

arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien, kilpailu- asemaa. Aiemmin ne olivat paikallisesti suojattuja, mutta joutuvat nyt kilpailemaan kansainvälisesti. Markkinoiden paineiden vuoksi EU:n erittäin hajautunut arvopaperikaupan selvitystoiminta on parhaillaan voimakkaasti yhdentymässä. Yhdentymisprosessi etenee kahden rinnakkaisen vaiheen kautta.

Ensimmäistä vaihetta kutsutaan *vertikaaliseksi integroitumiseksi*. Arvopaperikaupasta, arvopaperikaupan selvityksestä ja arvopaperien säilytyksestä vastaavat yhteisöt yhdentyvät yhä tiiviimmin. Hyvin usein muodostetaan holdingyhtiö, joka

käsittelee yhdessä järjestelmässä sekä käteis- että johdannaismarkkinoilla kaupattavia velka- ja osakeinstrumentteja. Prosessi alkoi ennen euron käyttöönottoa ja on edennyt pitkälle Ranskassa, Saksassa, Alankomaissa ja Itävallassa, kun taas muissa maissa on edistytty hitaammin.

Toinen parhaillaan meneillään oleva vaihe on *horisontaalinen integroituminen*, joka on nopeutunut EMUn kolmannen vaiheen alun jälkeen. Horisontaalinen integroituminen tarkoittaa eri maissa samanlaisia palveluja ja tuotteita tarjoavien yhteisöjen yhdentymistä ja yhteistyön tiivistymistä.

2 Eurojärjestelmän rooli

Eurojärjestelmän tavoitteet

Eurojärjestelmällä on kaksi arvopaperikaupan selvitysjärjestelmiä koskevaa tavoitetta.

Ensimmäisenä tavoitteena on edistää euroalueella toimivien arvopaperiselvitysjärjestelmien luotettavuutta ja tehokkuutta. Keskuspankit kiinnittävät ensisijaisesti huomiota järjestelmien häiriötömään toimintaan, koska järjestelmät on kytketty maksujärjestelmiin ja rahapolitiikkaan. Tämä kytkentä maksujärjestelmiin perustuu siihen, että useimpiin arvopaperikauppoihin liittyy myös maksuja. Tästä syystä pankit sisällyttävät arvopaperikauppojen selvitykseen liittyvät maksuvirrat osaksi päivänsäisen likviditeettitilanteen hallintaansa. Jos maksuja ei suoriteta ollenkaan tai ajoissa, maksujärjestelmät voivat lukkiutua. Toimitus maksua vastaan -periaatteella toimivien järjestelyjen kehittyminen on toisaalta vähentänyt luottoriskiä ja toisaalta lisännyt likviditeettiriskejä, joita voi syntyä, jos arvopapereiden toimitus epäonnistuu varsinkin silloin, kun maksut selvitetään reaaliaikaisissa bruttomaksujärjestelmissä (RTGS). Koska likviditeetti TARGET-järjestelmässä lisäksi riippuu päivänsäisestä luotosta, jota eurojärjestelmä myöntää ainoastaan vakuutta vastaan, TARGET-järjestelmän toiminta vaikeutuisi, jos arvopapereita ei toimitettaisi eurojärjestelmälle ajoissa.

Myös eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot perustuvat täysimääräisiin vakuuksiin ja edel-

lyttävät siksi, että arvopaperien toimitus eurojärjestelmälle sujuu häiriöttä. Niinpä eurojärjestelmän rahapolitiikan tavoitteiden saavuttamisen kannalta on tärkeää, että arvopaperikaupan selvitys toimii tehokkaasti ja varmasti.

Eurojärjestelmän toisena tavoitteena on taata euroalueella sijaitsevien luottolaitosten tasapuolinen kohtelu keskuspankkiluoton saannissa. Ennen EMUn kolmatta vaihetta useimmat luottolaitokset pystyivät käyttämään vain kotimaisia arvopapereita keskuspankkiluoton vakuudeksi. Nyt kaikki markkinaosapuolet voivat käyttää kaikkia vakuuksia, jotka hyväksytään joko rahapoliittisissa operaatioissa tai päivänsäisen likviditeetin saamiseksi TARGETissa riippumatta siitä, missä osassa euroaluetta vakuus tai osapuolet sijaitsevat. Tämän toisen tavoitteen saavuttamiseksi eurojärjestelmä edistää arvopaperikaupan selvitystoiminnan infrastruktuurin tarpeellista yhdentymistä. Tehokas infrastruktuuri edistää myös markkinoiden syvenemistä, jolloin euroalueen rahoitusmarkkinoiden likvidiys kasvaa ja toiminnalliset riskit vähenevät.

Eurojärjestelmän toimenpiteet

Edellä kuvattujen tavoitteiden saavuttamiseksi eurojärjestelmä noudatti kahta päälinjaa ennen EMUn kolmannen vaiheen alkua. Se määritteli arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien ja niiden

välisten linkkien käytön standardit eurojärjestelmän luotto-operaatioissa. Se loi myös kirjeenvaihtajakeskuspankkimallin (CCBM).

EKPJ:n luotto-operaatioissa käytettävien EU:n arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien standardeja käsitellään tammikuussa 1998 ilmestyneessä Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisussa ("Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations"). Siinä pidetään tärkeänä selkeitä juridisia järjestelyitä, selvitystä keskuspankkirahassa, säilytysriskin tiukkaa rajoittamista ja maksujen lopullisuutta päivän sisällä toimitus maksua vastaan -periaatteella. Syynä siihen, että kaikkien järjestelmien on noudatettava samoja tiukkoja turvallisuus- ja tehokkuusstandardeja, on tarve taata eurojärjestelmän vastapuolille yhtäläiset toimintamahdollisuudet ja suojata eurojärjestelmää tarpeettomilta riskeiltä.

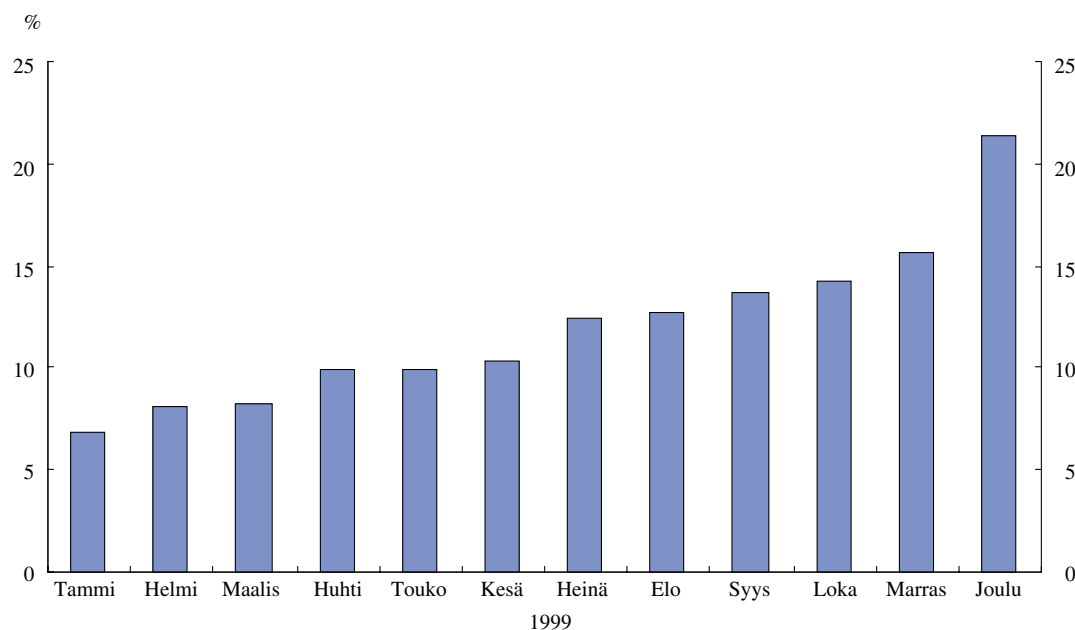
Kirjeenvaihtajakeskuspankkimalli on mekanismi, jossa keskuspankit toimivat arvopapereiden säilyttäjinä toistensa puolesta. Alkuaan väliaikainen järjestely luotiin, jotta kaikki eurojärjestelmän vastapuolet voivat käyttää kaikkia vakuuskelpoisia arvopapereita riippumatta siitä, missä euro-

alueen maassa vakuudet tai osapuolet sijaitsevat. Malli tarjoaa menetelmän, jonka avulla ulkomaisia vakuuksia voidaan käyttää keskuspankkiluoton saamiseksi ja jonka ansiosta luottolaitoksilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet hajauttaa arvopaperisijoituksiaan euroalueella. Sitä ei ole koskaan tarkoitettu kilpailevaksi vaihtoehdoksi sille, että markkinat itse järjestävät vastapuolille mahdollisuuden käyttää toisessa jäsenvaltiossa olevia arvopapereita. Tästä syystä sitä ei tulisi pitää pysyvänä vaihtoehtona. Eurojärjestelmä ei aio säilyttää järjestelyä sitten, kun markkinat ovat kehittäneet vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka kattavat koko euroalueen ja noudattavat edellä mainittuja eurojärjestelmän standardeja.

Tämän toimintalinjan noudattaminen näkyy tilastoissa, joiden mukaan 21,1 % joulukuuhun 1999 mennessä eurojärjestelmän rahapoliittisissa operaatioissa käytetyistä hyväksytyistä vakuuksista oli laskettu liikkeeseen muussa kuin vakuuden toimittaneen vastapuolen sijaintimaassa. Joissakin maissa yli puolet kansallisille keskuspankeille toimitetuista vakuuksista oli ulkomaisia. Osuus on ollut kasvussa EMUn kolmannen vaiheen alun jälkeen (ks. kuvio 1).

Kuvio 1.

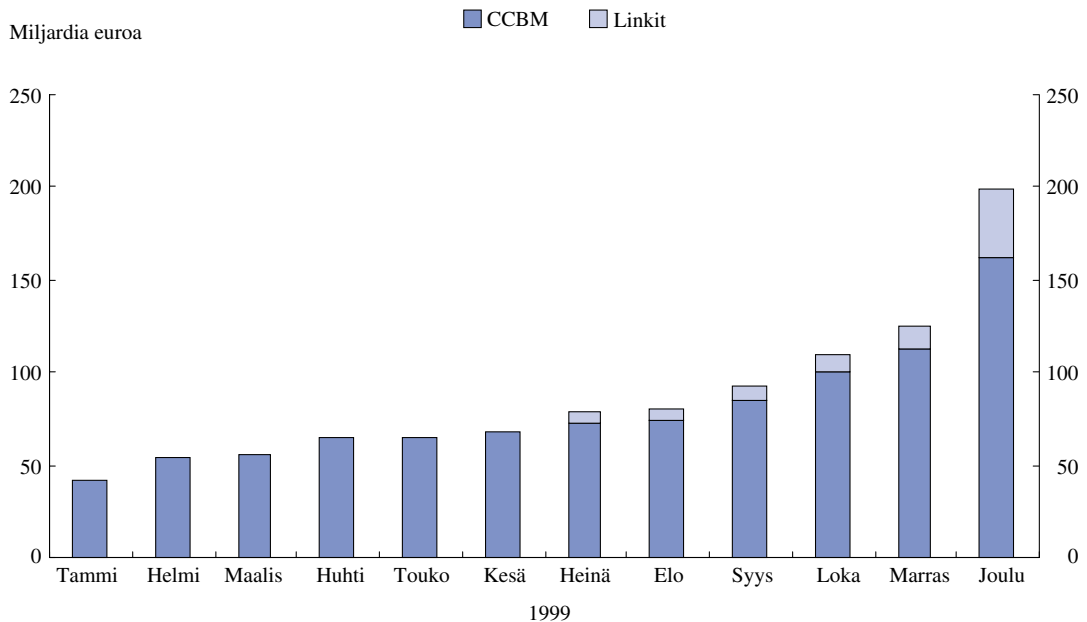
Toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien vakuuksien prosenttiosuus kaikista eurojärjestelmän hallussa olevista vakuuksista¹⁾

1) Tammi-kesäkuun tiedot ovat arvioita.

Kuvio 2.

Euroopan keskuspankkijärjestelmälle toimitetut toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevat vakuudet yhteensä

Eurojärjestelmän vastapuolet voivat käyttää kahta eri kanavaa toisessa jäsenvaltiossa olevien vakuuksien toimittamiseksi kansallisiin keskuspankkeihin (esim. hollantilainen pankki käyttää raho poliittisessa operaatiossa belgialaisia vakuuksia). Nämä kanavat ovat kirjeenvaihtakeskuspankkimalli tai standardit täyttävät linkit arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien välillä.

Joulukuussa 1999 eurojärjestelmässä oli vakuuksia 162,7 miljardin euron arvosta kirjeenvaihtakeskuspankkimallin kautta ja 35,8 miljardin euron arvosta linkkien kautta (ks. kuvio 2). Euroalueella meneillään olevan arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien yhdentymisen odotetaan asteittain vähentävän tarvetta turvautua kirjeenvaihtakeskuspankkimallin transaktioihin.

Eurojärjestelmän kanta arvopaperikaupan selvityksen yhdentymiseen

Arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät ovat yhdentymässä. Maksujärjestelmistä TARGET antaa mahdollisuuden siirtää reaaliaikaisesti varoja ympäri EU:ta olevien 5 000 osapuolensa välillä. Euroalueen pankin ei kuitenkaan edelleenkään

ole helpompaa selvittää euromääräisiä kuin muun valuutan määräisiä kauppia. Markkinaosapuolet odottavat arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien yhdentyvän edelleen kustannusten pienentämiseksi. Ne ovat ilmaisseet selvästi haluavansa selvittää kaikki euromääräiset arvopaperitransaktionsa yhden ainoan kanavan kautta. Eurojärjestelmän kannalta markkinoiden näkemys on ymmärrettävä. Eurojärjestelmä tunnustaa myös, että euroalueen arvopaperikaupan selvityksen infrastruktuurin on oltava yhtä rationaalinen ja tehokas kuin muilla valuutta-alueilla (esim. Yhdysvalloissa).

Jo EMUn kolmannen vaiheen ensimmäisenä vuonna yhentyminen eteni nopeasti. Joitakin hankkeita on jo käynnistetty, ja eurojärjestelmä seuraa tarkasti niiden kehitystä. Vielä ei ole selvää, mihin ratkaisuun päädytään tai kuinka kauan yhentyminen kestää. Eurojärjestelmä pyrkii tässä neutraaliuteen ja tehokkuuteen.

Neutraalius tarkoittaa, ettei eurojärjestelmä puutu järjestelmien, rahoituskeskusten ja erityyppisten pankkien väliseen kilpailuun integroidun ratkaisun tarjoamiseksi. Se tarkoittaa myös sitä, että eurojärjestelmä välttää politiikassaan puolueellisuutta, joka voisi suosia yhtä tietäntyyppistä

yhdentymistä. Eurojärjestelmän neutraalius ei tarkoita sitä, että kaikille annettaisiin tietty pieni osuus. Se ei liioin tarkoita, että eri maissa sijaitsevien arvopaperien käsittelemiseksi valittaisiin tietty, alalla ehdotettu malli (tai verkosto). Tämän valinnan on todellakin jäätävä markkinoiden tehäväksi. Sitä vastoin neutraalius tarkoittaa, että eurojärjestelmä määrittelee selvästi ja avoimesti tarpeellisiksi katsomansa standardit, jotta saavutettaisiin mahdollisimman suuri tehokkuus ja jotta

riskit jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Neutraalius tarkoittaa myös sitä, että eurojärjestelmä poistaa mahdolliset yhdentymistä haittaavat esteet.

Tehokkuuden periaate tarkoittaa sitä, että eurojärjestelmä tukee arvopaperiselvityksen yhdentymistä ja sisäistä kilpailua ja siten euroalueen rahoitusmarkkinoiden yhdentymistä.

Euroalueen tilastot

Tilastot

1	Rahapolitiikkatilastot	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	4*
1.2	EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot	6*
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	6*
1.4	Vähimmäisvarantotilastot	7*
1.5	Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	8*
2	Euroalueen rahatalous	
2.1	Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	10*
2.2	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	11*
2.3	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	12*
2.4	Raha-aggregaatit	14*
2.5	Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	17*
2.6	Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	18*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
3.1	Rahamarkkinakorot	20*
3.2	Valtion lainojen tuotot	21*
3.3	Osakeindeksit	22*
3.4	Pankkien luotto- ja talletuskorot	23*
3.5	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	24*
3.6	Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin sekä liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	26*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
4.1	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	30*
4.2	Muut hinnat ja kustannukset	31*
5	Euroalueen reaalityt	
5.1	Kansantalouden tilinpito	32*
5.2	Muita keskeisiä reaalityttilouden tilastoja	33*
5.3	Suhdannekyselyt	34*
5.4	Työmarkkinat	35*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	36*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	37*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	38*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	39*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	40*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset	41*
8.5	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	42*
8.6	Ulkomainen varallisuus	44*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	45*
10	Valuuttakurssit	48*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	49*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	50*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	51*
	Tekninen huomautus	52*
	Yleistä	53*

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase¹⁾

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	
										1
1999	syys	3.	101 754	245 588	11 915	4 281	197 748	152 043	44 996	0
		10.	101 754	245 034	12 887	4 686	193 931	147 991	44 996	0
		17.	101 754	245 923	12 472	5 028	188 657	142 932	44 994	0
		24.	101 754	246 058	13 054	4 919	198 458	152 955	44 994	0
	loka	1.	114 988	240 223	13 357	5 066	192 534	146 988	44 994	0
		8.	114 988	240 037	13 649	5 026	191 099	145 071	44 994	0
		15.	114 988	239 967	13 748	5 084	185 829	140 104	44 994	0
		22.	114 988	240 735	13 741	5 084	171 707	125 054	44 994	0
	marras	29.	114 988	240 177	13 684	5 670	205 293	149 004	54 995	0
		5.	114 988	240 305	13 702	5 832	195 860	140 104	54 995	0
		12.	114 988	238 617	13 749	5 336	196 193	140 111	54 995	0
		19.	114 988	240 349	13 229	5 313	198 821	143 029	54 995	0
joulu	26.	114 987	239 561	12 846	5 340	208 995	143 046	64 999	0	
	3.	114 986	239 060	13 111	5 254	212 237	146 067	64 999	0	
	10.	114 955	240 344	13 728	4 395	230 117	164 018	64 999	0	
	17.	114 745	242 368	13 795	4 998	225 423	148 972	74 996	0	
2000	tammi	24.	114 745	242 368	13 795	4 998	225 423	148 972	74 996	0
		31.	116 612	254 880	14 383	4 822	250 079	161 988	74 996	0
		7.	116 612	255 118	14 739	4 834	238 670	161 988	74 996	0
		14.	116 512	255 640	14 086	4 993	181 388	105 036	74 996	0
		21.	116 304	256 607	13 091	5 101	191 454	112 009	74 998	0
		28.	116 295	256 333	14 754	4 772	216 714	146 035	69 996	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen rahoitussektorille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaiset talletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset	
										1
1999	syys	3.	344 193	106 110	106 037	49	0	0	24	10 158
		10.	344 254	100 011	99 984	20	0	0	7	10 158
		17.	342 188	98 993	98 237	750	0	0	6	10 158
		24.	340 327	103 953	103 863	76	0	0	14	10 158
	loka	1.	343 179	109 898	109 679	154	0	0	65	8 606
		8.	345 322	102 086	101 938	85	0	0	63	8 606
		15.	343 752	109 329	109 011	184	0	0	134	8 606
		22.	340 852	98 656	92 529	6 027	0	0	100	8 606
	marras	29.	343 584	109 886	109 399	395	0	0	92	8 606
		5.	345 416	100 927	100 826	13	0	0	88	7 876
		12.	344 556	98 280	98 208	21	0	0	51	7 876
		19.	342 495	107 072	106 253	748	0	0	71	7 876
joulu	26.	343 342	106 785	106 570	57	0	0	158	7 876	
	3.	353 009	114 651	114 352	143	0	0	156	7 876	
	10.	357 245	103 584	101 621	1 815	0	0	148	7 876	
	17.	370 789	105 444	105 317	111	0	0	16	7 876	
2000	tammi	24.	370 789	105 127	105 000	111	0	0	16	7 876
		31.	374 953	117 427	114 799	2 618	0	0	10	7 876
		7.	364 659	137 689	123 060	135	14 420	0	74	7 876
		14.	355 655	92 476	92 272	137	0	0	67	7 876
		21.	349 981	102 388	101 964	406	0	0	18	7 876
		28.	347 953	115 650	115 525	105	0	0	20	7 876

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

							Yhteensä			
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutos-pyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkis-yhteisöiltä	Muut saamiset				
9	10	11	12	13	14	15	16			
0	3	52	654	25 838	60 156	79 848	727 128		syys	3.
0	236	43	665	25 551	60 156	77 271	721 270			10.
0	46	125	560	25 163	60 156	78 761	717 914			17.
0	36	102	371	25 414	60 156	78 787	728 600			24.
0	151	90	311	24 700	60 156	79 592	730 616		loka	1.
0	334	94	606	24 631	60 156	79 827	729 413			8.
0	195	76	460	24 309	60 156	80 277	724 358			15.
0	1 111	46	502	24 102	60 156	79 433	709 946			22.
0	650	69	575	23 428	60 156	79 228	742 624			29.
0	73	116	572	23 490	60 121	82 843	737 141		marras	5.
0	302	95	690	23 856	60 121	80 988	733 848			12.
0	72	43	682	24 123	60 121	78 054	734 998			19.
0	44	206	700	23 896	60 121	77 749	743 495			26.
0	523	58	590	23 931	60 121	78 464	747 164		joulu	3.
0	78	224	798	24 055	60 153	76 990	764 737			10.
0	96	401	958	23 991	59 649	76 019	760 988			17.
0	96	401	958	23 991	59 649	75 700	760 669			24.
0	11 429	404	1 262	23 521	59 180	80 150	803 627			31.
0	105	400	1 181	23 701	59 236	79 070	791 980		tammi	7.
0	102	63	1 191	23 797	59 236	80 833	736 485			14.
0	3 526	44	877	23 993	59 236	79 505	745 291			21.
0	27	82	574	24 037	59 251	80 593	772 749			28.

								Yhteensä			
Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tili	Pääoma ja rahastot				
9	10	11	12	13	14	15	16	17			
53 401	7 509	905	8 372	6 192	54 557	82 510	53 221	727 128	syys	3.	
54 393	7 398	904	8 958	6 192	53 271	82 510	53 221	721 270		10.	
52 897	7 180	855	9 696	6 192	54 024	82 510	53 221	717 914		17.	
58 991	7 260	872	10 460	6 192	54 655	82 510	53 222	728 600		24.	
45 950	7 433	1 078	9 840	6 229	55 357	89 826	53 220	730 616	loka	1.	
51 323	7 214	1 040	9 687	6 229	54 859	89 826	53 221	729 413		8.	
41 971	7 127	1 039	9 909	6 229	53 346	89 827	53 223	724 358		15.	
40 259	7 648	1 071	10 610	6 229	52 955	89 835	53 225	709 946		22.	
59 464	7 132	1 282	9 842	6 229	53 539	89 835	53 225	742 624		29.	
59 276	7 119	1 205	9 470	6 229	56 560	89 835	53 228	737 141	marras	5.	
61 257	7 143	986	8 363	6 229	56 092	89 835	53 231	733 848		12.	
56 974	7 339	874	9 504	6 229	53 568	89 835	53 232	734 998		19.	
65 713	7 269	965	8 653	6 229	53 592	89 835	53 236	743 495		26.	
54 635	6 874	914	8 279	6 229	51 625	89 835	53 237	747 164	joulu	3.	
76 886	6 053	1 261	9 794	6 229	52 733	89 835	53 241	764 737		10.	
52 373	7 343	1 027	12 008	6 229	54 821	89 835	53 243	760 988		17.	
52 373	7 343	1 027	12 008	6 229	54 819	89 835	53 243	760 669		24.	
60 614	7 834	926	11 901	6 531	54 714	107 477	53 374	803 627		31.	
40 227	7 674	927	11 822	6 531	53 689	107 477	53 409	791 980	tammi	7.	
38 341	6 922	1 028	11 689	6 531	55 084	107 470	53 413	736 485		14.	
42 016	7 306	820	11 767	6 531	55 730	107 469	53 407	745 291		21.	
56 784	7 043	1 177	13 279	6 531	55 583	107 469	53 404	772 749		28.	

Taulukko 1.2

EKP:n maksuvalmiusjärjestelmän korot

(korke vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

		Talletusmahdollisuus		Maksuvalmiusluotto	
		Korko	Muutos	Korko	Muutos
		1	2	3	4
1999	tammi	1. 2,00	-	4,50	-
		4. ¹⁾ 2,75	0,75	3,25	-1,25
		22. 2,00	-0,75	4,50	1,25
	huhti	9. 1,50	-0,50	3,50	-1,00
	marras	5. 2,00	0,50	4,00	0,50
2000	helmi	4. 2,25	0,25	4,25	0,25

Lähde: EKP.

1) EKP ilmoitti 22. joulukuuta 1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena on helpottaa markkinaosuopuolten sopeutumista uuteen regiimiin.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

Perusrahoitusoperaatiot						
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 marras	3. 2 344 082	66 000	2,50	-	-	14
	10. 404 857	74 000	3,00	-	-	14
	17. 484 348	69 000	3,00	-	-	14
	24. 687 973	74 000	3,00	-	-	14
joulu	1. 1 018 950	72 000	3,00	-	-	14
	8. 1 141 163	92 000	3,00	-	-	14
	15. 286 824	57 000	3,00	-	-	15
	22. 1 505 405	92 000	3,00	-	-	21
	30. 485 825	70 000	3,00	-	-	20
2000 tammi	12. 914 566	35 000	3,00	-	-	14
	19. 1 145 548	77 000	3,00	-	-	14
	26. 1 520 993	69 000	3,00	-	-	14
helmi	2. 3 012 630	62 000	3,00	-	-	14

Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot						
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi	14. 79 846	15 000	-	3,13	-	42
	14. 39 343	15 000	-	3,10	-	70
	14. 46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi	25. 77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis	25. 53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti	29. 66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko	27. 72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä	1. 76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
	29. 64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo	26. 52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys	30. 41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka	28. 74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras	25. 74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu	23. 91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi	27. 87 052	20 000	-	3,28	3,30	91

Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot							
Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 tammi	5. Likviditeettiä ²⁾ vähentävä	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7

Lähde: EKP.

1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.

2) Määräaikaistalletusten kerääminen. Tavoiteltu määrä oli 33 miljardia euroa.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1) 2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
1999 helmi	8 638,8	4 801,1	86,9	148,9	1 111,6	543,9	1 946,5
maalis	8 684,9	4 803,1	88,8	151,2	1 125,6	549,8	1 966,4
huhti	8 741,1	4 827,6	93,3	160,3	1 129,3	542,0	1 988,6
touko	8 797,6	4 867,1	101,1	158,7	1 130,8	541,0	1 999,0
kesä	8 857,3	4 916,6	106,3	152,0	1 145,5	517,6	2 019,3
heinä	8 848,9	4 895,7	109,2	155,5	1 153,5	513,8	2 021,2
elo	8 856,3	4 893,0	113,2	165,4	1 164,9	484,8	2 035,0
syys	8 969,1	4 912,7	120,6	170,0	1 166,5	537,2	2 062,1
loka	9 083,7	4 967,3	129,0	178,5	1 180,3	554,2	2 074,5
marras	9 295,2	5 079,6	135,9	202,9	1 193,3	562,6	2 121,0
joulu ⁰⁾	9 188,1	5 121,7	113,6	169,4	1 204,9	507,0	2 071,6

Lähde: EKP.

1) Luottolaitosten velkoja muille EKP:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosentti vähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennysprosentti oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.

2) Pitoajanjaksot alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
1999 maalis	100,6	101,5	0,9	0,1	3,00
huhti	100,1	100,7	0,6	0,0	2,84
touko	100,2	101,0	0,8	0,0	2,50
kesä	100,9	101,5	0,6	0,0	2,50
heinä	102,0	102,7	0,8	0,0	2,50
elo	102,8	103,5	0,6	0,0	2,50
syys	102,6	103,0	0,5	0,0	2,50
loka	102,8	103,3	0,6	0,0	2,50
marras	103,4	104,0	0,5	0,0	2,73
joulu	104,9	105,4	0,5	0,0	3,00
2000 tammi	107,7	108,5	0,8	0,0	3,00
helmi ⁰⁾	107,4	-	-	-	-

Lähde: EKP.

1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättäneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.

2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttösummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.

3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.

4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.

5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.

6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät						Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitiilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- raha) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot						Talletus- mahdol- lisuus	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾							
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likviditeettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Muut likviditeettiä vähentävät operaatiot					1			2	3	4	5
1999 helmi	328,2	104,6	34,2	3,8	30,2	0,2	1,3	329,3	41,0	28,9	100,3	430,9					
maalis	323,6	136,4	45,0	0,4	0,0	0,0	1,4	326,9	49,8	25,0	102,2	430,5					
huhti	338,4	130,1	45,0	0,7	0,0	0,0	0,3	331,0	42,9	39,0	101,1	432,3					
touko	342,5	121,6	45,0	0,8	0,0	0,0	0,4	333,9	36,3	38,0	101,2	435,5					
kesä	339,8	132,0	45,0	0,4	0,0	0,0	0,6	337,0	40,4	37,2	101,9	439,6					
heinä	342,4	143,1	45,0	0,4	0,0	0,0	0,5	342,1	45,7	39,5	102,9	445,6					
elo	343,2	150,1	45,0	0,5	0,0	0,0	1,0	344,8	47,3	42,1	103,6	449,4					
syys	343,5	150,4	45,0	0,2	0,0	0,0	0,7	342,1	51,4	41,6	103,2	446,0					
loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,0	0,6	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7					
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,0	0,4	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6					
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	0,0	1,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8					
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	3,3	0,5	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3					

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiili-saldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden erääntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 7), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase ¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	touko	227,0	205,6	21,2	0,3	101,9	1,6	99,4	0,9	3,0	0,4	2,6	331,0	7,7	46,9	717,4
	kesä	293,4	272,1	21,1	0,2	105,4	4,8	99,7	0,8	3,2	0,6	2,6	337,2	7,8	47,9	794,9
	heinä	314,2	292,9	21,1	0,2	87,8	1,1	85,9	0,8	4,8	2,1	2,8	333,2	8,0	49,8	798,0
	elo	313,9	292,6	21,1	0,2	88,1	0,9	86,3	0,9	4,8	2,0	2,8	333,1	8,0	54,8	802,7
	syys	302,8	281,5	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	329,4	8,0	50,0	777,6
	loka	305,1	283,8	21,1	0,2	73,3	0,9	71,7	0,7	4,8	1,9	2,9	334,7	8,1	49,7	775,7
	marras	300,6	279,1	21,1	0,4	78,0	1,0	76,3	0,6	4,8	1,9	2,9	341,9	8,1	51,5	785,0
	joulu	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999	tammi	524,2	503,6	20,4	0,2	89,2	1,3	87,3	0,6	8,2	4,1	4,1	416,8	9,3	57,1	1 104,7
	helmi	647,3	626,7	20,4	0,2	90,7	1,5	88,6	0,5	8,3	4,2	4,1	365,2	9,3	56,8	1 177,7
	maalis	608,5	587,9	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	426,0	9,3	52,2	1 198,3
	huhti	540,7	520,1	20,4	0,2	93,2	1,2	91,3	0,7	8,1	4,0	4,1	435,7	9,6	52,8	1 140,2
	touko	481,1	460,5	20,4	0,2	93,1	1,6	90,8	0,7	8,2	4,0	4,2	387,6	9,6	51,1	1 030,9
	kesä	788,8	768,3	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	499,4	9,7	47,1	1 446,1
	heinä	755,2	734,7	20,4	0,2	92,3	1,5	89,9	0,9	8,7	4,4	4,3	452,0	9,8	51,6	1 369,8
	elo	530,8	510,2	20,4	0,2	91,9	1,1	90,0	0,7	8,8	4,4	4,4	423,0	9,9	52,8	1 117,1
	syys	456,9	436,3	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	47,9	1 043,7
	loka	567,0	546,4	20,4	0,2	92,4	1,9	89,4	1,2	8,6	4,3	4,3	432,6	9,9	53,9	1 164,2
	marras	508,4	487,8	20,4	0,2	92,6	2,1	89,4	1,1	8,8	4,2	4,6	410,3	9,9	56,0	1 086,1
	joulu ³⁾	442,3	422,1	19,7	0,5	89,2	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	10,1	55,6	1 011,9

2. Velat

		Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	touko	346,1	141,8	90,9	47,0	4,0	14,7	13,7	106,2	32,1	62,8	717,4
	kesä	345,5	217,8	159,1	54,2	4,5	14,4	13,3	114,3	27,2	62,5	794,9
	heinä	350,4	215,8	148,8	64,0	3,0	15,1	13,0	112,9	24,0	66,7	798,0
	elo	344,7	222,8	149,5	69,7	3,5	13,4	12,5	112,7	23,6	73,0	802,7
	syys	341,5	211,8	140,2	67,1	4,5	11,9	12,0	109,6	23,2	67,6	777,6
	loka	342,4	213,3	144,3	64,7	4,3	11,8	11,7	108,6	22,6	65,3	775,7
	marras	344,1	225,7	162,5	56,8	6,4	13,0	11,0	105,3	20,0	65,8	785,0
	joulu	359,1	152,0	94,2	55,0	2,9	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999	tammi	343,8	467,5	410,9	50,3	6,2	6,3	5,3	125,8	99,3	56,7	1 104,7
	helmi	342,4	594,2	532,5	55,0	6,7	6,3	5,3	122,9	50,5	56,0	1 177,7
	maalis	348,3	549,5	486,6	55,1	7,9	4,9	5,3	138,0	97,9	54,5	1 198,3
	huhti	349,6	486,1	440,9	38,8	6,3	4,9	5,3	139,0	105,0	50,4	1 140,2
	touko	353,0	419,7	369,5	42,7	7,4	4,9	5,3	137,4	61,5	49,2	1 030,9
	kesä	355,8	724,3	672,3	44,1	7,8	4,9	5,3	140,7	171,4	43,8	1 446,1
	heinä	363,6	682,7	620,6	56,4	5,7	4,9	5,3	139,9	124,3	49,2	1 369,8
	elo	358,6	463,7	403,2	54,5	5,9	4,9	5,3	139,9	93,9	50,9	1 117,1
	syys	359,4	390,5	332,9	50,7	6,9	3,3	5,3	146,3	88,8	50,1	1 043,7
	loka	361,2	500,6	440,8	50,9	8,8	3,3	5,3	150,6	93,8	49,4	1 164,2
	marras	362,9	443,0	368,3	65,0	9,7	3,3	4,6	150,3	69,5	52,4	1 086,1
	joulu ³⁾	393,0	339,3	278,1	53,3	7,9	3,3	4,6	174,5	49,8	47,6	1 011,9

Lähde: EKP.

1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista. Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Tammikuun 1999 alusta alkaen mukaan lukien TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 1999 lopun tilanne oli noin 75 miljardia euroa, helmikuun 1999 lopun tilanne noin 27 miljardia euroa, maaliskuun 1999 lopun tilanne noin 77 miljardia euroa, huhtikuun 1999 lopun tilanne noin 84 miljardia euroa, toukokuun 1999 lopun tilanne noin 40 miljardia euroa, kesäkuun 1999 lopun tilanne noin 149 miljardia euroa, heinäkuun 1999 lopun tilanne noin 101 miljardia euroa, elokuun 1999 lopun tilanne noin 72 miljardia euroa, syyskuun 1999 lopun tilanne noin 66 miljardia euroa, lokakuun 1999 lopun tilanne noin 71 miljardia euroa, marraskuun 1999 lopun tilanne noin 47 miljardia euroa ja joulukuun 1999 lopun tilanne noin 24 miljardia euroa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

		Lainat				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet			Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11				
1998	touko	8 618,2	2 994,0	799,7	4 824,4	1 998,3	669,1	1 126,5	202,7	107,4	404,0	116,3	287,7	1 632,9	247,0	845,6	13 853,4
	kesä	8 752,6	3 070,5	805,8	4 876,4	2 013,7	680,5	1 137,6	195,5	104,9	401,0	118,2	282,8	1 674,8	240,2	736,3	13 923,5
	heinä	8 732,2	3 013,8	801,4	4 917,0	2 034,4	696,2	1 137,2	201,0	105,3	392,2	117,2	275,1	1 632,7	235,3	779,7	13 911,9
	elo	8 756,1	3 035,8	803,9	4 916,4	2 040,5	702,9	1 136,0	201,6	104,7	386,4	118,2	268,3	1 641,1	236,3	768,9	13 933,9
	syys	8 837,5	3 073,2	807,8	4 956,5	2 047,7	707,5	1 136,3	203,9	105,7	380,3	108,9	271,4	1 654,4	236,9	783,3	14 045,8
	loka	8 973,6	3 169,0	813,7	4 990,9	2 074,5	715,9	1 151,2	207,4	106,0	387,3	115,0	272,3	1 636,3	239,0	780,2	14 196,9
	marras	9 101,9	3 246,3	817,8	5 037,8	2 071,5	721,9	1 147,2	202,4	113,5	401,8	116,0	285,8	1 681,3	241,2	797,0	14 408,2
	joulu	9 083,8	3 172,0	820,5	5 091,3	2 016,7	728,0	1 095,4	193,3	107,1	422,2	120,9	301,3	1 591,4	243,8	778,2	14 243,1
1999	tammi	9 305,4	3 382,6	820,4	5 102,4	2 046,8	736,8	1 103,1	206,9	108,0	430,4	112,8	317,6	1 634,6	244,7	933,7	14 702,3
	helmi	9 201,0	3 270,2	820,9	5 110,0	2 063,4	744,9	1 115,5	202,9	112,2	441,5	117,4	324,0	1 589,9	243,4	951,8	14 603,2
	maalisk.	9 257,4	3 285,1	818,7	5 153,5	2 086,4	759,3	1 129,5	197,5	99,1	467,9	125,4	342,5	1 644,1	244,6	881,5	14 680,9
	huhti	9 301,6	3 312,6	811,4	5 177,7	2 103,8	773,4	1 128,5	201,9	104,8	481,1	126,0	355,1	1 632,4	246,3	844,7	14 714,7
	touko	9 316,2	3 290,8	810,3	5 215,1	2 141,5	786,2	1 147,1	208,2	102,8	496,8	127,8	369,0	1 620,8	247,5	827,9	14 753,4
	kesä	9 457,8	3 335,8	816,9	5 305,1	2 131,4	798,6	1 120,2	212,6	101,9	484,8	124,6	360,2	1 639,9	250,0	864,6	14 930,3
	heinä	9 467,9	3 324,6	808,5	5 334,8	2 124,9	800,6	1 108,3	215,9	108,2	483,5	126,3	357,3	1 628,0	254,5	844,6	14 911,5
	elo	9 488,8	3 353,2	804,6	5 331,0	2 147,7	808,5	1 114,8	224,4	110,4	482,8	126,9	355,9	1 629,6	255,4	829,9	14 944,7
	syys	9 561,7	3 377,9	810,1	5 373,7	2 169,2	822,9	1 126,9	219,4	110,8	483,4	129,2	354,2	1 660,5	257,5	811,4	15 054,5
	loka	9 685,1	3 450,1	819,2	5 415,8	2 192,9	835,1	1 140,7	217,1	114,4	486,5	131,0	355,5	1 690,6	259,6	840,2	15 269,4
	marras	9 849,1	3 535,5	831,8	5 481,8	2 215,4	846,3	1 143,2	225,9	128,2	499,9	129,7	370,3	1 764,4	263,9	895,0	15 616,0
	joulu ^(p)	9 788,5	3 446,8	822,0	5 519,7	2 189,5	830,8	1 134,3	224,5	127,2	523,9	139,0	384,9	1 704,0	281,3	935,0	15 549,4

2. Velat

		Liikkeessä oleva raha				Talletukset euro-alueelta				Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomiset	Repot	Rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat	Muut velat	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8												
1998	touko	0,4	7 898,9	3 101,7	88,2	4 708,9	1 242,3	1 910,6	1 347,9	208,2	261,2	2 013,3	150,9	712,2	1 476,3	1 340,2	13 853,4				
	kesä	0,4	7 999,4	3 174,8	94,0	4 730,5	1 289,8	1 890,8	1 346,5	203,4	259,8	2 042,4	145,9	718,7	1 496,1	1 260,8	13 923,5				
	heinä	0,4	7 961,8	3 163,3	92,4	4 706,1	1 250,8	1 893,9	1 345,9	215,5	259,8	2 063,1	152,8	720,1	1 472,9	1 281,2	13 911,9				
	elo	0,4	7 982,0	3 183,7	95,4	4 702,9	1 241,8	1 905,4	1 347,6	208,2	264,7	2 074,7	152,9	720,1	1 475,8	1 263,3	13 933,9				
	syys	0,4	8 037,9	3 234,0	90,0	4 714,0	1 264,3	1 890,8	1 347,6	211,3	260,3	2 093,9	154,1	721,7	1 490,4	1 287,0	14 045,8				
	loka	0,4	8 136,8	3 313,1	90,8	4 732,9	1 270,7	1 889,2	1 350,8	222,3	258,4	2 096,9	161,1	725,9	1 530,6	1 286,8	14 196,9				
	marras	0,4	8 245,1	3 398,6	91,9	4 754,6	1 309,9	1 888,9	1 353,5	202,4	259,6	2 112,8	169,5	727,6	1 598,3	1 294,8	14 408,2				
	joulu	0,4	8 263,1	3 312,0	95,7	4 855,5	1 382,7	1 909,7	1 385,9	177,2	241,1	2 113,9	160,8	738,9	1 505,3	1 219,6	14 243,1				
1999	tammi	0,4	8 398,8	3 451,7	81,8	4 865,3	1 407,7	1 975,8	1 310,6	171,2	272,0	2 148,4	169,6	748,5	1 590,4	1 374,2	14 702,3				
	helmi	0,4	8 298,8	3 361,8	85,3	4 851,7	1 382,1	1 973,0	1 312,6	183,9	286,5	2 173,8	174,7	753,2	1 589,5	1 326,3	14 603,2				
	maalisk.	0,5	8 346,7	3 406,1	79,1	4 861,5	1 383,8	1 988,0	1 310,8	178,9	279,8	2 193,6	180,5	759,3	1 618,1	1 302,4	14 680,9				
	huhti	0,5	8 348,4	3 395,7	77,8	4 874,9	1 403,5	1 984,9	1 314,2	172,3	297,4	2 223,8	190,1	769,5	1 632,6	1 252,5	14 714,7				
	touko	0,5	8 375,4	3 400,1	78,8	4 896,5	1 434,7	1 975,2	1 314,1	172,5	296,7	2 247,9	190,2	777,4	1 657,1	1 208,2	14 753,4				
	kesä	0,5	8 447,3	3 440,4	82,1	4 924,7	1 478,2	1 961,5	1 318,6	166,5	305,3	2 269,0	182,9	782,1	1 661,6	1 281,6	14 930,3				
	heinä	0,5	8 452,6	3 442,8	79,0	4 930,9	1 467,7	1 978,6	1 320,9	163,7	302,3	2 275,3	183,9	788,4	1 640,7	1 267,7	14 911,5				
	elo	0,6	8 451,4	3 458,0	83,3	4 910,1	1 439,5	1 987,9	1 320,1	162,6	307,2	2 291,1	194,6	788,2	1 675,2	1 236,5	14 944,7				
	syys	0,6	8 494,3	3 489,2	82,3	4 922,8	1 468,9	1 977,5	1 318,0	158,4	305,0	2 330,0	200,7	792,6	1 685,3	1 245,9	15 054,5				
	loka	0,6	8 594,5	3 572,1	85,4	4 936,9	1 469,2	1 997,6	1 314,4	155,8	305,0	2 356,2	210,4	798,7	1 748,2	1 255,7	15 269,4				
	marras	0,7	8 724,1	3 667,5	82,1	4 974,6	1 502,4	2 006,0	1 309,1	157,1	309,7	2 377,5	240,0	803,0	1 835,5	1 325,5	15 616,0				
	joulu ^(p)	0,7	8 731,6	3 600,9	90,2	5 040,6	1 534,0	2 036,5	1 326,0	144,0	308,2	2 361,8	248,8	828,4	1 785,3	1 284,6	15 549,4				

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä ¹⁾)

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

		Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut	Yhteensä
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	saamiset ³⁾	omaisuus	saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	touko	5 645,6	820,9	4 824,7	1 429,4	1 225,9	203,5	290,3	1 963,9	254,7	863,2	10 447,1
	kesä	5 703,4	826,9	4 876,6	1 433,7	1 237,3	196,3	285,4	2 012,1	248,0	753,8	10 436,4
	heinä	5 739,7	822,5	4 917,2	1 424,9	1 223,1	201,8	277,9	1 965,9	243,3	799,4	10 451,2
	elo	5 741,6	825,0	4 916,6	1 424,8	1 222,4	202,4	271,1	1 974,1	244,3	793,6	10 449,5
	syys	5 785,6	828,9	4 956,7	1 421,9	1 217,3	204,6	274,2	1 983,7	244,9	803,2	10 513,5
	loka	5 825,9	834,8	4 991,1	1 431,0	1 222,9	208,1	275,2	1 971,0	247,1	800,5	10 550,6
	marras	5 877,1	838,8	5 038,3	1 426,5	1 223,5	203,0	288,7	2 023,2	249,3	818,2	10 683,0
	joulu	5 932,3	840,8	5 091,5	1 375,5	1 181,6	193,9	305,0	1 913,7	251,8	791,6	10 569,8
1999	tammi	5 943,4	840,8	5 102,6	1 397,9	1 190,4	207,6	321,7	2 051,3	254,0	959,8	10 926,8
	helmi	5 951,5	841,3	5 110,2	1 407,6	1 204,1	203,5	328,1	1 955,2	252,7	978,4	10 873,6
	maalis	5 992,8	839,1	5 153,7	1 419,5	1 221,5	198,0	346,6	2 070,1	254,0	902,5	10 985,5
	huhti	6 009,6	831,8	5 177,8	1 422,4	1 219,8	202,6	359,2	2 068,1	255,9	867,0	10 982,2
	touko	6 046,0	830,8	5 215,2	1 446,8	1 237,9	208,9	373,2	2 008,4	257,1	846,8	10 978,3
	kesä	6 142,6	837,3	5 305,3	1 423,7	1 210,2	213,4	364,5	2 139,3	259,6	879,0	11 208,7
	heinä	6 163,9	828,9	5 335,0	1 415,1	1 198,2	216,8	361,6	2 080,0	264,4	863,8	11 148,7
	elo	6 156,1	825,0	5 331,2	1 430,0	1 204,9	225,2	360,3	2 052,6	265,2	849,7	11 113,9
	syys	6 204,4	830,5	5 373,9	1 437,3	1 216,8	220,5	358,7	2 088,4	267,3	826,4	11 182,4
	loka	6 255,6	839,6	5 416,0	1 448,3	1 230,1	218,3	359,8	2 123,2	269,5	861,6	11 317,9
	marras	6 334,2	852,2	5 482,0	1 459,5	1 232,5	227,0	374,9	2 174,8	273,8	917,3	11 534,5
	joulu ⁴⁾	6 361,9	841,7	5 520,2	1 446,0	1 220,5	225,5	394,7	2 104,5	291,4	946,8	11 545,5

2. Velat: kannat

		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- eseen lasketut velka- paperit	Oma- pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	Yhteensä
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1998	touko	317,2	135,1	4 713,0	1 246,3	1 910,6	1 347,9	208,2	319,4	1 356,2	701,7	1 508,4	1 403,0	-7,0	10 447,1
	kesä	315,5	148,2	4 735,0	1 294,3	1 890,8	1 346,5	203,4	315,1	1 370,3	714,3	1 523,3	1 323,3	-8,7	10 436,4
	heinä	320,7	156,4	4 709,1	1 253,8	1 893,9	1 345,9	215,5	322,3	1 378,7	713,8	1 496,9	1 347,9	5,4	10 451,2
	elo	314,9	165,2	4 706,4	1 245,3	1 905,4	1 347,6	208,2	326,3	1 383,4	712,7	1 499,4	1 336,4	4,8	10 449,5
	syys	311,7	157,1	4 718,5	1 268,8	1 890,8	1 347,6	211,3	320,6	1 397,5	720,4	1 513,6	1 354,6	19,5	10 513,5
	loka	313,3	155,5	4 737,2	1 275,0	1 889,2	1 350,8	222,3	325,3	1 391,8	717,6	1 553,3	1 352,1	4,7	10 550,6
	marras	314,2	148,8	4 761,0	1 316,2	1 888,9	1 353,5	202,4	328,7	1 400,9	714,9	1 618,3	1 360,6	35,6	10 683,0
	joulu	323,6	150,7	4 858,4	1 385,6	1 909,7	1 385,9	177,2	303,4	1 390,1	713,3	1 523,8	1 277,0	29,5	10 569,8
1999	tammi	313,2	132,1	4 871,5	1 413,9	1 975,8	1 310,6	171,2	339,9	1 415,6	757,3	1 689,7	1 431,0	-23,6	10 926,8
	helmi	312,7	140,4	4 858,4	1 388,8	1 973,0	1 312,6	183,9	355,3	1 432,6	754,4	1 640,0	1 382,3	-2,5	10 873,6
	maalis	317,5	134,2	4 869,4	1 391,7	1 988,0	1 310,8	178,9	366,0	1 438,0	767,8	1 716,0	1 356,9	19,6	10 985,5
	huhti	319,5	116,6	4 881,2	1 409,8	1 984,9	1 314,2	172,3	387,5	1 454,5	778,4	1 737,7	1 302,9	3,9	10 982,2
	touko	321,3	121,5	4 903,9	1 442,1	1 975,2	1 314,1	172,5	388,9	1 465,4	783,1	1 718,5	1 257,3	18,3	10 978,3
	kesä	323,7	126,3	4 932,5	1 486,0	1 961,5	1 318,6	166,5	391,2	1 474,1	793,8	1 833,0	1 325,4	8,7	11 208,7
	heinä	331,8	135,4	4 936,6	1 473,4	1 978,6	1 320,9	163,7	382,8	1 478,5	797,6	1 765,0	1 316,8	4,1	11 148,7
	elo	326,2	137,8	4 916,0	1 445,4	1 987,9	1 320,1	162,6	396,1	1 486,8	796,7	1 769,0	1 287,4	-2,2	11 113,9
	syys	327,0	133,1	4 929,7	1 475,8	1 977,5	1 318,0	158,4	398,2	1 510,9	805,4	1 774,1	1 296,0	7,9	11 182,4
	loka	329,3	136,4	4 945,8	1 478,0	1 997,6	1 314,4	155,8	404,3	1 524,5	814,1	1 842,0	1 305,1	16,5	11 317,9
	marras	329,9	147,0	4 984,3	1 512,1	2 006,0	1 309,1	157,1	424,8	1 533,6	819,5	1 905,0	1 377,9	12,5	11 534,5
	joulu ⁴⁾	349,9	143,5	5 048,5	1 541,9	2 036,5	1 326,0	144,0	433,2	1 533,6	859,6	1 835,0	1 332,2	10,1	11 545,5

Lähde: EKP.

1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista. Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.

2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 2.

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton)

3. Saamiset: virrat²⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6					
1998	kesä	66,7	5,9	60,8	2,8	10,7	-7,8	-6,0	36,0	-6,7	-104,5	-11,7
	heinä	39,9	-4,2	44,2	-11,7	-17,3	5,7	-6,8	-30,7	-4,7	45,9	32,0
	elo	1,4	2,4	-1,0	-0,4	-0,9	0,5	-6,7	1,3	1,0	-6,0	-9,4
	syys	50,8	4,2	46,6	-2,5	-5,1	2,6	3,2	58,5	0,6	-4,4	106,3
	loka	40,2	5,8	34,4	7,7	4,4	3,2	1,0	-19,3	2,3	-2,6	29,2
	marras	53,2	3,9	49,3	-4,7	0,5	-5,2	13,5	33,1	2,4	17,4	114,9
	joulu	65,0	2,1	62,8	-50,1	-41,0	-9,2	16,2	-104,1	2,6	-26,2	-96,7
1999	tammi	72,1	0,9	71,3	17,7	17,0	0,7	10,5	115,1	-0,1	155,1	369,2
	helmi	5,6	0,3	5,3	9,2	13,5	-4,3	6,5	-121,2	-1,3	18,6	-81,3
	maalis	36,0	-2,9	39,0	28,0	25,6	2,4	18,2	74,6	1,3	-86,5	71,6
	huhti	15,3	-8,9	24,2	3,7	-0,8	4,4	12,5	-12,6	2,0	-35,5	-14,6
	touko	35,4	-1,1	36,5	24,2	18,0	6,2	13,9	-68,0	1,2	-20,2	-13,4
	kesä	97,8	6,5	91,3	-24,3	-28,6	4,4	-9,3	121,5	2,3	31,7	219,7
	heinä	24,3	-8,3	32,6	-8,2	-11,8	3,6	-2,9	-33,7	4,7	-15,2	-31,1
	elo	-8,7	-4,0	-4,6	14,2	6,2	8,0	-1,5	-42,0	0,9	-14,1	-51,2
	syys	50,0	5,6	44,4	6,6	11,3	-4,7	-1,6	34,4	2,1	-16,5	74,9
	loka	48,1	9,0	39,1	10,3	12,8	-2,5	1,1	17,5	1,9	35,2	114,1
	marras	74,1	12,4	61,8	10,0	1,8	8,2	15,0	18,4	4,4	55,7	177,6
	joulu ^(p)	29,7	-10,3	39,9	-15,1	-13,2	-1,8	15,2	-76,3	17,6	26,0	-2,9

4. Velat: virrat²⁾

														Yhteensä	
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkeen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	kesä	-1,7	13,1	20,7	47,4	-20,5	-1,4	-4,8	-4,4	14,5	15,4	6,6	-76,7	0,6	-11,7
	heinä	5,2	8,2	-23,6	-39,7	4,4	-0,6	12,1	7,4	11,6	-1,2	-15,1	24,0	15,6	32,0
	elo	-5,7	8,8	-3,8	-8,9	10,8	1,6	-7,3	3,8	3,1	-0,2	-3,2	-11,6	-0,5	-9,4
	syys	-3,2	-8,1	18,6	25,6	-10,5	0,2	3,2	-5,0	6,9	8,8	51,9	21,9	14,4	106,3
	loka	1,5	-1,6	18,0	5,8	-2,0	3,2	11,0	4,8	-9,0	-2,4	37,3	-4,2	-15,1	29,2
	marras	0,9	-6,7	21,3	40,3	-1,7	2,6	-19,9	3,1	7,6	-1,9	49,2	10,4	31,1	114,9
	joulu	9,4	1,9	99,9	70,0	22,7	32,4	-25,2	-24,8	-11,1	-2,1	-86,8	-77,6	-5,6	-96,7
1999	tammi	-9,4	-6,6	39,0	28,1	-2,0	14,8	-1,9	13,6	26,9	13,3	166,4	163,3	-37,3	369,2
	helmi	-0,6	8,3	-23,3	-26,3	-11,7	2,0	12,7	15,1	13,1	-2,0	-71,4	-48,3	27,9	-81,3
	maalis	4,8	-6,0	7,8	1,6	13,2	-1,9	-5,1	6,5	7,4	12,5	58,5	-35,8	15,9	71,6
	huhti	2,0	-17,5	10,6	17,7	-3,9	3,4	-6,6	20,9	15,2	10,9	13,3	-54,6	-15,4	-14,6
	touko	1,8	4,9	21,5	31,9	-10,4	-0,2	0,2	1,3	9,4	5,5	-26,9	-45,1	14,3	-13,4
	kesä	2,4	4,8	27,1	43,3	-14,7	4,4	-6,0	1,1	7,1	12,5	105,2	70,0	-10,4	219,7
	heinä	8,1	9,1	7,2	-11,4	19,0	2,4	-2,8	-7,9	7,3	4,6	-46,3	-8,1	-5,1	-31,1
	elo	-5,6	2,5	-22,6	-28,8	8,2	-0,9	-1,1	13,1	5,5	-0,2	-7,4	-30,8	-5,8	-51,2
	syys	0,8	-4,7	14,5	30,9	-10,2	-2,1	-4,2	1,7	24,1	4,2	9,0	15,1	10,1	74,9
	loka	2,3	3,3	13,6	1,3	18,6	-3,6	-2,7	5,5	10,7	6,1	52,2	13,0	7,3	114,1
	marras	0,5	10,7	34,0	32,4	5,7	-5,4	1,2	19,9	5,3	4,5	34,0	72,8	-4,0	177,6
	joulu ^(p)	19,8	-3,6	63,6	29,6	30,1	16,9	-13,0	-3,5	-0,2	32,0	-73,6	-36,6	-0,9	-2,9

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1								M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
				Yhteensä		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾					
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾									
						1	2	3	4	5	6			
1998	touko	317,2	1 313,0	1 630,3	91,69	888,8	1 189,2	3 708,3	95,11	208,2	319,4	88,7		
	kesä	315,5	1 361,7	1 677,2	94,30	871,2	1 189,0	3 737,5	95,83	203,4	315,1	87,8		
	heinä	320,7	1 321,7	1 642,3	92,38	872,5	1 189,7	3 704,6	95,04	215,5	322,3	93,5		
	elo	314,9	1 312,6	1 627,5	91,53	879,3	1 192,9	3 699,7	94,89	208,2	326,3	88,8		
	syys	311,7	1 334,7	1 646,5	92,71	864,8	1 193,8	3 705,1	95,17	211,3	320,6	80,5		
	loka	313,3	1 339,7	1 653,0	93,06	867,2	1 197,3	3 717,5	95,48	222,3	325,3	81,5		
	marras	314,2	1 380,7	1 694,9	95,37	871,1	1 199,9	3 765,8	96,66	202,4	328,7	80,0		
	joulu	323,6	1 453,0	1 776,6	100,00	885,8	1 231,6	3 894,0	100,00	177,2	303,4	67,8		
1999	tammi	313,2	1 481,7	1 795,0	101,08	881,7	1 247,8	3 924,5	100,71	171,2	339,9	55,0		
	helmi	312,7	1 452,9	1 765,6	99,36	868,0	1 251,6	3 885,2	99,63	183,9	355,3	56,8		
	maalis	317,5	1 465,2	1 782,7	100,24	878,3	1 250,4	3 911,3	100,23	178,9	366,0	48,6		
	huhti	319,5	1 480,1	1 799,6	101,17	871,9	1 255,3	3 926,8	100,60	172,3	387,5	53,4		
	touko	321,3	1 509,9	1 831,2	102,92	862,5	1 259,3	3 953,0	101,24	172,5	388,9	59,2		
	kesä	323,7	1 548,7	1 872,3	105,21	841,4	1 265,1	3 978,9	101,87	166,5	391,2	58,9		
	heinä	331,8	1 542,3	1 874,0	105,36	853,3	1 269,9	3 997,2	102,41	163,7	382,8	62,7		
	elo	326,2	1 513,3	1 839,5	103,38	856,6	1 270,2	3 966,2	101,57	162,6	396,1	64,9		
	syys	327,0	1 538,0	1 865,0	104,84	844,0	1 268,2	3 977,2	101,87	158,4	398,2	81,8		
	loka	329,3	1 542,4	1 871,7	105,17	859,1	1 265,9	3 996,7	102,28	155,8	404,3	79,7		
	marras	329,9	1 577,4	1 907,2	107,07	858,3	1 260,8	4 026,3	102,94	157,1	424,8	79,7		
	joulu ³⁾	349,9	1 609,8	1 959,7	109,99	875,9	1 281,9	4 117,4	105,25	144,0	433,2	87,0		

2. Virrat³⁾

		M1				M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit		
				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ³⁾	Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset				Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ³⁾
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset									
				1	2	3	4				5	6
1998	kesä	-1,7	48,1	46,4	9,6	-18,2	-0,2	28,0	5,3	-4,8	-4,4	-1,0
	heinä	5,2	-39,2	-34,1	8,2	2,4	0,7	-31,0	4,4	12,1	7,4	6,0
	elo	-5,7	-9,4	-15,2	8,3	6,3	3,2	-5,7	4,3	-7,3	3,8	-4,8
	syys	-3,2	24,3	21,1	8,0	-11,3	1,1	10,9	4,7	3,2	-5,0	-7,4
	loka	1,5	4,6	6,2	8,1	2,2	3,5	11,8	4,6	11,0	4,8	0,7
	marras	0,9	40,1	41,0	8,4	2,7	2,5	46,2	5,0	-19,9	3,1	-1,8
	joulu	9,4	72,8	82,3	9,6	16,3	31,4	130,0	6,0	-25,2	-24,8	-12,4
1999	tammi	-9,4	28,6	19,2	14,9	-7,4	15,8	27,6	7,6	-1,9	13,6	-1,1
	helmi	-0,6	-30,0	-30,5	12,9	-15,3	3,7	-42,1	6,4	12,7	15,1	1,3
	maalis	4,8	10,9	15,7	11,8	9,0	-1,4	23,3	6,9	-5,1	6,5	-1,6
	huhti	2,0	14,4	16,5	11,7	-7,0	5,0	14,5	6,4	-6,6	20,9	1,9
	touko	1,8	29,4	31,2	12,3	-9,9	3,9	25,2	6,4	0,2	1,3	5,6
	kesä	2,4	38,2	40,6	11,6	-21,7	5,8	24,7	6,3	-6,0	1,1	-0,5
	heinä	8,1	-5,3	2,8	14,1	13,2	4,9	20,8	7,8	-2,8	-7,9	4,2
	elo	-5,6	-29,8	-35,3	12,9	2,4	0,2	-32,7	7,0	-1,1	13,1	1,9
	syys	0,8	25,2	26,1	13,1	-12,4	-1,9	11,7	7,0	-4,2	1,7	5,3
	loka	2,3	3,5	5,8	13,0	12,4	-2,4	15,8	7,1	-2,7	5,5	-2,5
	marras	0,5	33,3	33,8	12,3	-2,6	-5,2	26,0	6,5	1,2	19,9	-0,8
	joulu ³⁾	19,8	32,2	52,0	10,0	17,3	21,0	90,4	5,3	-13,0	-3,5	8,0

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille. Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi.
- 2) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohtana, kuten alaviiteessä 3 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokitellun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.
- 3) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus sivulla 52*.

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat								
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		Talletukset					Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	Yli 2 vuoden määräaikais- talletukset	16	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	17	18	19	20	
4 324,6	97,22		1 235,3	1 022,3		213,0	1 267,5	701,7	3 204,6	1998	touko
4 343,9	97,62		1 232,2	1 020,2		212,0	1 282,5	714,3	3 228,9		kesä
4 335,9	97,50		1 232,6	1 021,8		210,8	1 285,2	713,8	3 231,7		heinä
4 323,0	97,18		1 236,5	1 026,5		209,9	1 294,6	712,7	3 243,8		elo
4 317,5	97,22		1 235,8	1 026,5		209,3	1 317,0	720,4	3 273,2		syys
4 346,7	97,86		1 231,5	1 022,4		209,1	1 310,2	717,6	3 259,3		loka
4 376,9	98,48		1 227,8	1 018,3		209,5	1 320,9	714,9	3 263,6		marras
4 442,4	100,00		1 239,1	1 024,4		214,6	1 322,3	713,3	3 274,7		joulu
4 490,6	100,86		1 218,0	1 094,9		123,1	1 360,6	757,3	3 335,9	1999	tammi
4 481,3	100,57		1 227,6	1 105,8		121,8	1 375,8	754,4	3 357,8		helmi
4 504,9	101,09		1 231,4	1 110,5		120,9	1 389,4	767,8	3 388,7		maalis
4 540,0	101,77		1 232,7	1 114,0		118,7	1 401,1	778,4	3 412,2		huhti
4 573,6	102,50		1 228,8	1 113,7		115,2	1 406,3	783,1	3 418,2		touko
4 595,4	102,93		1 235,2	1 121,0		114,2	1 415,3	793,8	3 444,3		kesä
4 606,4	103,25		1 238,0	1 126,0		112,0	1 415,8	797,6	3 451,4		heinä
4 589,8	102,83		1 243,0	1 132,0		111,0	1 421,9	796,7	3 461,7		elo
4 615,7	103,16		1 245,4	1 134,2		111,2	1 429,1	805,4	3 480,0		syys
4 636,4	103,52		1 249,6	1 139,0		110,6	1 444,8	814,1	3 508,4		loka
4 687,8	104,55		1 258,8	1 148,1		110,6	1 453,9	819,5	3 532,2		marras
4 781,6	106,38		1 273,8	1 161,0		112,7	1 446,6	859,6	3 579,9		joulu ^(p)

M3			Lisätieto: rahalaitosten muut kuin monetaariset velat								
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ³⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Talletukset					Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Yhteensä	
12	13	14	15	Yli 2 vuoden määräaikais- talletukset	16	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	17	18	19	20	
17,9	4,9	4,9	-3,3	-2,3		-1,0	15,5	15,4	27,6	1998	kesä
-5,4	4,8	4,8	0,7	1,9		-1,2	5,6	-1,2	5,2		heinä
-14,1	4,5	4,6	3,6	4,5		-0,9	7,9	-0,2	11,4		elo
1,7	4,6	4,7	0,3	0,8		-0,6	14,4	8,8	23,4		syys
28,3	4,9	4,7	-4,4	-4,1		-0,2	-9,8	-2,4	-16,6		loka
27,5	4,7	4,7	-4,0	-4,4		0,4	9,4	-1,9	3,5		marras
67,7	4,6	5,0	11,9	6,4		5,5	1,3	-2,1	11,0		joulu
38,2	5,7	5,1	4,6	5,6		-1,0	28,0	13,3	45,9	1999	tammi
-12,9	5,2	5,4	2,3	3,6		-1,3	11,7	-2,0	12,0		helmi
23,1	5,5	5,3	3,5	4,3		-0,8	9,0	12,5	24,9		maalis
30,7	5,3	5,4	1,1	3,3		-2,2	13,3	10,9	25,3		huhti
32,3	5,4	5,4	-4,1	-0,6		-3,5	3,8	5,5	5,2		touko
19,3	5,4	5,6	6,1	7,1		-1,0	7,6	12,5	26,2		kesä
14,4	5,9	5,7	3,3	5,5		-2,2	3,1	4,6	11,0		heinä
-18,8	5,8	5,9	4,7	5,7		-1,0	3,7	-0,2	8,2		elo
14,6	6,1	5,9	2,5	2,3		0,2	18,8	4,2	25,6		syys
16,2	5,8	6,0	5,3	6,0		-0,6	13,1	6,1	24,6		loka
46,3	6,2	6,1	8,4	8,4		0,1	6,1	4,5	19,1		marras
81,9	6,4	-	14,9	12,8		2,1	-8,2	32,0	38,7		joulu ^(p)

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihteluista puhdistetut kannat

		M2						M3			
		M1				Yhteensä	Indeksi ²⁾	Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ²⁾
		Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾				Yhteensä	Indeksi ²⁾		
		1	2	3	4	5	6			7	8
1998	touko	1 633,8	91,89	2 070,6		3 704,4	95,05	601,3		4 305,7	96,87
	kesä	1 647,2	92,61	2 076,5		3 723,7	95,51	603,0		4 326,7	97,32
	heinä	1 645,0	92,53	2 068,6		3 713,6	95,31	630,9		4 344,6	97,77
	elo	1 652,1	92,91	2 074,4		3 726,5	95,61	614,7		4 341,2	97,67
	syys	1 659,7	93,46	2 077,2		3 736,9	96,02	615,5		4 352,4	98,09
	loka	1 671,0	94,08	2 076,9		3 747,9	96,29	638,8		4 386,7	98,84
	marras	1 680,6	94,57	2 093,9		3 774,5	96,92	615,8		4 390,4	98,86
	joulu	1 703,6	95,89	2 107,6		3 811,3	97,91	574,6		4 385,8	98,81
1999	tammi	1 794,7	101,07	2 101,0		3 895,7	100,01	571,8		4 467,5	100,42
	helmi	1 786,0	100,51	2 096,4		3 882,3	99,59	590,6		4 472,9	100,46
	maalis	1 803,4	101,41	2 129,0		3 932,4	100,80	588,2		4 520,6	101,52
	huhti	1 818,1	102,21	2 113,5		3 931,6	100,75	600,7		4 532,3	101,68
	touko	1 833,8	103,07	2 117,2		3 951,0	101,23	605,1		4 556,1	102,19
	kesä	1 843,8	103,60	2 121,7		3 965,4	101,57	612,7		4 578,1	102,63
	heinä	1 870,3	105,16	2 130,1		4 000,4	102,52	609,8		4 610,2	103,42
	elo	1 869,4	105,06	2 129,3		3 998,7	102,44	616,4		4 615,1	103,48
	syys	1 878,8	105,62	2 132,2		4 011,0	102,77	640,7		4 651,7	104,05
	loka	1 885,8	105,96	2 138,7		4 024,5	103,02	650,2		4 674,7	104,46
	marras	1 892,3	106,23	2 141,3		4 033,6	103,16	666,5		4 700,1	104,91
	joulu ⁵⁾	1 882,0	105,63	2 146,5		4 028,5	103,02	695,4		4 724,0	105,17

4. Kausivaihteluista puhdistetut virrat⁵⁾

		M2						M3		Muutos edellisestä kuukaudesta, %	
		M1				Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾			
		Yhteensä		Muutos edellisestä kuukaudesta, %				Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %		
		1	2	3	4	5	6				7
1998	touko	6,5	0,4	6,7	0,3	13,2	0,4	-1,0	-0,2	12,3	0,3
	kesä	12,9	0,8	5,3	0,3	18,2	0,5	1,5	0,2	19,7	0,5
	heinä	-1,4	-0,1	-6,7	-0,3	-8,1	-0,2	28,5	4,7	20,4	0,5
	elo	6,7	0,4	5,3	0,3	12,0	0,3	-16,5	-2,6	-4,5	-0,1
	syys	9,8	0,6	6,2	0,3	16,0	0,4	2,4	0,4	18,4	0,4
	loka	10,9	0,7	-0,6	0,0	10,3	0,3	23,1	3,8	33,4	0,8
	marras	8,7	0,5	15,8	0,8	24,5	0,7	-23,6	-3,7	0,9	0,0
	joulu	23,6	1,4	15,0	0,7	38,6	1,0	-40,9	-6,6	-2,3	-0,1
1999	tammi	91,9	5,4	-10,2	-0,5	81,6	2,1	-10,0	-1,7	71,6	1,6
	helmi	-9,9	-0,6	-6,2	-0,3	-16,2	-0,4	17,9	3,1	1,8	0,0
	maalis	16,1	0,9	31,1	1,5	47,2	1,2	-0,1	0,0	47,1	1,1
	huhti	14,3	0,8	-16,1	-0,8	-1,8	0,0	9,1	1,6	7,3	0,2
	touko	15,3	0,8	3,1	0,1	18,4	0,5	4,1	0,7	22,6	0,5
	kesä	9,5	0,5	3,8	0,2	13,2	0,3	6,2	1,0	19,5	0,4
	heinä	27,7	1,5	9,8	0,5	37,5	0,9	-2,0	-0,3	35,5	0,8
	elo	-1,7	-0,1	-1,7	-0,1	-3,4	-0,1	6,0	1,0	2,6	0,1
	syys	9,9	0,5	3,1	0,1	13,0	0,3	12,3	2,0	25,3	0,5
	loka	6,1	0,3	3,8	0,2	9,9	0,2	8,5	1,3	18,4	0,4
	marras	4,8	0,3	0,6	0,0	5,5	0,1	14,8	2,3	20,3	0,4
	joulu ⁵⁾	-10,8	-0,6	5,0	0,2	-5,8	-0,1	17,2	2,6	11,4	0,2

Lähde: EKP.

1) Ks. sivu 14* alaviite 1.

2) Ks. sivu 14* alaviite 2. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus sivulla 52*.

3) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

4) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

5) Ks. sivu 14* alaviite 3.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

1. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille

	Yritykset ²⁾				Kotitaloudet ²⁾	Kulutusluotot ³⁾			Asuntoluotot ³⁾			Muu luotonanto			Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
1998 I	2 163,1	770,9	319,8	1 072,5	2 318,2	75,0	119,0	185,9	28,0	49,0	1 320,7	108,2	76,6	355,8	37,7
II	2 200,2	785,4	317,8	1 096,9	2 374,5	77,9	122,1	190,2	28,4	49,2	1 346,0	113,4	77,4	369,8	37,6
III	2 222,2	774,3	324,0	1 123,8	2 419,2	80,2	125,9	195,1	28,9	48,6	1 378,8	111,6	86,5	363,6	36,7
IV	2 284,9	810,7	320,1	1 154,0	2 478,7	84,7	128,2	199,8	28,2	45,9	1 415,9	114,2	84,8	376,9	36,9
1999 I	2 279,1	816,3	347,0	1 115,7	2 526,2	86,1	147,5	187,3	15,4	70,5	1 460,4	131,5	100,3	327,2	35,8
II	2 339,0	842,7	355,2	1 141,1	2 592,1	84,9	152,3	193,0	18,7	67,8	1 508,8	138,1	98,2	330,1	35,8
III ⁴⁾	2 339,7	829,6	364,6	1 145,6	2 646,0	86,0	154,7	195,7	19,5	67,7	1 551,4	136,3	100,6	334,2	36,5

2. Lainat muille rahoituslaitossectoriin kuuluville kuin rahalaitoksille

	Muut rahoituslaitokset ²⁾				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾			
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
	16	17	18	19	20	21	22	23
1998 I	240,4	146,1	50,0	44,3	23,5	17,5	2,0	4,0
II	244,6	146,4	51,0	47,2	23,4	16,4	2,2	4,8
III	246,4	142,6	54,0	49,8	35,1	27,1	2,4	5,6
IV	262,2	157,3	52,8	52,1	27,9	19,2	2,5	6,3
1999 I	275,9	174,6	52,8	48,5	36,6	27,5	3,1	6,0
II	297,9	193,9	49,6	54,5	40,4	29,0	2,7	8,8
III ⁴⁾	311,2	190,8	54,5	65,9	40,4	31,6	2,7	6,1

3. Lainat julkisyhteisöille

	Julkisyhteisöt ²⁾										
	Valtio ⁴⁾	Muut julkisyhteisöt									Sosiaaliturvarahastot
		Osavaltiohallinto					Paikallishallinto				
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta			
	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
1998 I	828,0	221,2	269,2	9,9	14,6	244,6	327,0	19,9	52,4	254,7	10,6
II	827,5	217,2	271,3	8,5	14,5	248,3	333,3	19,8	54,0	259,6	5,7
III	829,5	216,4	272,9	7,8	14,0	251,1	325,0	17,7	50,7	256,6	15,2
IV	841,0	202,6	290,5	11,3	13,7	265,6	333,8	19,1	51,2	263,6	14,0
1999 I	839,1	221,7	277,8	11,0	21,1	245,6	326,0	19,0	12,6	294,4	13,7
II	837,3	212,3	279,3	11,5	20,6	247,1	328,4	20,0	10,9	297,5	17,3
III ⁴⁾	830,5	206,3	278,5	10,2	21,3	247,1	327,7	19,4	10,7	297,6	18,0

Lähde: EKP.

1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi. Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.

2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa.

4) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

Taulukko 2.6

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut				Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998 I	3 180,6	2 809,4	43,5	327,7	234,5	27,0	44,9	21,3	4 816,8	4 658,3	21,1	137,3	103,3	15,1	10,3	8,6
II	3 280,6	2 929,7	41,8	309,1	223,0	21,8	43,6	20,6	4 887,4	4 734,8	18,6	134,0	99,0	15,6	10,1	9,3
III	3 317,0	2 927,2	42,9	346,8	241,2	27,9	44,8	32,9	4 877,1	4 726,4	19,5	131,2	94,0	12,6	13,6	11,0
IV	3 405,7	3 009,6	43,8	352,3	246,8	27,3	51,4	26,8	5 009,0	4 864,9	19,4	124,8	89,6	13,0	13,1	9,0
1999 I	3 892,7	3 466,7	48,9	377,0	266,0	27,7	54,7	28,7	5 003,4	4 851,8	23,6	128,0	89,0	13,9	14,5	10,7
II	4 112,7	3 711,3	43,7	357,7	255,1	27,1	51,6	23,9	5 058,3	4 897,8	25,7	134,8	96,8	15,0	12,5	10,5
III ^(a)	3 822,1	3 415,6	46,4	360,0	252,7	30,3	56,2	20,9	5 062,3	4 901,6	25,9	134,9	96,4	16,2	11,9	10,3

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut				Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998 I	1 161,9	470,3	121,0	570,6	448,6	44,0	52,5	25,6	388,7	150,1	39,0	199,6	145,7	22,4	13,9	17,7
II	1 150,4	470,0	122,6	557,7	435,9	42,7	51,3	27,7	370,7	145,0	34,6	191,1	142,8	18,4	11,5	18,3
III	1 174,7	468,7	128,8	577,2	443,6	47,5	54,1	32,0	332,6	143,1	30,5	158,9	122,3	13,8	11,2	11,6
IV	1 158,3	458,9	124,0	575,4	441,3	55,8	52,5	25,8	364,7	153,5	33,4	177,8	130,7	22,4	12,1	12,6
1999 I	1 291,9	556,1	129,9	605,9	467,3	53,5	53,2	31,9	417,4	179,5	38,9	198,9	148,0	24,3	12,5	14,0
II	1 374,6	611,9	136,0	626,7	498,9	39,4	52,2	36,2	452,0	192,0	40,8	219,2	168,2	24,6	11,7	14,8
III ^(a)	1 309,0	549,3	130,3	629,4	498,2	43,7	53,5	34,0	457,5	197,7	43,5	216,4	162,6	27,5	11,4	14,9

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut				Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	Muut			
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998 I	2 001,2	1 784,0	20,7	196,6	110,7	38,9	31,2	15,8	163,5	151,0	0,3	12,2	10,6	0,9	0,4	0,4
II	2 055,0	1 835,8	22,5	196,7	112,5	37,4	30,5	16,3	160,2	144,2	0,7	15,3	10,9	1,8	1,2	1,3
III	2 106,4	1 892,6	26,0	187,8	105,2	33,7	33,2	15,8	166,1	147,9	0,6	17,6	15,5	1,0	0,7	0,3
IV	2 119,2	1 902,1	27,7	189,4	106,3	35,2	33,0	14,9	169,4	155,4	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 I	2 198,9	1 966,9	25,3	206,7	111,6	32,8	31,6	30,7	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
II	2 274,3	2 026,9	30,1	217,3	114,3	31,8	32,2	38,9	187,8	169,9	1,4	16,5	13,8	1,1	1,5	0,2
III ^(a)	2 335,2	2 078,9	31,7	224,5	116,7	34,8	32,8	40,3	204,0	184,2	1,2	18,6	13,5	2,7	2,2	0,2

Lähde: EKP.

- 1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi. Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.
- 3) Termillä "pankit" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	3 188,6	-	-	-	-	-	-	-	5 604,5	5 437,2	26,5	140,8	86,0	15,3	36,9	2,6
II	3 342,6	-	-	-	-	-	-	-	5 704,2	5 541,9	25,5	136,8	81,6	13,9	38,2	3,0
III	3 354,7	-	-	-	-	-	-	-	5 786,7	5 624,1	26,4	136,3	77,8	12,7	42,8	2,9
IV	3 376,7	-	-	-	-	-	-	-	5 932,3	5 758,7	26,6	147,0	79,2	15,1	49,0	3,7
1999 I	3 873,0	-	-	-	-	-	-	-	5 992,8	5 797,4	19,7	175,7	99,0	18,5	53,7	4,5
II	4 104,1	-	-	-	-	-	-	-	6 142,6	5 931,2	21,4	190,0	109,4	19,5	57,9	3,2
III ^(p)	3 814,2	-	-	-	-	-	-	-	6 204,4	5 984,7	23,2	196,6	106,8	23,9	61,6	4,3

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseen laskijat

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	654,7	625,7	6,7	22,2	14,6	2,7	1,2	3,8	1 407,7	1 366,7	8,2	32,8	16,8	6,9	2,6	6,5
II	686,3	657,0	6,2	23,2	14,7	2,6	1,2	4,7	1 433,7	1 390,2	8,8	34,7	17,2	7,2	2,7	7,5
III	708,8	680,3	7,4	21,1	13,7	3,0	1,4	3,0	1 421,9	1 384,3	10,3	27,2	15,0	7,6	2,4	2,2
IV	729,0	686,0	18,0	25,0	16,9	3,7	1,8	2,6	1 375,5	1 338,2	10,6	26,7	14,6	8,6	2,4	1,1
1999 I	760,9	725,4	7,7	27,7	18,3	5,5	1,3	2,6	1 419,5	1 387,0	3,9	28,6	15,2	10,5	2,0	0,9
II	800,1	766,2	6,5	27,4	18,1	5,2	1,1	3,1	1 423,7	1 393,8	3,2	26,7	13,5	10,2	2,1	1,0
III ^(p)	824,3	790,4	6,9	27,0	17,2	5,0	1,7	3,1	1 437,3	1 407,5	3,1	26,7	13,1	10,5	2,3	0,8

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	1 081,2	441,5	83,8	555,9	426,6	63,7	29,8	35,8	420,7	190,9	25,5	204,3	171,7	5,7	11,0	15,9
II	1 053,1	429,6	88,5	535,0	404,9	66,8	29,6	33,8	384,9	179,5	23,0	182,4	162,8	4,5	11,2	3,9
III	1 026,9	424,5	99,7	502,6	365,2	67,5	26,7	43,2	380,2	174,7	25,9	179,6	156,5	5,3	11,9	5,9
IV	971,9	379,8	77,1	515,1	375,5	73,9	27,1	38,6	378,7	152,3	27,0	199,4	173,2	8,3	13,3	4,5
1999 I	1 008,4	467,4	81,4	459,6	328,2	62,7	26,8	41,9	385,2	136,8	28,9	219,5	191,7	7,8	14,5	5,5
II	1 019,1	472,1	79,5	467,6	347,3	53,2	26,2	40,9	416,3	138,9	35,0	242,4	211,9	8,0	16,3	6,3
III ^(p)	951,4	428,0	77,3	446,1	322,9	54,1	28,4	40,7	413,7	143,3	36,9	233,5	199,0	10,8	18,0	5,8

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat					Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998 I	71,5	15,9	4,5	51,1	38,2	3,7	0,6	8,6	262,9	38,8	29,6	194,6	148,1	23,9	3,9	18,8
II	88,2	17,1	4,7	66,4	38,1	4,4	0,7	23,2	274,4	49,5	25,6	199,4	138,7	20,2	3,8	36,6
III	77,0	19,5	3,8	53,7	39,7	5,2	1,0	7,8	286,0	41,5	31,0	213,5	158,5	29,9	4,3	20,8
IV	65,3	18,8	5,1	41,5	27,9	5,0	0,8	7,7	316,2	47,3	30,6	238,3	179,7	34,6	4,2	19,6
1999 I	75,5	19,7	5,7	50,2	35,0	5,3	0,9	9,0	410,1	52,5	30,8	326,8	255,4	37,6	4,4	29,4
II	82,7	21,7	6,3	54,8	39,2	5,6	1,2	8,8	413,0	66,8	33,7	312,4	247,6	37,1	4,9	22,8
III ^(p)	83,4	23,4	6,7	53,3	38,6	5,8	1,0	7,9	412,0	70,3	34,7	307,0	242,6	38,5	4,7	21,3

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

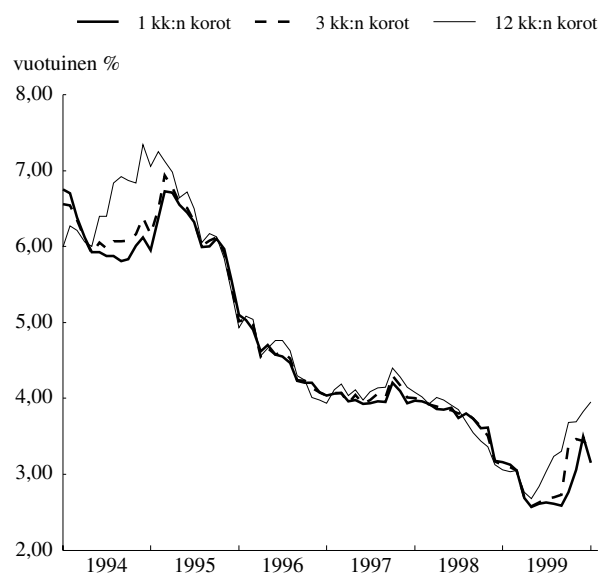
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina) ²⁾

	Euroalue ^{3) 4)}					Yhdysvallat ⁵⁾	Japani ⁵⁾
	Yön yli- talletukset 1	1 kk:n talletukset 2	3 kk:n talletukset 3	6 kk:n talletukset 4	12 kk:n talletukset 5	3 kk:n talletukset 6	3 kk:n talletukset 7
1995	5,62	5,57	5,49	5,62	5,42	5,44	0,50
1996	4,04	4,08	4,08	4,06	3,98	5,43	0,31
1997	3,98	3,94	4,01	4,05	4,15	5,62	0,36
1998	3,09	3,18	3,17	3,14	3,13	5,00	0,18
1999	2,74	2,86	2,96	3,05	3,18	5,41	0,22
1999 tammi	3,14	3,16	3,13	3,10	3,06	4,99	0,35
helmi	3,12	3,13	3,09	3,04	3,03	5,00	0,38
maalis	2,93	3,05	3,05	3,02	3,05	4,99	0,20
huhti	2,71	2,69	2,70	2,70	2,76	4,97	0,18
touko	2,55	2,57	2,58	2,60	2,68	4,98	0,12
kesä	2,56	2,61	2,63	2,68	2,84	5,17	0,10
heinä	2,52	2,63	2,68	2,90	3,03	5,30	0,12
elo	2,44	2,61	2,70	3,05	3,24	5,46	0,13
syys	2,43	2,58	2,73	3,11	3,30	5,56	0,14
loka	2,50	2,76	3,38	3,46	3,68	6,20	0,24
marras	2,94	3,06	3,47	3,48	3,69	6,09	0,31
joulu	3,04	3,49	3,44	3,51	3,83	6,15	0,39
2000 tammi	3,04	3,15	3,34	3,56	3,95	6,04	0,15
2000 tammi 7.	2,89	3,12	3,32	3,55	3,94	6,03	0,15
14.	3,03	3,13	3,32	3,54	3,93	6,04	0,15
21.	3,15	3,12	3,31	3,53	3,92	6,04	0,14
28.	3,30	3,30	3,49	3,68	4,06	6,05	0,13

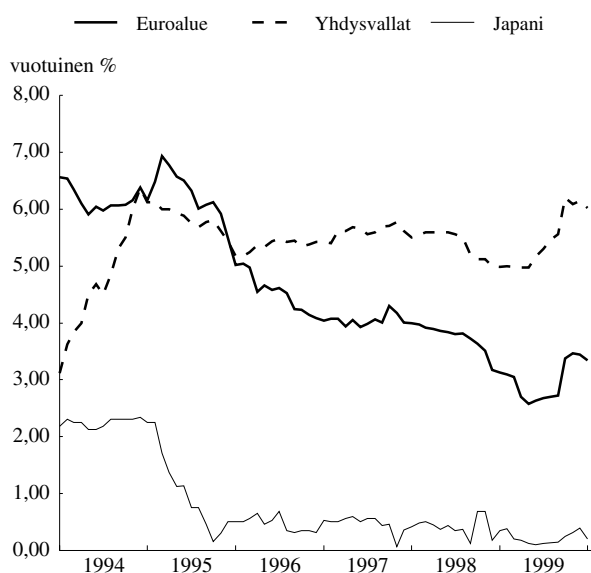
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen antolainauskorot (offered rates).
- 2) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 3) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 4) Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen; muut euroalueen rahamarkkinakorot ovat euriborkorkoja tammikuusta 1999 alkaen. Vuoden 1999 viimeinen eoniakorko noteerattiin 30.12.
- 5) Helmikuusta 1999 alkaen liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

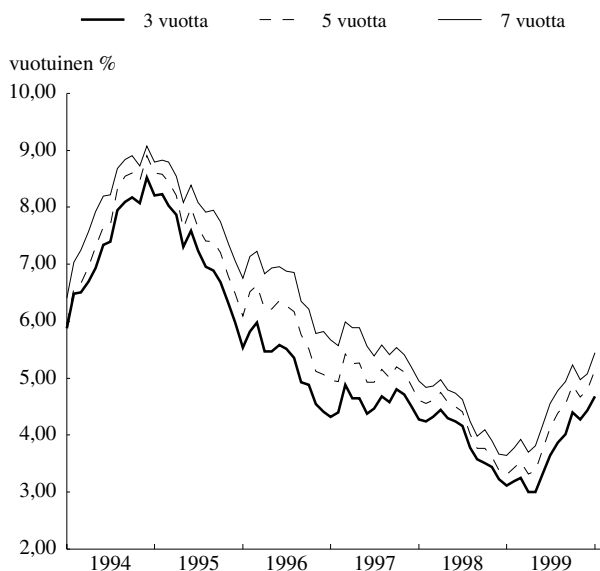
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,39	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
1999 tammi	2,98	3,11	3,30	3,64	3,82	4,78	2,07
helmi	3,05	3,19	3,43	3,78	3,98	4,99	2,09
maalis	3,08	3,25	3,53	3,92	4,18	5,23	1,72
huhti	2,83	3,00	3,31	3,70	4,04	5,18	1,55
touko	2,82	3,00	3,37	3,81	4,21	5,54	1,36
kesä	3,09	3,34	3,77	4,20	4,53	5,90	1,60
heinä	3,30	3,64	4,13	4,55	4,86	5,80	1,69
elo	3,56	3,87	4,39	4,78	5,06	5,94	1,89
syys	3,68	4,02	4,55	4,94	5,24	5,91	1,75
loka	4,07	4,40	4,87	5,23	5,47	6,10	1,78
marras	3,99	4,27	4,67	4,97	5,18	6,03	1,81
joulu	4,18	4,43	4,79	5,07	5,30	6,26	1,73
2000 tammi	4,38	4,68	5,14	5,44	5,70	6,66	1,71
2000 tammi 7.	4,32	4,60	5,00	5,32	5,60	6,52	1,72
14.	4,33	4,65	5,13	5,44	5,71	6,69	1,78
21.	4,37	4,68	5,18	5,48	5,73	6,79	1,74
28.	4,49	4,79	5,25	5,54	5,76	6,70	1,66

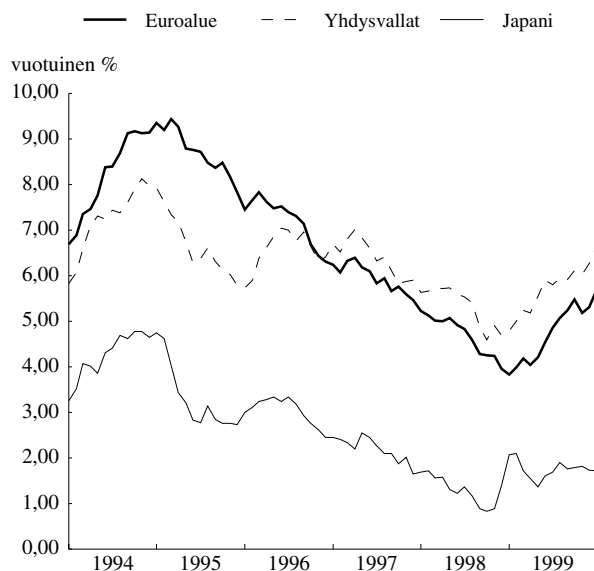
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

- 1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

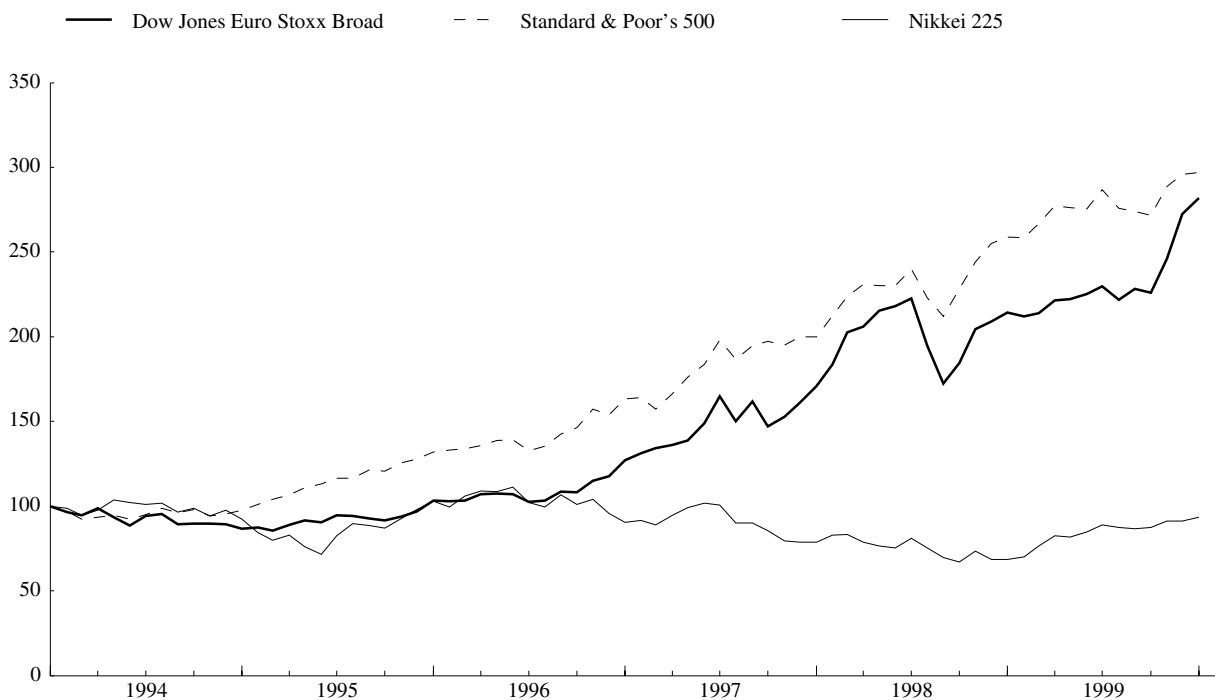
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit											Yhdys- vallat	Japani
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit										
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (syklinen)	Kulutus- tavarat (ei- syklinen)	Energia	Rahoitus	Moniala	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylli- set yhtiöt		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1995	138,37	1 506,82	137,78	111,06	181,13	145,46	117,66	133,05	136,18	145,57	152,09	614,57	19 417,95
1996	167,75	1 850,32	145,11	120,25	274,94	180,64	137,84	156,11	171,05	153,17	192,40	743,25	20 147,27
1997	229,86	2 531,99	166,33	159,82	324,06	249,22	188,87	210,33	204,75	248,37	225,11	962,37	15 917,07
1998	298,37	3 342,32	147,10	156,74	485,39	232,87	250,29	218,78	283,76	353,38	329,50	1 229,23	13 842,17
1999	325,23	3 779,57	183,87	162,80	493,34	285,35	249,69	259,77	366,91	468,28	306,21	1 327,39	16 802,27
1999 tammi	306,01	3 486,40	146,59	152,92	498,08	226,40	254,13	229,20	301,23	367,41	339,23	1 246,89	13 859,26
1999 helmi	302,69	3 450,87	149,74	152,16	496,17	225,01	246,99	229,33	312,25	366,43	330,00	1 244,93	14 168,83
1999 maaliskuu	305,52	3 524,19	153,81	155,94	480,73	254,11	249,73	229,77	311,75	374,45	318,57	1 284,56	15 459,81
1999 huhti	316,39	3 671,80	172,06	162,67	493,62	276,64	257,18	238,42	334,72	403,94	306,87	1 335,79	16 689,65
1999 touko	317,05	3 669,07	176,93	167,47	482,10	291,29	253,77	257,12	344,94	413,34	300,15	1 330,72	16 533,26
1999 kesä	321,66	3 749,45	177,95	168,33	487,77	299,00	251,77	268,06	365,11	440,22	300,26	1 325,93	17 135,96
1999 heinä	328,07	3 846,24	190,82	168,19	487,34	316,01	246,24	277,97	379,94	481,62	302,28	1 380,99	18 008,62
1999 elokuu	316,78	3 691,33	204,66	162,31	468,57	314,74	235,93	278,08	365,94	455,23	289,80	1 327,49	17 670,31
1999 syys	325,88	3 772,79	199,93	161,67	500,44	312,33	242,61	273,47	380,45	480,77	296,06	1 318,21	17 532,78
1999 loka	322,44	3 742,62	193,96	159,46	482,52	295,41	238,87	262,05	381,39	488,96	281,85	1 312,60	17 697,85
1999 marras	351,17	4 159,97	200,99	164,75	508,19	305,69	259,69	275,80	418,69	589,93	297,38	1 391,61	18 440,35
1999 joulukuu	389,11	4 590,11	239,03	177,78	534,58	307,61	259,32	297,94	506,52	757,03	312,07	1 428,96	18 430,57
2000 tammi	402,38	4 714,71	250,96	183,05	527,45	300,56	250,25	320,65	529,38	836,48	310,07	1 427,47	18 905,63
2000 tammi 7.	395,36	4 648,27	268,21	179,95	549,10	305,22	258,44	313,94	533,63	772,43	307,70	1 441,47	18 193,41
2000 tammi 14.	412,63	4 829,36	256,35	194,13	541,17	302,99	255,25	335,99	544,23	861,80	313,01	1 465,15	18 956,55
2000 tammi 21.	404,29	4 719,29	243,11	182,02	519,63	304,51	245,88	323,01	525,24	859,66	309,96	1 441,36	18 878,09
2000 tammi 28.	408,26	4 781,94	235,83	181,19	499,81	292,66	242,50	311,46	517,38	910,56	315,67	1 360,16	19 434,78

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Ajanjakson lopun tiedot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

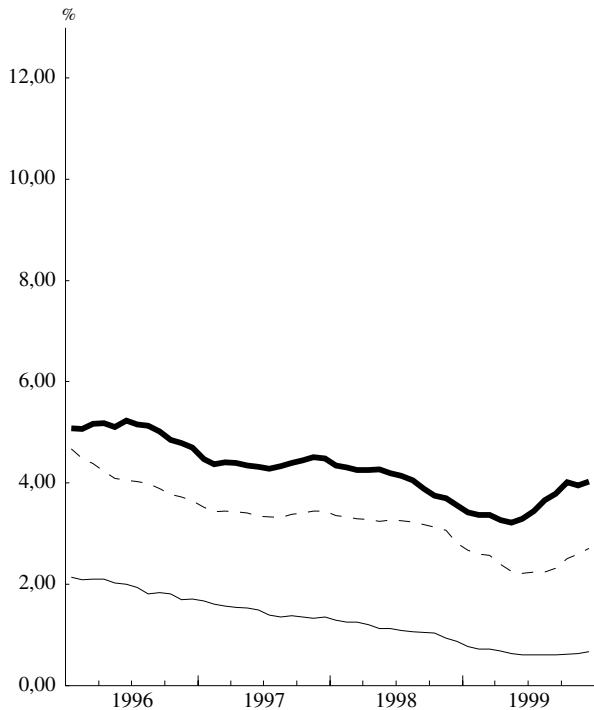
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		Asunto- luotot
		Enintään 1 vuosi	Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Kulutus- luotot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,58	6,64	10,61	6,63	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,44	3,57	2,15	2,76	5,66	5,11	9,38	5,29	
1998 jouluku	0,87	2,81	2,81	3,56	2,44	3,03	6,22	5,11	9,61	5,29	
1999 tammi	0,77	2,67	2,67	3,41	2,37	2,86	6,07	5,04	9,61	5,10	
helmi	0,72	2,60	2,59	3,37	2,34	2,78	5,98	5,00	9,54	5,02	
maalisk	0,71	2,57	2,56	3,37	2,31	2,79	5,85	4,99	9,50	5,05	
huhti	0,68	2,39	2,39	3,26	2,27	2,61	5,68	4,82	9,37	4,91	
touko	0,63	2,25	2,25	3,21	2,17	2,48	5,57	4,73	9,31	4,84	
kesä	0,60	2,22	2,22	3,30	2,15	2,45	5,49	4,78	9,29	4,96	
heinä	0,60	2,24	2,24	3,44	2,15	2,63	5,41	4,96	9,21	5,18	
eloku	0,60	2,24	2,25	3,66	2,01	2,73	5,42	5,16	9,31	5,47	
syys	0,60	2,32	2,32	3,79	1,99	2,80	5,37	5,19	9,29	5,53	
lokaku	0,61	2,50	2,50	4,01	2,01	2,93	5,57	5,56	9,36	5,79	
marrask	0,63	2,60	2,60	3,95	2,03	3,01	5,74	5,54	9,36	5,77	
jouluku	0,67	2,71	2,71	4,02	2,04	3,05	5,79	5,50	9,41	5,79	

Talletuskorot

(kuukausittain)

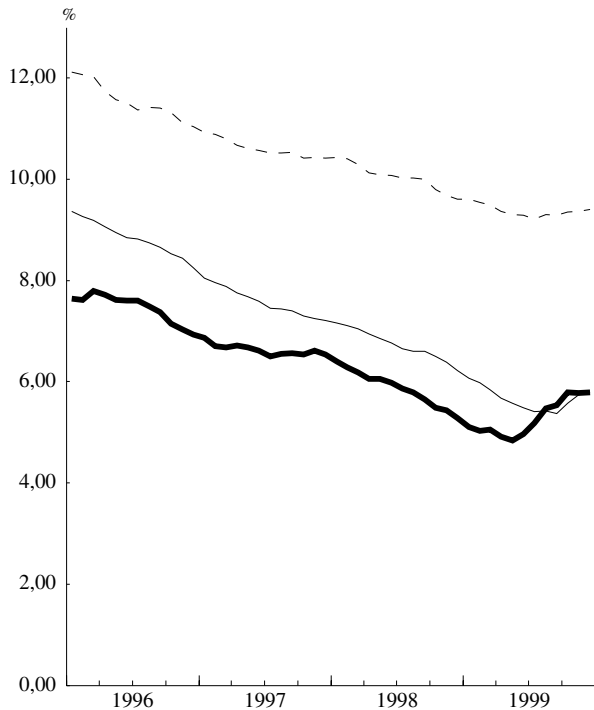
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluotot
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastietoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella lasketuista kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset			
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998 joulukuu	.	.	.	532,2	.	.	.	523,2	.	.	.	9,0
1999 tammi	205,3	195,3	10,0	542,3	198,6	189,8	8,8	532,1	6,7	5,5	1,2	10,2
helmi	174,8	176,8	-2,0	540,4	170,3	173,9	-3,7	528,4	4,5	2,8	1,7	12,0
maaliskuu	184,2	180,6	3,6	544,0	179,5	177,2	2,3	530,7	4,7	3,4	1,3	13,4
huhti	217,7	199,5	18,2	562,2	212,7	195,4	17,3	547,9	5,0	4,1	0,9	14,3
toukokuu	171,9	172,4	-0,4	561,8	165,4	167,5	-2,1	545,7	6,5	4,8	1,7	16,0
kesä	173,7	185,6	-12,0	549,7	167,8	180,9	-13,1	532,5	5,8	4,7	1,1	17,2
heinä	206,4	207,6	-1,2	547,0	199,9	201,5	-1,7	529,3	6,6	6,1	0,5	17,7
elokuu	180,9	162,1	18,9	562,8	174,2	156,7	17,5	544,2	6,7	5,3	1,4	18,5
syyskuu	186,1	181,6	4,5	566,9	179,0	176,8	2,2	546,1	7,1	4,8	2,4	20,8
lokakuu	195,1	187,3	7,8	575,4	189,0	180,3	8,7	555,6	6,1	7,0	-0,9	19,8
marraskuu	196,4	172,6	23,8	599,5	189,0	166,0	23,0	578,7	7,4	6,6	0,8	20,7

2. Pitkäaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset			
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998 joulukuu	.	.	.	5 416,9	.	.	.	5 066,7	.	.	.	350,2
1999 tammi	159,4	103,0	56,4	5 482,5	146,0	93,8	52,2	5 124,7	13,4	9,2	4,2	357,8
helmi	133,0	76,3	56,7	5 542,6	120,4	73,7	46,6	5 171,1	12,6	2,6	10,0	371,5
maaliskuu	125,1	94,7	30,5	5 576,0	117,2	85,9	31,3	5 201,5	7,9	8,7	-0,8	374,5
huhti	124,4	100,9	23,5	5 600,9	117,0	95,4	21,5	5 222,6	7,5	5,5	2,0	378,3
toukokuu	121,7	74,5	47,1	5 649,3	103,5	58,8	44,7	5 267,0	18,2	15,7	2,5	382,3
kesä	118,1	64,2	53,9	5 716,4	107,3	59,1	48,2	5 326,4	10,8	5,1	5,8	390,0
heinä	128,0	88,7	39,3	5 753,3	119,5	78,8	40,7	5 367,9	8,5	10,0	-1,5	385,4
elokuu	71,8	60,0	11,7	5 767,8	61,4	52,6	8,8	5 375,8	10,4	7,4	3,0	392,0
syyskuu	156,8	97,4	59,4	5 826,2	119,3	65,1	54,2	5 428,5	37,5	32,2	5,3	397,7
lokakuu	116,2	75,0	41,2	5 847,0	107,9	71,3	36,6	5 441,9	8,3	3,7	4,6	405,1
marraskuu	97,2	93,3	3,9	5 856,4	88,9	80,0	8,9	5 449,3	8,3	13,3	-5,0	407,1

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat											
	Euromääräiset ⁴⁾								Muun valuutan määräiset			
	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1998 joulukuu	.	.	.	5 949,1	.	.	.	5 589,9	.	.	.	359,2
1999 tammi	364,7	298,3	66,4	6 024,8	344,6	283,6	61,0	5 656,8	20,1	14,7	5,4	368,1
helmi	307,8	253,1	54,7	6 082,9	290,6	247,7	43,0	5 699,5	17,1	5,4	11,7	383,5
maaliskuu	309,3	275,2	34,1	6 120,0	296,7	263,1	33,6	5 732,2	12,6	12,1	0,5	387,9
huhti	342,1	300,4	41,7	6 163,1	329,6	290,8	38,8	5 770,5	12,5	9,6	2,9	392,6
toukokuu	293,6	246,9	46,7	6 211,1	268,9	226,4	42,6	5 812,7	24,7	20,5	4,2	398,3
kesä	291,8	249,8	42,0	6 266,1	275,1	240,0	35,1	5 858,9	16,7	9,8	6,9	407,2
heinä	334,4	296,4	38,1	6 300,3	319,4	280,3	39,1	5 897,2	15,1	16,1	-1,0	403,1
elokuu	252,7	222,1	30,6	6 330,6	235,6	209,3	26,3	5 920,0	17,1	12,8	4,4	410,5
syyskuu	342,9	279,0	63,9	6 393,1	298,3	242,0	56,3	5 974,6	44,6	37,0	7,6	418,5
lokakuu	311,3	262,3	49,0	6 422,5	296,9	251,7	45,2	5 997,5	14,4	10,7	3,7	425,0
marraskuu	293,6	265,9	27,8	6 455,9	277,9	246,0	31,9	6 028,1	15,7	19,9	-4,2	427,8

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.

2) Nettoluovut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

Taulukko 3.5

jatkoa

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	12,4	.	.	.	535,6	1998 joul
.	1999 tammi
23,3	11,1	12,2	25,4	571,7	552,0	19,6	556,1	helmi
.	maalis
19,2	22,7	-3,5	22,8	565,1	566,5	-1,3	555,3	huhti
.	touko
27,8	18,4	9,4	31,7	580,9	553,5	27,4	577,7	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	426,7	.	.	.	5 493,4	1998 joul
.	1999 tammi
53,4	16,8	36,5	462,6	436,9	270,3	166,6	5 664,1	helmi
.	maalis
56,1	11,4	44,7	506,9	383,8	224,8	159,1	5 833,3	huhti
.	touko
62,5	8,2	54,3	561,4	362,7	204,7	157,9	5 989,9	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾				Euromääräiset yhteensä ⁴⁾				
Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut; netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	
13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	439,1	.	.	.	6 029,0	1998 joul
.	1999 tammi
76,7	27,9	48,7	488,0	1 008,6	822,3	186,3	6 220,2	helmi
.	maalis
75,2	34,0	41,2	529,7	948,9	791,2	157,7	6 388,6	huhti
.	touko
90,3	26,6	63,7	593,1	943,6	758,2	185,4	6 567,6	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

3) Lyhyaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pidempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

4) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998 joului	523,2	155,5	8,6	46,5	309,0	3,6	12,4	2,7	6,2	2,5
1999 tammi	532,1	163,0	8,7	51,6	305,4	3,4
helmi	528,4	165,5	8,7	54,6	295,9	3,7
maalis	530,7	163,9	8,7	58,1	296,7	3,3	25,4	12,5	7,7	4,2
huhti	547,9	174,4	8,6	61,1	300,7	3,1
touko	545,7	172,7	8,4	59,9	301,8	3,0
kesä	532,5	166,0	8,2	58,8	296,5	3,0	22,8	8,3	8,7	5,0
heinä	529,3	172,0	6,7	61,0	286,5	3,2
elo	544,2	183,2	6,9	62,4	288,8	2,9
syys	546,1	193,2	6,7	64,8	278,6	2,7	31,7	11,2	12,0	7,3
loka	555,6	206,0	6,6	66,2	273,6	3,1
marras	578,7	230,0	6,4	72,6	266,0	3,7

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998 joului	5 066,7	1 833,8	122,4	188,5	2 818,2	103,9	426,7	114,9	47,2	53,5
1999 tammi	5 124,7	1 860,3	125,9	188,1	2 846,6	103,8
helmi	5 171,1	1 870,8	128,6	193,1	2 873,7	104,9
maalis	5 201,5	1 876,4	129,6	199,6	2 889,6	106,3	462,6	123,7	55,4	65,8
huhti	5 222,6	1 890,7	133,1	204,0	2 885,9	108,9
touko	5 267,0	1 913,1	138,5	203,3	2 902,9	109,3
kesä	5 326,4	1 935,5	157,9	205,9	2 917,9	109,3	506,9	134,6	66,2	82,3
heinä	5 367,9	1 938,4	163,2	211,6	2 944,9	109,7
elo	5 375,8	1 937,2	164,6	207,4	2 957,0	109,6
syys	5 428,5	1 960,3	172,3	207,5	2 977,8	110,6	561,4	152,9	75,2	102,6
loka	5 441,9	1 977,5	175,1	210,8	2 992,4	109,3
marras	5 449,3	1 978,5	177,1	209,9	2 996,9	110,2

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998 joului	5 589,9	1 989,3	131,0	235,0	3 127,2	107,5	439,1	117,6	53,4	56,0
1999 tammi	5 656,8	2 023,3	134,6	239,7	3 152,0	107,2
helmi	5 699,5	2 036,2	137,3	247,7	3 169,7	108,5
maalis	5 732,2	2 040,2	138,2	257,8	3 186,4	109,6	488,0	136,2	63,2	70,0
huhti	5 770,5	2 065,1	141,7	265,1	3 186,6	111,9
touko	5 812,7	2 085,8	146,9	263,2	3 204,6	112,2
kesä	5 858,9	2 101,5	166,0	264,6	3 214,4	112,3	529,7	143,0	74,9	87,3
heinä	5 897,2	2 110,3	170,0	272,6	3 231,4	112,9
elo	5 920,0	2 120,4	171,5	269,8	3 245,8	112,6
syys	5 974,6	2 153,5	179,1	272,3	3 256,4	113,3	593,1	164,1	87,2	109,9
loka	5 997,5	2 183,5	181,7	277,1	3 266,0	112,5
marras	6 028,1	2 208,5	183,5	282,6	3 262,9	113,9

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S131); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,4	0,5	0,0	535,6	158,2	14,8	49,0	309,4	4,1	0,0	1998 joulu	
.	1999 tammi	
.	helmi	
0,4	0,4	0,2	556,1	176,4	16,4	62,3	297,2	3,6	0,2	maalis	
.	huhti	
.	touko	
0,3	0,3	0,1	555,3	174,3	16,9	63,8	296,9	3,3	0,1	kesä	
.	heinä	
.	elo	
0,3	0,6	0,3	577,7	204,4	18,7	72,1	279,0	3,3	0,3	syys	
.	loka	
.	marras	

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
65,5	24,9	120,7	5 493,4	1 948,7	169,6	242,0	2 883,7	128,8	120,7	1998 joulu	
.	1999 tammi	
.	helmi	
69,7	25,8	122,2	5 664,1	2 000,1	185,0	265,4	2 959,3	132,1	122,2	maalis	
.	huhti	
.	touko	
73,9	27,3	122,6	5 833,3	2 070,1	224,1	288,2	2 991,8	136,6	122,6	kesä	
.	heinä	
.	elo	
78,6	29,1	123,0	5 989,9	2 113,2	247,5	310,1	3 056,4	139,7	123,0	syys	
.	loka	
.	marras	

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
65,9	25,5	120,7	6 029,0	2 106,9	184,4	291,0	3 193,0	133,0	120,7	1998 joulu	
.	1999 tammi	
.	helmi	
70,1	26,1	122,5	6 220,2	2 176,4	201,4	327,8	3 256,5	135,7	122,5	maalis	
.	huhti	
.	touko	
74,2	27,6	122,8	6 388,6	2 244,4	241,0	351,9	3 288,6	139,9	122,8	kesä	
.	heinä	
.	elo	
78,9	29,7	123,3	6 567,6	2 317,6	266,2	382,2	3 335,3	143,0	123,3	syys	
.	loka	
.	marras	

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä "pankit (ml. keskuspankit)" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskun ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseen laskut

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998 joulukuu	
1999 tammi	198,6	105,8	1,7	35,2	54,7	1,2	
helmi	170,3	96,4	1,2	31,6	39,8	1,3	
maaliskuu	179,5	92,1	1,4	38,7	46,2	1,1	23,3	12,2	6,6	3,7	
huhtikuu	212,7	113,1	1,5	40,8	56,0	1,3	
toukokuu	165,4	87,6	1,5	34,1	40,4	1,8	
kesäkuu	167,8	93,8	1,9	34,9	36,4	0,9	19,2	6,8	7,2	4,5	
heinäkuu	199,9	107,4	1,7	42,5	46,9	1,4	
elokuu	174,2	91,2	2,2	35,9	43,8	1,1	
syyskuu	179,0	99,1	1,2	37,9	40,0	0,9	27,8	9,5	10,5	6,7	
lokakuu	189,0	104,0	1,5	41,4	40,7	1,5	
marraskuu	189,0	114,1	1,2	38,7	33,1	2,0	

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998 joulukuu	
1999 tammi	146,0	61,0	4,9	5,0	74,6	0,6	
helmi	120,4	47,0	4,0	9,9	57,3	2,1	
maaliskuu	117,2	50,3	2,6	9,1	53,2	2,1	53,4	16,3	9,9	14,3	
huhtikuu	117,0	50,7	5,1	7,3	50,2	3,7	
toukokuu	103,5	46,2	7,0	1,9	47,3	1,1	
kesäkuu	107,3	39,1	20,1	6,1	41,1	0,9	56,1	15,5	11,9	17,7	
heinäkuu	119,5	35,3	6,8	9,0	67,4	1,0	
elokuu	61,4	27,9	1,7	0,9	30,7	0,2	
syyskuu	119,3	51,9	9,1	3,7	53,2	1,4	62,5	21,0	11,2	21,2	
lokakuu	107,9	50,4	3,9	6,3	46,2	1,0	
marraskuu	88,9	45,2	4,8	2,3	35,0	1,6	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1998 joulukuu	
1999 tammi	344,6	166,8	6,5	40,2	129,3	1,8	
helmi	290,6	143,4	5,2	41,5	97,1	3,4	
maaliskuu	296,7	142,4	4,0	47,8	99,4	3,1	76,7	28,6	16,5	18,0	
huhtikuu	329,6	163,8	6,5	48,2	106,2	5,0	
toukokuu	268,9	133,8	8,5	36,0	87,7	2,9	
kesäkuu	275,1	132,8	22,1	40,9	77,5	1,9	75,2	22,3	19,1	22,3	
heinäkuu	319,4	142,7	8,5	51,5	114,3	2,4	
elokuu	235,6	119,1	3,9	36,7	74,5	1,4	
syyskuu	298,3	151,0	10,3	41,6	93,2	2,2	90,3	30,6	21,8	27,9	
lokakuu	296,9	154,4	5,5	47,7	86,9	2,5	
marraskuu	277,9	159,3	6,0	41,0	68,1	3,6	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

- 1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastotietoja tarkistetaan, kun uusia tietoja saadaan.
- 2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S131); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1998 joul
.	1999 tammi
0,3	0,3	0,2	571,7	306,5	10,8	109,2	141,0	3,9	0,2	helmi
.	maalis
0,3	0,2	0,1	565,1	301,2	12,1	114,3	133,1	4,3	0,1	huhti
.	touko
0,3	0,5	0,2	580,9	307,2	15,6	123,0	131,0	3,8	0,2	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1998 joul
.	1999 tammi
5,3	1,6	5,9	436,9	174,6	21,3	38,3	190,4	6,3	5,9	helmi
.	maalis
5,9	2,1	3,1	383,8	151,4	44,0	33,1	144,4	7,8	3,1	huhti
.	touko
4,1	2,1	2,9	362,7	136,1	28,9	34,8	155,3	4,7	2,9	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

				Yhteensä						
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	1998 joul
.	1999 tammi
5,6	1,9	6,1	1 008,6	481,1	32,2	147,5	331,5	10,2	6,1	helmi
.	maalis
6,2	2,2	3,2	948,9	452,7	56,1	147,4	277,5	12,0	3,2	huhti
.	touko
4,4	2,5	3,2	943,6	443,3	44,5	157,8	286,3	8,5	3,2	kesä
.	heinä
.	elo
.	syys
.	loka
.	marras

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritelty.

5) Termillä "pankit (ml. keskuspankit)" tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan unionin laitokset. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

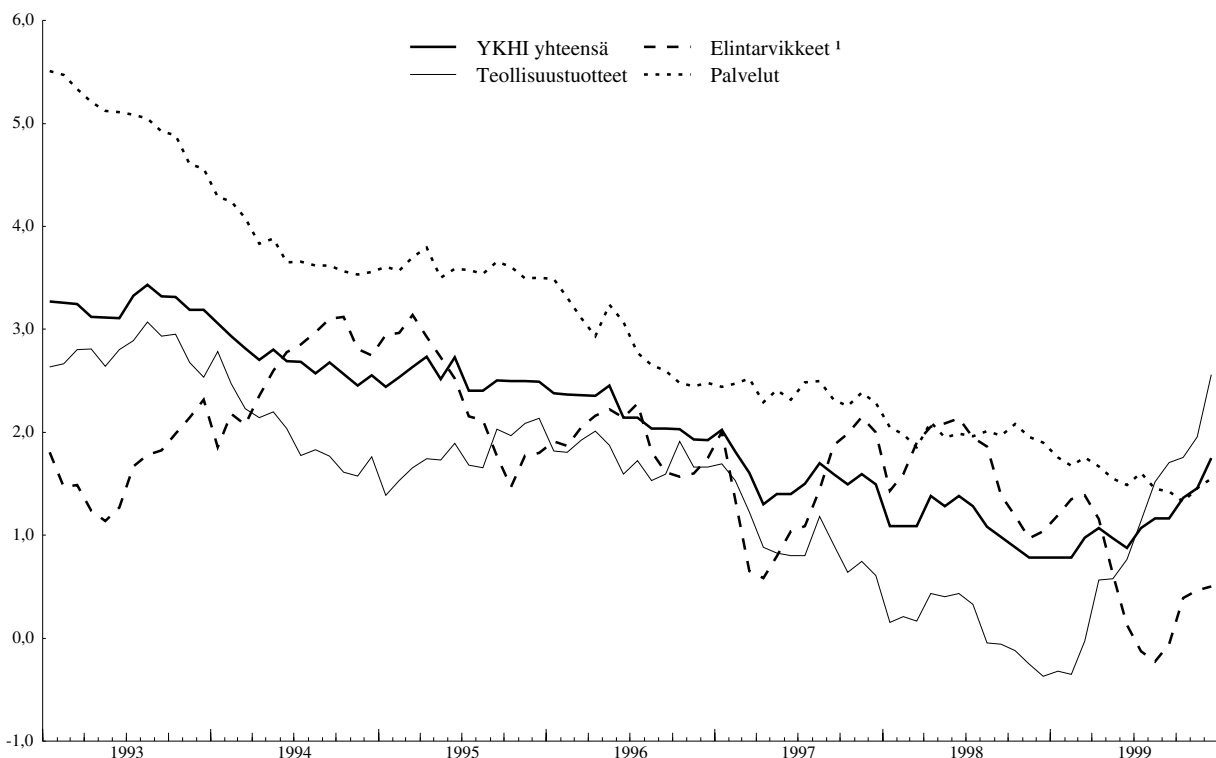
4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ¹⁾	Jalostetut elin- tarvikkeet ¹⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet	Teollisuus- tuotteet				
						Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia			
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	63,6	22,4	13,4	9,0	41,2	32,5	8,7	36,4
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	2,1	2,4	2,4	2,2	1,8	1,9	1,4	3,6
1996	100,0	2,2	1,8	1,9	2,0	1,7	1,8	1,5	3,0	2,9
1997	101,6	1,6	1,1	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,4
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	2,0	0,1	0,9	-2,6	2,0
1999	103,8	1,1	0,8	0,6	0,9	0,0	1,0	0,6	2,4	1,6
1998 IV	102,8	0,8	0,2	1,1	1,2	0,8	-0,2	0,9	-4,4	2,0
1999 I	103,1	0,8	0,3	1,3	1,2	1,5	-0,2	0,8	-3,8	1,7
II	103,8	1,0	0,6	0,6	0,9	0,3	0,6	0,6	0,8	1,6
III	104,1	1,1	0,9	-0,1	0,7	-1,4	1,5	0,5	4,9	1,5
IV	104,4	1,5	1,5	0,5	0,9	-0,3	2,1	0,5	7,9	1,4
1998 joul	102,9	0,8	0,1	1,0	1,1	0,9	-0,4	0,9	-4,8	1,9
1999 tammi	102,8	0,8	0,2	1,2	1,3	1,1	-0,3	0,8	-4,4	1,8
helmi	103,1	0,8	0,2	1,3	1,3	1,5	-0,4	0,7	-4,3	1,7
maal	103,4	1,0	0,5	1,4	1,1	1,8	0,0	0,7	-2,8	1,8
huhti	103,7	1,1	0,8	1,2	1,2	1,2	0,6	0,6	0,3	1,7
touko	103,8	1,0	0,6	0,6	0,8	0,4	0,6	0,6	0,5	1,5
kesä	103,8	0,9	0,5	0,1	0,7	-0,7	0,8	0,6	1,4	1,5
heinä	104,0	1,1	0,7	-0,1	0,7	-1,4	1,1	0,6	3,2	1,6
elo	104,1	1,2	0,9	-0,2	0,7	-1,6	1,5	0,6	5,0	1,5
syys	104,1	1,2	1,1	-0,1	0,7	-1,2	1,7	0,4	6,4	1,4
loka	104,2	1,4	1,3	0,4	0,9	-0,4	1,8	0,5	6,4	1,3
marras	104,3	1,5	1,4	0,5	0,9	-0,2	2,0	0,5	7,2	1,5
joul	104,7	1,7	1,8	0,5	1,0	-0,3	2,6	0,5	10,2	1,5

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

2) Viittaa ajanjaksoon 1999.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa/barreli)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100		Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutus-tavarat	Kulutus-tavarat						
						Kesto-kulutus-tavarat	Ei-kesto-kulutus-tavarat					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995	100,0	3,6	3,9	5,0	1,8	-	-	2,4	-	0,2	2,1	13,0
1996	100,4	0,4	1,0	-1,1	1,2	1,7	1,7	1,7	1,3	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,6	1,2	0,3	0,8	0,1	1,2	1,3	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,8	-0,6	-2,2	0,5	0,4	0,1	0,6	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1999	17,8	-3,1	17,1
1998 IV	99,4	-2,3	-2,0	-4,5	0,4	-0,2	0,1	-0,3	0,1	-30,0	-20,5	10,1
1999 I	98,8	-2,6	-2,1	-4,8	0,2	-0,1	0,2	-0,2	0,8	-17,6	-16,0	10,3
II	99,7	-1,3	-1,0	-2,8	0,0	-0,2	0,1	-0,3	0,8	5,9	-8,2	15,0
III	101,0	0,6	0,8	0,6	-0,1	0,1	0,2	0,1	1,1	31,0	1,1	19,7
IV	61,5	14,0	23,0
1999 tammi	98,8	-2,7	-2,4	-5,1	0,2	-0,1	0,3	-0,3	-	-23,4	-17,3	9,6
helmi	98,7	-2,7	-2,3	-5,1	0,3	0,0	0,2	-0,2	-	-20,6	-16,0	9,4
maalis	99,0	-2,3	-1,8	-4,3	0,2	-0,1	0,2	-0,2	-	-8,4	-14,6	11,8
huhti	99,6	-1,6	-1,2	-3,3	0,2	-0,1	0,2	-0,3	-	0,3	-12,5	14,4
touko	99,7	-1,4	-1,0	-2,8	-0,1	-0,2	0,1	-0,3	-	5,1	-7,8	14,9
kesä	99,8	-1,0	-0,7	-2,1	0,0	-0,1	0,0	-0,2	-	12,8	-4,2	15,6
heinä	100,5	-0,1	0,1	-0,6	-0,1	0,0	0,1	-0,1	-	22,7	-2,3	18,1
elo	101,0	0,6	0,9	0,6	-0,1	0,0	0,1	0,0	-	29,2	-0,5	19,2
syys	101,5	1,3	1,5	1,7	-0,1	0,3	0,4	0,2	-	41,4	6,6	21,8
loka	101,9	2,1	2,0	3,1	0,0	0,4	0,4	0,4	-	44,3	10,7	20,8
marras	102,4	3,0	2,8	4,6	0,1	0,4	0,3	0,4	-	60,4	11,9	23,5
joulu	-	81,3	19,3	24,8
2000 tammi	-	76,2	19,4	24,9

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ⁴⁾ (kp.)								
	BKT		Kotimäinen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Vienti	Tuonti	
	1995 = 100								
	13	14	15	16	17	18	19	20	
1995	100,0	2,6	2,5	2,7	2,7	1,5	2,7	2,4	
1996	102,0	2,0	2,0	2,5	2,1	0,9	0,9	0,8	
1997	103,6	1,6	1,7	1,9	1,6	1,1	2,2	2,8	
1998	105,3	1,6	1,2	1,4	1,3	0,7	0,0	-1,4	
1997 III	103,8	1,6	1,9	2,0	1,5	1,2	2,6	3,8	
IV	104,2	1,6	1,6	1,9	1,7	1,1	2,6	2,9	
1998 I	104,8	1,7	1,5	1,6	1,1	0,8	1,6	1,0	
II	105,1	1,7	1,4	1,6	1,2	0,9	0,7	-0,2	
III	105,5	1,6	1,0	1,2	1,7	0,7	-0,5	-2,5	
IV	105,8	1,5	0,8	1,0	1,4	0,4	-1,8	-4,0	
1999 I	106,2	1,4	0,8	1,1	1,6	0,3	-2,2	-4,0	
II	106,3	1,1	1,0	1,3	1,9	0,4	-1,3	-1,7	
III	106,5	1,0	1,4	1,3	1,9	0,8	-0,2	1,1	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een; vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin deflaattoreihin.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
1995	5 307,9	5 220,0	2 995,8	1 097,2	1 094,1	32,8	1 548,8	1 460,9
1996	5 527,7	5 411,8	3 138,4	1 147,7	1 119,9	5,9	1 636,4	1 520,5
1997	5 641,5	5 503,0	3 189,6	1 153,4	1 135,2	24,9	1 803,4	1 664,9
1998	5 864,6	5 729,9	3 313,7	1 181,0	1 189,0	46,1	1 910,2	1 775,5
1998 II	1 458,6	1 423,0	823,2	294,2	292,2	13,3	480,6	445,0
1998 III	1 473,4	1 438,2	832,9	296,1	299,8	9,4	478,9	443,7
1998 IV	1 487,7	1 456,6	843,8	298,5	302,7	11,6	473,0	441,9
1999 I	1 501,9	1 474,0	852,0	304,1	308,6	9,3	471,1	443,2
1999 II	1 511,6	1 486,5	859,4	305,6	311,1	10,3	483,5	458,4
1999 III	1 528,8	1 503,6	868,1	308,4	317,6	9,5	500,1	475,0

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT	Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	9	10	11	12	13	14	15	16
1995	5 307,9	5 220,0	2 995,8	1 097,2	1 094,1	32,8	1 548,8	1 460,9
1996	5 379,0	5 266,5	3 038,9	1 117,8	1 104,2	5,7	1 618,6	1 506,1
1997	5 498,6	5 356,0	3 081,2	1 125,0	1 127,4	22,4	1 779,4	1 636,8
1998	5 647,4	5 531,7	3 170,9	1 140,3	1 175,4	45,1	1 892,9	1 777,2
1998 II	1 409,7	1 377,7	790,0	285,2	289,7	12,8	475,3	443,3
1998 III	1 415,9	1 387,2	795,6	285,3	296,0	10,2	474,9	446,1
1998 IV	1 419,0	1 396,0	800,7	285,1	297,0	13,2	471,7	448,7
1999 I	1 426,7	1 407,2	806,5	288,9	302,5	9,3	471,5	451,9
1999 II	1 434,1	1 413,1	808,7	288,5	303,8	12,1	481,7	460,7
1999 III	1 447,7	1 421,0	814,7	290,0	308,5	7,8	496,0	469,2

(prosenttia edellisvuotisesta)

1995	2,2	2,2	1,8	1,0	2,5	—	6,5	6,8
1996	1,3	0,9	1,4	1,9	0,9	—	4,5	3,1
1997	2,2	1,7	1,4	0,6	2,1	—	9,9	8,7
1998	2,7	3,3	2,9	1,4	4,3	—	6,4	8,6
1998 II	2,8	3,0	2,7	1,5	2,9	—	8,4	9,6
1998 III	2,6	3,5	3,3	1,2	4,8	—	4,5	7,6
1998 IV	1,9	3,0	3,0	1,2	3,5	—	1,8	5,2
1999 I	1,7	2,7	2,8	1,5	3,4	—	0,1	2,9
1999 II	1,7	2,6	2,4	1,2	4,9	—	1,3	3,9
1999 III	2,2	2,4	2,4	1,6	4,2	—	4,4	5,2

Lähde: Eurostat.

1) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Yleistä-osan alussa selostetaan lyhyesti käyvin hinnoin ilmaistuja tietoja, jotka on esitetty ecua vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaalisuuden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakentaminen)		Yhteensä (pl. rakentaminen)		Tehdasteollisuus						Rakenta- minen
	1995 = 100 (kp.)		1995 = 100 (kp.)		Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat		Ei- kestokulutus- tavarat	
								9	10		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1995	100,1	2,8	100,1	3,4	3,5	2,6	7,3	0,8	-1,1	1,8	-0,4
1996	100,1	-0,1	100,4	0,3	0,0	-0,2	1,4	-0,2	-0,2	-0,4	-2,0
1997	103,9	3,8	104,8	4,4	5,0	5,4	5,0	2,7	2,8	2,6	-0,5
1998	107,5	3,5	109,1	4,1	4,6	3,7	6,7	3,1	6,3	1,5	-0,5
1998 III	107,7	3,2	109,3	3,9	4,3	2,8	6,6	3,4	6,6	1,9	-0,9
1998 IV	107,3	1,0	109,1	1,5	1,4	0,2	4,2	1,3	4,6	-0,3	-2,3
1999 I	107,8	0,3	109,3	0,5	0,2	-0,1	1,1	1,1	1,9	0,8	-0,6
1999 II	108,3	0,6	109,9	0,4	0,3	0,2	-0,3	1,2	2,7	0,2	1,7
1999 III	109,3	1,5	111,4	2,1	2,1	2,8	1,1	2,0	2,4	2,3	2,5
1998 marras	107,5	1,7	109,5	2,3	2,0	1,2	4,7	1,8	4,4	0,3	-2,1
1998 joul	106,8	-0,6	108,2	-0,2	-0,7	-1,9	2,4	-0,7	0,6	-1,2	-3,3
1999 tammi	108,2	1,5	109,3	1,5	1,4	0,3	3,5	2,5	4,7	1,3	1,8
1999 helmi	107,3	-0,7	108,9	-0,2	-0,9	-0,8	0,4	-0,1	0,9	-0,4	-4,0
1999 maal	108,1	0,3	109,8	0,3	0,1	0,2	-0,3	1,1	0,6	1,7	0,4
1999 huhti	108,0	-0,1	109,1	-0,3	-0,3	-0,7	-0,1	0,1	1,1	-0,2	1,5
1999 touko	108,2	0,1	109,9	0,0	-0,1	-0,2	-1,2	1,4	3,2	-0,1	0,8
1999 kesä	108,8	1,6	110,6	1,5	1,3	1,4	0,3	2,1	3,9	0,8	2,8
1999 heinä	109,1	1,4	111,0	1,1	0,9	1,8	-0,6	1,1	0,5	1,7	2,6
1999 elo	108,9	0,8	111,5	3,3	3,3	3,5	1,7	4,5	9,7	3,6	2,1
1999 syys	109,7	2,3	111,9	2,3	2,4	3,1	2,2	1,0	0,1	1,7	2,6
1999 loka	109,8	2,0	112,0	1,9	2,2	2,1	1,9	1,4	-0,1	2,3	3,5
1999 marras	.	.	112,6	2,8	3,3	3,4	2,1	2,4	1,8	2,3	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		1995 = 100 (kp.)	Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
	1995 = 100 (kp.)			1995 = 100 (kp.)			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
1995	100,0	.	100,0	777	0,8	
1996	102,1	2,1	100,5	0,5	0,6	.	-1,1	0,0	826	6,2	
1997	104,4	2,3	101,7	1,2	1,2	0,9	0,7	1,1	861	4,2	
1998	108,1	3,5	104,4	2,7	1,9	2,8	1,7	3,8	923	7,2	
1999	973	5,4	
1998 IV	109,2	3,4	105,4	2,9	3,3	2,6	0,3	2,9	950	6,3	
1999 I	110,1	3,2	105,9	2,5	2,4	2,0	2,0	1,2	976	7,1	
1999 II	110,8	2,7	106,4	2,2	2,9	1,6	1,9	2,5	980	8,4	
1999 III	111,8	2,7	107,1	1,9	3,0	0,7	-2,2	3,4	989	6,3	
1999 IV	946	-0,6	
1998 joul	109,1	2,6	105,2	1,9	2,6	1,7	-1,7	1,9	938	3,9	
1999 tammi	109,5	2,4	105,6	2,3	1,4	0,8	1,8	2,7	982	8,8	
1999 helmi	109,7	2,5	105,7	1,8	2,4	1,0	-2,2	0,4	963	5,5	
1999 maal	111,0	4,7	106,5	3,4	3,4	4,2	5,7	0,7	984	6,9	
1999 huhti	110,1	2,2	106,0	1,8	1,5	1,7	2,5	3,5	991	11,2	
1999 touko	110,5	1,8	106,3	1,3	1,0	0,5	-0,2	1,1	970	6,0	
1999 kesä	111,6	4,1	107,1	3,5	6,1	2,6	3,7	3,1	979	7,9	
1999 heinä	111,7	2,8	107,1	2,2	2,8	1,5	-0,1	3,3	1 042	10,3	
1999 elo	112,1	3,1	107,4	2,5	2,8	2,2	0,8	4,1	961	5,5	
1999 syys	111,6	2,2	106,9	1,1	3,5	-1,2	-6,6	2,9	962	1,8	
1999 loka	112,9	4,3	108,1	3,7	3,9	2,2	4,6	3,0	968	2,7	
1999 marras	113,2	3,1	108,0	1,7	2,8	1,8	2,2	1,7	956	-1,3	
1999 joul	914	-4,1	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 20–21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

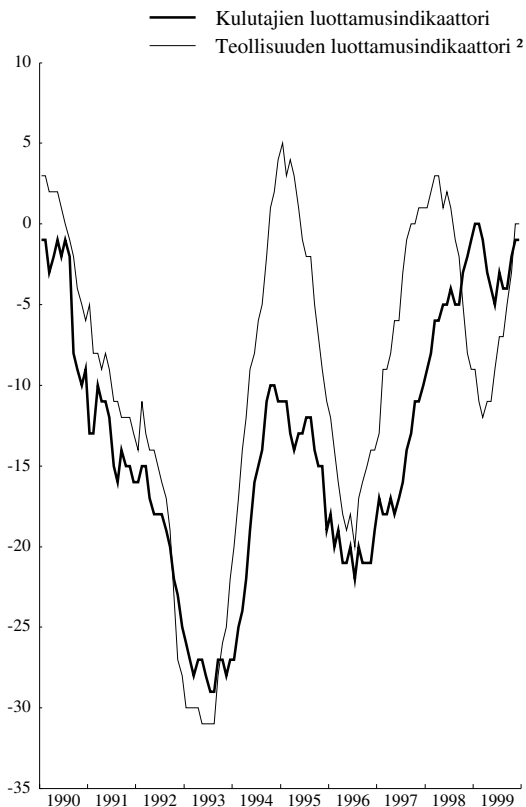
Suhdannekselyt

(saldoprosenttia, kausivaihteluista puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotanto-odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1995	-2	10	-8	82,6	-27	-12	-14
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-20
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	6	-17	81,8	-7	-5	-2
1998 IV	-7	3	-13	82,8	-15	-3	-2
1999 I	-11	1	-20	82,0	-9	-3	0
II	-10	3	-21	81,8	-7	-4	-4
III	-6	8	-17	81,6	-7	-7	-4
IV	-1	13	-9	81,9	-3	-7	-1
1998 joul	-9	2	-15	-	-14	-4	-1
1999 tammi	-9	2	-16	-	-9	0	0
helmi	-11	1	-20	-	-9	-4	0
maalis	-12	0	-23	-	-9	-6	-1
huhti	-11	2	-20	-	-7	-1	-3
touko	-11	3	-22	-	-8	-3	-4
kesä	-9	5	-22	-	-6	-9	-5
heinä	-7	7	-18	-	-5	-6	-3
elo	-7	7	-17	-	-9	-7	-4
syys	-5	10	-15	-	-8	-7	-4
loka	-3	13	-11	-	-6	-9	-2
marras	0	15	-9	-	0	-9	-1
joul	0	12	-6	-	-4	-2	-1

Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihteluista puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Euroopan komission suhdannekselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisten kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys					Työttömyys (kp.)				
	Koko kansantalous				Teollisuus- tuotanto (pl. rakenta- minen)	Palvelut	Yhteensä		Aikuis- väestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan- saajat	Yrittäjät			Miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1995	100,0	14,295	11,3	9,5	23,2
1996	100,3	0,3	0,3	0,4	-1,2	1,3	14,713	11,6	9,8	23,9
1997	100,8	0,5	0,7	0,0	-0,4	1,1	14,799	11,6	9,9	23,2
1998	102,1	1,3	1,4	0,6	0,9	1,7	14,015	10,9	9,4	21,3
1999	12,927	10,0	8,8	19,1
1998 IV	.	.	1,6	.	.	.	13,619	10,6	9,2	20,7
1999 I	.	.	1,7	.	.	.	13,281	10,3	9,0	20,1
II	.	.	1,7	.	.	.	13,031	10,1	8,9	19,3
III	.	.	1,5	.	.	.	12,864	10,0	8,7	19,0
IV	12,531	9,7	8,6	18,3
1998 joulukuu	-	-	-	-	-	-	13,492	10,5	9,1	20,5
1999 tammi	-	-	-	-	-	-	13,373	10,4	9,0	20,3
helmi	-	-	-	-	-	-	13,313	10,3	9,0	20,1
maaliskuu	-	-	-	-	-	-	13,157	10,2	8,9	19,7
huhtikuu	-	-	-	-	-	-	13,099	10,2	8,9	19,5
toukokuu	-	-	-	-	-	-	13,022	10,1	8,9	19,2
kesäkuu	-	-	-	-	-	-	12,972	10,1	8,8	19,1
heinäkuu	-	-	-	-	-	-	12,925	10,0	8,8	19,1
elokuu	-	-	-	-	-	-	12,913	10,0	8,8	19,1
syyskuu	-	-	-	-	-	-	12,753	9,9	8,7	18,8
lokakuu	-	-	-	-	-	-	12,644	9,8	8,6	18,5
marraskuu	-	-	-	-	-	-	12,562	9,8	8,6	18,3
joulukuu	-	-	-	-	-	-	12,387	9,6	8,5	18,0

2. Työkustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosentimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työkustannusindeksit ja aluerät ³⁾						Palkat työntekijää kohden tehdasteollisuudessa
	Yksikkötyökustannukset	Työkustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus	Palvelut		
							Yhteensä	Yhteensä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19		
1995	1,5	3,4	1,9	-	-	-	-	-	3,7	
1996	2,0	3,2	1,2	3,4	3,0	4,5	3,4	3,9	3,7	
1997	0,7	2,4	1,7	2,6	2,4	3,3	2,4	2,6	2,8	
1998	0,0	1,5	1,5	1,7	1,9	1,0	1,8	1,2	2,4	
1997 III	0,4	2,1	1,8	2,1	2,1	2,7	2,3	1,7	2,6	
IV	0,0	2,1	2,1	2,6	2,4	3,2	2,4	2,2	2,7	
1998 I	-1,5	1,3	2,8	1,7	1,9	1,2	1,5	1,3	2,0	
II	0,0	1,4	1,4	1,8	2,0	0,8	2,0	1,3	2,5	
III	0,2	1,5	1,2	1,6	1,7	1,1	1,8	1,1	2,3	
IV	0,7	1,4	0,6	1,8	1,9	1,1	2,0	1,2	2,6	
1999 I	1,7	1,8	0,1	2,0	2,1	2,1	2,1	1,4	2,4	
II	1,7	2,0	0,4	2,0	2,1	1,8	1,8	1,9	2,2	
III	.	.	.	2,2	2,3	1,9	2,2	2,0	.	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystiedot perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työkustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

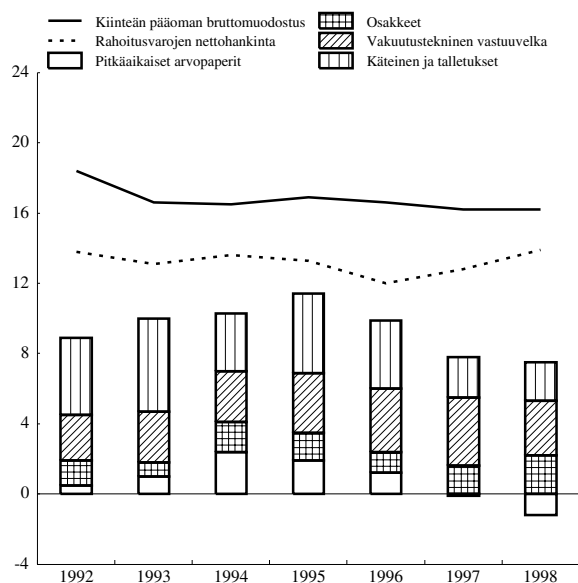
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1) 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuustekninen vastuuvulka
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	21,9	23,0	-1,3	19,1	14,3	16,6	3,9	3,0	2,5	1,7	2,5
1992	20,9	22,2	-1,0	18,4	13,7	13,8	4,4	1,7	0,5	1,4	2,6
1993	20,0	20,2	0,5	16,6	12,3	13,1	5,3	0,6	1,0	0,8	2,9
1994	20,4	19,8	0,3	16,5	12,3	13,6	3,3	2,2	2,4	1,7	2,9
1995	21,3	20,1	0,8	16,9	12,6	13,3	4,5	2,2	1,9	1,6	3,4
1996	20,9	19,8	1,2	16,6	12,3	12,0	3,9	0,2	1,2	1,2	3,6
1997	21,6	19,2	1,9	16,2	12,0	12,8	2,3	-0,8	-0,1	1,6	3,9
1998	21,9	19,3	1,3	16,2	12,1	13,9	2,2	-2,1	-1,2	2,2	3,1

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1) 2)}						Nettorahoitusinvestoinnit ³⁾	Rahoitusinvestoinnit, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾		
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkäaikaiset arvopaperit	Osakkeet				Lainat	Pitkäaikaiset lainat
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	21,0	12,1	13,2	0,4	0,4	1,6	9,1	5,0	3,4	46,5	38,6
1992	20,7	12,1	10,3	0,7	0,6	1,4	6,8	4,7	3,5	42,9	33,2
1993	20,4	11,5	7,6	1,3	1,4	1,6	3,6	4,3	5,5	44,1	27,1
1994	20,3	10,6	9,5	1,0	1,1	1,8	3,6	3,5	4,1	45,2	31,9
1995	21,1	10,9	7,0	-1,8	-1,8	1,4	5,4	3,6	6,3	44,0	24,9
1996	20,3	10,7	8,1	0,2	0,0	1,7	5,3	4,3	3,9	42,0	28,5
1997	19,8	9,4	9,4	0,1	0,0	1,5	6,5	4,8	3,4	44,1	32,2
1998	18,7	8,7	11,9	0,5	0,3	2,6	7,5	5,6	2,0	46,2	38,9

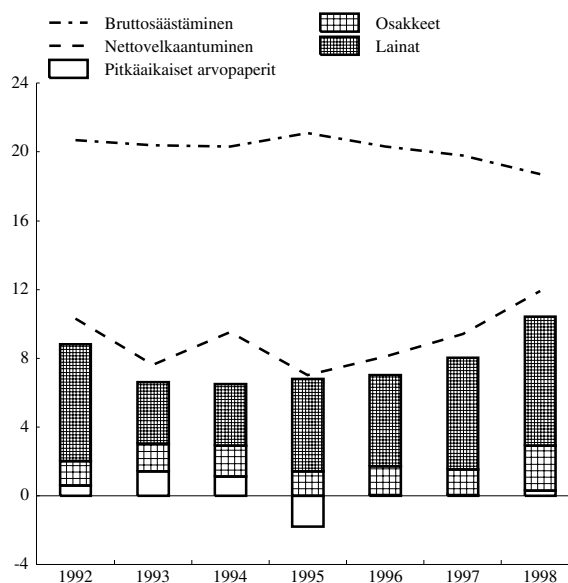
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1) 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6-14.

4) Sarake 6: (sarake 4+sarake 6).

5) Sarake 14:(sarake 12+sarake 14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7

Julkisen talouden rahoitusasema

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue¹⁾ – tulot ja menot

	Tulot						Pääoma- tulot	Menot					Pääoma- menot	Inves- toinnit	
	Yhteensä	Tulot						Yhteensä	Menot						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1991	46,4	46,1	11,9	12,9	16,8	2,2	0,4	50,9	46,1	11,2	5,4	5,0	20,5	4,8	3,1
1992	47,6	46,8	12,0	12,9	17,1	2,3	0,7	52,2	47,5	11,4	5,5	5,5	21,4	4,7	3,1
1993	48,3	47,8	12,1	13,2	17,6	2,4	0,5	53,9	49,2	11,6	5,7	5,8	22,3	4,7	2,9
1994	47,7	47,2	11,6	13,4	17,5	2,3	0,4	52,7	48,3	11,3	5,5	5,4	22,3	4,4	2,8
1995	47,4	46,8	11,7	13,3	17,4	2,4	0,5	52,4	48,0	11,2	5,3	5,7	22,3	4,5	2,6
1996	48,2	47,7	12,1	13,4	17,7	2,5	0,5	52,4	48,5	11,2	5,4	5,6	22,8	3,9	2,5
1997	48,5	47,8	12,3	13,5	17,6	2,4	0,7	51,0	47,3	11,0	5,3	5,1	22,6	3,7	2,3
1998	48,1	47,5	12,5	14,2	16,6	2,4	0,5	50,0	46,2	10,7	5,2	4,6	22,1	3,8	2,3

2. Euroalue¹⁾ – säästäminen, rahoitusjäämä ja velka

	Brutto- säästä- minen	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)				Perus- alijäämä/ -ylijäämä	Alijäämä/ velka- oikaisu ²⁾	Velan muutos ³⁾				Konsolidoitu nimellinen bruttovelka			
		Yhteensä	Valtion- hallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turva- maksut			Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt- aikaiset arvo- paperit	Keskipit- kät/pitkä- aikaiset arvo- paperit	Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt- aikaiset arvo- paperit	Keskipit- kät / pitkä- aikaiset arvo- paperit
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1991	0,0	-4,4	-4,3	-0,4	0,3	0,5	0,7	5,1	1,3	0,0	3,9	58,1	18,5	8,5	31,2
1992	-0,7	-4,6	-4,1	-0,5	-0,1	0,8	2,1	6,7	1,7	0,8	4,2	61,7	19,2	8,9	33,6
1993	-1,4	-5,6	-4,9	-0,6	0,0	0,2	2,5	8,1	1,5	-0,3	6,9	68,2	20,2	8,3	39,7
1994	-1,1	-5,1	-4,4	-0,7	0,0	0,4	0,9	5,9	0,2	0,6	5,1	70,7	19,4	8,5	42,8
1995	-1,1	-5,1	-4,3	-0,5	-0,3	0,6	2,1	7,2	2,0	-0,2	5,4	74,7	20,5	7,9	46,3
1996	-0,8	-4,2	-3,6	-0,4	-0,2	1,4	-0,3	3,9	0,3	0,2	3,4	76,0	20,2	7,8	48,0
1997	0,5	-2,5	-2,3	-0,3	0,1	2,6	-0,3	2,2	-0,1	-1,0	3,2	75,3	19,3	6,5	49,4
1998	1,4	-2,0	-2,1	0,1	0,1	2,7	-0,4	1,6	-0,3	-0,7	2,6	73,5	18,1	5,6	49,8

3. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1991	-6,3	-3,1	-4,4	-2,0	-2,3	-10,1	1,9	-2,9	-3,0	-6,0	-1,0
1992	-7,0	-2,6	-4,0	-3,8	-2,5	-9,6	0,7	-3,9	-2,0	-3,0	-5,9
1993	-7,3	-3,2	-6,8	-5,7	-2,2	-9,5	1,6	-3,2	-4,2	-6,1	-7,1
1994	-4,9	-2,4	-6,2	-5,8	-1,7	-9,2	2,7	-3,8	-5,0	-6,0	-6,4
1995	-3,8	-3,3	-7,1	-4,9	-2,1	-7,7	1,8	-4,1	-5,1	-5,7	-4,6
1996	-3,1	-3,4	-4,5	-4,1	-0,2	-6,6	2,8	-1,8	-3,7	-3,3	-3,1
1997	-1,6	-2,7	-2,5	-3,0	1,0	-2,7	3,8	-1,0	-1,8	-2,5	-1,2
1998	-0,9	-2,0	-1,7	-2,9	2,4	-2,7	2,5	-0,7	-2,2	-2,2	0,9

4. Euromaat – konsolidoitu nimellinen bruttovelka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1991	128,5	41,4	44,6	35,7	94,3	101,5	4,0	79,0	57,9	62,9	23,1
1992	130,1	44,0	47,1	39,6	91,1	108,7	4,9	80,0	57,9	56,3	41,3
1993	136,8	48,0	59,0	45,7	92,6	119,1	5,9	81,2	62,7	61,0	57,6
1994	135,1	50,2	61,3	48,5	86,1	124,9	5,5	77,9	65,4	63,8	59,3
1995	132,0	58,3	64,2	52,8	78,4	125,3	5,8	77,9	69,4	65,9	58,1
1996	128,8	60,8	68,5	55,7	68,6	124,6	6,3	76,1	69,8	64,9	57,6
1997	123,4	61,5	67,1	58,1	59,9	122,4	6,4	70,8	64,1	61,7	55,0
1998	118,2	61,1	65,1	58,8	49,5	118,7	6,9	67,5	63,0	57,8	49,7

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP; euroalueen maiden ali-/ylijäämä ja velkaa koskevat tiedot: vuosilta 1995–1998: Euroopan komissio (talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto ja Eurostat) ja vuosilta 1991–1994: EKP.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää koskevat tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Euroalue pl. Luxemburg. Euroalueen jäsenmaiden keskinäisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Alijäämän vuosimuutos / nimellisen konsolidoidun bruttovelan muutos, % BKT:stä.

3) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] - velka [t-1])/BKT (t).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

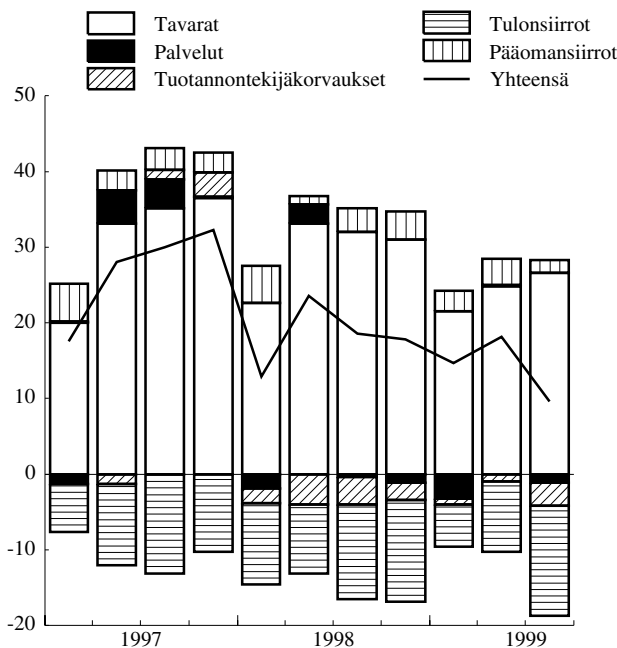
Maksutase

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pääoman-siirrot	Rahoitustase ¹⁾						Virheelli-set ja tunnis-tamat-tomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo-tannon-tekijä-kor-vaukset	Tulon-siirrot		Yhteen-sä	Suorat sijoitukset	Arvo-paperi-sijoitukset	Johdan-naiset	Muut sijoituk-set	Valuutta-varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997 ²⁾	94,7	124,8	7,1	3,3	-40,5	13,1	.	-48,1	-22,8
1998 ³⁾	60,3	118,8	-0,9	-11,9	-45,8	12,7	-69,1	-102,6	-85,3	-8,2	118,5	8,5	-3,8
1998 III	15,5	32,0	-0,4	-3,7	-12,5	3,1	-15,6	-20,0	8,8	1,1	-8,2	2,6	-3,0
1998 IV	14,2	31,0	-1,2	-2,3	-13,4	3,7	-36,2	-56,5	-39,7	-5,3	58,7	6,7	18,3
1999 I	11,9	21,5	-3,2	-0,8	-5,5	2,8	-33,1	-15,6	-54,7	-1,4	33,0	5,5	18,4
1999 II	14,8	24,8	0,2	-0,9	-9,3	3,4	-28,3	-52,6	-7,0	-0,6	25,3	6,6	10,1
1999 III	7,9	26,6	-1,1	-3,0	-14,6	1,6	-6,7	-23,3	29,8	1,5	-16,1	1,4	-2,9
1998 syys	0,7	7,9	-0,8	-1,6	-4,9	0,5	-37,2	-6,5	-12,6	0,3	-22,9	4,5	36,0
1998 loka	3,7	10,6	-1,0	-1,0	-4,9	0,8	-9,7	-18,0	-30,7	-2,9	44,8	-2,9	5,3
1998 marras	4,4	10,2	-0,3	-1,0	-4,6	0,9	7,4	-35,3	3,1	-2,3	47,8	-5,8	-12,6
1998 joul	6,1	10,3	0,1	-0,3	-3,9	2,0	-33,8	-3,2	-12,0	-0,1	-33,9	15,4	25,7
1999 tammi	-0,5	4,8	-2,9	-0,4	-2,0	2,7	0,4	-4,7	8,8	-1,9	0,3	-2,1	-2,6
1999 helmi	4,1	6,9	0,0	-0,6	-2,2	-0,1	6,8	-6,2	-26,4	-0,4	34,8	5,0	-10,8
1999 maal	8,3	9,8	-0,4	0,2	-1,4	0,2	-40,3	-4,6	-37,1	0,9	-2,1	2,7	31,8
1999 huhti	6,8	8,0	-0,4	2,1	-2,9	0,5	-5,1	-14,6	13,6	3,5	-9,3	1,8	-2,3
1999 touko	0,5	5,9	0,7	-2,9	-3,2	1,4	-11,0	-19,1	-28,5	-3,9	37,0	3,5	9,1
1999 kesä	7,4	11,0	-0,1	-0,2	-3,2	1,4	-12,2	-18,9	7,9	-0,1	-2,3	1,3	3,3
1999 heinä	7,6	14,6	-0,1	-2,4	-4,5	0,7	-24,4	-9,8	-3,2	0,8	-11,5	-0,8	16,2
1999 elo	2,4	6,5	-0,5	1,2	-4,8	0,6	27,2	-7,2	12,0	1,9	20,0	0,5	-30,2
1999 syys	-2,0	5,6	-0,6	-1,8	-5,2	0,4	-9,5	-6,3	20,9	-1,2	-24,6	1,7	11,1
1999 loka	3,6	10,2	-0,6	-1,9	-4,0	1,6	12,0	-11,6	-14,4	-1,4	39,4	0,1	-17,2
1999 marras	2,4	8,3	-1,1	-0,3	-4,5	0,8	-0,6	-17,5	18,0	1,6	-3,2	0,6	-2,6

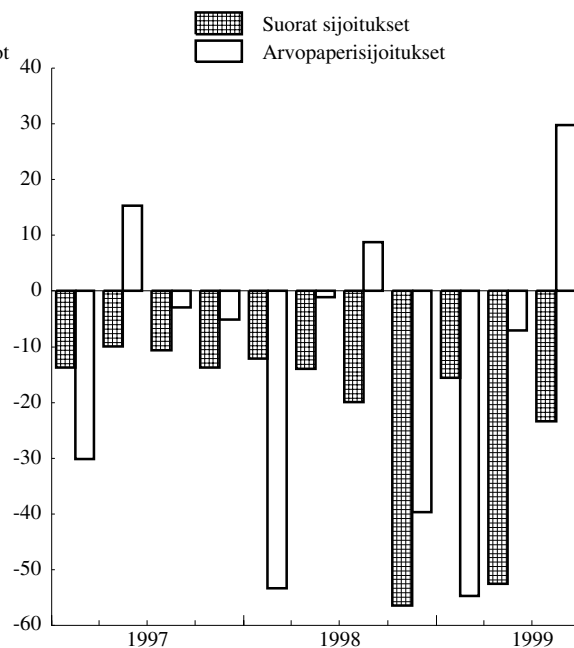
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Palveluja ja tuotannontekijäkorvauksia koskevat tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

3) Arvopaperisijoituksia, johdannaisia, muita sijoituksia ja valuuttavarantoja koskevat tiedot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

4) Tiedot tammikuuta edeltävältä ajalta sisältävät arvioita.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot	
	Yhteensä		Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997 ¹⁾	1 212,2	1 117,5	744,1	619,3	217,9	210,8	189,5	186,2	60,7	101,1	18,9	5,8
1998	1 264,0	1 203,7	772,4	653,6	232,0	232,8	198,5	210,4	61,1	106,9	17,8	5,1
1998 III	310,8	295,2	189,4	157,4	61,6	62,0	47,5	51,2	12,2	24,6	4,3	1,2
1998 IV	316,6	302,4	195,7	164,7	58,1	59,3	50,3	52,6	12,4	25,9	5,2	1,6
1999 I	299,7	287,7	179,7	158,2	50,7	53,9	45,5	46,3	23,8	29,3	4,4	1,7
1999 II	324,0	309,2	193,1	168,2	59,3	59,1	56,8	57,8	14,8	24,2	4,6	1,2
1999 III	322,0	314,1	199,9	173,2	62,5	63,6	46,8	49,8	12,9	27,5	3,1	1,5
1998 syys	103,6	102,9	63,6	55,7	19,6	20,4	16,6	18,2	3,7	8,6	0,9	0,4
1998 loka	105,7	101,9	67,1	56,5	19,4	20,4	15,7	16,7	3,4	8,4	1,2	0,4
1998 marras	101,5	97,1	64,4	54,2	17,9	18,1	15,3	16,3	4,0	8,5	1,3	0,5
1998 joul	109,4	103,3	64,3	54,0	20,8	20,8	19,3	19,6	5,0	9,0	2,7	0,6
1999 tammi	95,0	95,5	53,5	48,7	14,9	17,8	14,4	14,8	12,3	14,3	3,1	0,4
1999 helmi	94,7	90,5	57,4	50,5	17,2	17,2	13,8	14,5	6,2	8,4	0,7	0,8
1999 maal	110,0	101,7	68,8	59,0	18,7	19,0	17,3	17,1	5,3	6,6	0,6	0,5
1999 huhti	105,4	98,5	63,3	55,3	18,5	18,9	18,7	16,6	4,9	7,8	1,0	0,4
1999 touko	102,2	101,7	60,7	54,9	19,2	18,5	16,9	19,7	5,4	8,6	1,8	0,3
1999 kesä	116,4	109,0	69,1	58,1	21,6	21,7	21,2	21,4	4,6	7,8	1,9	0,5
1999 heinä	115,5	107,9	72,8	58,2	22,7	22,8	15,3	17,8	4,6	9,1	1,3	0,6
1999 elo	97,9	95,5	58,8	52,3	19,1	19,6	15,8	14,6	4,2	9,0	1,0	0,4
1999 syys	108,7	110,7	68,2	62,7	20,6	21,2	15,7	17,5	4,1	9,4	0,8	0,5
1999 loka	111,2	107,6	71,7	61,6	19,7	20,4	15,1	17,1	4,6	8,6	2,1	0,5
1999 marr	113,1	110,7	73,6	65,2	19,1	20,3	16,5	16,8	4,0	8,5	1,5	0,6

Lähde: EKP.

1) Palveluja ja tuotannontekijäkorvauksia koskevat tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa , bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999 I	45,5	46,3	2,3	0,9	43,2	45,4	7,8	8,8	12,5	15,0	23,0	21,6
II	56,8	57,8	2,3	1,3	54,5	56,5	12,7	8,1	16,2	24,1	25,5	24,3
III	46,8	49,8	2,3	1,4	44,5	48,4	9,5	9,8	14,6	17,9	20,4	20,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999 I	6,9	8,0	0,9	0,9	1,6	3,6	10,9	11,3	10,5	10,9	0,5	0,5
II	11,5	7,0	1,2	1,1	3,4	10,9	12,9	13,1	12,3	12,5	0,6	0,7
III	8,2	8,6	1,3	1,2	2,4	5,5	12,2	12,4	11,7	11,9	0,6	0,5

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Suorat sijoitukset; arvopaperisijoitukset vaateittain

	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset ²⁾										
			Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit						
	Ulko- maille	Euro- alueelle	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat			
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	-93,4	45,3
1998	-183,0	80,4	-302,1	216,8	-98,7	98,3	-203,3	-187,1	-16,3	118,5	102,7	15,8	
1998 III	-25,3	5,3	-60,2	69,1	-13,2	5,5	-47,1	-42,2	-4,8	63,5	47,0	16,6	
1998 IV	-70,0	13,5	-61,4	21,7	-20,1	41,6	-41,2	-29,2	-12,0	-19,9	-18,0	-1,9	
1999 I	-36,3	20,8	-65,3	10,7	-21,7	-5,4	-43,6	-43,8	0,1	16,1	2,9	13,2	
1999 II	-76,9	24,3	-85,6	78,6	-40,9	31,3	-44,7	-52,5	7,8	47,3	33,7	13,7	
1999 III	-26,9	3,6	-64,3	94,1	-37,2	27,1	-27,0	-21,0	-6,1	67,0	42,3	24,7	
1998 syys	-19,2	12,7	-19,5	6,9	-8,1	-2,0	-11,4	-7,8	-3,6	8,9	9,4	-0,6	
1998 loka	-13,0	-5,0	-9,6	-21,1	-2,0	-2,0	-7,6	-6,7	-0,9	-19,1	-24,7	5,6	
1998 marras	-42,7	7,4	-32,0	35,0	-10,0	36,4	-21,9	-13,8	-8,2	-1,4	-0,8	-0,6	
1998 joul	-14,2	11,0	-19,8	7,7	-8,1	7,1	-11,7	-8,8	-2,9	0,6	7,5	-6,9	
1999 tammi	-11,8	7,1	-19,1	27,9	-6,4	9,5	-12,7	-9,3	-3,4	18,4	15,7	2,7	
1999 helmi	-12,0	5,8	-16,2	-10,2	-4,3	1,9	-11,9	-13,2	1,3	-12,1	-18,0	6,0	
1999 maal	-12,5	7,9	-30,0	-7,1	-11,0	-16,9	-19,0	-21,2	2,3	9,7	5,2	4,5	
1999 huhti	-23,3	8,7	-22,2	35,8	-11,7	8,2	-10,5	-14,8	4,3	27,6	27,7	-0,1	
1999 touko	-28,3	9,1	-37,9	9,4	-15,7	10,8	-22,2	-23,3	1,1	-1,4	-9,2	7,8	
1999 kesä	-25,3	6,4	-25,5	33,4	-13,5	12,3	-12,0	-14,4	2,4	21,1	15,2	5,9	
1999 heinä	-3,6	-6,2	-22,0	18,8	-9,8	11,0	-12,2	-11,8	-0,3	7,8	0,4	7,4	
1999 elo	-12,8	5,6	-22,8	34,8	-14,8	5,5	-8,0	-6,5	-1,5	29,3	21,8	7,5	
1999 syys	-10,5	4,3	-19,5	40,4	-12,6	10,5	-6,9	-2,7	-4,2	29,9	20,1	9,8	
1999 loka	-18,5	6,9	-15,3	0,8	-12,2	9,2	-3,0	2,7	-5,7	-8,4	-13,3	4,9	
1999 marr	-19,9	2,4	-31,1	49,1	-17,5	14,9	-13,7	-9,2	-4,5	34,3	15,7	18,6	

2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Rahamarkkinapaperit			
									Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	0,1	-0,4	1,1	-22,5	0,1	-0,4	5,1	-48,6	1,4	-0,2	-1,1	0,0
1999 II	0,0	-0,3	-3,0	-37,7	0,8	-0,3	-10,5	-42,5	0,5	-0,5	1,1	6,6
1999 III	0,0	-0,5	6,1	-42,9	0,1	-0,6	-4,4	-16,1	-1,0	0,4	-1,0	-4,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa ja sisältävät arvioita.

Taulukko 8.5

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain²⁾

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä) ³⁾						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
	1	2	3	4	5	6	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	13	14
1998	-67,5	186,0	-0,7	3,5	-1,4	-7,7	-22,6	178,1	-34,2	34,8	11,6	143,3	-42,8	12,1
1998 III	-84,3	76,1	0,4	-0,6	0,6	-1,9	-71,2	77,8	-13,2	1,7	-58,0	76,2	-14,0	0,8
1998 IV	59,1	-0,4	-0,5	2,9	3,0	-2,5	53,7	-4,1	-3,7	14,2	57,4	-18,3	2,9	3,2
1999 I	-34,6	67,7	2,9	0,0	-3,3	-4,2	-13,4	58,6	-13,9	7,1	0,6	51,5	-20,9	13,3
1999 II	1,0	24,4	4,4	0,0	3,9	-2,9	8,2	19,4	-15,6	13,2	23,9	6,2	-15,6	7,8
1999 III	-28,1	12,0	-0,3	0,0	-1,6	-2,4	-8,6	10,3	-14,3	8,1	5,7	2,2	-17,7	4,1
1998 syys	-65,1	42,2	0,1	-0,4	-0,2	0,9	-56,4	39,2	-4,8	2,3	-51,6	36,9	-8,5	2,4
1998 loka	3,5	41,3	0,0	0,4	0,0	0,2	13,5	38,5	-1,3	2,8	14,8	35,7	-10,1	2,2
1998 marras	6,7	41,1	-0,1	-2,6	1,2	2,2	1,6	39,8	-0,8	1,8	2,4	38,0	4,1	1,7
1998 joul	49,0	-82,8	-0,4	5,2	1,9	-4,9	38,6	-82,4	-1,6	9,6	40,3	-92,0	8,9	-0,7
1999 tammi	-64,7	65,1	8,4	0,0	0,0	-4,8	-65,0	65,2	-6,2	3,4	-58,8	61,7	-8,2	4,6
1999 helmi	30,9	3,9	-4,5	0,0	-2,2	-0,6	48,5	1,5	-0,6	-3,2	49,1	4,6	-10,9	3,1
1999 maal	-0,8	-1,3	-1,0	0,0	-1,1	1,2	3,2	-8,1	-7,1	6,8	10,3	-14,9	-1,8	5,6
1999 huhti	10,5	-19,8	0,4	0,0	-0,2	0,3	15,0	-20,8	-4,7	2,7	19,7	-23,5	-4,8	0,7
1999 touko	-10,7	47,6	3,1	0,0	1,0	-0,9	-13,4	50,4	-3,9	6,1	-9,5	44,3	-1,4	-1,9
1999 kesä	1,1	-3,5	0,9	0,0	3,0	-2,3	6,6	-10,1	-7,1	4,5	13,7	-14,6	-9,4	9,0
1999 heinä	-14,2	2,7	0,8	0,0	-1,7	-1,2	-8,2	0,4	-2,1	3,7	-6,0	-3,2	-5,1	3,5
1999 elo	-5,1	25,1	-1,5	0,0	0,2	-0,1	-2,6	26,3	-5,4	0,1	2,8	26,2	-1,2	-1,1
1999 syys	-8,8	-15,8	0,5	0,0	-0,1	-1,1	2,2	-16,4	-6,8	4,3	9,0	-20,7	-11,4	1,7
1999 loka	-20,0	59,4	-0,1	0,0	-1,1	-0,6	-22,9	54,7	-4,7	4,2	-18,1	50,4	4,1	5,4
1999 marr	-66,1	62,9	2,6	0,0	1,0	-1,8	-66,3	61,8	2,4	-1,1	-68,7	62,9	-3,5	2,8

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999 I	3,6	0,0	3,6	-0,7	0,0	-0,7
1999 II	4,3	0,0	4,3	0,1	0,0	0,1
1999 III	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Havainnot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa ja sisältävät arvioita.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1999 I	-0,2	0,0	-0,2	-2,9	-4,1	-7,0	-0,3	-0,1	-0,4
II	-0,1	0,0	-0,1	5,7	-2,7	3,0	-1,8	-0,2	-2,0
III	-0,1	0,0	-0,1	-1,2	-2,5	-3,7	-0,3	0,1	-0,2

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999 I	-17,1	61,3	44,2	3,7	-2,7	1,0
II	9,1	18,4	27,4	-0,8	1,1	0,2
III	-6,8	9,8	3,0	-1,8	0,5	-1,3

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1999 I	-3,5	4,1	0,6	-11,8	3,4	-8,4	-5,5	5,8	0,2
II	-6,2	-2,9	-9,1	1,4	9,6	11,1	-10,8	1,0	-9,7
III	-2,9	-0,1	-3,0	-11,9	2,7	-9,2	-2,9	1,5	-1,4

3. Valuuttavaranto

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999 I	5,5	0,0	2,5	0,0	3,3	1,5	3,0	0,0	1,3	-2,5	0,0	-0,3
II	6,6	0,0	-1,1	0,8	6,8	-4,6	-2,4	0,0	11,0	2,8	0,0	0,1
III	1,4	0,0	0,2	1,9	-0,9	5,3	-2,7	0,2	-3,2	-0,5	0,0	0,2

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.6

Ulkomainen varallisuus

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset ²⁾	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto ²⁾
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit ²⁾				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset ²⁾	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	42,2	114,4	129,9	-15,5	-599,6	-361,8	-237,8	-210,7	-27,0	-5,7	169,8	80,0	0,4	89,3	363,3
1998	-132,4	164,6	175,4	-10,8	-609,1	-475,5	-133,6	-125,5	-8,2	-3,6	-13,8	86,5	-172,2	71,9	329,4

2. Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset³⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto													Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset		
		Miljoonaa troy- unssia	Pankit			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset			
						Rahaviran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998 joul ⁴⁾	329,4	99,6	404,131	5,1	23,4	199,8	12,5	18,3	0,0	116,7	52,4	0,0	1,5	7,6
1999 tammi	337,3	101,3	404,084	5,3	23,0	206,5	-	-	-	-	-	0,0	1,2	7,6
helmi	339,6	105,3	404,084	2,3	23,0	208,7	-	-	-	-	-	0,0	0,2	9,6
maalis	348,6	105,1	404,084	3,8	23,3	215,2	-	-	-	-	-	0,0	1,3	10,4
huhti	352,1	109,3	404,084	5,4	23,8	212,4	-	-	-	-	-	0,0	1,2	11,7
touko	344,3	103,8	404,084	4,9	23,9	210,4	-	-	-	-	-	0,0	1,2	12,7
kesä	346,9	102,0	403,730	3,9	25,1	214,8	-	-	-	-	-	0,0	1,1	12,6
heinä	339,4	96,5	403,730	3,6	24,3	213,8	-	-	-	-	-	0,0	1,2	12,7
elo	340,9	96,9	403,730	3,7	24,1	215,0	-	-	-	-	-	0,0	1,1	12,4
syys	353,5	113,2	403,730	3,7	23,6	212,2	-	-	-	-	-	0,0	0,9	12,9
loka	357,6	115,5	403,731	3,7	23,5	214,0	-	-	-	-	-	0,0	0,8	13,5
marras	362,5	116,5	403,730	3,8	23,5	217,9	-	-	-	-	-	0,0	0,9	12,5
joul ⁵⁾	371,2	116,4	402,769	4,5	24,3	225,1	-	-	-	-	-	0,1	0,9	14,4

Lähde: EKP.

1) Tiedot on saatu laskemalla yhteen kansalliset tilastot.

2) Vuoden 1997 lopun ja vuoden 1998 lopun tiedot eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

3) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

4) Tilanne 1.1.1999.

5) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	52,8	16,3	14,4	99,0	216,6	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	796,0	56,0	15,8	12,6	104,3	221,6	371,0	14,7	127,9	120,0	106,6
1997											
I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
II	191,8	13,4	4,1	3,6	25,1	53,9	86,4	5,3	123,3	117,3	105,1
III	193,5	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
IV	206,8	14,4	4,2	3,7	25,6	58,2	95,1	5,5	132,9	125,7	105,7
1998											
I	194,3	13,8	4,1	3,4	26,6	54,7	87,9	3,7	124,9	115,8	107,8
II	204,4	14,6	3,9	3,3	26,9	56,5	95,4	3,7	131,4	123,0	106,8
III	195,9	13,5	3,9	3,0	25,8	55,2	90,9	3,6	125,9	118,2	106,5
IV	201,4	14,2	3,8	2,9	25,0	55,1	96,7	3,7	129,4	122,8	105,4
1999											
I	187,4	12,3	3,8	2,6	25,8	50,9	86,4	5,7	120,4	112,3	107,3
II	202,4	13,4	3,9	3,1	27,9	54,7	93,7	5,7	130,1	119,3	109,0
III	205,6	13,5	4,0	3,7	29,0	55,6	94,0	5,8	132,1	.	.
1998											
tammi	58,6	4,3	1,3	1,2	8,4	16,3	26,0	1,2	112,9	104,9	107,7
helmi	63,7	4,5	1,4	1,0	8,6	18,1	28,9	1,2	122,9	114,0	107,8
maalis	72,0	5,0	1,5	1,2	9,6	20,3	33,1	1,3	138,8	128,6	108,0
huhti	68,2	4,9	1,3	1,1	9,2	19,0	31,3	1,3	131,4	122,9	106,9
touko	65,8	4,8	1,3	1,1	8,7	18,2	30,7	1,2	126,9	118,8	106,9
kesä	70,4	4,9	1,3	1,1	9,1	19,3	33,5	1,2	135,7	127,2	106,7
heinä	72,9	4,8	1,3	1,1	9,3	21,1	34,1	1,2	140,6	131,5	106,9
elo	56,7	4,2	1,2	1,0	7,7	15,6	25,9	1,1	109,3	103,3	105,9
syys	66,2	4,5	1,3	0,9	8,8	18,5	30,9	1,3	127,6	119,7	106,6
loka	69,0	4,8	1,3	1,0	8,6	19,6	32,5	1,2	133,1	125,8	105,8
marras	67,1	4,8	1,3	1,0	8,1	18,2	32,5	1,3	129,3	123,4	104,8
joulu	65,3	4,6	1,2	0,9	8,2	17,3	31,7	1,2	125,9	119,3	105,5
1999											
tammi	54,5	3,7	1,2	0,8	7,8	14,6	24,9	1,5	105,0	98,3	106,8
helmi	60,1	4,0	1,2	0,8	8,3	16,5	27,3	2,1	115,9	108,5	106,9
maalis	72,8	4,7	1,4	1,0	9,8	19,8	34,1	2,1	140,4	130,0	108,0
huhti	65,8	4,3	1,3	1,0	9,1	17,7	30,6	1,7	126,8	116,4	109,0
touko	63,6	4,5	1,3	1,0	9,0	17,3	28,8	1,8	122,6	112,9	108,6
kesä	73,0	4,6	1,3	1,1	9,8	19,7	34,3	2,2	140,7	128,6	109,4
heinä	75,2	4,5	1,4	1,1	10,1	20,5	35,3	2,3	145,0	131,2	110,5
elo	60,3	4,2	1,3	1,1	9,1	15,8	27,1	1,7	116,2	105,7	109,9
syys	70,1	4,9	1,3	1,5	9,8	19,3	31,5	1,8	135,2	.	.
loka	75,5	5,0	1,5	1,3	10,2	20,6	34,8	2,0	145,5	.	.
marras	74,8	144,2	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

- 1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- 2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Tuonti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	714,5	55,0	41,3	62,2	67,9	202,0	270,1	16,1	127,0	123,6	102,7
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	181,1	13,7	10,9	17,5	17,7	51,6	65,5	4,3	128,7	120,0	107,3
II	180,0	13,7	11,1	16,0	17,3	50,4	67,2	4,3	127,9	122,2	104,7
III	172,0	13,4	9,7	14,7	16,4	50,8	63,4	3,6	122,3	120,1	101,8
IV	181,4	14,3	9,6	13,9	16,5	49,2	74,0	3,8	129,0	132,4	97,4
1999 I	177,1	12,0	9,1	13,4	16,9	49,8	70,3	5,5	125,9	127,4	98,8
II	187,6	12,6	10,0	16,8	17,6	50,3	74,6	5,8	133,4	128,4	103,9
III	188,4	12,2	9,2	20,3	16,8	53,1	71,1	5,7	133,9	.	.
1998 tammi	58,1	4,5	3,5	6,2	5,6	16,6	20,4	1,4	124,0	115,2	107,6
helmi	58,3	4,3	3,5	5,7	5,5	16,7	20,9	1,6	124,4	115,3	107,9
maalis	64,6	4,9	3,8	5,6	6,5	18,3	24,2	1,3	137,8	129,3	106,6
huhti	60,4	4,7	3,7	5,5	5,8	16,8	22,6	1,3	128,9	122,2	105,5
touko	57,2	4,4	3,5	5,5	5,6	15,8	21,1	1,2	121,9	116,2	104,9
kesä	62,4	4,6	3,9	4,9	6,0	17,8	23,4	1,8	133,0	128,3	103,7
heinä	59,5	4,7	3,6	4,9	6,0	17,8	21,2	1,3	126,8	124,1	102,2
elo	50,5	4,1	2,8	4,7	4,7	15,0	18,1	1,0	107,6	106,4	101,1
syys	62,1	4,6	3,3	5,0	5,8	17,9	24,1	1,4	132,4	129,9	101,9
loka	62,7	4,8	3,3	5,0	5,8	17,4	25,1	1,4	133,8	134,4	99,5
marras	59,9	4,6	3,2	4,4	5,4	16,2	24,8	1,3	127,8	132,3	96,6
joulu	58,8	4,9	3,1	4,5	5,3	15,7	24,1	1,1	125,3	130,5	96,0
1999 tammi	54,4	3,7	2,9	4,5	5,1	15,4	21,1	1,7	116,1	118,3	98,1
helmi	55,8	3,7	2,9	4,1	5,4	16,0	21,8	1,9	119,0	120,9	98,4
maalis	66,8	4,5	3,3	4,9	6,4	18,5	27,4	1,9	142,5	142,8	99,8
huhti	61,0	4,1	3,3	5,6	5,7	15,9	24,4	1,9	130,1	127,2	102,3
touko	61,8	4,2	3,3	5,7	5,7	16,4	24,7	1,8	131,8	126,0	104,6
kesä	64,8	4,3	3,5	5,4	6,1	18,0	25,5	2,0	138,3	132,0	104,7
heinä	63,0	4,2	3,3	6,5	5,6	18,0	23,5	1,9	134,4	124,5	108,0
elo	57,4	3,9	2,6	6,9	5,1	16,0	21,1	1,7	122,3	111,9	109,3
syys	68,0	4,1	3,3	6,9	6,1	19,0	26,4	2,1	145,0	.	.
loka	68,7	4,3	3,3	7,6	6,3	17,9	26,9	2,3	146,5	.	.
marras	70,8	151,0	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,6	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,5	114,0	-2,2
1998	81,5	1,0	-25,5	-49,6	36,5	19,6	101,0	-1,4
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,8	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	10,0	31,3	-1,3
1998 I	13,2	0,1	-6,7	-14,1	9,0	3,1	22,5	-0,7
II	24,4	0,9	-7,2	-12,6	9,6	6,1	28,2	-0,6
III	23,8	0,1	-5,8	-11,8	9,3	4,5	27,5	0,0
IV	20,0	-0,1	-5,7	-11,1	8,5	5,8	22,7	-0,2
1999 I	10,4	0,3	-5,3	-10,8	8,9	1,0	16,1	0,2
II	14,7	0,8	-6,1	-13,7	10,3	4,4	19,1	-0,1
III	17,1	1,3	-5,2	-16,6	12,2	2,5	22,9	0,1
1998 tammi	0,5	-0,2	-2,2	-5,0	2,8	-0,3	5,6	-0,2
helmi	5,4	0,3	-2,2	-4,7	3,1	1,4	8,0	-0,4
maalis	7,4	0,1	-2,3	-4,4	3,1	2,0	8,9	0,0
huhti	7,7	0,1	-2,4	-4,4	3,4	2,2	8,7	0,0
touko	8,7	0,4	-2,3	-4,5	3,1	2,4	9,5	-0,1
kesä	8,0	0,3	-2,6	-3,8	3,1	1,5	10,1	-0,5
heinä	13,5	0,0	-2,2	-3,9	3,3	3,3	13,0	0,0
elo	6,3	0,1	-1,6	-3,8	3,0	0,6	7,7	0,1
syys	4,1	-0,1	-2,0	-4,1	3,0	0,5	6,8	-0,1
loka	6,3	0,0	-2,0	-4,0	2,8	2,2	7,4	-0,2
marras	7,2	0,2	-1,9	-3,5	2,7	2,0	7,7	0,0
joulu	6,5	-0,3	-1,9	-3,6	2,9	1,7	7,6	0,1
1999 tammi	0,0	0,0	-1,8	-3,7	2,6	-0,8	3,8	-0,2
helmi	4,4	0,2	-1,7	-3,2	2,8	0,5	5,6	0,2
maalis	6,0	0,1	-1,9	-3,9	3,4	1,3	6,7	0,2
huhti	4,8	0,2	-1,9	-4,6	3,4	1,7	6,2	-0,2
touko	1,8	0,3	-2,0	-4,8	3,3	0,9	4,1	0,0
kesä	8,2	0,3	-2,1	-4,3	3,6	1,7	8,8	0,2
heinä	12,1	0,3	-1,9	-5,4	4,5	2,4	11,9	0,4
elo	2,9	0,3	-1,3	-5,8	4,0	-0,2	6,0	0,0
syys	2,1	0,7	-2,0	-5,4	3,7	0,3	5,1	-0,3
loka	6,8	0,7	-1,8	-6,3	3,9	2,7	7,9	-0,2
marras	4,0

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999 I = 100 [efektiivinen])

		Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾		Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾					
		Nimellinen	Reaalinen	USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta	Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu
		1	2	3	4	5	6	7	8
1996		107,9	108,8	1,270	138,1	1,568	0,814	8,51	7,36
1997		99,1	99,4	1,134	137,1	1,644	0,692	8,65	7,48
1998		101,5	101,3	1,121	146,4	1,622	0,676	8,92	7,50
1999		95,7	95,7	1,066	121,3	1,600	0,659	8,81	7,44
1998	IV	104,2	103,8	1,177	140,6	1,600	0,702	9,38	7,44
1999	I	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687	8,98	7,44
	II	96,1	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658	8,90	7,43
	III	94,6	94,7	1,049	118,7	1,602	0,655	8,71	7,44
	IV	92,2	92,2	1,038	108,4	1,600	0,636	8,65	7,44
1999	tammi	102,0	101,8	1,161	131,3	1,605	0,703	9,08	7,44
	helmi	99,9	99,9	1,121	130,8	1,598	0,689	8,91	7,44
	maalis	98,3	98,3	1,088	130,2	1,595	0,671	8,94	7,43
	huhti	97,1	96,9	1,070	128,2	1,602	0,665	8,91	7,43
	touko	96,6	96,5	1,063	129,7	1,603	0,658	8,97	7,43
	kesä	94,7	94,6	1,038	125,3	1,595	0,650	8,83	7,43
	heinä	94,8	95,2	1,035	123,7	1,604	0,658	8,74	7,44
	elo	95,4	95,6	1,060	120,1	1,600	0,660	8,75	7,44
	syys	93,6	93,4	1,050	112,4	1,602	0,647	8,63	7,43
	loka	94,4	94,2	1,071	113,5	1,594	0,646	8,73	7,43
	marras	92,0	92,0	1,034	108,2	1,605	0,637	8,63	7,44
	joulu	90,1	90,3	1,011	103,7	1,601	0,627	8,59	7,44
2000	tammi	90,2	90,6	1,014	106,5	1,610	0,618	8,60	7,44
Muutos ed. kuukaudesta, % ³⁾									
2000	tammi	0,2	0,3	0,3	2,7	0,6	-1,3	0,1	0,0
Muutos ed. vuodesta, % ³⁾									
2000	tammi	-11,5	-11,0	-12,7	-18,9	0,3	-12,0	-5,3	0,0

		Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾						
		Kreikan drakma	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ⁴⁾	Etelä-Korean won ⁴⁾	Singaporen dollari ⁴⁾
		9	10	11	12	13	14	15
1996		305,5	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765
1997		309,3	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678
1998		330,7	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876
1999		325,8	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806
1998	IV	331,5	8,82	1,814	1,887	9,16	1 516,6	1,942
1999	I	322,7	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911
	II	325,0	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810
	III	326,1	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772
	IV	329,2	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737
1999	tammi	323,6	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950
	helmi	322,0	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905
	maalis	322,5	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881
	huhti	325,5	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834
	touko	325,2	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820
	kesä	324,2	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775
	heinä	325,0	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756
	elo	326,4	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779
	syys	327,0	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781
	loka	329,2	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793
	marras	328,7	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727
	joulu	329,7	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694
2000	tammi	331,1	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697
Muutos ed. kuukaudesta, % ³⁾								
2000	tammi	0,4	0,3	-1,5	-2,4	0,3	-0,3	0,2
Muutos ed. vuodesta, % ³⁾								
2000	tammi	2,3	-6,1	-16,8	-16,1	-12,3	-15,9	-12,9

Lähde: EKP.

- 1) EKP:n laskelmat. Tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäynti-tilastoihin vuosilta 1995–1997, ja laskelmissa ovat mukana ne kauppakumppanit, joiden valuutat on esitetty taulukossa. Painoissa on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Reaaliset kurssit on laskettu käyttäen kansallisia kuluttajahintaindeksiä (KHI). Euroalueen ja muiden EU-maiden osalta käytetään yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI). Jos KHI-tilastot eivät ole vielä saatavissa, käytetään arvioita.
- 2) Joulukuuhun 1998 asti ecu valuuttakurssit (lähde BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.
- 3) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja (ainoastaan efektiivisten valuuttakurssien osalta) vuotta aikaisempiin tietoihin.
- 4) Koska EKP ei ilmoita virallisia viitekursseja, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit.

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomataase ³⁾ , % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ⁴⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ⁵⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁶⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1996	2,1	-0,9	67,7	7,19	7,36	-	1,4	2,8	2,0	6,8	7,2	3,98
1997	1,9	0,4	63,9	6,26	7,48	0,6	2,8	3,1	5,6	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,0	58,0	4,94	7,50	-1,1	2,4	2,7	2,2	5,1	4,6	4,28
1999	2,1	.	.	4,91	7,44	4,5	4,2	3,44
1998	IV	1,1	.	4,51	7,44	-3,7	3,5	2,5	-0,3	4,7	3,7	4,51
1999	I	1,4	.	4,22	7,44	1,7	6,3	0,5	-0,9	4,8	4,5	3,64
	II	1,8	.	4,50	7,43	1,3	4,3	1,8	5,7	4,5	4,9	3,12
	III	2,3	.	5,35	7,44	1,5	3,6	1,0	0,0	4,4	3,4	3,19
	IV	2,8	.	5,57	7,44	4,2	4,1	3,78
1999	heinä	2,0	.	5,12	7,44	.	.	.	-2,6	4,4	3,1	3,17
	elo	2,4	.	5,38	7,44	.	.	.	-1,8	4,4	4,9	3,21
	syys	2,4	.	5,56	7,43	.	.	.	4,6	4,3	2,1	3,18
	loka	2,6	.	5,76	7,43	.	.	.	0,9	4,2	2,0	3,69
	marras	2,7	.	5,45	7,44	.	.	.	4,5	4,1	6,3	3,85
	joulu	3,1	.	5,50	7,44	4,1	4,2	3,80
2000	tammi	.	.	.	7,44	3,72
Kreikka												
1996	7,9	-7,5	112,3	-	305,5	-3,7	10,6	2,4	0,6	7,5	9,8	13,54
1997	5,4	-4,0	109,5	9,92	309,3	-3,9	7,2	3,4	1,0	7,9	14,5	12,48
1998	4,5	-2,5	106,3	8,48	330,7	-3,1	5,5	3,7	3,4	10,0	4,0	13,53
1999	2,3	.	.	6,30	325,8	.	1,8	10,08
1998	IV	4,0	.	7,76	331,5	.	.	.	0,8	9,8	5,7	11,94
1999	I	3,4	.	6,08	322,7	.	.	.	-0,8	.	.	10,56
	II	2,2	.	5,87	325,0	.	.	.	0,5	.	.	9,80
	III	1,7	.	6,56	326,1	.	.	.	1,5	.	.	9,86
	IV	2,2	.	6,68	329,2	10,13
1999	heinä	1,8	.	6,37	325,0	.	.	.	0,2	.	.	9,83
	elo	1,6	.	6,66	326,4	.	.	.	4,7	.	.	9,90
	syys	1,5	.	6,64	327,0	.	.	.	0,2	.	.	9,85
	loka	1,9	.	7,03	329,2	.	.	.	2,1	.	.	10,11
	marras	2,2	.	6,61	328,7	10,71
	joulu	2,4	.	6,39	329,7	9,57
2000	tammi	.	.	.	331,1	8,92
Ruotsi												
1996	0,8	-3,5	76,7	8,03	8,51	-	5,0	1,1	1,8	9,6	10,0	6,03
1997	1,8	-0,7	76,1	6,62	8,65	-	0,4	2,0	7,2	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	74,2	4,99	8,92	3,4	1,5	3,0	4,2	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	.	.	4,98	8,81	7,0	.	3,26
1998	IV	0,1	.	4,50	9,38	3,7	2,1	3,5	1,3	7,6	4,5	3,94
1999	I	0,2	.	4,21	8,98	2,5	0,3	3,6	1,3	7,5	5,4	3,31
	II	0,3	.	4,54	8,90	1,2	0,3	3,2	1,0	7,0	6,4	3,07
	III	0,7	.	5,48	8,71	3,3	-0,7	4,1	-0,6	6,9	6,1	3,23
	IV	1,0	.	5,69	8,65	6,6	.	3,75
1999	heinä	0,2	.	5,26	8,74	.	.	.	-0,4	6,8	4,5	3,23
	elo	0,8	.	5,49	8,75	.	.	.	-6,2	6,9	6,5	3,25
	syys	1,1	.	5,69	8,63	.	.	.	4,3	6,8	7,3	3,22
	loka	1,0	.	5,92	8,73	.	.	.	3,8	6,5	9,9	3,74
	marras	0,8	.	5,56	8,63	.	.	.	4,2	6,6	7,4	3,79
	joulu	1,2	.	5,59	8,59	6,6	.	.
2000	tammi	.	.	5,95	8,60
Iso-Britannia												
1996	2,5	-4,4	53,1	7,94	0,814	0,0	1,7	2,6	0,4	8,2	9,9	6,11
1997	1,8	-1,9	51,5	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,5	0,5	48,7	5,60	0,676	0,0	3,8	2,2	0,3	6,3	9,6	7,43
1999	1,3	.	.	5,01	0,659	5,54
1998	IV	1,4	1,5	48,1	4,82	0,702	-0,2	4,3	1,5	-0,5	6,3	6,89
1999	I	1,6	4,0	46,6	4,39	0,687	-1,9	4,3	1,4	-1,2	6,3	7,1
	II	1,4	-2,0	46,7	4,82	0,658	-1,0	4,0	1,6	-1,2	6,1	6,5
	III	1,2	1,8	45,9	5,39	0,655	-1,5	3,4	1,9	0,2	5,9	3,3
	IV	1,2	-0,1	45,8	5,46	0,636	5,98
1999	heinä	1,3	5,8	46,1	5,27	0,658	.	.	-0,5	5,9	3,3	5,17
	elo	1,3	-1,5	45,9	5,31	0,660	.	.	0,3	5,9	4,1	5,25
	syys	1,2	1,2	45,9	5,60	0,647	.	.	0,9	5,9	2,6	5,41
	loka	1,2	8,6	44,8	5,78	0,646	.	.	1,3	5,9	.	6,02
	marras	1,3	-4,2	44,9	5,23	0,637	5,87
	joulu	1,2	-4,9	45,8	5,36	0,627	6,06
2000	tammi	.	.	.	5,80	0,618	6,14

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8 ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain]), 4, 5, 7 [pl. Ruotsi], 9, 10 [Kreikka] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

4) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

6) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Tehdasteollisuus; korjattu työpäivien määrällä.

3) BPM5; BPM4 Kreikan osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

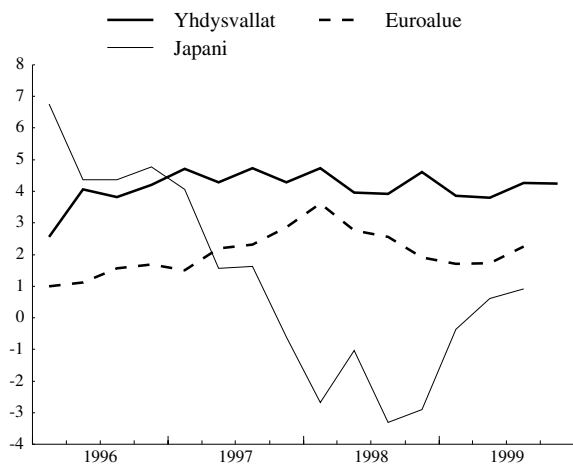
Taloudellinen kehitys

(prosenttia edellisvuotisesta, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisten 3 kk:n talletusten korke ³⁾ , vuotuinen korke	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korke	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-)/ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁵⁾ , % BKT:stä	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Yhdysvallat												
1996	2,9	-2,3	3,7	4,7	5,4	4,8	5,43	6,54	1,270	-2,2	58,8	
1997	2,3	0,0	4,5	7,0	4,9	5,0	5,62	6,45	1,134	-0,9	56,5	
1998	1,6	0,7	4,3	4,9	4,5	7,4	5,00	5,33	1,121	0,4	53,5	
1999	2,2	.	4,0	4,2	.	7,5	5,41	5,64	1,066	.	.	
1998	III	1,6	1,4	3,9	4,2	4,5	7,3	5,20	5,27	1,118	0,6	53,7
	IV	1,5	-0,8	4,6	3,7	4,4	8,4	5,00	4,72	1,177	0,7	53,5
1999	I	1,7	-1,6	3,9	3,5	4,3	8,4	4,99	5,00	1,122	0,8	53,1
	II	2,1	-1,4	3,8	4,1	4,3	7,9	5,04	5,54	1,057	1,0	51,4
	III	2,3	-0,8	4,3	4,4	4,2	7,5	5,44	5,88	1,049	1,2	50,6
	IV	2,6	.	4,2	4,8	.	6,1	6,15	6,13	1,038	.	.
1999	elo	2,3	.	.	3,7	4,2	7,6	5,46	5,94	1,060	.	.
	syys	2,6	.	.	4,1	4,2	7,0	5,56	5,91	1,050	.	.
	loka	2,6	.	.	4,3	4,1	6,5	6,20	6,10	1,071	.	.
	marras	2,6	.	.	5,0	4,1	6,0	6,09	6,03	1,034	.	.
	joulu	2,7	.	.	5,1	.	5,9	6,15	6,26	1,011	.	.
2000	tammi	6,04	6,66	1,014	.	.
Japani												
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,31	3,03	138,1	-4,2	.	
1997	1,7	-2,2	1,6	3,6	3,4	3,1	0,36	2,15	137,1	-3,4	.	
1998	0,6	6,3	-2,5	-7,1	4,1	4,4	0,18	1,30	146,4	-6,0	.	
1999	-0,3	.	.	0,4	.	3,7	0,22	1,75	121,3	.	.	
1998	III	-0,2	7,6	-3,3	-8,5	4,3	4,2	0,12	1,14	156,3	.	.
	IV	0,5	5,1	-2,9	-6,8	4,4	4,5	0,18	1,03	140,6	.	.
1999	I	-0,1	3,6	-0,4	-4,2	4,6	4,1	0,31	1,96	130,7	.	.
	II	-0,3	-1,3	0,6	-1,0	4,8	4,1	0,13	1,50	127,7	.	.
	III	0,0	-4,6	0,9	2,6	4,7	3,6	0,13	1,78	118,7	.	.
	IV	-1,0	.	.	4,3	.	3,0	0,31	1,78	108,4	.	.
1999	elo	0,3	-6,9	.	5,2	4,7	3,5	0,13	1,89	120,1	.	.
	syys	-0,2	-4,0	.	2,7	4,6	3,3	0,14	1,75	112,4	.	.
	loka	-0,7	.	.	1,3	4,6	3,6	0,24	1,79	113,5	.	.
	marras	-1,2	.	.	6,7	4,5	2,9	0,31	1,81	108,2	.	.
	joulu	-1,1	.	.	5,1	.	2,6	0,39	1,73	103,7	.	.
2000	tammi	0,15	1,71	106,5	.	.

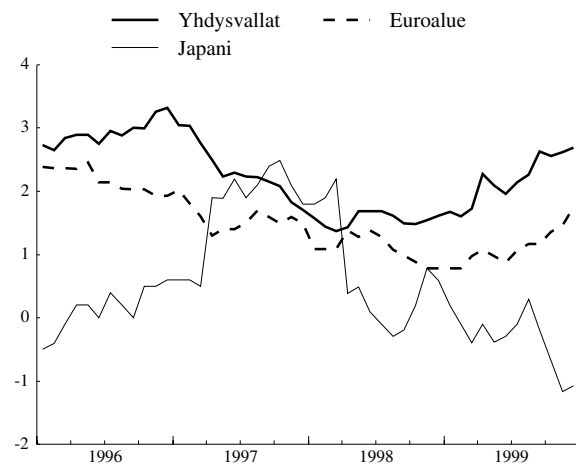
Bruttokansantuotteen määrä

(prosenttia edellisvuotisesta; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(prosenttia edellisvuotisesta; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10 [Yhdysvallat]), OECD (sarake 2 [Japani] ja sarake 10 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

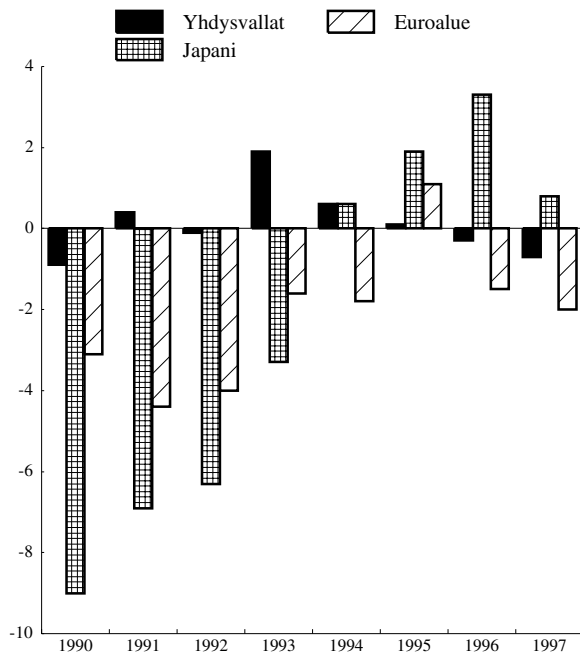
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1995	17,0	18,7	-1,3	8,6	7,9	5,4	8,4	5,3	2,5	11,7	6,3	13,6	4,9
1996	17,3	19,1	-1,4	8,7	8,3	4,8	8,7	5,1	1,2	11,8	5,2	12,9	4,9
1997	18,3	19,8	-1,5	9,1	8,3	3,5	8,8	4,2	2,2	11,6	4,0	12,5	4,5
1998	18,8	20,5	-2,3	9,5	8,7	3,1	8,7	4,2	1,7	12,1	5,4	12,1	5,7
1997 IV	18,6	19,9	-1,7	8,9	8,1	2,7	8,8	3,3	3,3	11,6	3,5	12,5	4,1
1998 I	18,9	20,6	-1,8	9,8	8,6	4,1	8,8	5,8	3,3	11,9	3,8	12,3	5,8
1998 II	18,6	20,3	-2,2	9,3	8,7	3,3	8,7	4,0	3,9	12,1	8,9	12,1	5,6
1998 III	18,9	20,6	-2,6	9,4	8,5	4,1	8,7	4,4	0,7	12,0	5,1	12,0	5,4
1998 IV	18,8	20,7	-2,6	9,5	8,9	1,1	8,6	2,6	-0,9	12,3	3,6	12,2	6,1
1999 I	19,0	20,8	-2,8	9,4	8,9	6,3	8,7	7,8	6,0	12,5	3,0	11,8	6,5
1999 II	18,7	20,5	-3,3	9,6	9,4	4,2	8,7	5,6	-0,5	12,8	6,9	11,6	6,7
1999 III	18,7	20,8	-3,6	9,7	9,2	4,4	8,7	5,9	3,4	12,6	5,9	11,2	6,1
Japani													
1995	30,8	28,6	2,1	14,9	14,9	3,0	13,5	2,3	0,5	5,3	10,2	13,1	1,9
1996	31,5	30,0	1,4	14,6	15,3	1,7	15,2	0,3	1,0	6,7	6,4	12,7	1,1
1997	30,9	28,7	2,2	15,5	16,1	3,3	15,2	1,2	0,1	5,6	7,1	12,3	0,7
1998	-6,9	.	-8,8	-1,4	.	5,9	.	-0,3
1997 IV	29,0	29,3	2,6	.	.	6,6	.	10,7	-0,3	.	19,8	.	1,5
1998 I	33,2	27,9	2,4	.	.	-16,0	.	-18,6	-0,7	.	-4,3	.	3,2
1998 II	.	24,1	.	.	.	-25,6	.	-10,4	0,4	.	11,5	.	-6,3
1998 III	.	26,7	.	.	.	2,6	.	-2,0	1,3	.	2,7	.	0,8
1998 IV	9,6	.	-4,4	-6,3	.	13,1	.	1,0
1999 I	3,6	.	-17,7	-3,3	.	-4,4	.	12,5
1999 II	-13,4	.	-3,0	2,1	.	15,9	.	-3,5
1999 III	9,7	.	-2,3	1,3	.	0,1	.	2,8

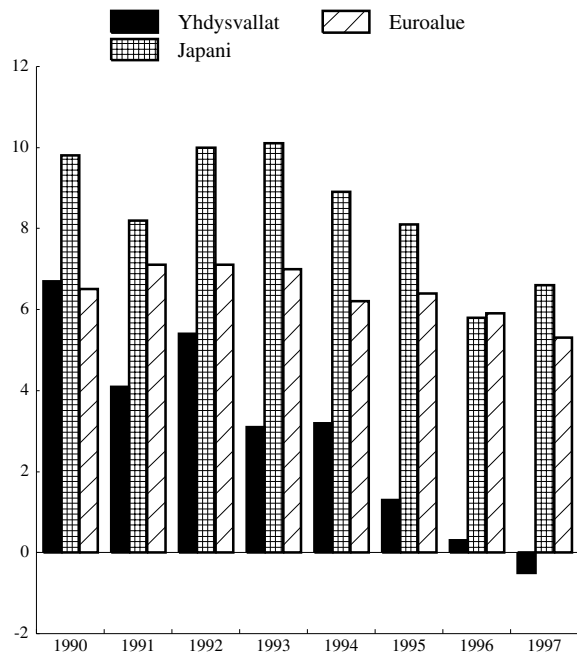
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Japanin osalta kotitalouksia palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen säästäminen sisältyy yritysten (pl. rahoitussektori) säästämiseen.

Tekninen huomautus

taulukkoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihteluista

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihteluista joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹) tai TRAMO/SEATS-ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMA:n tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihteluista epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihteluista puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indekseille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan kantojen, korjauserien ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1.).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausivaihteluista puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t/L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausivaihteluista puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = \left((X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}) - 1 \right) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t / I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihteluista puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n Internet-kotisivulta (<http://www.ecb.int>) sivun ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), ”New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program”, *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai ”X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2” (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), ”Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User”, *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat asiakirjaan ”Implementation package (Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union)”. Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) ja kansalliset keskuspankit saattoivat tämän asiakirjan pankkiyhdistysten ja muiden kolmannen vaiheen tilastoinnin valmisteluun osallistuvien saataville heinäkuussa 1996. Asiakirjassa käsitellään raha- ja pankkitilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja, rahoitustilinpitoa, hinta- ja kustannustilastoja sekä muita taloustilastoja.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohteisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n kotisivuilla (<http://www.ecb.int>) ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.6 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 2.2.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuosittilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 tarkastellaan joitakin rahalaitossektorin tase-eriä valuutoittain. Laajemmat neljännesvuosittilastot tullaan julkaisemaan piakkoin. Tilastoinnissa käytettävien rahalaitosten luettelo on kokonaisuudessaan EKP:n kotisivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EMI, huhtikuu 1998). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EKP, marraskuu 1999) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja tilastot laaditaan 1.1.1999 alkaen Euroopan keskuspankin rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1–3.3) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

Arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, kuoletuksia ja kantoja koskevat tilastot esitetään taulukossa 3.5. Taulukossa 3.6 on euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden (sekä euroalueella että sen ulkopuolella sijaitsevien) erittely sektoreittain. Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakkeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakkeet 8, 16 ja 20) ja liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 5, 13 ja 17). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.6.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakkeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi. Näistä tilastoista kerrotaan tarkemmin Kuukausikatsauksen marraskuun 1999 numeron sivuilla 17-18.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindeksihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukko 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa

4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 esitetään muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat tiedot eivät olleet käytettävissä tätä Kuukausikatsausta laadittaessa, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Tilastovaatimusten toteutusta koskevassa julkaisussa ("Implementation package") todetaan, että rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tulta- neen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa tämän vuoden aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukossa 7 esitetään BKT:hen suhteutettuna euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa kuvaavat julkisen talouden tuloja ja menoja, säästämistä, alijäämää ja velkaa koskevat tilastot. Tiedot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin yhdenmukaistettuihin tilastoihin, jotka lasketaan yhteen EKP:ssä.

Euroopan komission toimittamat julkistalouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot esitetään lisäksi maittain, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.5) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n I.12.1998 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/1998/17) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia. Yhteistä metodologiaa, josta EKP ja Euroopan komissio (Eurostat) ovat keskenään sopineet, sekä euroalueen maksutasetilastojen aggregointimenetelmää esiteltiin Kuukausikatsauksen toukokuun 1999 numeron sivuilla 26–27.

Euroalueen maksutasetilastot ovat EKP:n laatimia. Tämän Kuukausikatsauksen maksutasetilastoissa on ensimmäistä kertaa mukana myös vuoden 1997 tiedot. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuina. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat luonteeltaan ennakkotietoja, joita tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.6) on saatu laskemalla kansalliset nettomääräiset tiedot yhteen. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja lukuun ottamatta suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin. Vuoden 1997 lopun tilannetta osoittavat tilastot ja erityisesti valuuttavarantoa koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 1998 lopun tilannetta osoittavien tilasto-

jen kanssa. Ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmä esiteltiin Kuukausikatsauksen joulukuun 1999 numeron sivulla 56. Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat esitetään taulukossa 8.6.2. Näitä vastaavat nettovirrat esitetään taulukossa 8.1 ja yksityiskohtaiset neljännesvuositilastot taulukossa 8.5.3. Joulukuuhun 1998 asti ulottuvat tilastot on laadittu laskemalla yhteen kansallisten määritelmien mukaiset tiedot, ja niihin sisältyy euroalueella liikkeeseen laskettuja vaateita, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksin ja arvoindeksin perusteella. Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavarat-erien kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laatima euron nimellinen ja efektiivinen valuuttakurssi-indeksi. Taulukossa esitetään euron kurssi suhteessa laskelmissa käytettyihin kolmeentoista valuuttaan. Kurssit ovat Hongkongin ja Singaporen dollaria ja Etelä-Korean wonia lukuun ottamatta EKP:n julkaisemia päivän viitekursseja. EKP:n uutta efektiivistä valuuttakurssi-indeksiä esiteltiin lokakuun 1999 Kuukausikatsauksen sivuilla 29–31 olevassa kehikossa 5.

Euroalueen maksutasetta, ulkomaista varallisuutta, ulkomaankauppaa ja valuuttakursseja koskevien tilastojen laatimisessa käytettyjä menetelmiä esitellään yksityiskohtaisesti EKP:n kotisivuilla. Lisäksi täydelliset maksutase-, ulkomaankauppa- ja valuuttakurssitilastot mahdollisimman kattavine historiatietoineen, joita Kuukausikatsauksessa ei esitetä, ovat saatavissa EKP:n kotisivuilta (csv-muodossa).

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin

euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Taulukkomerkitöjen selityksiä

- ”.” Tiedot puuttuvat.
- ”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
- ”..” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10^9
- ^(p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihteluista puhdistettu.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet

22.12.1998

EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän ensimmäinen perusrahoitusoperaatio toteutetaan kiinteäkorkoisena huutokauppana 3,0 prosentin korolla, millä tasolla se aikoo pitää koron näköpiirissä olevan ajan. Rahoitusoperaatio käynnistetään 4.1.1999, likviditeetin jaosta päätetään 5.1.1999 ja maksut suoritetaan 7.1.1999. Lisäksi päätetään, että ensimmäisestä pitempiaikaisesta rahoitusoperaatiosta ilmoitetaan 12.1.1999 (maksupäivänä on 14.1.1999) ja että se toteutetaan vaihtuvakorkoisena huutokauppana siten, että jakomenettelyssä käytetään yksikorkoista huutokauppaa.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko asetetaan 4,5 prosenttiin ja talletuskorko 2,0 prosenttiin kolmannen vaiheen alusta eli 1.1.1999 alkaen. Ajanjaksona 4.–21.1.1999 maksuvalmiusluoton korko asetetaan tilapäisesti 3,25 prosenttiin ja talletuskorko 2,75 prosenttiin. EKP:n neuvosto aikoo lopettaa tämän tilapäisjärjestelyn 21.1.1999 pidettävän kokouksen jälkeen.

31.12.1998

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 109 I kohdan 4 mukaisesti EU:n neuvosto yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden kanssa, joita ei koske poikkeus, Euroopan komission ehdotuksesta ja ottaen huomioon EKP:n lausunnon hyväksyy euron peruuttamattomat muuntokurssit, jotka ovat voimassa 1.1.1999 klo 0.00 (paikallista aikaa) alkaen.

Euroalueen jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät keskinäisellä menettelyllä yhdessä Euroopan komission kanssa ja EU:n rahasiain komiteaa kuultuaan määrätä 1.1.1999 voimaan tulleeeseen valuuttakurssimekanismiin osallistuvien valuuttojen keskuskurssit euroa vastaan. Tämän eurokeskuskurssija koskevan päätöksen lisäksi EKP sekä Tanskan ja Kreikan keskuspankit asettavat yhteisellä sopimuksella Tanskan kruunun ja Kreikan drakman pakolliset interventio-
kurssit. Tanskan kruunun vaihteluväli eurokeskus-
kurssiin nähden on $\pm 2,25$ %. Kreikan drakman

vaihteluväli eurokeskuskurssiin nähden on normaali ± 15 %.

7.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että 11.1. ja 18.1.1999 ilmoitettaviin perusrahoitusoperaatioihin sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäiseen perusrahoitusoperaatioon, jonka maksut suoritettiin 7.1.1999, eli ne toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

12.1.1999

EKP:n neuvoston 22.12.1998 tekemän päätöksen mukaisesti EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmän ensimmäiset pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa noudatetaan yksikorkoista menettelyä. Jotta pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot voitaisiin ottaa käyttöön vaiheittain, ensimmäinen operaatio toteutetaan kolmena rinnakkaisena huutokauppana, joiden eräpäivät ovat 25.2., 25.3. ja 29.4.1999. EKP ilmoittaa, että se aikoo jakaa 15 miljardia euroa kussakin näistä huutokaupoista. Sama 15 miljardin euron suuruinen määrä aiotaan jakaa jatkosakin kussakin vuoden 1999 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana toteutettavassa pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa.

21.1.1999

EKP:n neuvosto päättää, että sen kolmannen vaiheen alkaessa eurojärjestelmän maksuvalmiusluoton koroksi asettama 4,5 prosentin korko ja talletuskoroksi asettama 2 prosentin korko otetaan jälleen käyttöön 22.1.1999 lukien. Neuvosto päättää niin ikään, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 27.1.1999 ja 3.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin niihin kolmeen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritettiin aikaisemmin tammikuussa. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla.

4.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että kahteen perusrahoitusoperaatioon, joiden maksut suoritetaan 10.2. ja 17.2.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin ensimmäisiin perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut on suoritettu aikaisemmin tänä vuonna. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

18.2.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.2. ja 3.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edelliinkin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

4.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 10.3. ja 17.3.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin edelliinkin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että eurojärjestelmän pitempiäikaisten rahoitusoperaatioiden likviditeetin jaossa käytetään jatkossa monikorkoista menettelyä seuraavasta pitempiäikaisestä rahoitusoperaatiosta (jonka maksut suoritetaan 25.3.1999) lähtien, kunnes toisin ilmoitetaan.

18.3.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioihin, joiden maksut suoritetaan 24.3., 31.3. ja 7.4.1999, sovelletaan samoja ehtoja kuin aiempiinkin tänä vuonna toteutettuihin perusrahoitusoperaatioihin. Ne siis toteutetaan kiinteäkorkoisina huutokauppoina 3,0 prosentin korolla. Maksuvalmiusluoton korko on edelleen 4,5 % ja talletuskorko 2,0 %.

8.4.1999

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaation korkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 2,5 prosenttiin alkaen perusrahoitusoperaatiosta, jonka maksut suoritetaan 14.4.1999. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa lasketaan 1 prosenttiyksiköllä 3,5 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,5 prosenttiyksiköllä 1,5 prosenttiin 9.4.1999 lähtien.

22.4.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoittaa, että pitempiäikaissa rahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritetaan seuraavien kuuden kuukauden aikana, aiotaan edelleen jakaa 15 miljardia euroa kussakin.

6.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

20.5.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää muuttaa sen pitempiäikaisten rahoitusoperaation maturiteettia, jonka maksut on tarkoitus suorittaa 30.9.1999. Tämän operaation lunastuspäivää aikaistetaan joulukuun 30. päivästä joulukuun 23. päivään 1999. Vastavasti muutetaan myös sen pitempiäikaisten rahoitusoperaation aikataulua, josta oli alun perin tarkoitus ilmoittaa 27.12.1999 ja jonka likviditeetti oli tarkoitus jakaa ja maksut suorittaa 30.12.1999. Tästä pitempiäikaisestä rahoitusoperaatiosta ilmoitetaankin jo 21.12.1999, likviditeetti jaetaan 22.12. ja maksut suoritetaan 23.12.1999. Tällä aikataulumuutoksella on tarkoitus helpottaa rahoitusmarkkinaosapuolten työtä vuodenvaihteessa.

2.6., 17.6., 1.7., 15.7., 29.7., 26.8., 9.9.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

23.9.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

EKP julkaisee eurojärjestelmän ohjeellisen huutokauppakalenterin vuodeksi 2000. Se myös ilmoittaa, että vuoden 2000 ensimmäisellä viikolla ei toteuteta uusia perusrahoitusoperaatioita ja että sillä viikolla ei myöskään eräänny yhtään perusrahoitusoperaatiota. Joulukuun 21. päivänä 1999 toteutettavan perusrahoitusoperaation maturiteetti pidennetään tästä syystä poikkeuksellisesti kolmeksi viikoksi. Jotta kaksi perusrahoitusoperaatiota ei eräännyisi samana päivänä eli 12.1.2000, myös 30.12.1999 toteutettavan perusrahoitusoperaation maturiteetti pidennetään kolmeksi viikoksi. Muutokset tehdään, jotta ongelmat, joita vastapuolille ja rahoitusmarkkinoille voi aiheutua suuren operaation toteuttamisesta ja sen maksujen suorituksesta heti uudelle vuosituhannele siirtymisen jälkeen, olisivat mahdollisimman pienet.

7.10.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

21.10.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 2,5 %, maksuvalmiusluoton korko 3,5 % ja talletuskorko 1,5 %.

Se myös päättää, että pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa, joiden maksut suoritetaan 28.10.1999, 25.11.1999 ja 23.12.1999, aiotaan jakaa 25 miljardia euroa kussakin. Tämä määrä

on suurempi kuin kaikissa aikaisemmissa vuonna 1999 toteutetuissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaettu määrä, joka on ollut 15 miljardia euroa. Tässä päätöksessä on otettu huomioon EKP:n aikomus myötävaikuttaa siihen, että siirtyminen vuoteen 2000 sujuisi ongelmitta.

4.11.1999

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,5 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 10.11.1999. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,5 prosenttiyksikköä 4,0 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,5 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin 5.11.1999 lähtien.

18.11.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

2.12.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon $4\frac{1}{2}$ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että ne tekijät, joiden perusteella viitearvo ensimmäisen kerran laskettiin, eli eurojärjestelmän hintavakauden määritelmä (euroalueen YKHI:n vuotuinen nousuvauhti on alle 2 %) sekä BKT:n määrän trendikasvua ($2-2\frac{1}{2}$ % vuodessa) ja M3:n kiertonopeuden hidastumista ($\frac{1}{2}-1$ prosenttiin vuodessa) koskevat arviot, ovat periaatteessa pysyneet ennallaan. EKP:n neuvosto tulee entiseen tapaan arvioimaan rahan määrän kehitystä suhteessa viitearvoon vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää tästä lähtien tarkistaa viitearvon vuosittain. Seuraava tarkistus on joulukuussa 2000.

Tarkasteltuaan eurojärjestelmän vähimmäisvarantojärjestelmää uusimman saatavissa olevan tilas-toaineiston valossa EKP:n neuvosto päättää suurentaa varantopohjaan kuuluviin rahamarkkinapapereihin ja maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapapereihin sovellettavan vakiovähennyksen 10 prosentista 30 prosenttiin. Päätös astuu voimaan siitä ajankohdasta, jolloin 24.1.2000 alkavan vähimmäisvarantojen pitoajanjakson varantovelvoite määritellään.

15.12.1999

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentymisen. Helmikuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
 - 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
 - 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
 - 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
 - 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
 - 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
 - 7 de Bandt, O. ja Davis E.P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
 - 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
 - 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
 - 10 Fatum, R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
-

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Esitteitä

TARGET. Heinäkuu 1998.

Eurosetelit ja -metallirahat. Heinäkuu 1999.

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.